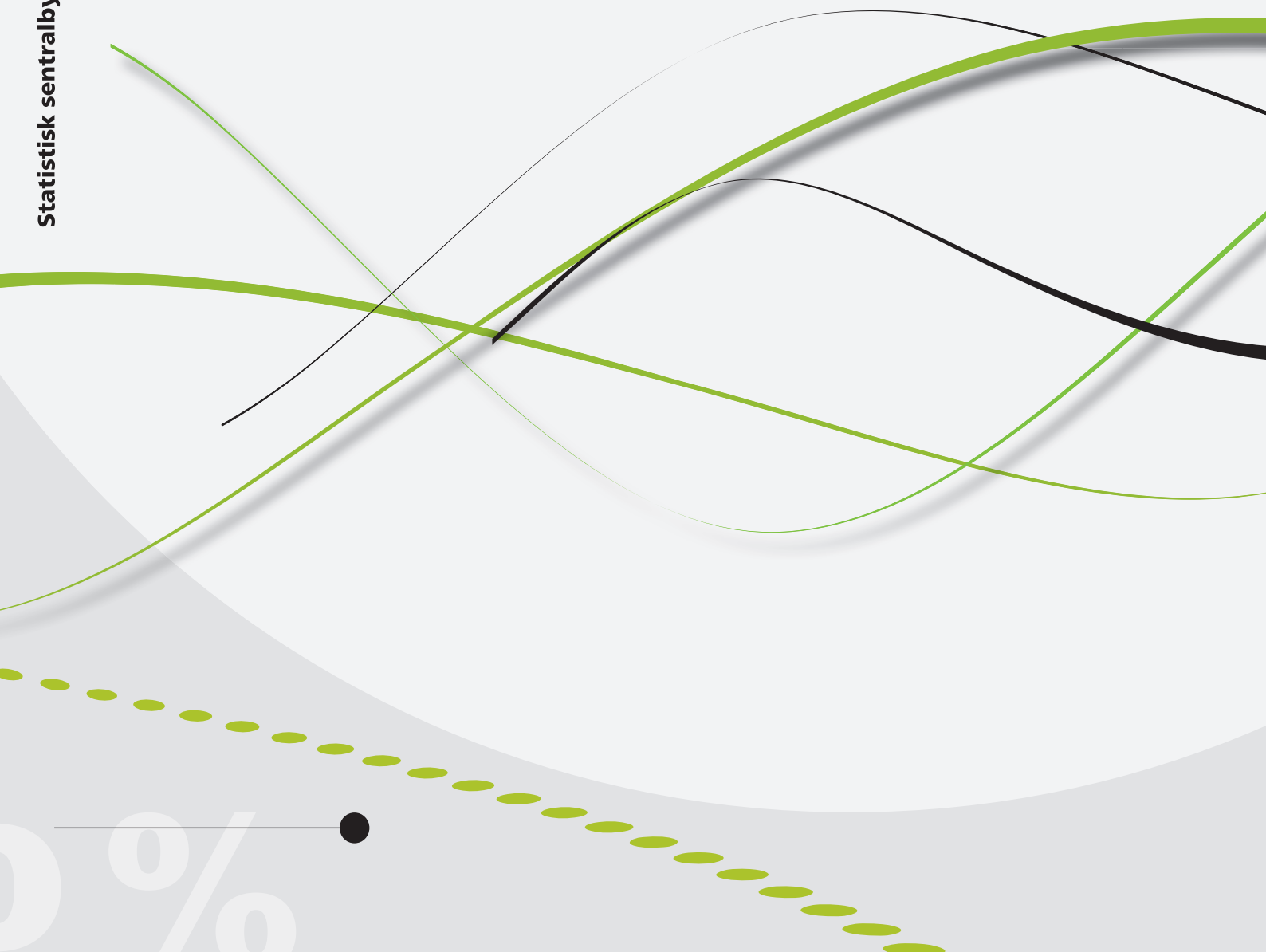

Minja Tea Dzamarija (red.)

Barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn

Demografi, utdanning og inntekt

Minja Tea Dzamarija (red.)

Barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn
Demografi, utdanning og inntekt

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 28. juli 2016

ISBN 978-82-537-9362-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9363-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Med denne publikasjonen ønsker Statistisk sentralbyrå (SSB) å bidra til å øke kunnskapen om en del områder som har stor betydning for barn og ungdoms oppvekst og deltakelse i det norske samfunnet. Det er stor interesse for, og et stort kunnskapsbehov om denne gruppen. Rapporten beskriver noen viktige aspekter ved barn og unge med innvandrerbakgrunn som demografi, utdanning og inntekt/formue. Kapitlene i rapporten står på egne ben, og kan leses uavhengig av hverandre.

Det er lagt vekt på temaer som har stått sentralt i allmennhetens interesse, som er særlig aktuelle for barn, og hvor det er gode data. En generell oppfatning av barn og unge i Norge er at de fleste har det bra. Statistikken kan fortelle oss en del om hvordan det går med denne gruppen, og eventuelt avsløre om noen grupper er særlig utsatt for en uønsket utvikling. Rapporten kan delvis oppfattes som en oppfølger av tidligere rapporten Barn og unge med innvandrerforeldre- demografi, utdanning, inntekt og arbeidsmarked (12/2010)

Minja Tea Dzamarija har vært ansvarlig for gjennomføring av prosjektet. Maja Kalcic og Anne Marie Holseter har skrevet kapittel om utdanning. Elisabeth Løyland Omholt har skrevet kapittel om inntekt og formue. Silje Vatne Pettersen, Lars Østby, Paul Inge Severeide, Eva Haagensen og Kjersti Eknes har gitt faglige merknader og råd om innholdet i publikasjonen.

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) har finansiert arbeidet.

Statistisk sentralbyrå, 12. mai 2016

Christine Meyer

Sammendrag

Hovedtrekkene i rapporten kan oppsummeres kort:

Demografi

Ved bruk av Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk har vi vist at barn og unge voksne med innvandrerforeldre (0-24 år) utgjør en stadig større andel av befolkningen 0-24 år. Ved inngangen til 2015 utgjorde denne gruppen 15, 5 prosent av folkemengden 0-24 år. Tilsvarende andel var 11 prosent i 2009 da vi publiserte forrige rapport om denne gruppen. Uten innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ville antallet personer i Norge under 25 år vært synkende.

Det er flest barn og unge innvandrere fra Polen og Somalia mens de to største gruppene norskfødte med innvandrerforeldre har bakgrunn fra Pakistan og Somalia.

Oslo er den kommunen hvor barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn utgjør den største andelen av den unge befolkningen under 25 år, med 34 prosent. I bydelene Stovner, Alna, Grorud og Søndre Nordstrand har over halvparten av den unge befolkningen innvandrerbakgrunn.

Utdanning

I dette kapitlet beskrives barn og unge med innvandrerforeldre sin befattning med utdanningssystemet.

Tallene viser at andelen barnehagebarn med minoritetsspråklig bakgrunn har økt betraktelig i de siste årene, fra nær 5 prosent i 1998 til over 14 prosent i 2014.

I grunnskolen ble morsmålsopplæring gitt oftest i polsk og somalisk.

Resultatene fra nasjonale prøver på femte og åttende trinn viser at innvandrelever oppnår svakere resultater enn elever uten innvandrerforeldre og norskfødte med innvandrerforeldre. Karakterstatistikken for grunnskolen følger samme mønster.

Utdanningsstatistikken for 2014 viser at 83 prosent av innvandrelevne og 98 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre gikk direkte til videregående opplæring neste skoleår etter avsluttet grunnskole.

Andelen elever med innvandrerbakgrunn som begynner i videregående opplæring er lavere enn blant de norskfødte, og andelen som faller fra er høyere. Men blant dem som gjennomfører videregående opplæring er andelen som fortsetter direkte med høyere utdanning høyere enn for den øvrige befolkningen. Blant nye studenter høsten 2014 startet hele 76 prosent av de norskfødte jentene med innvandrerforeldre i høyere utdanning direkte etter fullført videregående opplæring.

Inntekt og formue

Dette kapitlet viser at innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har generelt sett en lavere husholdningsinntekt enn den øvrige befolkningen, og dette gjelder spesielt for husholdninger med barn og unge 0- 24 år. Inntektsnivået til husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn varierer med landbakgrunn. Barn og unge med bakgrunn fra Asia, Afrika etc. har lavere inntektsnivåer enn barn og unge fra EØS etc.

Det er en mye større andel barn og unge med innvandrerbakgrunn som tilhører en familie med vedvarende lav inntekt enn blant andre barn og unge. Andelene med vedvarende lavinntekt er størst for dem som bor i husholdninger der hovedinntekts-taker har kort botid i Norge, spesielt barn og unge som bor med enslige forsørgere og unge aleneboende.

Abstract

The following is a brief summary of the key features in the report.

Demography

This chapter describes young immigrants and Norwegian-born to immigrant parents (aged 0-24 years) and the composition and structure for these groups. Statistics Norway's population statistics show that children and young adults with an immigrant background (aged 0-24 years) constitute an increasingly large proportion of the 0-24 year- old population. At the beginning of 2015, this group made up 15.5 per cent of the population aged 0-24 years. The corresponding proportion in 2009 was 11 per cent.

Without immigrants and Norwegian- born to immigrant parents, the young population (under 25 years) would decrease.

Poles and Somalis make up the two largest groups of young immigrants in Norway, while the two largest groups among Norwegian-born to immigrant parents are persons with a background from Pakistan and Somalia. All Norwegian municipalities had persons with an immigrant background (aged 0-24 years). Oslo had the largest population of young immigrants and Norwegian-born to immigrant parents, both in relative terms and absolute figures. These groups constitute 34 per cent of the capital's entire population under the age of 25. The suburbs with the highest proportions of young immigrants and Norwegian-born to immigrant parents were Stovner, Alna, Grorud and Søndre Nordstrand, each with over 50 per cent.

Education

The proportion of children with a minority background in kindergartens in Norway has increased significantly in recent years, from nearly 5 per cent in 1998 to more than 14 per cent in 2014.

A relatively small share of elementary school pupils received mother tongue instruction or bilingual subject instruction. This instruction was most often given in Polish and Somalian. The figures from 2014 show that 97 per cent of all pupils started upper secondary education immediately after completing lower secondary school. The transitional percentage among Norwegian-born to immigrant parents was 98 per cent, compared to 83 per cent for immigrants.

The accomplishment rate for pupils with an immigrant background is lower, and the percentage of pupils dropping out is higher than for all pupils in upper secondary education.

The proportion of pupils who continued directly to tertiary education in Norway or abroad was higher for immigrants and Norwegian-born to immigrant parents than for all pupils as a whole.

Income and property

This chapter shows that immigrants and Norwegian-born to immigrant parents have a lower income level than the rest of the population. Households with children experience a slower income growth than other households. Immigrant children and Norwegian-born to immigrant parents from Africa, Asia etc. are considerably over-represented in the low income group.

The economic independence of immigrant households often improves the longer they have been in Norway, but these figures vary considerably depending on country of origin.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Datagrunnlag, definisjoner og betegnelser	7
2. Demografi	12
3. Utdanning	56
4. Inntekt og formue	90
Figurregister	129
Tabellregister	131

1. Datagrunnlag, definisjoner og betegnelser

Datagrunnlag

Data som er brukt er hentet fra SSBs registre.

Våre kilder for **befolkningsstatistikk** er hovedsakelig SSBs befolkningsregister (BEREG) komplettert med data fra Utlendingsdatabasen (UDB) i Utlendingsdirektoratet (UDI).

BEREG har det sentrale folkeregisteret (DSF) som kilde. Folkeregisterdata utgjør en viktig del av SSBs grunnlagsdata. DSF er hovedkilden for all løpende befolkningsstatistikk inklusive statistikk over innvandrere. BEREG er SSBs register for personer og familier Den inneholder alle som er, eller har vært bosatt i Norge fra 1964 til nå, og i tillegg alle som var registrert bosatt ved folketellingen i 1960.

UDB er database for alle saker som gjelder søknad om besøk og opphold i Norge samt om de som oppholder seg i asylmottak. UDB er den viktigste kilden for informasjon om innvandringsgrunner.

Barnehagestatistikken baserer seg på skjemaet "Årsmelding for barnehager per 15.12.ÅÅÅÅ". Skjemaet fylles ut av hver enkelt barnehage i kommunen. Hver kommune er ansvarlig for å samle inn skjemaene for alle barnehager i sin kommune.

Grunnskolestatistikken er laget på grunnlag av summariske oppgaver om den enkelte skole. Hver høst samles det inn data med tellingstidspunkt 1. oktober for det skoleåret en er inne i. Den årlige innsamlingen av data skjer gjennom *grunnskolens informasjonssystem GSI*:

Datagrunnlaget for elever, lærlinger og lærekandidater i **videregående opplæring** er registerdata, hentet fra fylkeskommunenes inntakssystem VIGO.

Karakterdataene er også hentet inn fra VIGO, og inneholder standpunkt- og eksamenskarakterer for avgangselevne. På bakgrunn av disse karakterene beregnes hver enkelt elevs grunnskolepoeng.

Resultatene fra **nasjonale prøver** rapporteres inn gjennom prøveadministrasjonssystemet PAS som er eid av Utdanningsdirektoratet. SSB mottar årlig et spesifisert uttrekk av data for de nasjonale prøvene fra Utdanningsdirektoratet, med hjemmel i statistikkloven.

Innen **høyere utdanning** er universitetene og høyskolenes administrative systemer de mest sentrale datakildene. Enkelte læresteder benytter egne datasystemer. Opplysninger om studenter i utlandet hentes inn fra Statens lånekasse for utdanning.

Inntektsstatistikken for husholdninger omfatter alle registrerte kontante inntekter som norske husholdninger mottar. Fra og med inntektsåret 2004 er statistikken en totaltelling som omfatter alle personer i private husholdninger bosatte i landet ved utgangen av året.

Begreper

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. **Tidliginnvandrede** er innvandrere som er registrert innvandret til Norge før fylte 6 år.

Norskfødte med innvandrerforeldre er personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre, og som i tillegg har fire besteforeldre som er født i utlandet.

Personer med innvandrerbakgrunn brukes i denne rapporten som en fellesbetegnelse på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i de tilfeller hvor det er en relevant samlebetegnelse.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 0-24 år er i denne rapporten omtalt som **barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn**.

Den øvrige befolkningen er resten av befolkningen, de som ikke tilhører gruppene innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Disse kan også noen steder omtales som *personer uten innvandrerbakgrunn*. Gruppen består av norskfødte med norskfødte foreldre, norskfødte med én norskfødt og én utenlandsfødt forelder og utenlandsfødte med én eller begge foreldre født i Norge.

Fødeland er i de aller fleste tilfeller mors bosted ved personens fødsel.

Landbakgrunn er en variabel som konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner. Variabelen viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. EU etc. er en forkortelse for EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand. Inkluderer også Sveits.

Afrika, Asia etc. er en forkortelse for Afrika, Asia (inkl. Tyrkia), Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS.

Botid er definert som antall år fra første oppholdsdato til referansedatoen.

Innvandringsgrunn er grunnlaget for oppholdstillatelsen ved første innvandring til Norge, og inndeles i arbeidsinnvandring, familieinnvandring (familiegjenforening og familieetablering), flukt, utdanning og annen innvandring. Nordiske statsborgere trenger ikke å oppgi innvandringsgrunn, og har derfor «Uoppgitt» på denne variabelen.

Personer med flyktningbakgrunn er personer med utenlandsk fødeland som er bosatt i Norge, som en gang har kommet til landet av fluktgrunner, og som har fått innvilget opphold i landet som overføringsflyktning, eller har fått asyl eller opphold på humanitært grunnlag. Familiegjenforente og familieetablerte til disse personene blir også regnet som personer med flyktningbakgrunn. Barn som personer med flyktningbakgrunn har fått etter at de kom til Norge, er ikke regnet med.

Enslige mindreårige flyktninger er personer som var under 18 år og uten medfølgende foreldre da de søkte asyl (beskyttelse), og som siden har fått opphold i Norge på dette grunnlaget. Denne rapporten inneholder kun statistikk over enslige mindreårige *flyktninger* som har fått opphold og blitt bosatt i norske kommuner *før 2015*, ikke asylsøkere som ventet på oppholdstillatelse på dette tidspunktet. Statistikk og informasjon om enslige mindreårige *asylsøkere* finnes hos Utlendingsdirektoratet (UDI).

Barn i barnestatistikken er definert som personer i alderen 0-17 år som er registrert bosatt sammen med minst én av sine foreldre. Personer i alderssegmentet 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, regnes altså ikke som barn. De personene som har giftet seg eller fått egne barn før fylte 18 år, er heller ikke

inkludert. Barn er biologiske barn og adoptivbarn. Fosterbarn regnes ikke med i barnestatistikken.

Samlet fruktbarhetstall (SFT) for kvinner beskriver gjennomsnittlig antall levendefødte barn hver kvinne kommer til å føde i hele kvinnens fødedyktige periode (15-49 år), forutsatt at fruktbarhetsmønsteret i måleperioden vedvarer og at dødsfall ikke forekommer.

Minoritetsspråklige barn i barnehage er barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk – hvor også begge foreldrene til barnet har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Alle barnehager som er godkjent etter barnehageloven og dens forskrifter, og som mottar statsstøtte rapporterer dette til sin kommune.

Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet til elever fra språklige minoriteter.

Tospråklig opplæring er opplæring der både norsk og morsmålet til eleven blir brukt i opplæring.

Særskilt norskopplæring er tilleggsopplæring i norsk eller opplæring i faget norsk for elever fra språklige minoriteter. Hensikten er å sikre minoritetselever språkopplæring slik at de får tilstrekkelige ferdigheter til å kunne følge skolens ordinære undervisningsopplegg.

Mestringsnivå

Inndelingen i mestringsnivå følger Utdanningsdirektoratets retningslinjer. Skalaen med ulike mestringsnivå har tre nivåer for 5.trinn og fem nivåer for 8.trinn. Elevene blir fordelt på de ulike mestringsnivåene etter sin poengsum på prøvene.

Til hvert mestringsnivå er det av Utdanningsdirektoratet laget en beskrivelse av hva som kjennetegner ferdighetene til elevene på dette nivået. Beskrivelsene finnes på: <http://www.ssb.no/emner/04/02/nasjprov/index>.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng kan ses på som et samlemål for alle karakterene. De oppsummerer alle elevenes resultater i forskjellige fag, og er med på å danne grunnlaget for opptak til videregående skole.

Hver tallkarakter får tilsvarende poengverdi som karakteren. Poengsummen får en ved å summere alle tallkarakterene, og deretter dele på antall karakterer. Dette gjennomsnittet multipliseres med 10.

En elev vil normalt ha maksimalt 16 tallkarakterer, Slike tallkarakterer er standpunkt-karakterer eller eksamens-karakterer. Dersom eleven derimot har færre enn åtte karakterer totalt, settes grunnskolepoeng til null.

Inntekt etter skatt

Et sentralt begrep som blir brukt i inntektsstatistikken, er **inntekt etter skatt**. En husholdnings inntekt etter skatt beregnes slik:

Yrkesinntekt (lønnsinntekt + netto næringsinntekt)
+ Brutto kapitalinntekt (renteinntekter + avkastning på verdipapirer)
+ Sum overføringer (pensjoner, sykepenger, barnetrygd, bostøtte, sosialhjelp mv.)
- Utlignet skatt og negative overføringer (barnebidrag, pensjonspremier i arbeidsforhold mv.)
=Inntekt etter skatt

Dette begrepet omfatter alle registrerte inntekter som en husholdning mottok i løpet av kalenderåret. Det er viktig å være oppmerksom på at inntekt etter skatt ikke dekker andre inntekter som kan ha betydning for en husholdnings økonomiske situasjon, som verdien av offentlige tjenester, hjemmeproduksjon, skattefrie leieinntekter og såkalte «svarte inntekter». Inntekt av egen bolig inngår heller ikke i begrepet, og av samme prinsipp er renteutgifter ikke trukket fra. Statistikken fanger heller ikke opp eventuelle pengegaver til familiemedlemmer bosatt i et annet land, noe som bidrar til redusert kjøpekraft for den husholdningen som gir en slik gave.

For å kunne sammenligne inntektene til personer som tilhører forskjellige typer husholdninger, er husholdningsinntekten justert ved hjelp av en forbruksvekt eller ekvivalensskala. Vi beregner da **inntekt etter skatt per forbruksenhet**, og tar hensyn til at store husholdninger trenger høyere inntekt enn mindre husholdninger for å ha tilsvarende levestandard, og at store husholdninger vil ha stordriftsfordeler når det gjelder flere goder (for eksempel TV, vaskemaskin og så videre). Det eksisterer flere typer ekvivalensskalaer, og det er ingen enighet om hvilken skala som er den beste. I inntektsstatistikken benyttes i hovedsak den såkalte EU-skalaen, og det er også den som blir brukt i dette kapittelet.

Inntekt per forbruksenhet ved bruk av EU-skalaen beregnes ved å dele husholdningens inntekt etter skatt på forbruksvekten, der første voksne husholdningsmedlem har vekt lik 1,0, mens neste voksne får vekt lik 0,5 og barn vekt lik 0,3. Etter denne ekvivalensskalaen trenger derfor en familie bestående av to voksne og to barn en samlet inntekt etter skatt tilsvarende 2,1 ganger inntekten til en enslig for å ha samme levestandard.

Andre sentrale begreper som blir brukt i dette kapittelet er forklart under:

- Beregnet **median** inntekt etter skatt per forbruksenhet viser inntekten til den personen som befinner seg midt i fordelingen når inntektene til alle personer i befolkningen er sortert stigende (eller synkende). Det vil altså være like mange personer med en inntekt over som under medianinntekten.
- **Finansformue** er det samme som skattepliktig bruttofinanskapital, som omfatter bankinnskudd, deler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond, aksjer, obligasjoner og andre verdipapirer.
- **Primærbolig** er den boligen der man har sitt hjem ved utgangen av inntektsåret. Man kan bare eie én primærbolig. Gårdsbruk regnes ikke som primærbolig i inntektsstatistikken.
- **Sekundærbolig** er alle boliger man eier utover primærboligen, som for eksempel en pendlerleilighet. Fritidsboliger regnes ikke som sekundærboliger.
- **Vedvarende lavinntekt** kan måles på ulike måter. En ofte benyttet metode, er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på tre år, og deretter definere alle dem som hadde en gjennomsnittlig treårsinntekt lavere enn 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. Inntekten er beregnet per forbruksenhet i følge EU-skalaen.
- **Samlet inntekt** består av yrkesinntekter, skattepliktige og skattefrie overføringer og kapitalinntekter som en husholdning mottar i løpet av kalenderåret.
- **Yrkesinntekt** er summen av lønnsinntekter og netto næringsinntekter i løpet av kalenderåret.
- **Overføringer** består av skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene, som pensjoner og barnetrygd.
- **Kapitalinntekter** omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter i løpet av kalenderåret. Til fradrag kommer årets realisasjonstap.

- **Uføreytelser fra folketrygden** består av uførepensjon fra folketrygden, foreløpig uførestønad fra folketrygden i påvente av pensjonsytelse, tidsbegrenset uførestønad og behovsprøvd barnetillegg til mottaker av tidsbegrenset uførestønad.
- **Familiestønader** omfatter barnetrygd, kontantstøtte (ikke kommunal), overgangsstønad til enslig mor eller far fra folketrygden, stønad til barnetilsyn for enslig forsørger, utdanningsstønad til enslige forsørgere og engangsstønad ved fødsel.
- **Sosiale stønader** består av sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad.
- I **andre ytelser** inngår blant annet dagpenger ved arbeidsledighet, foreldrepenger fra NAV, grunn- og hjelpestønad, individstønad og supplerende stønad til personer med kort botid i Norge.

2. Demografi

Minja Tea Dzamarija

I dette kapitlet beskrives innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 0-24 år. Hovedtrekkene er:

- januar 2015 var en tredel av Norges befolkning barn og unge voksne (0 -24 år). Blant innvandrere var andelen 19 prosent mens norskfødte med innvandrerforeldre hadde en mye høyere andel barn og unge voksne, hele 89 prosent.
- Innvandrere utgjorde 8 prosent av folkemengden 0-24 år. Andelen norskfødte med innvandrerforeldre var 7,5 prosent.
- Uten innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ville antallet personer i Norge under 25 år vært synkende.
- Det er flest barn og unge innvandrere fra Polen, Somalia og Litauen.
- En tredjedel av dagens innvandrere i alderen 0-24 år kom til Norge før fylte 6 år.
- Fire av ti innvandrere under 25 år har flyktningbakgrunn.
- Den største gruppen norskfødte med innvandrerforeldre i Norge er personer med foreldre fra Pakistan. Den nest største gruppen har bakgrunn fra Somalia.
- Det bodde barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn i alle landets kommuner ved inngangen til 2015. Oslo er den kommunen hvor barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn utgjør den største andelen av den unge befolkningen under 25 år, med 34 prosent.
- Med unntak av Bergen, bor det flere barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn i Oslos bydel Alna enn i noen annen kommune i Norge.
- I bydelene Stovner, Alna, Grorud og Søndre Nordstrand er over halvparten av den unge befolkningen enten innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre.
- 19 prosent av alle barn som ble født i Norge i 2014 hadde to innvandrerforeldre.
- Fruktbarhet blant innvandrere hever fruktbarhetstall (SFT) for landet, men marginalt.
- Det er kvinner fra Somalia, Afghanistan, Pakistan og Irak som i gjennomsnitt har flest barn.
- Av alle personer i aldersgruppen 17-24 år var kun 1 prosent av mennene og 3 prosent av kvinnene gift per 1. januar 2015. Blant innvandrere i samme aldersgruppen var andelen gifte 4 og 13 prosent for menn og kvinner. Andelen gifte unge norskfødte med innvandrerforeldre er på omtrent samme nivået som for befolkningen ellers.

En tredel av Norges befolkning er under 25 år

Norge hadde 1 600 000 personer i alderen 0-24 år ved inngangen til 2015. Denne aldersgruppen, som vi velger å kalle **barn og unge voksne**, utgjorde dermed en tredel av befolkningen (31 prosent). Fra 1980 registrerer vi en synkende andel barn og unge voksne i befolkningen, men fra slutten av 2000-tallet begynner andelen å stabilisere seg på dagens nivå (tabell 2.1).

Ved inngangen til 2015 var det 669 000 innvandrere og 136 000 norskfødte med innvandrerforeldre i Norge, uansett alder. Blant innvandrerne var hver femte person under 25 år gammel mens norskfødte med innvandrerforeldre hadde en helt annen alderssammensetning. Hele ni av ti norskfødte med innvandrerforeldre var under 25 år per 1. januar 2015 (tabell 2.2). I absolutte tall er det snakk om 126 400 unge innvandrere og 120 300 norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppen under 25 år. Som man ser av tallene er det generelt langt flere innvandrere enn norskfødte med innvandrerforeldre i Norge, men i aldersgruppen 0 -24 år er det

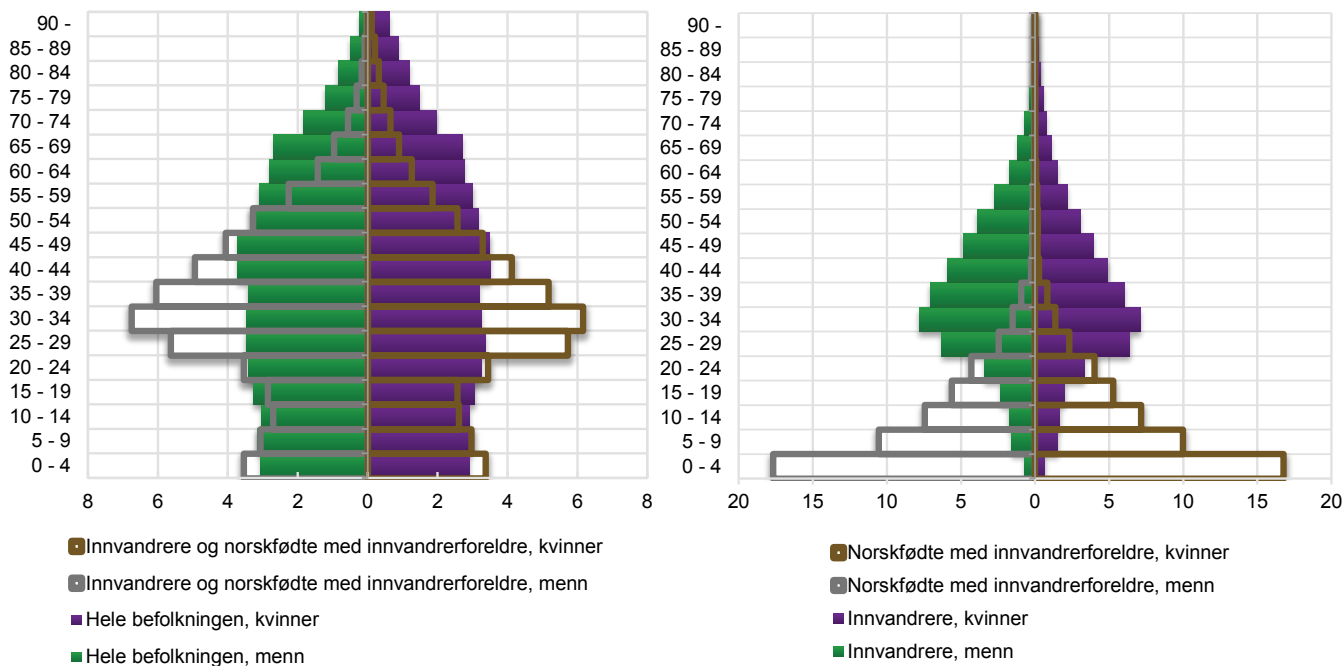
nesten like mange unge norskfødte med innvandrerforeldre som unge innvandrere. Det som skiller dem er at sistnevnte gruppe er født i Norge.

Andelen innvandrere i den unge norske befolkningen (0-24 år) har endret seg betydelig siden 1970- tallet. For 45 år siden var under 1 prosent av den unge befolkningen innvandrere mot dagens 8 prosent, mens andelen norskfødte med innvandrerforeldre i den unge befolkningen økte fra 0,1 prosent i 1970 til 7,5 prosent i 2015. Samtidig har andelen av norskfødte med to norskfødte foreldre gått ned fra 96 prosent til 74 prosent av den totale befolkningen. Til sammen utgjør nå barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn 15,4 prosent av den norske befolkningen under 25 år.

Uten innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ville antallet personer i Norge under 25 år vært synkende. Siden år 2009 har antall norskfødte med to norskfødte foreldre i denne aldersgruppen blitt redusert med om lag 32 000, mens antall personer med innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe har økt med vel 82 000. (tabell 2.1).

Befolkningspyramiden for hele befolkningen og for personer med innvandrerbakgrunn viser at det er omtrent lik andel barn og unge voksne i disse to gruppene, men blant personer med innvandrerbakgrunn er det relativt flere i aldersgruppene 25- 44 år og færre eldre (figur 2.1). Den andre befolkningspyramiden viser at det er de norskfødte med innvandrerforeldre som bidrar mest til at andelen barn og unge voksne er like høy som i den øvrige befolkningen. Figuren viser tydelig at det er flest norskfødte med innvandrerforeldre i de yngste aldersgruppene, nesten ingen er over 40 år. Det er forholdsvis få barn som innvandrere, mens mange innvandrere får barn etter at de kommer til landet. Vi finner flest innvandrere i aldersgruppene mellom 25-39 år. Den sterke økningen innvandring de siste årene, og det at mange av disse har fått barn i Norge, forklarer fasongen på de to pyramidene.

Figur 2.1 Befolkningspyramider. Hele befolkningen og personer med innvandrerbakgrunn samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2015

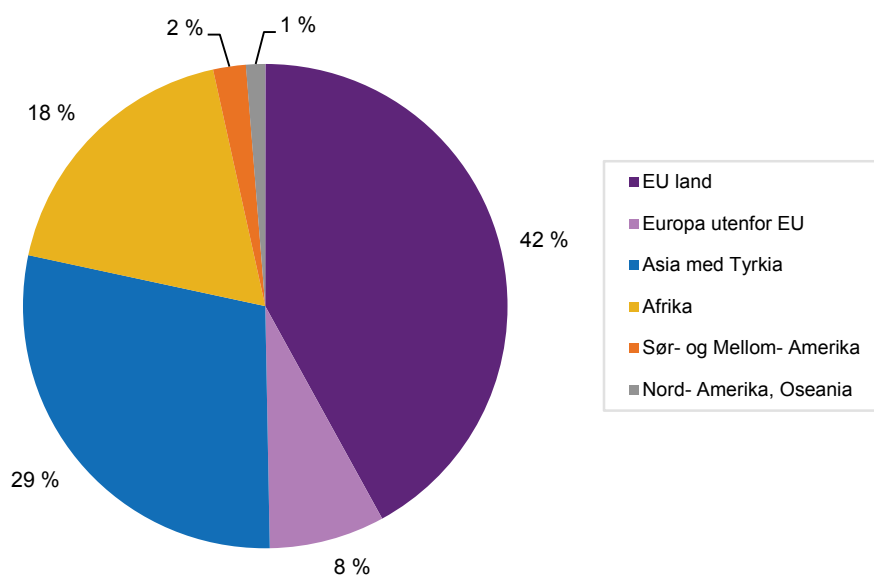
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Som for hele befolkningen var det også blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre omtrent like mange menn som kvinner i aldersgruppen 0-24 år. Derimot var det noen få grupper som skilte seg ut. Blant unge innvandrere fra Filippinene og Vietnam var det en høyere andel kvinner enn menn med 60 prosent kvinner, mens det blant unge afghanere var et mannsoverskudd med omtrent 70 prosent menn i aldersgruppen under 25 år (tabell 2.5).

Mange nasjonaliteter blant unge innvandrere

Norge har innvandrerbarn og unge voksne med bakgrunn fra 187 forskjellige land og selvstyrte områder. Blant unge innvandrere under 25 år finner vi flest fra EU-land, 42 prosent (figur 2.2). Unge europeerne utgjør nøyaktig halvparten av alle innvandrerne i aldersgruppen 0-24 år. Nesten en tredel har asiatisk bakgrunn, mens 18 prosent av barn og unge voksne innvandrere kommer fra Afrika. Andelen unge innvandrere fra EU-land har økt siden 2009 med 12 prosentpoeng, mens andelen unge innvandrere med asiatisk bakgrunn har gått ned med 7 prosentpoeng. Totalt har antall unge innvandrere økt fra 87 100 i 2009 til 126 500 i 2015.

Figur 2.2 Innvandrere 0-24 år, etter landbakgrunn. 1. januar 2015. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Flest unge innvandrere med bakgrunn fra Polen

Som tidligere nevnt er den desidert største endringen i sammensetningen av innvandrergruppen det at andelen med bakgrunn fra EU har økt som følge av utvidelsen av EU i 2004. Blant unge innvandrere i Norge har nå den største gruppen opprinnelse fra Polen, og utgjør med sine 15 100 personer omtrent 12 prosent av alle innvandrerne i aldersgruppen 0-24 år (tabell 2.5). Tilsvarende tall for 2009 var 7 600 personer, eller 9 prosent av alle innvandrerne under 25 år på det tidspunktet. Per 1. januar 2015 var det registrert 9 800 innvandrerbarn (under 18 år) fra Polen, noe som bekrefter at en stor del av innvandringen fra Polen til Norge også er familieinnvandring. I løpet av 2014 kom det 9 300 innvandrere fra Polen. 14 prosent av disse var barn under 18 år, og like mange i alderen 18- 24 år (tabell 2.10).

Den nest største gruppen innvandrere under 25 år per 1. januar 2015 var somaliere, med 9 800 personer. Til sammen var det 27 300 bosatte innvandrere fra Somalia i landet ved inngangen til 2015, så 36 prosent var barn eller unge voksne. Seks av ti unge somaliere har kommet til landet gjennom familieinnvandring, og resten som primærflyktninger (tabell 2.11).

Av 1 500 somaliske innvandrere som ble registrert innvandret i 2014 var halvparten barn som stort sett kom gjennom familiegjengenforening, mens 19 prosent var unge voksne (tabell 2.10). De nyankomne somaliske innvandrerne var med andre ord svært unge.

Litauere var den tredje største innvandrergruppen under 25 år per 1. januar 2015. De talte 7 900 personer. Til sammen var det 36 000 bosatte innvandrere fra Litauen i landet ved inngangen til 2015, så barn og unge voksne utgjør ikke mer enn 22 prosent av alle litauiske innvandrerne. Barn under 18 år utgjør med sine 4 700 personer kun 13 prosent. Dette er en innvandrergruppe med kort botid i Norge, med mange arbeidsinnvandrere. I løpet av 2014 innvandret det 4 200 personer fra Litauen. Kun 14 prosent av disse var barn under 18 år.

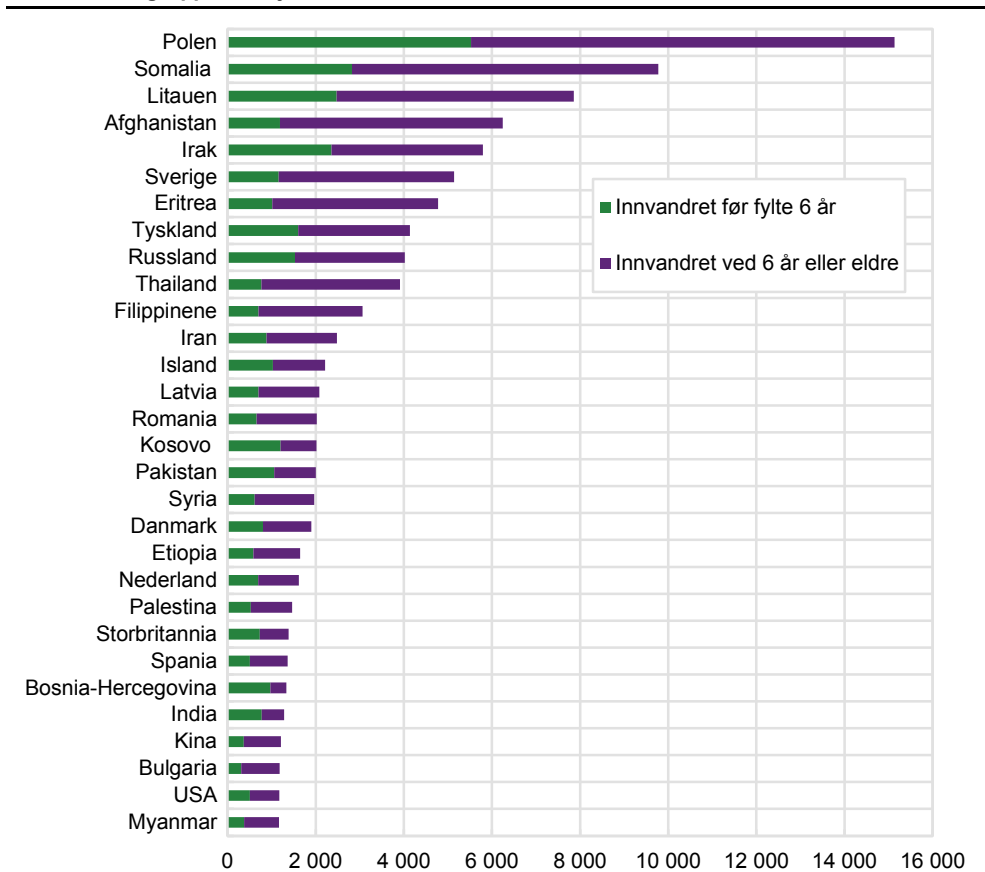
En tredel tidliginnvandrede

Det kan være nyttig å skille unge innvandrere som kom til Norge i førskolealder fra dem som var noe eldre da de kom. Vi kan tenke oss at en innvandrer som kom til Norge før fylte 6 år har mer til felles med en som er født i Norge enn med en som kom hit som tenåring. For å fange opp dette, har vi skilt ut dem som kom til landet i førskolealder.

Det å se nærmere på hvilke innvandrergrupper som har mange tidliginnvandrede er viktig av flere grunner. I likhet med norskfødte med innvandrerforeldre, vil tidliginnvandrede kunne gjennomføre helle grunnskoleutdanningen i Norge, og de vil derfor på sentrale integrerings- og levekårsområder skille seg fra innvandrere som har innvandret i høyere alder. Ettersom tidliginnvandreres integreringsløp blir annerledes enn for de innvandrerne som flytter til Norge i skolealder eller senere, kan tidliginnvandrede trekke opp snittet for hele gruppen av innvandrere på ulike integrerings- og levekårsområder. Integreringen vil kunne fremstå som mer vellykket enn den i noen tilfeller egentlig er, og foreldregenerasjonens utfordringer kan bli mindre tydelige. Resultatene for hele gruppen av innvandrere, sett under ett, vil dermed kunne fremstå mer positive enn de er i det virkelige livet (Henriksen 2009/35).

En tredel av dagens innvandrere i alderen 0-24 år kom til Norge før fylte 6 år (tabell 2.5). Hele 73 prosent av de bosniske innvandrerne i aldersgruppen 0-24 år kom som tidliginnvandrede. Andelen tidliginnvandrede er også høy blant unge innvandrere fra India og Kosovo hvor seks av ti var under 6 år gamle da de innvandret til Norge (figur 2.3). Det er blant unge afghanere, thailandere, eritreere, svensker og filippinere vi finner lavest andel tidliginnvandrede, under 25 prosent. I den største innvandrergruppen under 25 år, Polen, var andelen tidliginnvandrede 37 prosent.

Flest tidliginnvandrede under 25 år kommer fra de østeuropeiske landene utenfor EU hvor omtrent halvparten av unge innvandrere innvandret før fylte seks år mens det samme bare gjelder hver tredje unge afrikaner og asiat (tabell 2.6).

Figur 2.3 Innvandrere 0-24 år, etter landbakgrunn og innvandringsalder. De største gruppene. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

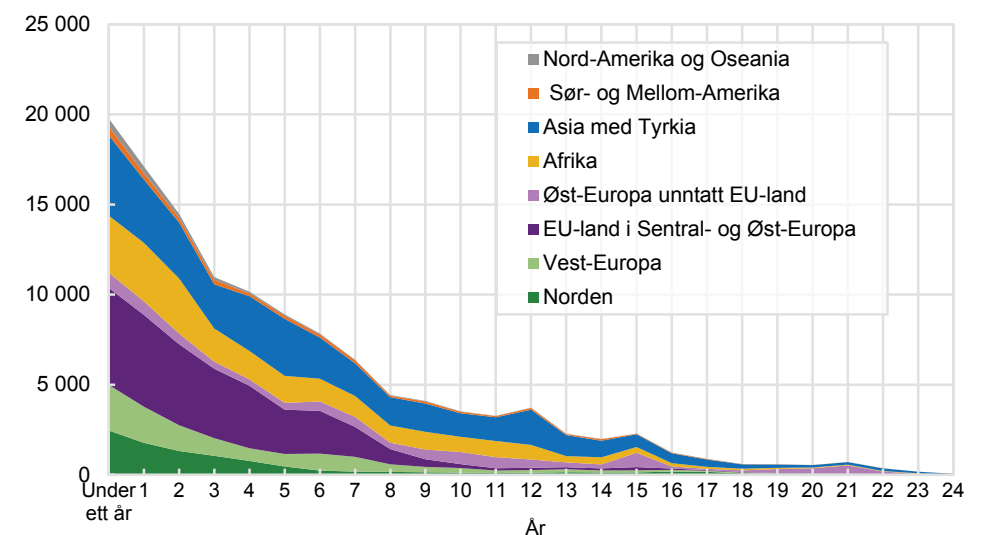
Mange unge innvandrere med kort botid

Det er en sammenheng mellom botid og integrasjon i det norske samfunnet. Lang botid har en positiv effekt på integrering. Som vi tidligere har påpekt, har det å innvandre i tidlig alder kanskje vel så stor betydning for integrasjonen som det å ha bodd i Norge i mange år.

Figur 2.4. og tabell 2.8. viser botiden til unge innvandrere fordelt etter landbakgrunn og botid i Norge. Det mest framtrekkende trekket med figuren er at det er mange som har bodd i landet kort tid. Seks av ti i denne aldersgruppen innvandret til Norge i 2010 eller senere, og hele åtte av ti hadde botid under ti år.

Spesielt mange med kort botid er det fra Norden og de nye EU-landene hvor hele syv av ti har bodd i landet kortere tid enn fem år. Det samme gjelder 46 prosent av unge asiater. Blant unge europeere fra østeuropeiske land utenfor EU er det derimot mange langtidsboende. Både blant unge bosniere og Kosovo-albanere har sju av ti bodd i landet ti år eller lengre. Innvandrere fra disse to landene har en annen alderssammensetning enn andre flyktninggrupper. Det har sammenheng med at mange har kommet som familier. I mange andre flyktninggrupper er det mer vanlig at mannen reiser i forveien, og at resten av eventuell familie kommer i etterkant. Blant afrikanere har åtte av ti kortere botid enn ti år. Det samme gjelder syv av ti asiater.

Botid varierer med fødeland. Polske og litauiske innvandrere er nyankomne, i denne gruppen har hele 98 prosent av unge i alderen 0-24 år botid under ti år. Vi har allerede nevnt at vi finner flest langtidsboende blant unge innvandrere fra Europa utenom EU.

Figur 2.4 Innvandrere 0-24 år, etter botid og landbakgrunn. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Blant de største innvandrergroppene fra Afrika er det spesielt unge innvandrere fra Eritrea som har kort botid, med hele 80 prosent som har bodd i Norge i mindre enn fem år. Unge somaliere er den største innvandrergroppen fra Afrika, og blant disse hadde halvparten en botid under fem år.

Afghanere var den største innvandrergroppen under 25 år med asiatisk bakgrunn per 1. januar 2015. Dette er også en gruppe med relativt kort botid i Norge, hvor nesten 80 prosent har bodd i landet i mindre enn ti år. I den nest største innvandrergroppen fra Asia, irakere, finner vi flere langtidsboende enn blant afghanerne. Litt over halvparten i denne innvandrergroppen har bodd i landet i mer enn ti år.

Kort botid kan forklare lav andel med norsk statsborgerskap

Ved inngangen til 2015 hadde kun 26 prosent av innvandrere under 25 år norsk statsborgerskap (tabell 2.7). Særlig blant unge innvandrere fra Norden og hele EU-området er det meget lave andeler med norsk statsborgerskap. Ni av ti i disse groppene hadde utenlandsk statsborgerskap per 1. januar 2015. Blant unge innvandrere fra europeiske land utenfor EU hadde nesten halvparten norsk statsborgerskap. Også blant unge asiater er det rundt halvparten som er norske statsborgere. Andelen med norsk statsborgerskap blant unge innvandrere fra Afrika er 37 prosent.

Av enkeltgroppene er det blant unge litauerne, polakkene og svenskene vi finner lavest andel norske statsborgere med under 4 prosent, mens blant unge Kosovo-albanerne, irakerne og bosniere ligger andelen norske statsborgere godt over 70 prosent.

Ulik botid forklarer mye av forskjellene mellom en del av landgroppene. Blant de største innvandrergroppene er det som beskrevet i forrige avsnitt, personer fra Polen og Litauen som har kortest botid i Norge. Unge kosovo-albanerne og bosniere kom under krigen på Balkan på 90-tallet. De har altså bodd lenge nok i landet for å kunne søke norsk statsborgerskap. Det er også viktig å påpeke at innvandringsgrunn har mye å si for overgang til norsk statsborgerskap. Innvandrere som kommer til landet som flyktninger sikter i mye høyere grad på å bli boende permanent i Norge enn for eksempel arbeidsinnvandrere eller studenter, og er dermed mer interessert i å bytte til norsk statsborgerskap (Pettersen 2012/25).

Flest kommer gjennom familieinnvandring

Integreringsprosesser kan påvirkes av hvilken dør innvandrerne er kommet igjennom. Innvandringsgrunnen er viktig i mange kontekster. Personer med flyktningbakgrunn har generelt større utfordringer siden mange sliter med belastninger fra krig og flukt. Dette kan gjøre tilpasningen til det norske samfunnet mer krevende. Samtidig, med den store innvandringen fra EU etter 2004, har vi fått nye grupper barn og unge i den norske skolen, noe som stiller nye krav til språkopplæring. Arbeidsinnvandringen fra EU har i ettertid generert en betydelig familieinnvandring, og de ektefellene som kommer søker også innpass i arbeidsmarkedet.

Hvert år siden 2006 har SSB publisert en oversikt over innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap etter fem hovedtyper av opprinnelige innvandringsgrunner: flukt, arbeid, familie, utdanning og annen innvandringsgrunn. På denne måten kan vi se nærmere på innvandreneres første positive oppholdsvedtak.

688 000 innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap kom til Norge i årene fra 1990-2014. 21 prosent av disse var barn under 18 år da de innvandret (tabell 2.9). Syv av ti førstegangsinnvandringer i aldersgruppen 0-17 år var familieinnvandring-er mens resterende 30 prosent var på grunn av flukt.

Selv om den økende arbeidsinnvandringen fra de nye EU-landene i Sentral og Øst-Europa har hatt som konsekvens at familieinnvandring også har steget og at mange barn nå gjenforenes med sine foreldre som har hatt opphold i Norge, er ikke andelen som innvandret som barn mer enn 14 prosent i denne gruppen. De aller fleste fra EU-land har innvandret til Norge som godt voksne (25 år eller eldre). Unge voksne fra EU-land innvandret først og fremst som arbeidsinnvandrere, 62 prosent, mens 25 prosent kom på grunn av utdanning. Andelen familieinnvandrere i denne aldersgruppen er lav, kun 11 prosent.

Blant personer med bakgrunn fra Europa utenom EU som innvandret som barn var det flest flyktninger. Bildet domineres av flyktninginnvandring først fra Bosnia-Hercegovina, og så fra Kosovo. Blant unge voksne i denne gruppen finner vi et mer differensiert bilde. 35 prosent i denne gruppen innvandret som flyktninger mens nesten like mange hadde utdanning som første oppholdsgrunnlag.

Av de 179 000 innvandrere som innvandret fra Asia i perioden 1990-2014 var hver fjerde under 18 år, mens hver femte var en ung voksen (18-24 år). Seks av ti barn med bakgrunn fra Asia kom gjennom familiegjenforening, og resterende fire av ti var flyktninger. Litt under halvparten av unge voksne fra Asia er familieinnvandrere, 20 prosent har flukt som første innvandringsgrunn mens resterende 30 prosent er registrert med en utdanningstillatelse som også inkluderer en praktikant- og au pair tillatelse.

Afrikanere var i gjennomsnitt mye yngre da de innvandret enn andre innvandrergrupper. Hver tredje afrikaner som kom til landet i perioden 1990-2014 var under 18 år ved innvandringen. Seks av ti i denne yngste aldersgruppen kom gjennom familiegjenforening mens resterende fire av ti var flyktninger. Blant dem som innvandret som unge voksne var det flest med flukt som innvandringsgrunn, nærmere 60 prosent. Hver fjerde unge afrikaner i aldersgruppen 18-24 år kom gjennom familieinnvandring mens 11 prosent hadde en utdanningstillatelse. Bare noen få unge voksne afrikanere var registrert med en arbeidstillatelse.

Ovenfor viste vi innvandringen for hele perioden 1990 til 2014. Også når vi ser på innvandringen det siste tilgjengelige statistikk-året 2014, er det familieinnvandringen som dominerer blant barn og unge voksne. I alt innvandret 49 900 personer med ikke-nordisk statsborgerskap til Norge i 2014. Fire av ti var barn og unge voksne. I

denne aldersgruppen er det familieinnvandringen som naturlig dominerer bildet. Omtrent halvparten av unge innvandrere under 25 år kom gjennom familieinnvandring i 2014 mens hver femte hadde oppgitt arbeid eller flukt som innvandringsgrunn.

De fem største gruppene av ikke-nordiske statsborgere (uansett alder) som var registrert innvandret i løpet av 2014 var personer med bakgrunn fra Polen, Litauen, Eritrea, Syria og Romania. I de klassiske arbeidsinnvandringsgruppene, Polen, Litauen og Romania var andelen barn under 18 år lav, kun 15 prosent, mens i de to flyktninggruppene Eritrea og Syria var omtrent 30 prosent i alderen 0-17 år, og rundt halvparten var under 25 år (tabell 2.10).

47 300 har flyktningbakgrunn

SSB publiserer hvert år en oversikt over bosatte personer med flyktningbakgrunn. Personer med flyktningbakgrunn er en gruppe som omfatter innvandrere som en gang har kommet til landet av fluktgrunner. Familiegjenforente til disse personene er også regnet som personer med flyktningbakgrunn.

Personer med flyktningbakgrunn er i en utsatt posisjon når det gjelder tilpasning til det norske samfunnet. De fleste har en vanskelig livshistorie i bagasjen siden de kommer fra krigsherjede områder. Mange flyktningbarn er i en sårbar livssituasjon fordi de vokser opp i familier som har liten kunnskap om samfunnet de har kommet til, manglende språklige ferdigheter, lav utdanning og manglende tilknytning til arbeidsmarkedet. Noen få familier etablerer seg raskt, og tilpasser seg godt det norske samfunnet etter kort tid, men for mange er integreringsprosessen en langsom, og til tider tung tilpassing.

I alt 47 300 barn og unge voksne innvandrere i alderen 0-24 år som bodde i Norge per 1. januar 2015 hadde flyktningbakgrunn (tabell 2.11). De utgjør 37 prosent av alle innvandrere i den aktuelle aldersgruppen, og kun tre prosent av hele befolkningen under 25 år.

De fleste barn og unge voksne med flyktningbakgrunn kommer fra Asia med 45 prosent, og Afrika med 42 prosent. Av enkeltland peker Somalia og Afghanistan seg ut med mange barn og unge voksne. Seks av ti i disse to flyktninggruppene var under 25 år gamle per 1. januar 2015.

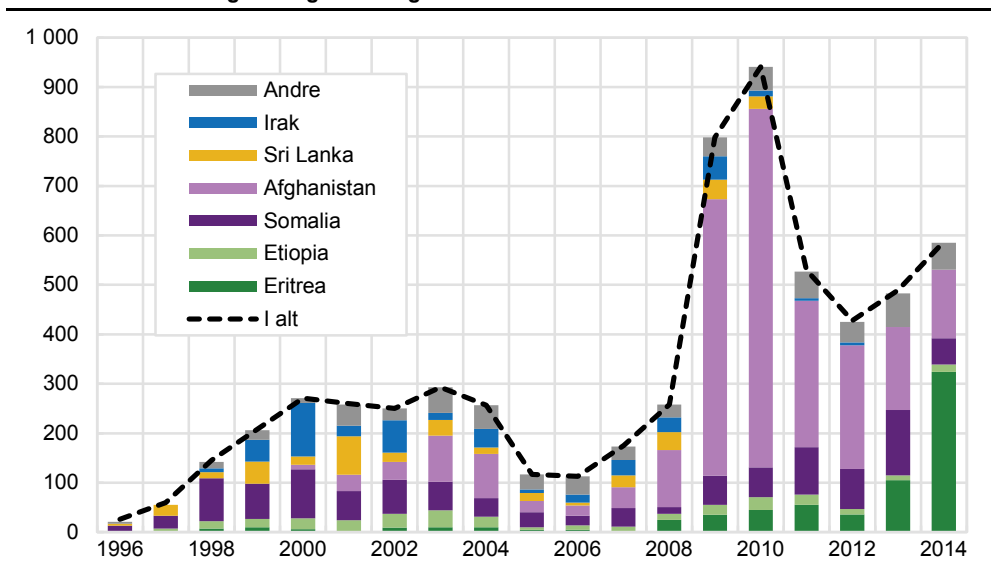
Ungdom på flukt

Kriger og krigslignende situasjoner har til alle tider vært årsak til at mennesker flykter fra hjemmene sine, også barn og unge. Det siste tiåret har det vært en stadig økende mengde barn og unge som kommer til Europa som enslige mindreårige. De kommer stort sett fra land hvor det har vært eller er væpnede konflikter, land med høy fattigdom og få muligheter til utdanning og/eller jobber.

Enslige mindreårige flyktninger er personer som var under 18 år og uten medfølgende foreldre da de søkte asyl (beskyttelse), og som siden har fått opphold i Norge på dette grunnlaget. Denne rapporten inneholder kun statistikk over enslige mindreårige flyktninger som har fått opphold og blitt bosatt i norske kommuner før 2015, ikke asylsøkere som ventet på oppholdstillatelse på dette tidspunktet. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som har statistikk og informasjon om asylsøkere. Ved utgangen av 2014 var det i overkant av 6 200 enslige mindreårige flyktninger som bodde i Norge. Over halvparten av disse ble bosatt mellom 2009 og 2014. I 2009 og 2010 var det en stor økning i antall enslige mindreårige flyktninger som ble bosatt i Norge, som følge av at det kom mange fra Afghanistan. Fra 2010 til 2012 var det en nedgang, men antallet har økt igjen fra 2012 til 2014. Spesielt har det kommet mange flere enslige mindreårige flyktninger fra Eritrea etter 2012, og i

2014 ble det bosatt flere enslige mindreårige flyktninger fra Eritrea enn fra Afghanistan.

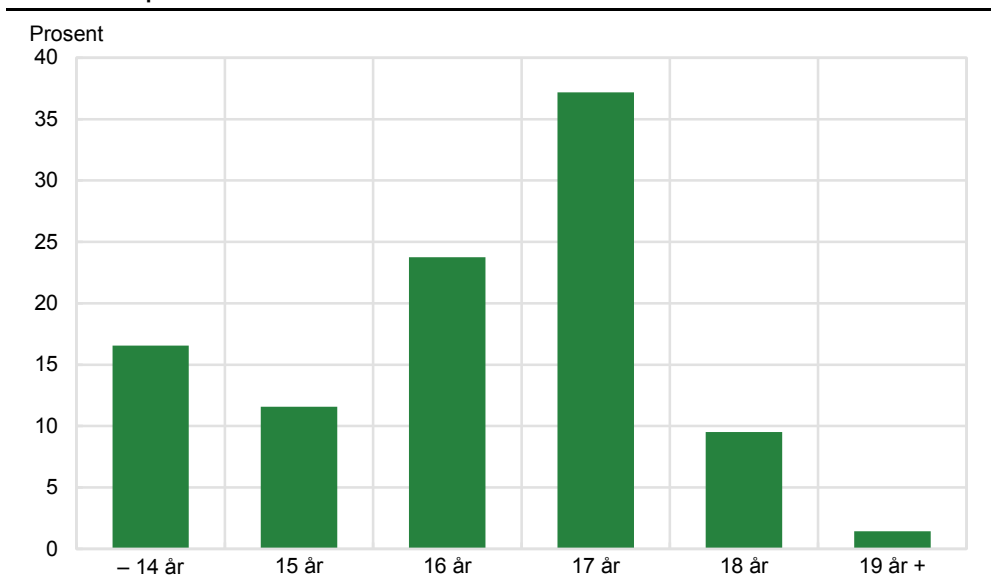
Figur 2.5 Antall personer bosatt som enslige mindreårige flyktninger per 1. januar 2015, etter landbakgrunn og bosetningsår

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Blant de enslige mindreårige flyktningene som er bosatt i Norge i dag, er over 80 prosent gutter, men kjønnsfordelingen varierer etter landbakgrunn (ikke vist). Blant flyktningene fra Afghanistan er 98 prosent gutter. Kjønnsfordelingen er noe likere blant flyktningene fra Afrika enn Asia. Fra Eritrea er 67 prosent gutter. Etiopia er det eneste landet med flere bosatte kvinnelige enn mannlige enslige mindreårige flyktninger: Blant disse er bare 37 prosent gutter.

Figur 2.6 Alder ved bosetting. Personer bosatt som enslige mindreårige flyktninger i perioden 1996-2014

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

82 prosent av de enslige mindreårige flyktningene i Norge i dag var mellom 15 og 18 år da de ble bosatt. Av disse var nesten halvparten 17 år da de ble bosatt. 17 prosent var 14 år eller yngre, mens litt over 1 prosent var 19 år eller eldre. Bosetting av flyktninger skjer først etter at UDI har godkjent asylsøknaden og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) har funnet en kommune hvor vedkommende kan bo. Siden denne prosessen tar noe tid, er noen enslige

mindreårige flyktninger eldre enn 18 år ved bosetting, selv om de var under 18 år da de søkte asyl.

Mange har bodd i Norge en god stund, og ved utgangen av 2014 var 70 prosent av de enslige mindreårige flyktingene mellom 18 og 29 år. SSB har flere rapporter og analyser som viser hvordan det går med denne innvandrergruppen (Dalgard 2015, Wiggen 2014, Aalandslid 2012, Pettersen 2007).

Norskfødte med innvandrerforeldre

Norskfødte med innvandrerforeldre talte 135 600 personer per 1. januar 2015, og hele 89 prosent av disse var yngre enn 25 år. I den øvrige befolkningen var 31 prosent i samme aldersgruppe, og blant innvandrere var 19 prosent yngre enn 25 år (tabell 2.2).

Norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde tre prosent av befolkningen per 1. januar 2015. I aldersgruppen 0-24 år var 8 prosent norskfødte med innvandrerforeldre. Antallet norskfødte med innvandrerforeldre er fordoblet siden 2004.

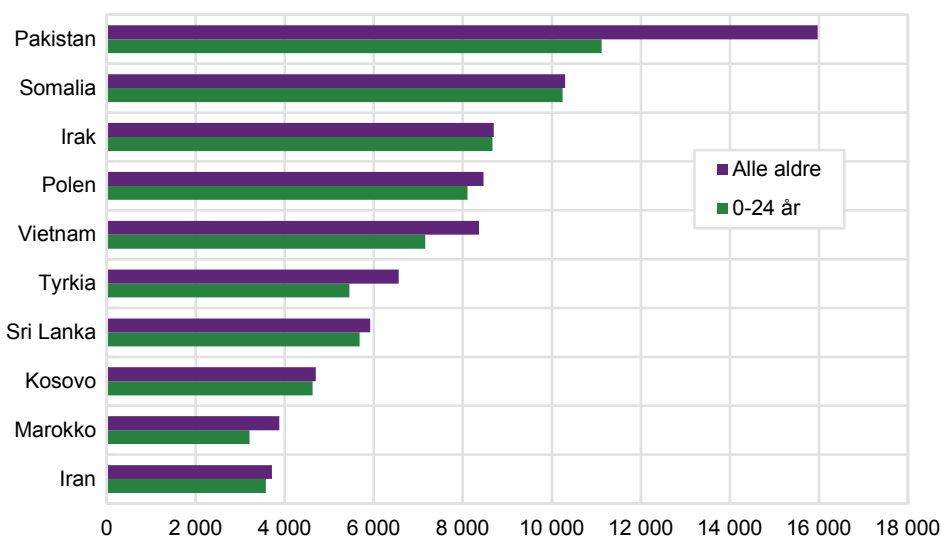
Den desidert største gruppen, med 16 000 personer, er norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan (figur 2.7). Det er ikke overraskende siden deres foreldre er blant de gruppene som har lengst botid i Norge. De første arbeidsinnvandrere fra Pakistan kom på slutten av 1960-tallet. Dessuten har pakistanske kvinner hatt en høyere fruktbarhet enn andre store grupper med lang botid. Ved inngangen til 2015 hadde pakistanske innvandrerkvinner i alderen 35-49 år i gjennomsnitt tre barn (tabell 2.27). Av de store gruppene er det kun kvinner fra Somalia (3,5) og Afghanistan (3,4) som i gjennomsnitt har født flere barn. Av de 16 000 norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan var omtrent halvparten i alderen 0-17 år, mens 70 prosent var under 25 år gamle (tabell 2.12).

Den nest største gruppen var norskfødte med innvandrerforeldre fra Somalia, med 10 300 personer. I denne gruppen er hele ni av ti under 18 år, og omtrent alle er under 25 år gamle. De aller fleste foreldrene til disse personene har flyktningbakgrunn, og mange har relativt kort botid i Norge.

Barn av innvandrere fra Irak er tredje største gruppe norskfødte med innvandrerforeldre, og teller 8 700 personer. Så godt som alle (8 400) var under 18 år gamle per 1. januar 2015. De har også fluktrelatert bakgrunn, enten at de selv er flyktning eller så er de familiegjenforent med en flyktning.

Norskfødte med innvandrerforeldre fra Polen er en gruppe som har vokst betraktelig siden EU- utvidelsen i 2004, og nå er de den fjerde største gruppen blant norskfødte med innvandrerforeldre. Per 1. januar 2004 var det registrert i underkant 800 norskfødte barn av polske innvandrere, mens tilsvarende tall for 1. januar 2015 var nærmere 8 500 personer. Dette skyldes den store arbeidsinnvandringen fra Polen til Norge som i ettertid har ført til at ektefeller har kommet etter til Norge gjennom familieinnvandring. Stadig flere barn med polsk bakgrunn fødes i Norge. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Polen er svært unge, hele åtte av ti er under 6 år gamle.

Barn av innvandrere fra Vietnam er femte største gruppe, og teller 8 400 personer. Deres foreldre har også lang botid i Norge. De første vietnamesiske innvandrere kom som flyktninger i 1975, etter Vietnamkrigen. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam er derfor yngre enn norskfødte med pakistanske foreldre. 86 prosent var under 25 år gamle per 1. januar 2015.

Figur 2.7 Norskfødte med innvandrerforeldre, etter alder og landbakgrunn. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Norskfødte med innvandrerforeldre er altså en gruppe som består av svært mange unge. Barna til innvandrerne som kom på 1970-tallet fra land som Pakistan og Tyrkia er blitt store, men fortsatt er det relativt få voksne norskfødte med innvandrerforeldre. Per 1. januar 2015 var kun 11 prosent norskfødte med innvandrerforeldre 25 år eller eldre, og en tredjedel av disse hadde foreldre fra Pakistan. Fortsatt er det svært få med foreldre fra nyere flyktningsland som Somalia og Irak som har blitt voksne. De fleste med slik bakgrunn er i eller under skolealder. Det samme gjelder barn av arbeidsinnvandrere fra Polen.

Syv av ti med norsk statsborgerskap

Blant norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppen 0-24 år hadde om lag 71 prosent norsk statsborgerskap. I noen grupper hadde så godt som alle norsk statsborgerskap slik som blant norskfødte barn og unge voksne med innvandrerforeldre fra Vietnam, Pakistan, Sri Lanka og Marokko, mens blant unge norskfødte med innvandrerforeldre fra Litauen og Polen var andelen med norsk statsborgerskap godt under ti prosent (tabell 2.7).

Mange med sammensatt bakgrunn

Etter som tiden går er det stadig flere innvandrere som har bodd lenge i landet, og som har bidratt til at stadig flere har et innslag av utenlandsk bakgrunn i de tre generasjonene som SSB følger når vi grupperer den norske befolkningen etter informasjon om eget, foreldrenes og besteforeldrenes fødeland. Det har i media vært en viss oppmerksomhet knyttet til to grupper med annen innvandringsbakgrunn, og som ikke er en del av vår offisielle statistikk over innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

De to gruppene er:

- Norskfødte med to norskfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre
- Norskfødte med én utenlandsfødt forelder og fire utenlandsfødte besteforeldre

Grunnen til at disse to gruppene er interessant nok til å bli tatt med i beskrivelsen, selv om de teller ganske få personer, er at statistikk om dem ofte etterlyses i samfunnsdebatter. Noen mener at disse gruppene har mye til felles med både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, siden alle foreldre og besteforeldre stort sett har bakgrunn fra samme land.

I tillegg er det mange som har én norskfødt og én utenlandsfødt forelder og to utenlandsfødte besteforeldre, så vi skal se nærmere også på denne gruppen. Ingen

av disse tre gruppene skal være i hovedfokus for vår analyse, vi ønsker kun å gi en kort beskrivelse av de viktigste demografiske kjennetegnene ved disse tre gruppene.

En liten håndfull som noen kaller tredjegerasjon

Denne gruppen, norskfødte med to norskfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre, utgjorde i alt 680 personer per 1. januar 2015. De som tilhører denne gruppen, har i hovedsak besteforeldre som innvandret til Norge på 1970-tallet, foreldre som er født i løpet av 1970-tallet eller senere, og det er altså først de siste årene at foreldrene i denne gruppen har blitt gamle nok til å få barn. Det viser seg i aldersfordelingen, hvor kun 30 personer (fem prosent av gruppen) er 13 år eller eldre. To tredjedeler av gruppen er under seks år (tabell 2.14). Gruppen er altså så liten og ung at de som tilhører den ikke har tatt mange egne valg enda. Bosettingsmønsteret i denne gruppen baserer seg i all hovedsak på foreldrenes valg. Hele åtte av ti av dem bor i Oslo og Akershus, og elleve prosent i Buskerud.

Over halvparten av gruppen har pakistansk bakgrunn. Av andre grupper kan vi nevne Tyrkia og Marokko. Man ser en tydelig sammenheng med landgruppene som innvandret på 70- tallet.

Det er alt for tidlig å si noe som helst om denne gruppen bortsett fra at de fleste er å finne på lekeplasser og noen i barneskolen.

En og en halv generasjon fra utlandet

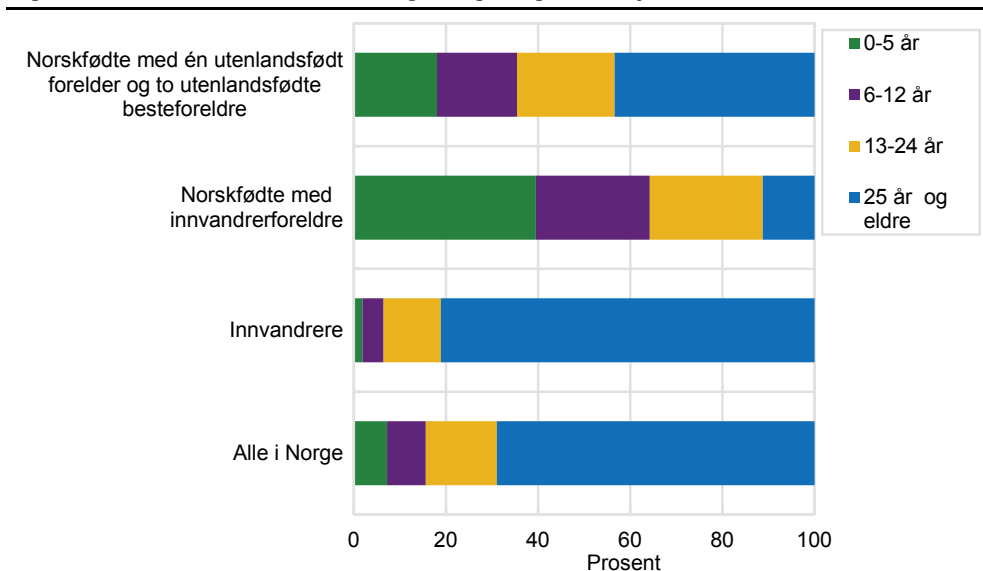
Denne gruppen omfatter personer som er født i Norge av foreldre hvor den ene er norskfødt med to innvandrerforeldre, og den andre er innvandrer mens alle fire besteforeldre kommer fra utlandet. På landsbasis talte gruppen 6 600 personer per 1. januar 2015, og 75 prosent av dem bodde i Oslo og Akershus, og ti prosent i Buskerud. Personer som tilhører denne gruppen er gjennomgående unge, nesten alle er under 24 år, og litt over halvparten er under seks år (tabell 2.15).

Nesten seks av ti i denne gruppen har en forelder og fire besteforeldre som er født i Pakistan. Den nest største gruppen er på 11 prosent, og stammer fra Tyrkia.

Pakistanske innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan er de mest såkalte endogame i Norge (Henriksen 2010). Begge gruppene gifter seg nesten utelukkende med personer med samme landbakgrunn. Det er også vanlig å gifte seg transnasjonalt, det vil si å stifte familie med en som innvandrer fra «gamlelandet» (Daugstad 2008, Sandnes 2015). Blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Tyrkia ser man det samme mønsteret som blant dem med pakistansk bakgrunn. Det er rimelig å anta at denne gruppen kommer til å vokse i fremtiden. Den har fordoblet seg siden 2009 da vi publiserte den forrige rapporten om barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn.

Født i Norge med én utenlandsfødt forelder

Til sammen bodde 194 500 norskfødte personer med én utenlandsfødt forelder og to utenlandsfødte besteforeldre i Norge per 1. januar 2015. Også i denne gruppen er det relativt mange unge. Figur 2.8. viser aldersfordelingen i totalfolkemengden, og i de forskjellige gruppene med bakgrunn fra innvandring. Av figuren ser vi tydelig at norskfødte med én utenlandsfødt forelder og to utenlandsfødte besteforeldre er mye yngre enn befolkningen som helhet. 57 prosent i denne gruppen er under 25 år gamle, og 18 prosent er i førskolealderen. Denne gruppen er også mye yngre enn innvandrerne, men likevel ikke så ung som norskfødte med innvandrerforeldre er.

Figur 2.8 Personer etter innvandringskategori og alder. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Den ene av foreldrene er altså innvandrer, og kommer i mange av tilfellene fra våre naboland Sverige og Danmark. Legger vi sammen tallene for alle nordiske land, passerer vi 63 000 personer, som betyr at nesten hver tredje person i denne kategorien har en nordisk far eller mor. De norskfødte med én nordisk forelder er imidlertid betydelig eldre enn de som har en mor/far fra andre verdensdeler, unntatt Vest Europa og Nord-Amerika. Hele 54 prosent av dem med nordisk bakgrunn er 25 år og eldre. Andelen som førskolebarn utgjør i den nordiske gruppen er lav, og varierer fra 7 prosent blant norskfødte med én danskfødt forelder til 19 prosent blant norskfødte med én svenskfødt mor eller far. Storbritannia, USA og Tyskland er også godt representert i denne gruppen, og de har tilnærmet lik alderssammensetning som personer med nordisk bakgrunn, med mange voksne over 25 år, og en lav andel i førskolealder.

Det er blant de to neste store gruppene vi finner mange barn og unge voksne, nemlig norskfødte med en forelder fra Filippinene og Thailand, altså de landene hvor mange norske menn finner ektefeller. Blant personer med en filippinsk forelder er omtrent åtte av ti i alderen 0-24 år. Andelen barn og unge voksne er enda større blant dem med thailandsk bakgrunn, med 94 prosent. I disse to gruppene er rundt en tredel barn under 6 år.

Barn og unge voksne med innvandrerforeldre i 428 kommuner

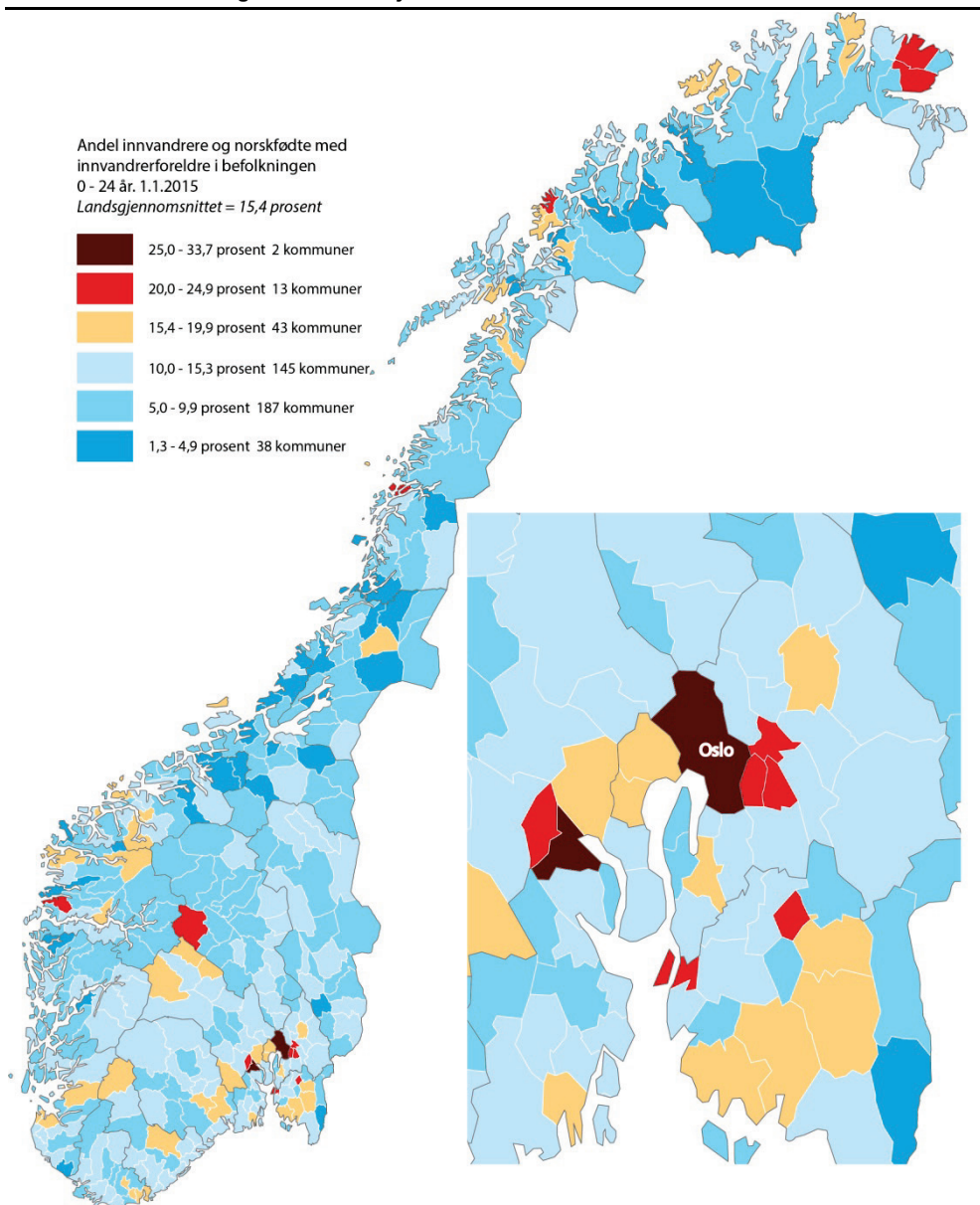
Det bodde personer med innvandrerbakgrunn under 25 år i alle landets kommuner ved inngangen til 2015 (figur 2.9). Fordelingen mellom de ulike kommunene varierer likevel mye. Barn og unge voksne med innvandrerforeldre er i likhet med innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre uansett alder klart sentralisert i Oslo og Akershus. 38 prosent av alle med innvandrerbakgrunn 0-24 år bodde i disse to fylkene ved inngangen til 2015, mot 23 prosent av hele Norges befolkning i samme aldersgruppe.

Oslo er den kommunen hvor barn og unge voksne med innvandrerforeldre utgjør den største andelen av befolkningen 0-24 år, med 34 prosent (tabell 2.19). Etter Oslo hadde Drammen kommune høyest andel per 1. januar 2015, med 31 prosent. Deretter kommer Skedsmo (25 prosent), Lørenskog (24 prosent) og Vadsø (24 prosent).

På landsbasis utgjør barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn litt over 15 prosent av totalbefolkningen under 25 år (figur 2.9).

Oslo er helt spesielt blant norske kommuner når det gjelder innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, uansett alder. Ingen andre kommuner har så mange med innvandrerbakgrunn, verken i absolutte tall eller i forhold til folkemengden.

Figur 2.9 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, 0-24 år i prosent av folkemengden 0-24 år. 1. januar 2015

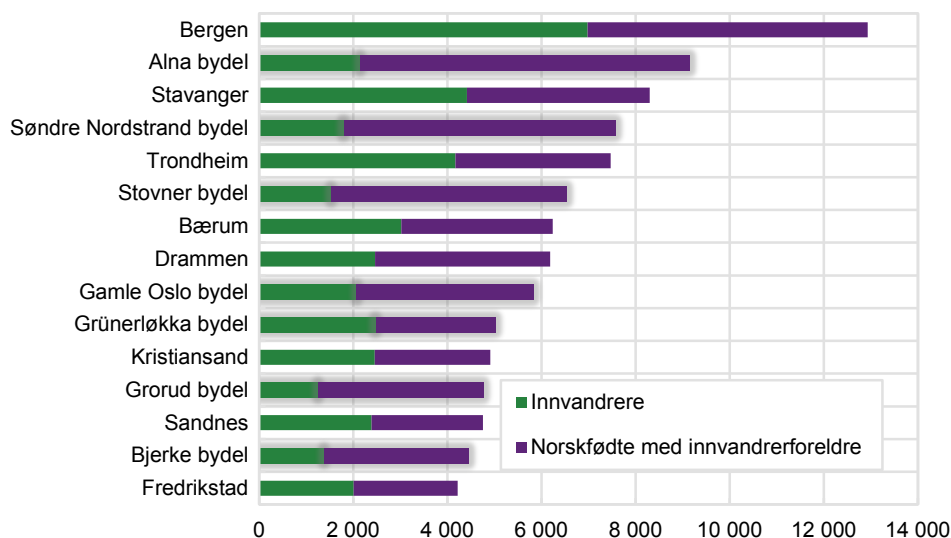
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det bor nesten fem ganger så mange barn og unge voksne innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Oslo (62 900) som i kommune nummer to, Bergen (12 900). Med unntak av Bergen bor det flere barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn i Oslos bydel Alna enn i noen annen kommune i Norge (figur2.10).

Per 1. januar 2015 var det registrert 186 400 barn og unge voksne i alderen 0-24 år i vår hovedstad. Litt under halvparten av disse (91 700) er norskfødte med to norskfødte foreldre. Resten av den unge populasjonen i hovedstaden har et varierende innslag av utenlandsk bakgrunn. 22 prosent av Oslos unge befolkning er norskfødte med innvandrerforeldre (40 500). 15 prosent har en norsk- og en utenlandskfødt forelder mens 12 prosent er innvandrere (22 400). Under to prosent er selv født i utlandet, men har minst én norskfødt forelder (figur2.11).

Oslo har nesten dobbelt så mange unge norskfødte med innvandrerforeldre som unge innvandrere.

Figur 2.10 Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år, etter største kommuner ekskl. Oslo og bydeler i Oslo. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Blant Oslos barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn er det desidert flest med bakgrunn fra Asia, 29 400 personer. Dette er 47 prosent av alle unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Oslo. En tredel av alle unge innvandrere i Oslo kommer fra Asia, mens hele 55 prosent av unge norskfødte med innvandrerforeldre har asiatisk bakgrunn.

14 700 barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn i Oslo har afrikansk landbakgrunn. Dette er 23 prosent av alle med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen. Barn og unge med innvandrerbakgrunn fra EU land i Øst og Sentral Europa utgjør den tredje største gruppen med 5 500 personer, eller 9 prosent av alle barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn i hovedstaden.

Mer enn halvparten har innvandrerbakgrunn i noen bydeler

Noen bydeler i hovedstaden har en meget høy konsentrasjon av personer med innvandrerbakgrunn generelt, og enda høyere konsentrasjon av barn av innvandrere. I enkelte bydeler har over 50 prosent av befolkningen under 25 år innvandrerbakgrunn (tabell 2.18). Vi skal se nærmere på de bydelene i hovedstaden hvor andelen med innvandrerbakgrunn overstiger 50 prosent: Stovner, Alna, Grorud og Søndre Nordstrand.

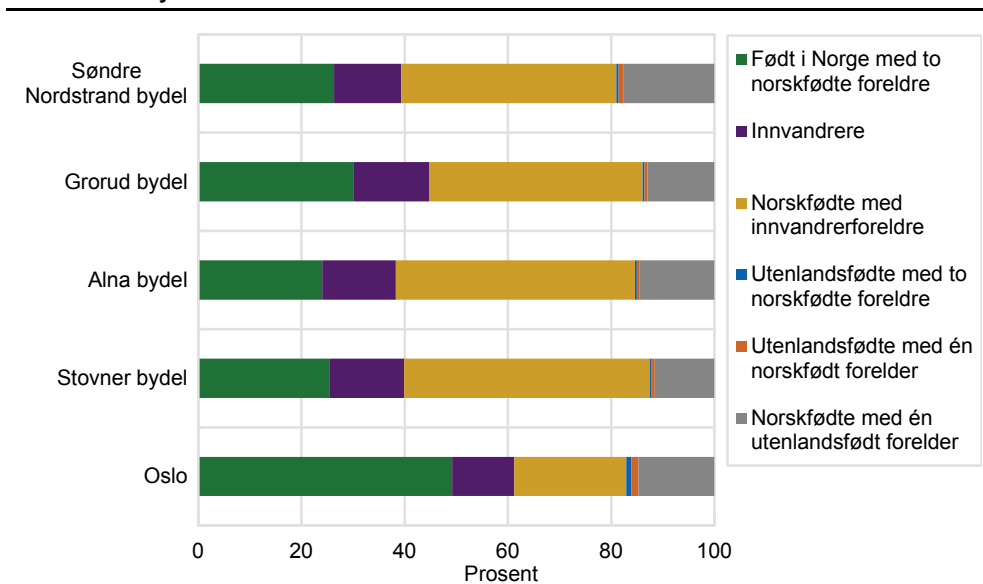
Stovner er den bydelen i Oslo hvor andelen barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn er høyest. Stovner hadde 10 500 innbyggere i alderen 0-24 år per 1. januar 2015, og hele 6 500 av dem var enten innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, som er en andel på 62 prosent.

5 000 av dem var norskfødte med innvandrerforeldre. Både blant unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Stovner finner vi flest med bakgrunn fra Asia. Halvparten av unge innvandrere i Stovner bydel kommer fra Asia, mens hele syv av ti norskfødte med innvandrerforeldre har asiatisk bakgrunn. I denne bydelen er det flest norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan (Wiggen, 2015).

Blant barn og unge i alderen 0-24 år i Stovner bydel bodde det også litt over 1 200 norskfødte med én utenlandsfødt- og en norskfødt forelder. Denne gruppen

utgjorde 12 prosent av folkemengden under 25 år i bydelen. Andelen norskfødte med to norskfødte foreldre var 25 prosent.

Figur 2.11 Personer 0-24 år, etter innvandringskategori. Per 1. januar 2015. Oslo og utvalgte bydeler

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

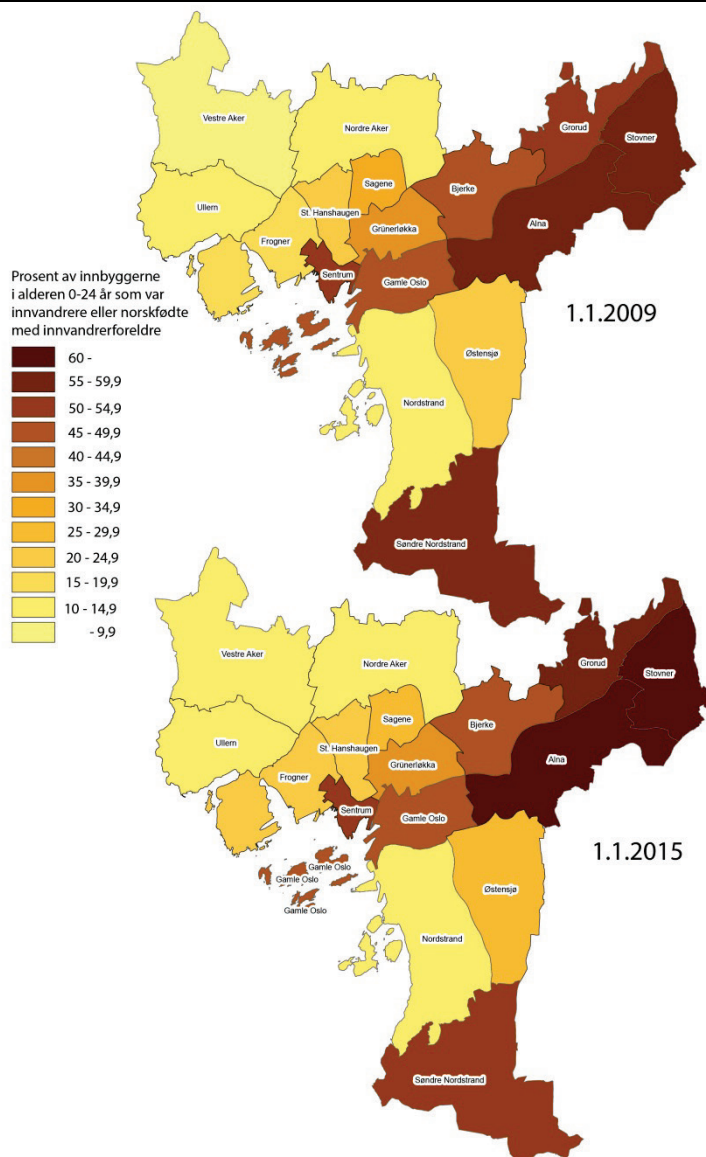
I bydelen Alna hadde seks av ti i alderen 0-24 år innvandrerbakgrunn. 46 prosent av den unge befolkningen tilhørte gruppen norskfødte med innvandrerforeldre mens 14 prosent var unge innvandrere. I tillegg hadde 15 prosent minst én utenlandsfødt forelder. Hver fjerde i aldersgruppen 0-24 år var norskfødt med to norskfødte foreldre. Både blant unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre finner vi flest med bakgrunn fra Asia, og flest fra Pakistan.

Også i Grorud har godt over halvparten i aldersgruppen 0-24 år innvandrerbakgrunn. 41 prosent av unge i bydelen er norskfødte med innvandrerforeldre mens 15 prosent har innvandret selv. Dette gir en andel med innvandrerbakgrunn på 56 prosent. 13 prosent av den unge befolkningen i Grorud bydel er norskfødt med én utenlandsfødt forelder mens 30 prosent er født i Norge av to norskfødte foreldre. I likhet med Stovner og Alna finner vi flest med bakgrunn fra Asia både blant unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Blant Søndre Nordstrand sine 14 000 unge innbyggere i alderen 0-24 år tilhørte 42 prosent gruppen norskfødte med innvandrerforeldre per 1. januar 2015. Den nest største gruppen var norskfødte med to norskfødte foreldre med en andel på 26 prosent av den unge folkemengden i bydelen, mens 18 prosent var norskfødte med én utenlandsfødt forelder. Unge innvandrere utgjorde 13 prosent av alle under 25 år i bydelen.

Stovner, Alna, Grorud og Søndre Nordstrand har altså en andel unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre over 50 prosent, og denne andelen ligger godt over gjennomsnittet for Oslo (34 prosent). Bydelene Bjerke, Gamle Oslo og Grünerløkka har også en andel unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som ligger godt over gjennomsnittet for hovedstaden. De resterende bydelene ligger under gjennomsnittet for Oslo. Færrest unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre finner vi i Vestre Aker, hvor kun 12 prosent av den unge befolkningen har innvandrerbakgrunn. Fire av hovedstadens 15 bydeler, Nordre Aker, Nordstrand, Ullern og Vestre Aker hadde en lavere andel barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn enn i landet samlet sett (15 prosent).

Figur 2.12 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år som andel av befolkningen 0-24 år. Bydel. 1. januar 2009 og 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Bergen

Ved inngangen til 2015 hadde vår nest største kommune, Bergen, 85 600 unge innbyggere i alderen 0-24 år, og 12 900 av dem, det vil si 15 prosent, hadde innvandrerbakgrunn, noe som er om lag det samme som landsgjennomsnittet for denne aldersgruppen (15 prosent).

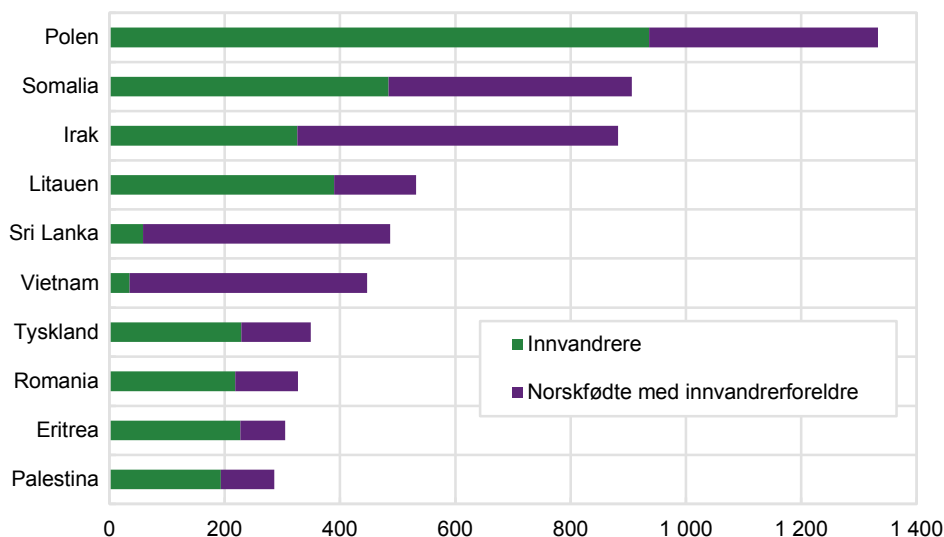
Til forskjell fra Oslo var det i Bergen litt flere unge innvandrere enn norskfødte med innvandrerforeldre. Andelen unge innvandrere av alle personer under 25 år var noe høyere enn i landet som et hele. I Bergen var andelen 8,1 prosent, mens den for landet var 7,8 prosent. Andelen barn og unge voksne norskfødte med innvandrerforeldre var imidlertid noe lavere enn i landet under ett, med 6,9 prosent i Bergen mot 7,5 prosent for hele landet. Alle disse tallene og andelen er langt under gjennomsnittet for Oslo hvor innvandrerne i aldersgruppen 0-24 år utgjorde 12 prosent av den unge befolkningen mens norskfødte med innvandrerforeldre stod for en andel på hele 22 prosent.

Bergen hadde flest barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn fra Polen, med 1 300 personer, etterfulgt av unge med bakgrunn fra Somalia og Irak (figur 2.13). Blant barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn fra Vietnam og Sri Lanka er

hele ni av ti født i Norge, veldig få har innvandret selv, i motsetning til personer med innvandrerbakgrunn fra Eritrea, Litauen og Polen hvor syv av ti har innvandret selv. Irak og Somalia skiller seg også ut med relativt mange norskfødte med innvandrerforeldre blant befolkningen under 25 år.

Figur 2.13 De ti største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn i aldersgruppen 0-24 år. Bergen. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

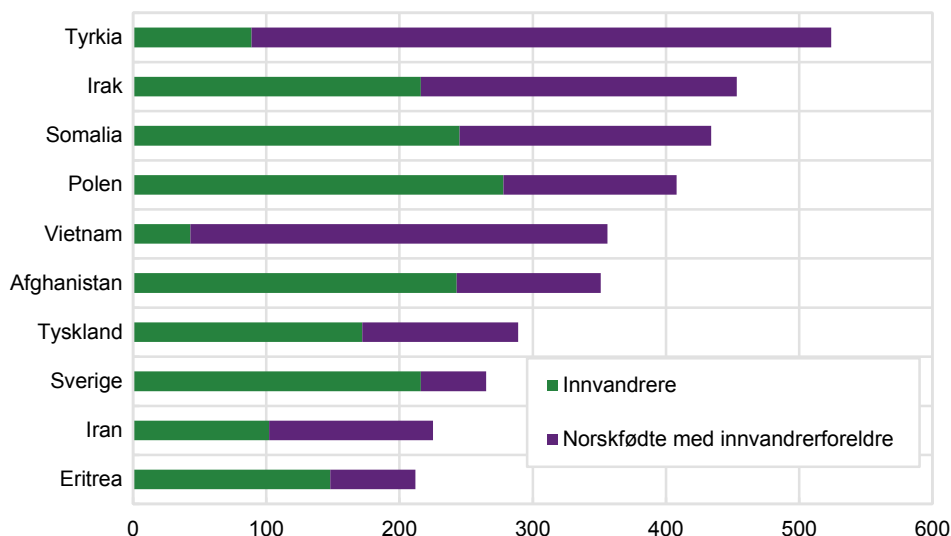
Av tabell 2.18. kan vi se hvordan unge med innvandrerbakgrunn er bosatt i de ulike bydelene i Bergen. I absolutte tall er det forholdsvis mange barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn i Årstad og Laksevåg. Som andel av den unge befolkningen utgjorde unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 28 prosent av innbyggere i Årstad bydel og 19 prosent i Laksevåg. Færrest unge med innvandrerbakgrunn er det i Ytrebygda, med en andel på 8 prosent, og rundt 800 personer. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør henholdsvis 19 og 14 prosent av den totale befolkningen under 25 år i Årstad og Laksevåg.

Trondheim

Landets tredje største kommune, Trondheim, hadde per 1. januar 2015 59 200 barn og unge voksne. 7 500 av disse, det vil si 13 prosent, hadde innvandrerbakgrunn, noe som er litt under landsgjennomsnittet. Det var 4 200 innvandrere og 3 300 norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppen 0-24 år i Trondheim. Trondheim skiller seg altså enda mer ut fra Oslo enn Bergen gjør, i fordelingen mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

I antall er det flest barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn fra Tyrkia, Irak, Somalia og Polen i Trondheim (figur 2.14), og blant unge med tyrkisk bakgrunn er hele åtte av ti født i Norge. Høy andel norskfødte med innvandrerforeldre finner vi også blant unge personer med bakgrunn fra Vietnam, mens blant unge med svensk bakgrunn har åtte av ti innvandret selv.

Av tabell 2.18 ser vi hvordan barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn er bosatt i Trondheims bydeler. Det er liten variasjon mellom bydelene, særlig sammenlignet med Oslo, men også Bergen. Bydelen med høyest andel unge med innvandrerbakgrunn var Heimdal med 18 prosent i aldersgruppen under 25 år, mens Østbyen hadde lavest andel, med 10 prosent. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør rundt 16 av den totale befolkningen under 25 år i Heimdal.

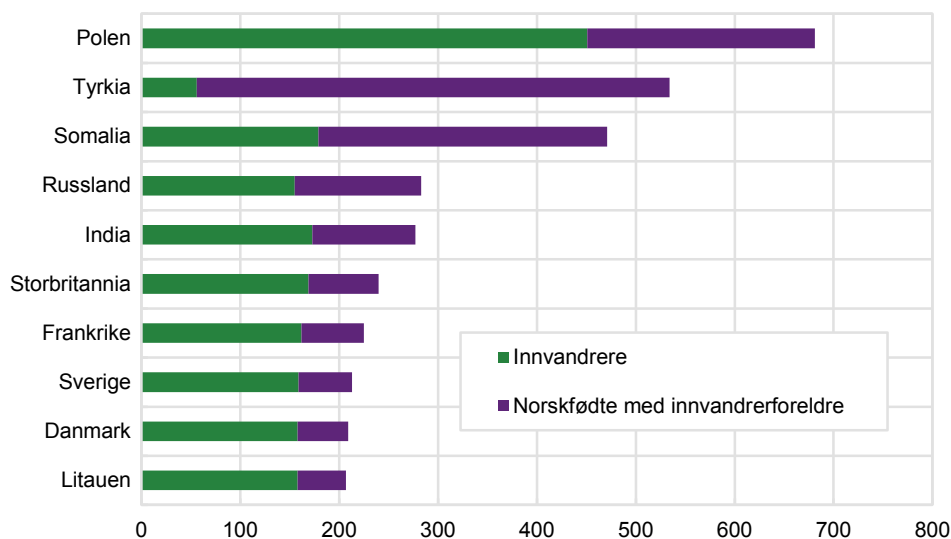
Figur 2.14 De ti største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn i aldersgruppen 0-24 år. Trondheim. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Stavanger

I landets fjerde største kommune, Stavanger, var det 41 900 barn og unge voksne. 8 300 av dem, det vil si 20 prosent, hadde innvandrerbakgrunn, som er mer enn 4 prosentpoeng over landsgjennomsnittet for befolkningen i aldersgruppen 0-24 år. I likhet med Bergen og Trondheim, var det flere unge innvandrere (4 400) enn norskfødte med innvandrerforeldre (3 900) i Stavanger.

Den største enkeltgruppen barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn har opprinnelse fra Polen. To tredjedeler av de unge polakkene i Stavanger har innvandret selv. Deretter fulgte barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn fra Tyrkia med 530 personer, men i denne gruppen har hele ni av ti Norge som fødeland (figur 2.15). Høy andel norskfødte med innvandrerforeldre finner vi også blant unge personer med bakgrunn fra Somalia, mens blant unge med litauisk, dansk og svensk bakgrunn har tilnærmet åtte av ti innvandret selv.

Figur 2.15 De ti største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn i aldersgruppen 0-24 år. Stavanger. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Den mest populære bydelen for unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre relativt sett er Storhaug og Hillevåg hvor henholdsvis 27 og 21 prosent av den unge befolkningen i alderen 0-24 år har innvandrerbakgrunn. Dette er litt over snittet på 20 prosent for hele kommunen. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør rundt 15 av den totale befolkningen under 25 år i både Storhaug og Hillevåg. Forskjellene mellom bydelene er små.

Barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn står for hele veksten

I 2009 ga SSB ut en rapport med nøkkelinformasjon om barn og unge voksne med innvandrerforeldre i Norge. Siden 2009 har det skjedd en hel del på innvandringsfeltet. Det viktigste er at det har kommet mange flere arbeids- og familieinnvandrere i løpet av de seks årene, de fleste av dem fra EU-land. I tillegg har antallet barn født av innvandrere økt.

Fra 2009 til 2015 har befolkningen 0-24 år i Norge vokst med nesten 77 000 personer. Det aller meste av denne veksten har skjedd blant unge norskfødte med innvandrerforeldre. Antallet i denne gruppen økte fra 77 600 i 2009 til 120 300 i 2015 (tabell 2.1). Dette er en vekst på hele 42 700 personer, eller 55 prosent i perioden. Antallet unge innvandrere økte med 39 300 personer i samme perioden, en vekst på 45 prosent. Samtidig er antallet norskfødte med norskfødte foreldre redusert i perioden.

Det betyr at uten unge innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre hadde Norge hatt en befolkningsnedgang i aldersgruppen 0-24 år på over 5 200 personer i perioden mellom 1. januar 2009 og 1. januar 2015. Den aller største nedgangen i den øvrige befolkningen finner vi blant norskfødte barn og unge voksne med to norskfødte foreldre, med 31 900 færre i perioden.

Tre av fire barn i Norge bor med begge foreldre

Per 1. januar 2014 bodde det 1,1 millioner barn i alderen 0 til 17 år i landet. 75 prosent av disse barna bodde med begge foreldrene (tabell 2.26). Andelen er lavere for innvandrerbarn (64 prosent), og høyere for norskfødte med innvandrerforeldre (81 prosent).

Andelen som bor med begge foreldrene, synker med alderen. For barn i det første leveåret er andelen 88 prosent for alle barn i Norge, 77 prosent for innvandrerbarn, og 83 prosent for norskfødte med innvandrerforeldre. Andelen synker til 61 prosent for alle syttenåringene, mens den er på 51 prosent for innvandrerbarn i 17-årsalderen. Samboerskap er ikke like utbredt blant personer med innvandrerbakgrunn som det er blant befolkningen for øvrig. 55 prosent av barna i Norge var registrert med gifte foreldre, mens 20 prosent har samboende foreldre. Både blant innvandrerbarna og de norskfødte med innvandrerforeldre var andelen samboende mye lavere. Kun fire prosent av innvandrerbarna hadde samboende foreldre, og åtte prosent av norskfødte med innvandrerforeldre.

25 prosent av alle norske barn bor med bare én av foreldrene, og de fleste av disse bor med mor. Andelen som bor med bare én av foreldrene er høyere blant innvandrerbarn, hele 31 prosent bodde kun med mor, og fem prosent med far.

Det er store variasjoner i hvem barna lever sammen med avhengig av landbakgrunn. Mens så få som 7 prosent av innvandrerbarna fra Thailand bor med begge foreldrene gjelder det samme åtte av ti polske barn (tabell 2.27).

Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det høye andeler som bor sammen med begge foreldre i nesten alle grupper, mellom 70 og 90 prosent. Av de store gruppene er det kun blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Somalia vi finner

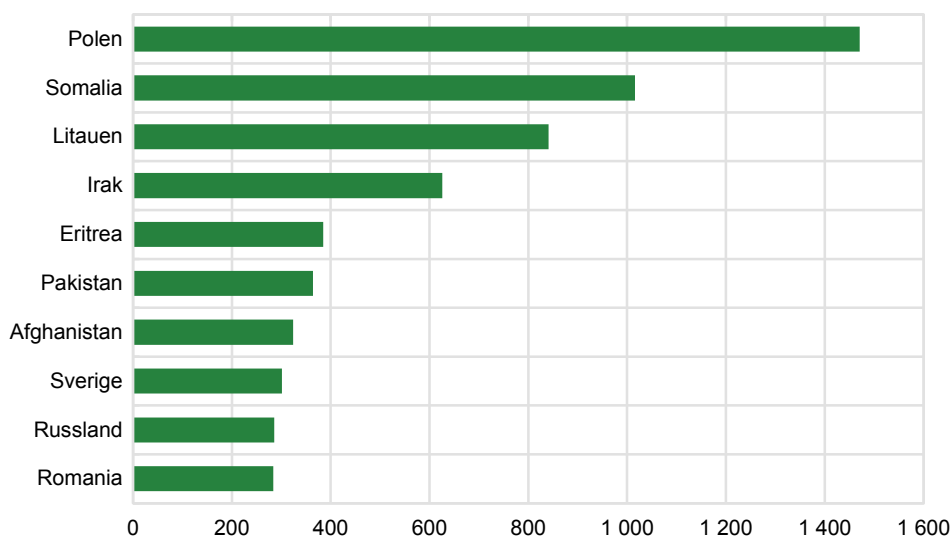
en spesielt høy andel som bor med kun én av foreldrene (nesten utelukkende en mor), 42 prosent.

En av fem nyfødte hadde innvandrerforeldre

I begynnelsen av 1970-årene ble det årlig født mellom 200 og 300 norskfødte med to innvandrerforeldre i Norge (Vassenden, 1997). Senere er tallet økt jevnt, og i 2008 var andelen 11 prosent (Dzamarija, 2010). Tilsvarende andel i 2014 var 19 prosent (tabell 2.20).

Det ble født 59 100 barn i Norge i 2014, 11 400 med to innvandrerforeldre. 30 prosent av disse (3 400 nyfødte) hadde foreldre fra Asia mens nesten like mange hadde foreldre fra de nye EU - land i Sentral- og Øst - Europa.

Figur 2.16 Norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn, 2014. De ti største gruppene

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Den klart største enkelnasjonaliteten var nyfødte med polske foreldre (1 500). Den nest største gruppen var de med somaliske foreldre (1 000).

Bare 14 prosent av alle mødre som fikk barn i 2014 var under 25 år gamle. Tilsvarende andel blant innvandrerforeldre var enda lavere, 12 prosent (tabell 1.21). Mors gjennomsnittlig fødealder i 2014 for alle fødsler var 30,6 år.

Fruktbarheten faller

Fruktbarhetsmønsteret er relevant på flere måter i analyse av innvandringen. Innvandrerens fruktbarhet og barnetall er viktig for den virkningen innvandringen får på befolkningsutviklingen på lang sikt. Det finnes mange forestillinger om at bestemte grupper av innvandrere etter hvert vil utgjøre flertallet av befolkningen på grunn av høy fruktbarhet. Det er viktig å beskrive de faktiske forhold.

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål på fruktbarheten i en befolkning. Når SFT brukes ved sammenlikning av ulike gruppers fruktbarhetsnivå forutsettes det at de gruppene som analyseres ikke i for stor grad endrer sammensetning over tid. Målet egner seg derfor ikke så godt til å beskrive enkeltgrupper hvor det enten er stor innflytting eller utflytting, eller som har stor utskiftning av befolkningen (Østby, 2004). Vi skal derfor ikke gå videre med beregninger av SFT for enkeltnasjonaliteter, men vise tall for verdensregioner. Når en ser på store grupper under ett, blir utskiftningen i befolkningen av mindre betydning. Vi presenterer derfor i tabell 2.22 samlet fruktbarhetstall for de vanlige verdensregionene vi bruker.

Det er bare fruktbarheten for de som innvandret fra Afrika som er vesentlig høyere enn for hele befolkningen (tabell 2.22). De fleste andre innvandrergruppene har en fruktbarhet som i snitt ligger på et nokså likt nivå med alle bosatte i Norge, noen til og med lavere. Samtidig viser tallene for 2008-2014 at fruktbarheten er synkende for alle grupper i befolkningen. SFT for innvandrerkvinnene fra Afrika gikk ned fra 3,17 barn per kvinne i 2008 til 2,8 i 2014. Fruktbarheten i befolkningen har gått gradvis ned hvert år siden 2009 da SFT var på 1,98. For at folketallet skal holdes oppe på lang sikt, trenges 2,06 barn per kvinne, og vi ser altså at Norge i 2014 lå 0,3 under dette nivået, og at uten innvandrere ville det vært 0,33 barn under.

SFT over livsløpet

Alternativt til å beregne SFT, som et teoretisk mål for fruktbarheten i en periode, kan vi også se hvor mange barn kvinner fra ulike land faktisk har fødd ved slutten av deres fødedyktige periode. Slike tall blir mindre preget av tilfeldigheter enn det SFT for en periode blir, når de beregnes for små grupper med betydelig inn- og utvandring. I tabell 2.23 gir vi gjennomsnittlig barnetall per innvandrerinne i alderen 35-49 år, etter landbakgrunn.

Kvinnelige innvandrere fra Somalia i alderen 35-49 år hadde i gjennomsnitt 3,5 barn. Dette gjennomsnittet er langt høyere enn for alle kvinner i Norge (1,93). Av andre innvandrerkvinner i alderen 35-49 år, er det kvinner fra Afghanistan (3,4), Pakistan (3,00) og Irak (3,00) som har flest barn.

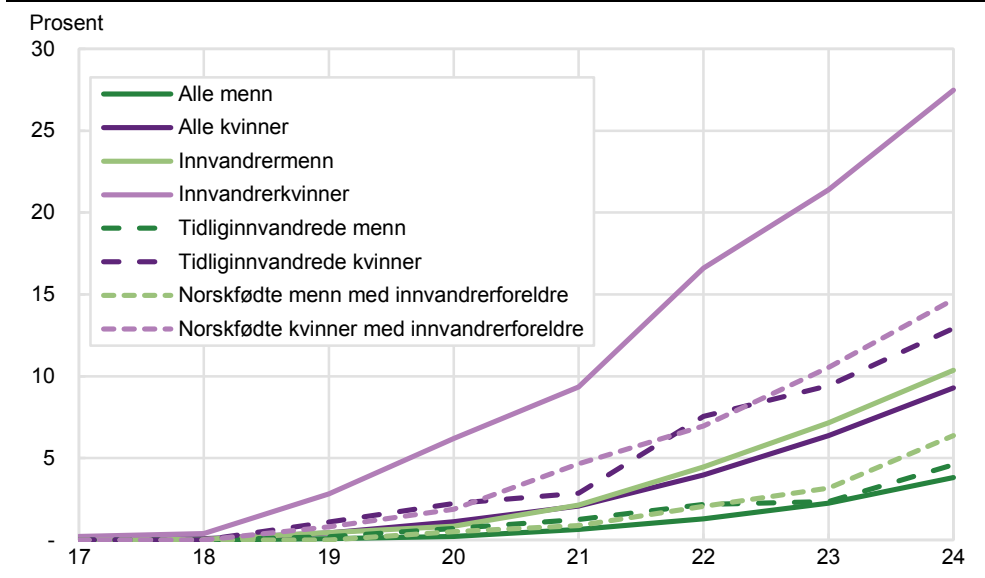
På den andre siden er det innvandrerkvinner fra de nye EU-landene Bulgaria, Romania, Latvia og Litauen som har få barn. Kvinner fra disse landene er ofte kommet til Norge som arbeidsinnvandrere eller familieinnvandrere til sine ektefeller, og det er mulig at en betydelig del av disse kvinnene ikke har med seg alle barna sine hit, og da vil de ikke fanges opp i vår statistikk. Samtidig viser EUROSTAT sin oversikt over SFT for 2013 at disse europeiske landene har et SFT som ligger under gjennomsnittet for hele EU-området.

Høyere andel gifte blant unge innvandrere enn i hele befolkningen

Av alle personer i aldersgruppen 17-24 år var kun 1 prosent av mennene og 3 prosent av kvinnene gift per 1. januar 2015. Blant innvandrere i samme aldersgruppen var andelen gifte 4 og 13 prosent for menn og kvinner. Med andre ord er gifteandelen betraktelig høyere for innvandrere enn for resten av befolkningen, spesielt for innvandrerkvinner. Hvis vi kun ser på unge innvandrere som har kommet til Norge før fylte 6 år, synker gifteandelene til samme nivået som for hele befolkningen i den aktuelle aldersgruppen. Gifteandelene for norskfødte med innvandrerforeldre under 25 år er også på omtrent samme nivået som for den unge befolkningen ellers.

Figuren 2.17. viser prosentandelen gifte menn og kvinner i aldersgruppene 17-24 år per 1. januar 2015 for hele befolkningen og for de ulike gruppene etter innvandringsskategorier. I alle innvandringsskategorier er det en større andel gifte kvinner enn menn.

Ser vi på grupper inndelt etter landbakgrunn, er det betydelige variasjoner i hvor store andeler som er gift (tabell 2.25). Blant unge innvandrere fra Sverige og Tyskland var det svært få som har inngått ekteskap. Blant unge innvandrere fra noen sentral- og østeuropeiske land var andelen gifte langt større enn for befolkningen som helhet, spesielt blant kvinnene fra Kosovo og Romania.

Figur 2.17 Andel gifte blant personer 17-24 år, etter innvandringskategori, alder og kjønn. 1. januar 2015

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Den gruppen som har høyest andel gifte unge personer er innvandrere fra Tyrkia. 44 prosent av kvinnene og 16 prosent av mennene i alderen 17-24 år var gift per 1. januar 2015. Unge pakistanske og syriske innvandrere kommer også høyt ut, spesielt kvinnene.

Ekteskapspraksis eller pardannelsesmønstre er på ingen måte statiske. I Norge har vi sett betydelige endringer de siste generasjonene. Samboerskap er i dag den viktigste samlivsformen for unge i Norge. Blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er samboerskap langt mindre utbredt i denne gruppen.

Mye lavere andel gifte blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant innvandrere

Blant norskfødte med innvandrerforeldre under 25 år var andelen gifte mye lavere enn for innvandrere i samme aldersgruppen. Som vi allerede har vært inne på er norskfødte med innvandrerforeldre fremdeles svært unge. Nesten åtte av ti var under myndighetsalder per 1. januar 2015. Det er blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan at flest har kommet i en alder hvor ekteskap kan være aktuelt. Andelen gifte blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan er mye lavere enn for unge innvandrere fra Pakistan. For pakistanske innvandrerkvinner og menn var gifteandelen på henholdsvis 35 og 8 prosent i aldersgruppen 17-24 år, mens samme andel for norskfødte kvinner og menn med bakgrunn fra Pakistan var 7 og 3 prosent (tabell 2.25).

En betydelig del unge voksne med tyrkisk bakgrunn gifter seg i ung alder. Det gjelder både innvandrere og til dels norskfødte med innvandrerforeldre. Det er blant unge norskfødte kvinner med tyrkiske foreldre at andelen gifte er høyest, med 12 prosent gifte. Deretter følger norskfødte kvinner med marokkanske foreldre, med en gifteandel på åtte prosent i aldersgruppen 17-24 år.

Referanser

- Dalgard, A. (2015): Enslige mindreårige flyktninger i arbeid og utdanning. Artikkel , <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/90-prosent-fra-afghanistan-i-arbeid-og-utdanning-etter-fire-ar>
- Daugstad, G. (2008): Ekteskap over landegrensene. Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringar i perioden 1990-2007. Rapporter 2008/41, Statistisk sentralbyrå.
- Daugstad, G.(2009): Søker krake make? Ekteskap og pardannelse blant unge med bakgrunn fra Tyrkia, Pakistan og Vietnam. Rapporter 2009/33, Statistisk sentralbyrå.
- Dzamarija, M.(2010): Barn og unge med innvandrerforeldre- demografi, utdanning, inntekt og arbeidsmarked. Rapporter 12/2010, Statistisk sentralbyrå.
- Henriksen, K. (2009): Unge som innvandret før skolealder- hvor like er de norskfødte med innvandrerforeldre? Notater 2009/35. Statistisk sentralbyrå.
- Henriksen, K. (2010): Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2008. Rapporter 2010/10, Statistisk sentralbyrå.
- Høydahl, E. (2014): Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i 13 kommuner, Rapporter 2014/23, Statistisk sentralbyrå.
- Pettersen, S. (2007): Enslige mindreårige asylsøkere og gjenforening med foreldre, Rapporter 2007/58, Statistisk sentralbyrå.
- Pettersen, S. (2012): Overgang til norsk statsborgerskap 1977-2011, Rapporter 2012/25, Statistisk sentralbyrå.
- Sandnes, T. (2015): Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2013, Rapporter 2015/23, Statistisk sentralbyrå.
- Vassenden, K. (1997): Innvandrere i Norge, hvem er de, hva gjør de og hvordan lever de? Statistiske analyser 20, Statistisk sentralbyrå.
- Wiggen, K. (2014): Enslige mindreårige flyktninger, 2011, Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2014/9, Statistisk sentralbyrå.
- Wiggen, K. (2015): Innvandreres demografi og levekår i Groruddalen, Søndre Nordstrand, Gamle Oslo og Grünerløkka. Rapporter 2015/43, Statistisk sentralbyrå.
- Østby, L. (2004): Innvandrere i Norge- Hvem er dem og hvordan går det med dem? Del I Demografi, Notater 2004/65, Statistisk sentralbyrå.
- Østby, L. (2013): Innvandreernes fordeling og sammensetning på kommunenivå, Rapporter 2013/37, Statistisk sentralbyrå.

Tabeller

Tabell 2.1 Ulike avgrensninger av personer 0- 24 år etter innvandringsbakgrunn. 1970-2015

	1.11.1970	1.11.1980	1.1.1990	1.1.2000	1.1.2005	1.1.2009	1.1.2010	1.1.2015
Hele befolkningen	3 863 221	4 078 900	4 233 116	4 478 497	4 606 363	4 799 252	4 858 199	5 165 802
I alt 0-24 år	1 553 356	1 516 491	1 458 498	1 438 839	1 472 267	1 526 166	1 545 271	1 602 976
Født i Norge med to norskfødte foreldre	1 483 834	1 416 555	1 317 900	1 230 647	1 217 767	1 212 816	1 213 291	1 180 913
Innvandrere	6 856	14 966	34 519	54 182	66 280	87 121	94 215	126 453
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 021	5 820	15 954	41 395	58 930	77 610	84 084	120 337
Utenlandsfødte med én norskfødt forelder	7 272	10 041	10 150	9 933	11 382	13254	13 769	15 487
Norskfødte med én utenlandsfødt forelder	44 401	55 568	64 915	86 687	101 073	118502	123 229	144 962
Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre	8 972	13 541	15 060	15 995	16 835	16 863	16 683	14 824

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og alder. 1. januar 2015

	Folkemengden i alt			Innvandrere			I prosent av hele befolkningen i aktuell aldersgruppe	Norskfødte med innvandrerforeldre			I prosent av hele befolkningen i aktuell aldersgruppe
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner		Begge kjønn	Menn	Kvinner	
I alt	5 165 802	2 598 824	2 566 978	669 380	351 642	317 738	13,0	135 583	69 635	65 948	2,6
0-24 år	1 602 976	822 457	780 519	126 453	64 918	61 535	7,9	120 337	61 755	58 582	7,5
Under 1 år	59 383	30 544	28 839	329	184	145	0,6	11 248	5 819	5 429	18,9
1-2 år	122 180	62 514	59 666	2 902	1 467	1 435	2,4	19 312	9 900	9 412	15,8
3-5 år	192 391	98 786	93 605	9 484	4 797	4 687	4,9	23 039	11 769	11 270	12,0
6-12 år	433 578	221 768	211 810	30 492	15 478	15 014	7,0	33 478	17 124	16 354	7,7
13-15 år	188 886	96 701	92 185	14 451	7 454	6 997	7,7	10 525	5 420	5 105	5,6
16-17 år	129 186	66 506	62 680	11 509	6 192	5 317	8,9	5 788	2 973	2 815	4,5
18-19 år	133 295	68 818	64 477	12 300	6 567	5 733	9,2	5 688	2 936	2 752	4,3
20-24 år	344 077	176 820	167 257	44 986	22 779	22 207	13,1	11 259	5 814	5 445	3,3

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.3 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn, alder og landbakgrunn. 1. januar 2015

	Innvandrere						Norskfødte med innvandrerforeldre					
	EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand			Afrika, Asia, Sør- og Mellom-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS			EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand			Afrika, Asia, Sør- og Mellom-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle	327 060	189 166	137 894	342 320	162 476	179 844	28 068	14 522	13 546	107 515	55 113	52 402
Under 1 år	236	135	101	93	49	44	4 300	2 211	2 089	6 948	3 608	3 340
1-2 år	1 821	937	884	1 081	530	551	6 850	3 530	3 320	12 462	6 370	6 092
3-5 år	5 615	2 902	2 713	3 869	1 895	1 974	6 446	3 362	3 084	16 593	8 407	8 186
6-12 år	15 307	7 848	7 459	15 185	7 630	7 555	4 181	2 132	2 049	29 297	14 992	14 305
13-15 år	5 664	2 942	2 722	8 787	4 512	4 275	881	473	408	9 644	4 947	4 697
16-17 år	3 564	1 839	1 725	7 945	4 353	3 592	378	209	169	5 410	2 764	2 646
18-19 år	3 719	1 840	1 879	8 581	4 727	3 854	366	203	163	5 322	2 733	2 589
20-24 år	18 840	9 397	9 443	26 146	13 382	12 764	854	439	415	10 405	5 375	5 030

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.4 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og ettårig alder. 1. januar 2015

	Innvandrere			Norskfødte med innvandrerforeldre		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt 0-24 år	126 453	64 918	61 535	120 337	61 755	58 582
0	329	184	145	11 248	5819	5429
1	1 114	540	574	9 921	5074	4847
2	1 788	927	861	9 391	4826	4565
3	2 484	1307	1177	8 444	4289	4155
4	3 285	1660	1625	7 669	3935	3734
5	3 715	1830	1885	6 926	3545	3381
6	3 948	1987	1961	6 003	3101	2902
7	4 250	2176	2074	5 325	2702	2623
8	4 382	2194	2188	4 941	2557	2384
9	4 408	2233	2175	4 631	2391	2240
10	4 503	2353	2150	4 400	2222	2178
11	4 577	2329	2248	4 243	2157	2086
12	4 424	2206	2218	3 935	1994	1941
13	4 534	2308	2226	3 578	1861	1717
14	4 858	2483	2375	3 652	1854	1798
15	5 059	2663	2396	3 295	1705	1590
16	5 528	2955	2573	2 960	1546	1414
17	5 981	3237	2744	2 828	1427	1401
18	6 047	3185	2862	2 858	1465	1393
19	6 253	3382	2871	2 830	1471	1359
20	6 594	3434	3160	2 604	1375	1229
21	7 817	4187	3630	2 419	1239	1180
22	8 832	4518	4314	2 251	1172	1079
23	9 994	5000	4994	2 065	1041	1024
24	11 749	5640	6109	1 920	987	933

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.5 Innvandrere etter kjønn, alder og landbakgrunn. 1. januar 2015

	Alle aldre	0-17 år	0-24 år	0-24 år, tidlig innvandrede ¹	Kvinner i alt	Kvinner 0-17 år	Kvinner 0-24 år
I alt	669 380	69 167	126 453	43 810	317 738	33 595	61 535
Landbakgrunn							
Polen	90 962	9 754	15 133	5 529	31 698	4 700	7 234
Sverige	36 887	1 380	5 139	1 163	18 282	704	2 818
Litauen	35 901	4 742	7 856	2 477	14 643	2 289	3 788
Somalia	27 333	5 333	9 773	2 822	12 772	2 615	4 703
Tyskland	24 611	2 493	4 140	1 604	11 552	1 171	2 052
Irak	21 965	2 402	5 793	2 359	9 621	1 192	2 732
Danmark	19 973	1 031	1 900	803	9 454	517	933
Pakistan	19 219	980	2 004	1 058	9 254	510	1 035
Filippinene	19 076	1 573	3 063	704	15 269	764	1 919
Russland	16 803	2 145	4 024	1 528	11 148	1 033	1 997
Iran	16 608	1 204	2 485	887	7 684	607	1 222
Thailand	16 555	2 263	3 916	772	13 954	1 178	2 129
Eritrea	14 741	2 874	4 779	1 017	6 186	1 296	1 989
Storbritannia	14 294	932	1 385	733	5 000	444	624
Vietnam	13 701	321	841	327	7 475	173	496
Bosnia-Hercegovina	13 453	286	1 333	973	6 827	147	664
Afghanistan	13 440	2 428	6 244	1 188	5 248	974	1 939
Romania	11 923	1 222	2 023	657	5 380	603	1 024
Tyrkia	11 049	392	929	372	4 832	206	502
India	10 506	964	1 286	774	4 720	508	660
Kosovo	10 016	642	2 015	1 202	4 706	320	997
Latvia	9 602	1 300	2 086	704	3 990	644	1 023
Sri Lanka	9 111	286	683	275	4 380	146	326
USA	8 379	760	1 173	504	4 378	344	560
Kina	8 252	525	1 213	369	4 762	282	641
Island	7 924	1 551	2 213	1 031	3 742	753	1 109
Nederland	7 589	1 094	1 615	698	3 365	532	798
Etiopia	6 716	953	1 649	584	3 307	490	867
Finland	6 336	288	574	295	3 845	141	306
Chile	6 241	185	351	144	2 990	89	178
Bulgaria	5 681	656	1 183	309	2 525	321	544
Marokko	5 517	199	428	213	2 449	88	214
Syria	5 450	1 280	1 965	617	1 985	584	809
Spania	5 361	882	1 365	508	2 395	441	703
Frankrike	5 228	487	1 087	348	2 194	233	558
Estland	5 067	551	895	304	2 092	258	421
Ukraina	4 181	367	823	177	3 099	177	458
Brasil	4 169	434	873	184	3 031	224	451
Serbia	4 012	504	778	323	2 000	249	379
Slovakia	3 834	281	582	150	1 377	141	269
Ungarn	3 600	358	527	236	1 664	181	276
Italia	3 525	427	668	228	1 234	211	327
Myanmar	3 402	660	1 167	375	1 683	311	583
Kroatia	3 348	195	501	259	1 528	85	221
Palestina	3 337	993	1 466	528	1 341	483	711
Sudan	3 123	766	1 156	423	1 249	403	602
Portugal	2 810	377	529	220	1 180	196	258
Makedonia	2 503	93	237	115	1 172	41	114
Kongo	2 230	543	1 021	297	1 113	275	526
Tsjekkia	2 102	134	257	85	1 013	57	121
Hellas	2 060	398	511	204	767	212	266
Andre	59 674	6 279	10 816	4 154	30 183	3 052	5 459

¹ Innvandrere som har kommet til Norge før fylte 6 år.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.6 Innvandrere 0 -24 år, etter kjønn, landbakgrunn og innvandringsalder. 1. januar 2015

	Innvandrere 0-24 år			Av dette tidliginnvandrede ¹		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt 0-24 år	126 453	64 918	61 535	43 810	22 214	21 596
Norden	9 949	4 719	5 230	3 345	1 648	1 697
0-5 år	1 237	622	615	1 237	622	615
6-12 år	1 943	979	964	1 151	560	591
13-15 år	698	352	346	211	108	103
16-17 år	440	214	226	149	69	80
18-19 år	625	293	332	201	99	102
20-24 år	5 006	2 259	2 747	396	190	206
Ikke EU-land i Øst-Europa	9 730	4 870	4 860	4 482	2 305	2 177
0-5 år	511	270	241	511	270	241
6-12 år	1 719	888	831	1 253	642	611
13-15 år	1 095	557	538	583	288	295
16-17 år	962	490	472	428	208	220
18-19 år	1 074	580	494	353	196	157
20-24 år	4 369	2 085	2 284	1 354	701	653
Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia	12 055	6 088	5 967	4 900	2 546	2 354
0-5 år	1 917	1 007	910	1 917	1 007	910
6-12 år	3 464	1 774	1 690	2 169	1 102	1 067
13-15 år	1 296	662	634	323	172	151
16-17 år	895	460	435	148	77	71
18-19 år	949	447	502	146	80	66
20-24 år	3 534	1 738	1 796	197	108	89
EU-land i Sentral- og Øst-Europa	31 116	16 162	14 954	10 736	5 490	5 246
0-5 år	4 123	2 126	1 997	4 123	2 126	1 997
6-12 år	9 446	4 844	4 602	5 868	2 977	2 891
13-15 år	3 517	1 849	1 668	362	202	160
16-17 år	2 151	1 118	1 033	122	63	59
18-19 år	2 008	1 028	980	112	53	59
20-24 år	9 871	5 197	4 674	149	69	80
Asia med Tyrkia	36 254	18 901	17 353	11 831	5 893	5 938
0-5 år	2 622	1 297	1 325	2 622	1 297	1 325
6-12 år	7 304	3 653	3 651	4 376	2 136	2 240
13-15 år	4 262	2 212	2 050	1 424	742	682
16-17 år	3 987	2 162	1 825	1 092	525	567
18-19 år	4 429	2 501	1 928	905	470	435
20-24 år	13 650	7 076	6 574	1 412	723	689
Afrika	22 972	11 959	11 013	7 047	3 555	3 492
0-5 år	1 723	812	911	1 723	812	911
6-12 år	5 642	2 819	2 823	3 099	1 570	1 529
13-15 år	3 045	1 556	1 489	901	469	432
16-17 år	2 679	1 546	1 133	541	294	247
18-19 år	2 738	1 495	1 243	343	178	165
20-24 år	7 145	3 731	3 414	440	232	208
Sør- og Mellom-Amerika	2 767	1 369	1 398	769	399	370
0-5 år	205	104	101	205	104	101
6-12 år	530	276	254	293	161	132
13-15 år	387	188	199	84	37	47
16-17 år	317	155	162	55	31	24
18-19 år	342	153	189	55	23	32
20-24 år	986	493	493	77	43	34
Nord-Amerika og Oseania	1 610	850	760	700	378	322
0-5 år	377	210	167	377	210	167
6-12 år	444	245	199	239	134	105
13-15 år	151	78	73	36	18	18
16-17 år	78	47	31	9	4	5
18-19 år	135	70	65	16	8	8
20-24 år	425	200	225	23	4	19

¹ Innvandrere som har kommet til Norge før fylte 6 år.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.7 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0 -24 år, etter landbakgrunn og statsborgerskap. 1. januar 2015

	Innvandrere			Norskfødte med innvandrerforeldre		
	I alt	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	I alt	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere
I alt	126 453	32 368	94 085	120 337	85 161	35 176
Norden	9 949	345	9 604	3 830	572	3 258
Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia	12 055	665	11 390	4 592	753	3 839
EU-land i Øst-Europa	31 116	1 006	30 110	15 504	1 983	13 521
Ikke EU-land i Øst-Europa	9 730	4 622	5 108	13 488	10 616	2 872
Asia med Tyrkia	36 254	16 221	20 033	56 647	50 627	6 020
Afrika	22 972	8 463	14 509	23 498	18 674	4 824
Nord-Amerika og Oseania	1 610	264	1 346	330	95	235
Sør- og Mellom-Amerika	2 767	782	1 985	2 448	1 841	607
Utvalgte land						
Pakistan	1 999	1 148	851	11 115	10 562	553
Somalia	9 770	4 304	5 466	10 234	8 386	1 848
Irak	5 732	4 226	1 506	8 650	7 736	914
Polen	15 133	323	14 810	8 100	763	7 337
Vietnam	841	452	389	7 157	7 048	109
Tyrkia	927	429	498	5 448	5 048	400
Kosovo	2 015	1 556	459	4 623	4 352	271
Sri Lanka	683	348	335	5 680	5 481	199
Russland	4 018	1 454	2 564	2 592	1 205	1 387
Iran	2 480	1 193	1 287	3 571	3 273	298
Bosnia-Hercegovina	1 333	953	380	3 638	3 207	431
Sverige	5 137	180	4 957	1 889	263	1 626
Afghanistan	6 244	2 955	3 289	2 870	2 348	522
Tyskland	4 139	254	3 885	2 280	254	2 026
Marokko	428	291	137	3 204	3 071	133
Thailand	3 915	972	2 943	738	469	269
India	1 286	229	1 057	2 723	2 137	586
Filippinene	3 063	790	2 273	1 734	1 279	455
Litauen	7 856	95	7 761	3 402	150	3 252
Chile	351	133	218	1 299	1 154	145

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.8 Innvandrere 0 -24 år, etter tid bosatt i Norge/første innvandringsår og landbakgrunn. 1. januar 2015

Landbakgrunn	I alt	Botid i år/første innflyttingsår				
		20-24	15-19	10-14	5-9	0-4
		1990-1994	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2014
I alt 0-24 år	126 453	1 870	5 604	14 803	31 665	72 511
Norden	9 949	116	634	617	1 188	7 394
Ikke EU-land i Øst-Europa	9 730	910	1 295	2 239	2 350	2 936
Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia	12 055	63	334	823	3 180	7 655
EU-land i Sentral- og Øst-Europa	31 116	47	331	696	7 754	22 288
Av dette						
Polen	15 133	23	76	258	5 408	9 368
Russland	4 024	12	124	1 424	1 384	1 080
Sverige	5 139	35	258	204	474	4 168
Tyskland	4 140	20	148	409	1 787	1 776
Kosovo	2 015	306	788	356	317	248
Bosnia-Hercegovina	1 333	534	291	167	125	216
Litauen	7 856	1	8	94	1 247	6 506
Danmark	1 900	24	111	174	295	1 296
Nederland	1 615	18	67	192	697	641
Storbritannia	1 385	18	66	80	226	995
Afrika	22 972	157	775	3 292	5 861	12 887
Av dette						
Somalia	9 773	87	437	1 640	2 616	4 993
Etiopia	1 649	5	30	268	480	866
Kongo	1 021	2	18	192	529	280
Eritrea	4 779	7	8	71	846	3 847
Marokko	428	24	68	85	120	131
Asia med Tyrkia	36 254	549	2 080	6 659	10 401	16 565
Av dette						
Irak	5 793	107	793	2 111	1 788	994
Afghanistan	6 244	6	56	1 282	1 910	2 990
Iran	2 485	84	380	557	340	1 124
Thailand	3 916	5	84	593	1 553	1 681
Pakistan	2 004	108	283	446	423	744
Filippinene	3 063	7	64	255	631	2 106
Tyrkia	929	34	80	241	238	336
Vietnam	841	84	56	135	186	380
Sri Lanka	683	33	78	144	248	180
Kina	1 213	13	51	107	287	755
Nord-Amerika og Oseania	1 610	9	36	86	218	1 261
Av dette						
USA	1 173	7	30	62	153	921
Sør- og Mellom-Amerika	2 767	19	119	391	713	1 525
Av dette						
Chile	351	8	34	80	95	134
Brasil	873	1	20	83	237	532
Colombia	368	1	7	62	56	242

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.9 Innvandringer¹ etter innvandringsgrunn og statsborgerskap.1990-2014

	I alt	Arbeid	Familie	Flukt	Utdanning	Andre
I alt, alle aldre	688 224	230 154	250 047	131 948	71 828	4 247
I alt 0-24 år						
Ikke EU-land i Øst-Europa	66 482	5 049	20 844	33 713	6 715	161
0-17 år	18 651	3	5 668	12 499	437	44
18-24 år	12 952	826	3 368	4 517	4 209	32
25+	34 879	4 220	11 808	16 697	2 069	85
Vest-Europa utenom Norden	104 756	57 713	31 329	235	13 539	1 940
0-17 år	16 893	67	15 418	76	1 264	68
18-24 år	20 055	9 319	1 333	43	9 022	338
25+	67 808	48 327	14 578	116	3 253	1 534
EU-land i Øst-Europa	202 977	140 798	51 777	2 093	7 717	592
0-17 år	27 691	120	26 425	631	449	66
18-24 år	36 121	25 709	4 971	286	5 006	149
25+	139 165	114 969	20 381	1 176	2 262	377
Asia med Tyrkia	178 752	13 205	88 387	48 543	27 784	833
0-17 år	43 738	12	25 794	16 924	854	154
18-24 år	38 328	1 367	17 655	8 000	11 155	151
25+	96 686	11 826	44 938	23 619	15 775	528
Afrika	85 252	2 366	31 525	43 063	8 006	292
0-17 år	26 219	3	14 938	11 070	155	53
18-24 år	16 583	579	4 366	9 733	1 848	57
25+	42 450	1 784	12 221	22 260	6 003	182
Nord Amerika og Oseania	26 144	8 716	12 340	119	4 611	358
0-17 år	5 052	15	4 058	62	909	8
18-24 år	5 641	2 241	946	12	2 365	77
25+	15 451	6 460	7 336	45	1 337	273
Sør- og Mellom-Amerika	17 921	2 196	11 656	678	3 332	59
0-17 år	3 934	6	2 903	259	754	12
18-24 år	3 758	386	1 980	92	1 292	8
25+	10 229	1 804	6 773	327	1 286	39
Statsløse	5 940	111	2 189	3 504	124	12
0-17 år	2 233	.	1 262	941	23	7
18-24 år	922	:	305	562	43	:
25+	2 785	100	622	2 001	58	4

¹ Førstegangsinnvandringer blant innvandrere (født i utlandet med to utenlandskfødte foreldre) med ikke-nordisk statsborgerskap.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.10 Innvandringer¹ etter innvandringsgrunn og statsborgerskap. 2014

Statsborgerskap	I alt	Arbeid	Familie	Flukt	Utdanning	Andre
I alt	49 881	21 367	16 212	6 999	5 019	284
Ikke EU-land i Øst-Europa i alt	2 137	457	1 179	90	385	26
Ikke EU-land i Øst-Europa, 0-24 år	795	46	455	44	241	9
Vest-Europa utenom Norden	7 533	4 467	1 965	-	984	117
Vest-Europa utenom Norden, 0-24 år	2 705	704	1 241	-	745	15
EU-land i Sentral- og Øst-Europa	19 946	14 105	5 470	-	316	55
EU-land i Sentral- og Øst-Europa, 0-24 år	6 186	2 633	3 342	-	192	19
Afrika	6 431	193	2 107	3 572	518	41
Afrika, 0-24 år	3 331	47	1 282	1 847	144	11
Asia med Tyrkia	11 047	1 491	4 358	2 931	2 232	35
Asia med Tyrkia, 0-24 år	4 256	98	1 799	1 451	902	6
Nord Amerika og Oseania	1 199	501	468	-	224	6
Nord Amerika og Oseania, 0-24 år	422	98	207	-	115	2
Sør- og Mellom-Amerika	1 050	147	544	:	353	:
Sør- og Mellom-Amerika, 0-24 år	422	19	171	:	228	:
Statsløse	538	6	121	400	7	4
Statsløse	257	-	69	181	3	4
Utvalgte land						
Polen	9 307	6 572	2 621	:	92	:
0-17 år	1 331	:	1 319	:	:	:
18-24 år	1 384	1 097	224	:	59	:
25+	6 592	5 471	1 078	:	32	:
Litauen	4 248	3 154	1 046	:	42	:
0-17 år	610	:	607	:	:	:
18-24 år	855	747	85	:	23	:
25+	2 783	2 406	354	:	18	:
Eritrea	2 712	:	388	2 319	:	:
0-17 år	739	:	217	521	:	:
18-24 år	746	:	33	713	:	:
25+	1 227	:	138	1 085	:	:
Syria	2 114	:	141	1 968	:	:
0-17 år	714	:	86	628	:	:
18-24 år	283	:	:	274	:	:
25+	1 117	:	46	1 066	:	:
Romania	2 049	1 374	629	:	42	:
0-17 år	316	:	310	:	:	:
18-24 år	285	205	54	:	24	:
25+	1 448	1 166	265	:	15	:
Filippinene	2 027	61	835	:	1 119	:
0-17 år	313	-	313	-	-	-
18-24 år	453	14	61	:	376	-
25+	1 261	47	461	:	743	:
India	1 704	866	735	:	102	:
0-17 år	286	:	284	:	:	:
18-24 år	128	46	38	-	44	-
25+	1 290	820	413	:	56	:
Somalia	1 487	-	813	669	-	5
0-17 år	743	.	578	165	.	-
18-24 år	281	.	49	232	.	-
25+	463	.	186	272	.	5
Tyskland	1 406	775	332	:	277	:
0-17 år	239	:	192	:	43	:
18-24 år	347	172	9	:	163	:
25+	820	600	131	:	71	18
Spania	1 389	844	358	-	175	12
0-17 år	226	.	223	.	3	-
18-24 år	224	88	12	.	124	-
25+	939	756	123	.	48	12
Storbritannia	1 129	778	257	:	59	:
0-17 år	143	-	141	:	:	:
18-24 år	184	133	:	:	44	:
25+	802	645	113	:	:	:
Latvia	1 071	789	255	:	24	:
0-17 år	155	-	152	:	:	:
18-24 år	192	157	21	:	15	:
25+	724	632	82	:	:	:

¹ Førstegangsinnvandringer blant innvandrere (født i utlandet med to utenlandskfødte foreldre) med ikke-nordisk statsborgerskap.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.11 Personer med flyktningbakgrunn, etter landbakgrunn, alder og spesifisert flyktningstatus. 1. januar 2015

Landbakgrunn	Personer med flyktningbakgrunn	Personer med flyktningbakgrunn 0-24 år	Primærflyktninger 0-24 år	Familietilknyttet til primærflyktning 0-24 år
I alt	188 130	47 307	30 304	17 003
EU28/EØS-land	5 229	738	484	254
Europeiske land utenom EU28/EØS-land	28 566	5 335	4 682	653
Afrika	58 660	19 489	10 821	8 668
Asia med Tyrkia	89 807	21 460	14 181	7 279
Nord-Amerika, Oseania	169	45	8	37
Mellom- og Sør-Amerika	5 699	240	128	112
Utvalgte land				
Somalia	26 146	9 257	3 617	5 640
Irak	20 619	5 425	2 628	2 797
Eritrea	14 060	4 477	3 021	1 456
Iran	13 856	2 205	1 979	226
Afghanistan	12 954	6 046	4 373	1 673
Bosnia-Hercegovina	11 859	1 053	917	136
Vietnam	11 406	242	111	131
Kosovo	8 672	1 722	1 517	205
Sri Lanka	7 228	477	314	163
Etiopia	5 425	1 341	694	647
Russland	5 249	2 120	1 930	190
Syria	4 901	1 787	1 554	233
Chile	4 636	65	6	59
Myanmar	3 270	1 128	970	158
Sudan	3 067	1 106	896	210
Palestina	2 962	1 311	268	1 043
Tyrkia	2 591	238	121	117
Kongo	2 095	993	844	149
Pakistan	2 035	438	182	256
Kroatia	1 794	329	262	67

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.12 Norskfødte med innvandrereforeldre, etter alder og landbakgrunn. 1.januar 2015

	Alle aldre	0-17 år	0-24 år
I alt	135 583	103 390	120 337
Landbakgrunn			
Pakistan	15 973	7 819	11 115
Somalia	10 298	9 535	10 243
Irak	8 695	8 372	8 666
Polen	8 462	7 859	8 103
Vietnam	8 360	5 027	7 158
Tyrkia	6 559	4 116	5 448
Sri Lanka	5 921	4 400	5 680
Kosovo	4 699	4 013	4 625
Marokko	3 879	2 502	3 204
Iran	3 712	2 926	3 572
Bosnia-Hercegovina	3 708	3 007	3 638
India	3 581	2 029	2 723
Litauen	3 404	3 401	3 403
Afghanistan	2 880	2 795	2 874
Russland	2 611	2 567	2 593
Tyskland	2 554	2 199	2 281
Eritrea	2 393	2 082	2 302
Sverige	2 229	1 757	1 889
Filippinene	2 022	1 438	1 734
Etiopia	1 839	1 699	1 815
Danmark	1 763	706	874
Kina	1 732	1 304	1 623
Chile	1 715	739	1 314
Romania	1 233	1 179	1 204
Makedonia	1 226	768	1 030
Syria	986	839	966
Libanon	909	660	867
Serbia	841	608	679
Nederland	829	510	591
Storbritannia	829	431	536
Thailand	759	675	739
Island	736	556	628
Latvia	730	720	723
Kroatia	718	473	533
Ghana	688	520	658
Myanmar	641	640	641
Palestina	610	566	588
Ungarn	592	245	266
Finland	558	345	387
Sudan	556	543	554
Kongo	523	488	511
Gambia	501	367	463
Andre	12 129	9 965	10 896

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.13 Personer 0-24 år etter innvandringskategori. 1.januar 2015

	Folkemengden					
	i alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år	18-24 år
I alt	5 165 802	373 954	433 578	188 886	129 186	477 372
Født i Norge med to norskfødte foreldre	4 046 190	257 818	315 474	144 082	99 938	363 601
Av dette:						
Født i Norge med to norskfødte foreldre og fire norskfødte besteforeldre	3 874 281	230 607	283 384	130 912	91 069	333 140
Født i Norge med to norskfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre	683	480	171	16	5	3
Innvandrere	669 380	12 715	30 492	14 451	11 509	57 286
Norskfødte med innvandrerforeldre	135 583	53 599	33 478	10 525	5 788	16 947
Utenlandsfødte med én norskfødt forelder	34 513	2 499	5 370	1 855	1 118	4 645
Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre	37 919	1 020	4 394	2 554	1 553	5 303
Norskfødte med én utenlandsfødt forelder	242 217	46 303	44 370	15 419	9 280	29 590
Av dette:						
Norskfødt med én utenlandsfødt forelder og fire utenlandsfødte besteforeldre	6 608	3 357	2 336	481	152	179

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.14 Norskfødte med norskfødte foreldre og fire utenlandsfødte foreldre, etter alder og landbakgrunn. 1. januar 2015

	Alle aldre	0-5 år	6-12 år	13-24 år
I alt	683	480	171	24
Landbakgrunn				
Pakistan	379	265	105	9
Tyrkia	94	63	28	3
Marokko	55	42	13	0
Vietnam	49	44	:	:
India	42	31	11	-
Andre	64	35	10	11

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.15 Norskfødte med én utenlandsfødt forelder og fire utenlandsfødte besteforeldre, etter alder og landbakgrunn 1. januar 2015

	Alle aldre	0-5 år	6-12 år	13-24 år	25 år og eldre
I alt	6 608	3 357	2 336	812	103
Landbakgrunn					
Pakistan	3 668	1 815	1 436	414	3
Tyrkia	744	376	276	88	4
India	263	123	103	35	2
Marokko	253	167	71	15	-
Makedonia	159	72	55	30	2
Vietnam	158	121	31	6	-
Danmark	112	32	29	31	20
Sverige	96	40	26	22	8
Andre	1 155	611	309	171	64

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.16 Norskfødte med én utenlandsfødt forelder og to utenlandsfødte besteforeldre, etter alder og landbakgrunn.
1. januar 2015

	Alle aldre	0-5 år	6-12 år	13-24 år	25 år og eldre
I alt	194 540	35 095	33 825	41 258	84 362
Landbakgrunn					
Sverige	28 382	5 400	5 101	5 835	12 046
Danmark	25 122	1 725	2 216	4 175	17 006
Storbritannia	15 243	1 758	1 851	2 921	8 713
USA	13 362	1 105	1 164	1 877	9 216
Tyskland	11 352	1 539	1 281	1 672	6 860
Filippinene	7 236	2 163	1 786	2 159	1 128
Thailand	6 313	2 132	2 346	1 456	379
Finland	6 061	547	676	1 174	3 664
Polen	4 701	1 046	795	1 251	1 609
Nederland	4 282	565	607	935	2 175
Chile	3 245	628	763	1 265	589
Russland	3 151	1 169	1 183	556	243
Frankrike	2 828	513	531	629	1 155
Island	2 522	428	407	586	1 101
Tyrkia	2 387	497	642	778	470
Spania	2 172	374	305	392	1 101
Iran	2 105	480	521	924	180
Canada	1 997	250	266	327	1 154
Brasil	1 961	907	592	282	180
Marokko	1 813	198	329	810	476
Italia	1 704	296	226	305	877
Vietnam	1 632	449	524	441	218
Kina	1 421	379	250	161	631
Ungarn	1 362	135	89	114	1 024
Sveits	1 212	149	146	247	670
Pakistan	1 198	101	187	415	495
Østerrike	1 196	135	101	170	790
Bosnia-Hercegovina	1 187	463	355	251	118
Australia	1 181	409	255	184	333
India	1 173	167	181	335	490
Romania	1 079	375	305	274	125
Andre	33 960	8 613	7 844	8 357	9 146

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.17 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år, etter fem grupper av landbakgrunn og bostedsfylke. 1. januar 2015

	Personer i alt	Innvandrere i alt	Innvandrere i prosent av alle personer	Landbakgrunn							
				Norden unntatt Norge	Vest-Europa unntatt Norden	EU-land i Sentral- og Øst-Europa	Øst-Europa unntatt EU-land	Afrika	Asia med Tyrkia	Sør- og Mellom-Amerika	Nord-Amerika og Oseania
I alt	1 602 976	126 453	7,9	9 949	12 055	31 116	9 730	22 972	36 254	2 767	1 610
Østfold	86 177	7 003	8,1	441	366	1 615	909	1 303	2 241	85	43
Akershus	188 452	13 749	7,3	1 217	1 144	3 666	1 170	1 770	4 318	253	211
Oslo	186 440	22 428	12,0	3 026	2 232	3 481	1 654	4 163	6 980	589	303
Hedmark	55 625	3 672	6,6	196	324	851	274	933	1 022	46	26
Oppland	54 797	3 696	6,7	198	307	856	270	949	1 060	36	20
Buskerud	82 175	7 551	9,2	543	535	2 109	590	1 218	2 385	109	62
Vestfold	72 873	5 182	7,1	337	384	1 614	435	736	1 503	123	50
Telemark	50 953	4 074	8,0	210	411	723	309	1 084	1 232	80	25
Aust-Agder	36 370	2 814	7,7	154	298	684	234	445	918	47	34
Vest-Agder	60 259	4 629	7,7	297	450	788	547	860	1 515	129	43
Rogaland	157 298	13 145	8,4	1 071	1 549	3 904	1 009	1 571	3 326	366	349
Hordaland	164 577	11 454	7,0	569	1 299	3 855	565	1 964	2 731	309	162
Sogn og Fjordane	35 071	2 441	7,0	161	334	800	96	527	425	77	21
Møre og Romsdal	82 110	5 933	7,2	260	721	2 174	311	975	1 282	147	63
Sør-Trøndelag	98 343	6 052	6,2	408	765	1 445	414	1 025	1 735	171	89
Nord-Trøndelag	43 330	2 303	5,3	112	151	467	113	752	659	35	14
Nordland	73 514	4 838	6,6	283	310	974	334	1 404	1 434	66	33
Troms	50 937	3 424	6,7	274	376	624	250	905	891	67	37
Finmark	23 675	2 065	8,7	192	99	486	246	388	597	32	25

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.18 Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre 0-24 år, etter landbakgrunn og bydel. Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. 1. januar 2015

	Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre																		
	Andel innvandrere og norskfødte		Nordnorge		Vest-Europa		EU-land i Sentral- og Øst-Europa		Øst-Europa		Afrika		Asia med Tyrkia		Sør- og Mellom-Amerika		Nord-Amerika og Oseania		
	Per-soner i alt	med innvandrereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	Inn-vand-rere	med inn-vand-rereforeldre	
I alt 0-24 år, Oslo	186 440	62 905	33,7	3 026	988	2 232	837	3 481	2 064	1 654	2 958	4 163	10 519	6 980	22 376	589	665	303	70
Gamle Oslo	12 954	5 839	45,1	332	89	157	60	256	132	117	216	537	1 554	599	1 635	61	72	:	:
Grünerløkka	13 758	5 025	36,5	560	115	202	74	500	193	172	230	422	797	529	1 075	73	60	:	:
Sagene St.	9 319	2 669	28,6	216	52	102	50	168	87	86	91	292	712	212	516	38	26	:	:
Hanshaugen	8 740	2 154	24,6	358	69	163	54	165	74	104	56	195	271	269	287	39	27	:	:
Frogner	12 326	3 045	24,7	617	130	372	125	215	113	129	111	126	196	332	372	79	40	:	:
Ullern	8 919	1 104	12,4	74	47	90	50	114	77	45	52	51	100	145	197	21	19	:	:
Vestre Aker	14 849	1 726	11,6	140	83	152	64	185	123	54	57	105	156	240	290	17	25	:	:
Nordre Aker	16 275	2 249	13,8	171	72	279	50	227	108	137	72	172	228	334	303	44	22	:	:
Bjerke	9 636	4 456	46,2	65	36	104	30	305	154	88	223	268	664	511	1 934	34	35	:	:
Grorud	8 504	4 767	56,1	40	22	58	35	167	140	98	198	294	934	554	2 103	30	78	:	:
Stovner	10 536	6 544	62,1	46	31	79	26	185	130	73	211	349	974	776	3 613	13	30	:	:
Alna	15 103	9 153	60,6	65	45	99	63	243	229	199	637	447	1 512	1 048	4 408	44	108	:	:
Østensjø	14 757	3 725	25,2	58	57	71	39	202	183	128	319	235	662	372	1 319	28	38	:	:
Nordstrand Søndre	15 048	1 950	13,0	96	71	80	42	186	104	60	89	162	301	248	441	28	20	:	:
Nordstrand	13 859	7 575	54,7	64	64	151	70	271	197	139	379	417	1 305	706	3 693	32	54	:	:
Sentrum	260	139	53,5	59	:	12	:	14	:	7	:	10	:	15	10	:	:	:	:
Marka	449	26	5,8	:	:	7	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Uoppgitt, uten fast bopel	1 148	759	66,1	61	:	54	:	76	17	17	13	81	149	87	178	:	10	:	:
I alt 0-24 år, Bergen	85 638	12 929	15,1	384	135	844	267	1956	833	360	463	1266	1228	1800	2681	229	315	141	27
Arna	4 379	642	14,7	:	:	24	10	227	120	12	15	54	37	62	52	:	10	:	:
Berghus	11 225	1 890	16,8	128	21	202	59	245	49	83	31	252	175	300	210	52	43	:	:
Fana	14 281	1 510	10,6	59	41	87	52	287	142	38	50	117	102	182	266	23	28	:	:
Fyllingsdalen	8 660	1 052	12,1	13	:	32	25	135	65	29	32	52	109	151	326	22	42	:	:
Laksevåg	12 392	2 319	18,7	32	10	66	32	282	139	65	143	198	208	304	725	31	68	:	:
Ytrebygda	9 777	806	8,2	34	8	46	15	155	66	21	30	34	30	114	210	7	22	:	:
Årstad	11 699	3 235	27,7	78	31	343	51	359	140	70	93	424	451	501	537	71	52	:	:
Åsane	13 027	1 379	10,6	25	15	35	21	244	110	39	66	131	115	172	336	15	46	:	:
Uoppgitt, uten fast bopel	198	96	48,5	:	:	:	:	22	:	:	:	:	:	14	19	:	:	:	:
I alt 0-24 år, Stavanger	41 890	8 301	19,8	415	140	689	305	813	373	345	461	513	792	1241	1668	190	119	207	30
Hundvåg	4 554	735	16,1	21	:	31	29	89	38	31	41	41	72	103	188	24	9	:	:
Tasta	5 190	850	16,4	28	18	68	24	83	44	39	62	58	84	122	180	16	14	:	:
Eiganes/Våland	6 683	1 313	19,6	94	18	183	86	140	57	42	34	69	84	221	192	28	13	:	:
Madla	7 311	1 398	19,1	49	20	108	56	96	56	61	103	98	166	193	256	55	22	:	:
Storhaug	4 256	1 155	27,1	92	27	91	32	178	54	35	46	96	66	155	231	16	10	:	:
Hillevåg	6 176	1 282	20,8	47	17	60	22	105	69	81	76	89	166	201	288	17	24	:	:
Hinna	7 649	1 516	19,8	79	30	136	56	117	54	54	95	57	148	242	329	33	25	:	:
Uoppgitt, uten fast bopel	71	52	73,2	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
I alt 0-24 år, Trondheim	59 247	7 469	12,6	334	115	583	242	602	253	296	248	751	587	1396	1742	129	100	79	12
Midtbyen	15 744	1 620	10,3	128	47	115	89	176	66	56	49	175	111	285	248	22	19	:	:
Østbyen	15 715	1 555	9,9	98	29	114	79	99	60	67	54	206	160	295	224	27	25	:	:
Lerkendal	16 811	2 233	13,3	77	30	291	53	211	77	116	70	207	159	429	396	61	21	:	:
Heimdal	10 874	2 002	18,4	28	9	39	20	101	50	55	75	158	152	387	870	19	35	:	:
Uoppgitt bydel Trondheim	103	59	57,3	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.19 Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre 0-24 år, etter landbakgrunn. Bostedskommune. 1. januar 2015

Landbakgrunn	Personer i alt	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre i alt	Norden		Vest-Europa unntatt Norden		EU-land i Sentral- og Øst-Europa		Øst-Europa unntatt EU-land		Afrika		Asia med Tyrkia		Sør- og Mellom-Amerika		Nord-Amerika, Oseania		Andel innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre
			Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvanderforeldre	
Hele landet	1 602 976	246 790	9 949	3 830	12 055	4 592	31 116	15 504	9 730	13 488	22 972	23 498	36 254	56 647	2 767	2 448	1 610	330	15,4
Oslo	186 440	62 905	3 026	988	2 232	837	3 481	2 064	1 654	2 958	4 163	10 519	6 980	22 376	589	665	303	70	33,7
Bergen	85 638	12 929	384	135	844	267	1 956	833	360	463	1 266	1 228	1 800	2 681	229	315	141	27	15,1
Stavanger	41 890	8 301	415	140	689	305	813	373	345	461	513	792	1 241	1 668	190	119	207	30	19,8
Trondheim	59 247	7 469	334	115	583	242	602	253	296	248	751	587	1 396	1 742	129	100	79	12	12,6
Bærum	39 063	6 240	286	203	292	121	656	452	273	369	354	466	1 015	1 529	57	62	92	13	16,0
Drammen	19 892	6 183	121	61	84	48	515	274	233	521	496	522	971	2 250	25	38	21	3	31,1
Kristiansand	28 958	4 915	196	65	162	58	332	165	322	455	487	381	852	1 123	85	205	22	5	17,0
Sandnes	25 376	4 755	191	59	213	97	806	408	260	331	232	265	591	1 153	64	39	32	14	18,7
Fredrikstad	23 608	4 222	123	57	81	37	313	180	240	504	419	425	800	998	19	11	12	3	17,9
Skedsmo	16 304	4 042	65	48	82	38	284	151	131	179	189	179	704	1 924	24	37	4	3	24,8
Sarpsborg	16 457	3 286	79	30	57	16	311	179	245	575	245	251	561	683	15	28	8	3	20,0
Asker	19 832	3 160	132	118	181	60	416	223	116	187	240	264	470	648	30	38	32	5	15,9
Skien	16 227	2 935	69	23	75	47	241	132	122	252	404	413	465	595	37	47	9	4	18,1
Lørenskog	11 104	2 710	74	39	26	23	204	109	100	153	129	199	308	1 320	4	12	7	3	24,4
Tromsø	23 447	2 339	191	62	220	86	276	112	166	86	348	209	352	146	36	6	35	8	10,0
Sandefjord	13 623	2 286	97	34	85	35	328	173	121	256	111	120	331	535	30	12	14	4	16,8
Ullensaker	11 068	2 178	152	51	55	26	267	128	105	200	66	83	297	706	15	16	11	-	19,7
Moss	9 219	1 951	58	23	44	8	201	87	90	119	220	219	222	627	15	13	5	-	21,2
Arendal	13 529	1 888	64	27	74	36	312	165	76	139	191	102	325	323	28	6	15	5	14,0
Larvik	12 662	1 839	33	8	48	16	285	170	63	158	174	135	285	425	24	11	4	-	14,5

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.20 Levendefødte, etter innvandringskategori¹ og landbakgrunn. 2014

Landbakgrunn	I alt	Norskfødte med innvanderforeldre	Norskfødte med innvanderforeldre prosent	Norskfødte med én utenlandsfødt forelder	Norskfødte med én utenlandsfødt forelderprosent
I alt	59 084	11 354	100	7 921	100
Norge	39 657	-	-	-	-
Norden	2 348	542	5	1 806	23
Vest-Europa unntatt Norden	1 790	576	5	1 214	15
EU-land i Sentral- og Øst-Europa	3 721	3 167	28	554	7
Øst-Europa unntatt EU-land	1 570	1 003	9	567	7
Afrika	2 934	2 440	21	494	6
Asia med Tyrkia	5 566	3 382	30	2 184	28
Sør- og Mellom-Amerika	827	178	2	649	8
Nord-Amerika og Oseania	519	66	1	453	6
Uoppgitt	152	-	-	-	-

¹ Norskfødte med innvanderforeldre, norskfødte med én utenlandsfødt forelder og resten av befolkningen

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.21 Levendefødte, etter landbakgrunn og mors alder ved fødselen. 2014

Mors alder	Mors alder		Andel 17-24 år av alle
	Alle aldre	17-24 år	
I alt	59 084	8 265	14
Norge			
Moren er innvanderer, i alt:	15 234	1 775	12
Norden unntatt Norge	1 267	110	9
Vest-Europa unntatt Norden	920	37	4
EU-land i Sentral- og Øst-Europa	3 569	435	12
Øst-Europa unntatt EU-land	1 409	185	13
Afrika	2 616	408	16
Asia med Tyrkia	4 732	565	12
Nord-Amerika og Oseania	204	7	3
Sør- og Mellom-Amerika	517	28	5

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.22 Samlet fruktbarhetstall, etter landbakgrunn. 1998-2014

	1998	2000	2005	2006	2007	2008	2014
Hele befolkningen	1,81	1,85	1,84	1,90	1,90	1,96	1,76
Født i Norge med to norskfødte foreldre	1,77	1,79	1,78	1,85	1,85	1,93	1,73
Innvandrere i alt	2,36	2,54	2,34	2,37	2,31	2,25	1,95
Norden	1,67	1,97	1,97	1,97	1,95	2,04	1,77
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	1,95	1,97	1,86	2,08	1,91	1,89	1,54
Øst-Europa	1,83	2,30	1,93	2,06	2,02	2,02	1,88
Asia med Tyrkia	2,84	2,91	2,46	2,41	2,35	2,21	1,88
Afrika	3,53	3,38	3,31	3,18	3,19	3,17	2,80
Sør- og Mellom- Amerika	1,97	2,08	1,99	2,20	2,22	2,25	1,76
Nord-Amerika, Oseania	1,73	2,07	1,62	2,41	1,95	2,04	1,66

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.23 Innvandrerkvinner 16- 49 år etter alder, antall barn og landbakgrunn. Per 1. januar 2015

	16-49 år		16-24 år		25-34 år		35-49 år	
	Antall kvinner	Antall barn i gjennomsnitt	Antall kvinner	Antall barn i gjennomsnitt	Antall kvinner	Antall barn i gjennomsnitt	Antall kvinner	Antall barn i gjennomsnitt
Hele landet	1 163 048	1,16	294 414	0,08	341 453	0,91	527 181	1,93
Pakistan	6 124	2,15	616	0,24	2 404	1,57	3 104	2,98
Marokko	1 780	1,97	143	0,32	574	1,50	1 063	2,45
Somalia	9 706	1,92	2 638	0,26	3 942	1,76	3 126	3,53
Tyrkia	3 581	1,85	336	0,29	1 266	1,49	1 979	2,35
Syria	1 269	1,85	269	0,41	549	1,80	451	2,77
Irak	7 586	1,78	1 911	0,20	2 479	1,50	3 196	2,96
Sri Lanka	3 087	1,78	212	0,14	886	1,19	1 989	2,22
Kosovo	3 700	1,74	811	0,17	1 345	1,53	1 544	2,75
Afghanistan	4 029	1,67	1 213	0,17	1 584	1,49	1 232	3,39
Vietnam	5 113	1,54	356	0,08	1 672	1,06	3 085	1,97
Island	2 175	1,43	442	0,14	752	1,21	981	2,17
Myanmar	1 265	1,42	326	0,13	460	1,36	479	2,37
Chile	1 657	1,41	115	0,10	599	1,02	943	1,82
Nederland	1 768	1,24	343	0,05	411	0,82	1 014	1,81
Bosnia-Hercegovina	4 089	1,23	551	0,13	1 583	0,92	1 955	1,80
Etiopia	2 693	1,23	449	0,14	1 217	1,12	1 027	1,83
Danmark	3 649	1,22	459	0,06	1 157	0,69	2 033	1,78
India	3 196	1,20	176	0,14	1 665	0,80	1 355	1,83
Storbritannia	2 054	1,18	204	0,09	649	0,63	1 201	1,66
Eritrea	4 591	1,18	889	0,15	1 753	1,04	1 949	1,77
Russland	7 702	1,15	1 161	0,16	2 685	0,99	3 856	1,56
Finland	1 810	1,14	190	0,11	511	0,68	1 109	1,52
USA	2 085	1,08	237	0,07	758	0,58	1 090	1,66
Brasil	2 504	1,03	272	0,15	1 089	0,95	1 143	1,31
Iran	5 477	1,02	758	0,09	2 186	0,62	2 533	1,65
Tyskland	6 901	0,99	1 087	0,04	2 072	0,70	3 742	1,42
Serbia	1 388	0,99	160	0,15	570	0,71	658	1,43
Thailand	11 031	0,95	1 303	0,13	2 962	0,91	6 766	1,12
Polen	23 727	0,92	3 109	0,16	11 785	0,84	8 833	1,30
Frankrike	1 560	0,89	351	0,00	578	0,61	631	1,65
Sverige	12 546	0,88	2 184	0,06	5 368	0,52	4 994	1,63
Estland	1 637	0,85	190	0,10	787	0,73	660	1,21
Latvia	3 062	0,84	424	0,22	1 494	0,83	1 144	1,08
Kina	3 496	0,82	408	0,04	1 516	0,52	1 572	1,32
Litauen	11 735	0,82	1 751	0,22	6 340	0,83	3 644	1,10
Romania	4 405	0,81	466	0,23	2 101	0,71	1 838	1,08
Bulgaria	1 916	0,81	251	0,27	744	0,76	921	0,99
Ukraina	2 522	0,79	324	0,06	1 109	0,65	1 089	1,14
Ungarn	1 126	0,77	109	0,08	466	0,45	551	1,17
Filippinene	12 162	0,77	1 289	0,09	6 364	0,46	4 509	1,40
Slovakia	1 127	0,74	137	0,09	584	0,63	406	1,13
Spania	1 695	0,63	279	0,01	711	0,28	705	1,22

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.24 Personer 17-24 år, etter sivilstand, alder og innvandrerbakgrunn. Per 1. januar 2015

	Alle aldre		17 år		18 år		19 år		20 år		21 år		22 år		23 år		24 år	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Hele befolkningen	2 598 824	2 566 978	33 826	31 705	34 478	32 391	34 340	32 086	34 208	32 186	34 530	32 539	35 478	33 004	36 047	34 230	36 557	35 298
Ugift	1 428 311	1 242 037	33 826	31 698	34 476	32 367	34 316	31 942	34 134	31 807	34 306	31 825	35 000	31 606	35 196	31 888	35 102	31 749
Gift	914 811	878 437	-	7	:	22	23	140	72	360	221	673	454	1 310	813	2 183	1 390	3 279
Innvandrere	351 642	317 738	3 237	2 744	3 185	2 862	3 382	2 871	3 434	3 160	4 187	3 630	4 518	4 314	5 000	4 994	5 640	6 109
Ugift	155 466	113 746	3 237	2 738	3 184	2 849	3 367	2 788	3 404	2 952	4 097	3 271	4 308	3 549	4 627	3 846	5 033	4 314
Gift	165 371	155 116	-	6	:	11	15	81	29	196	89	339	201	716	358	1 068	585	1 678
Norskfødte med innvandrerforeldre	69 635	65 948	1 427	1 401	1 465	1 393	1 471	1 359	1 375	1 229	1 239	1 180	1 172	1 079	1 041	1 024	987	933
Ugift	65 926	61 381	1 427	1 401	1 465	1 393	1 471	1 348	1 367	1 203	1 228	1 123	1 147	998	1 008	910	922	784
Gift	3 190	3 785	-	-	-	-	-	11	7	23	11	55	24	75	33	108	63	137

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.25 Sivilstand etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. Personer 17-24 år. Per 1. januar 2015. Absolutte tall og prosent

	Sivilstand										
	Personer i alt			Gift		Ugift		Annen sivilstand ¹		Prosentandel som er gift	
	I alt	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Hele befolkningen	542 903	279 464	263 439	2 975	7 974	276 356	254 882	133	583	1	3
Innvandrere	63 267	32 583	30 684	1 278	4 095	31 257	26 307	48	282	4	13
Av dette tidliginnvandrede	7 469	3 797	3 672	46	143	3 746	3 518	5	11	1	4
Norskfødte med innvandrerforeldre	19 775	10 177	9 598	138	409	10 035	9 160	4	29	1	4
Herav innvandrere fra:											
Polen	5 933	3 132	2 801	146	448	2 982	2 346	4	7	5	16
Somalia	5 075	2 693	2 382	210	324	2 465	1 974	18	84	8	14
Afghanistan	4 267	3 173	1 094	57	176	3 113	899	3	19	2	16
Sverige	3 824	1 677	2 147	14	28	1 662	2 118	1	1	1	1
Irak	3 822	2 060	1 762	40	227	2 016	1 513	4	22	2	13
Litauen	3 372	1 749	1 623	77	318	1 671	1 297	1	8	4	20
Eritrea	2 262	1 463	799	197	124	1 266	664	-	11	13	16
Russland	2 097	1 030	1 067	21	82	1 008	973	1	12	2	8
Thailand	1 977	848	1 129	8	98	840	1 026	-	5	1	9
Tyskland	1 881	884	997	8	35	876	962	-	-	1	4
Filippinene	1 619	401	1 218	10	166	391	1 051	-	1	2	14
Kosovo	1 503	759	744	38	154	720	582	1	8	5	21
Iran	1 441	746	695	14	65	732	617	-	13	2	9
Pakistan	1 114	543	571	44	198	499	362	-	11	8	35
Bosnia-Hercegovina	1 097	556	541	25	85	531	452	-	4	4	16
Danmark	925	489	436	8	21	480	414	1	1	2	5
Romania	845	402	443	24	123	378	320	-	-	6	28
Latvia	843	435	408	14	57	421	349	-	2	3	14
Etiopia	779	367	412	15	38	351	367	1	7	4	9
Syria	766	520	246	22	79	495	159	3	8	4	32
Kina	736	353	383	4	19	348	363	1	1	1	5
Island	728	341	387	1	7	340	380	-	-	0	2
Frankrike	625	288	337	2	6	286	331	-	-	1	2
Nederland	591	292	299	3	12	289	287	-	-	1	4
Tyrkia	586	270	316	44	138	226	174	-	4	16	44
Myanmar	571	278	293	6	27	271	264	1	2	2	9
Palestina	564	290	274	5	83	284	189	1	2	2	30
Vietnam	557	214	343	5	57	209	283	-	3	2	17
Bulgaria	555	319	236	28	56	291	180	-	-	9	24
Kongo	542	254	288	5	19	249	265	-	4	2	7
Spania	503	231	272	1	11	230	261	-	-	0	4
Norskfødte med innvandrerforeldre											
Pakistan	3 780	1 948	1 832	55	133	1 893	1 694	-	5	3	7
Vietnam	2 436	1 257	1 179	3	16	1 254	1 163	-	-	0	1
Tyrkia	1 561	802	759	40	93	761	658	1	8	5	12
Sri Lanka	1 551	772	779	1	23	770	751	1	5	0	3
Somalia	869	455	414	1	7	454	407	-	-	0	2
Marokko	809	439	370	6	30	433	338	-	2	1	8
India	802	403	399	3	13	400	386	-	-	1	3
Bosnia-Hercegovina	779	385	394	1	1	384	393	-	-	0	0
Iran	750	377	373	2	8	375	364	-	1	1	2
Kosovo	714	359	355	1	21	357	334	1	-	0	6
Chile	625	320	305	3	4	317	299	-	2	1	1

¹ Annen sivilstand omfatter separerte, skilte, enker/enkemenn, registrerte partnere, separerte partnere, skilte partnere og gjenlevende partnere.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.26 Barn 0-17 år etter antall foreldre i familien, foreldrenes samlivsform og barnets alder. Prosent. Per 1. januar 2014

Alder	Bor med begge foreldrene					Bor med en av foreldrene					
	I alt	I alt	Gifte	Sambo- ende	I alt	Mor			Far		
						I alt	Bare mor	Mor og steforelder	I alt	Bare far	Far og steforelder
2014	1 111 493	75,3	55,4	19,9	24,7	20,3	13,8	6,6	4,4	3,0	1,4
0 år	59 199	87,9	44,6	43,2	12,1	11,4	8,9	2,5	0,7	0,5	0,2
1 år	61 183	88,8	48,8	40,0	11,2	10,2	8,6	1,6	0,9	0,7	0,3
2 år	61 856	87,0	52,3	34,6	13,0	11,8	9,9	1,9	1,3	0,9	0,4
3 år	63 574	85,3	54,3	31,0	14,7	13,1	10,6	2,5	1,6	1,2	0,4
4 år	64 534	82,9	55,7	27,1	17,1	15,0	11,6	3,3	2,2	1,6	0,6
5 år	63 351	80,9	57,1	23,8	19,1	16,6	12,3	4,3	2,6	1,8	0,8
6 år	61 752	79,5	57,8	21,6	20,5	17,3	12,4	4,9	3,2	2,2	0,9
7 år	61 945	77,9	58,8	19,2	22,1	18,4	12,8	5,6	3,6	2,5	1,1
8 år	60 358	76,5	59,4	17,1	23,5	19,5	13,3	6,2	3,9	2,7	1,2
9 år	60 637	74,9	59,1	15,8	25,1	20,6	13,8	6,8	4,5	3,1	1,3
10 år	60 127	72,8	58,6	14,3	27,2	22,2	14,6	7,6	5,0	3,4	1,5
11 år	58 860	70,9	57,7	13,2	29,1	23,6	15,1	8,6	5,4	3,7	1,7
12 år	59 963	69,0	57,2	11,8	31,0	24,9	15,7	9,2	6,1	4,1	2,0
13 år	62 514	67,3	56,2	11,1	32,7	26,1	16,5	9,6	6,6	4,3	2,3
14 år	62 678	65,7	55,8	10,0	34,3	27,3	17,0	10,3	7,0	4,6	2,4
15 år	61 835	64,3	55,0	9,3	35,7	28,1	17,5	10,6	7,6	4,9	2,7
16 år	63 183	62,6	54,3	8,3	37,4	29,3	18,2	11,1	8,1	5,3	2,7
17 år	63 944	61,3	53,4	7,9	38,7	30,2	18,7	11,5	8,5	5,5	3,0
Innvandrere	63 554	63,5	59,5	4,0	36,5	31,2	17,4	13,8	5,3	2,4	2,9
0 år	312	77,2	63,5	13,8	22,8	14,4	11,9	2,6	8,3	4,8	3,5
1 år	1 124	81,1	68,8	12,4	18,8	11,7	9,3	2,4	7,1	3,4	3,7
2 år	1 861	80,2	69,5	10,7	19,8	14,1	9,9	4,1	5,7	2,9	2,8
3 år	2 738	79,1	69,3	9,9	20,9	16,1	12,3	3,8	4,7	2,3	2,4
4 år	3 140	77,3	68,5	8,8	22,7	18,5	12,5	6,0	4,2	1,8	2,4
5 år	3 407	74,7	67,6	7,1	25,3	21,2	13,8	7,4	4,1	1,7	2,5
6 år	3 764	72,1	66,1	6,0	27,9	23,8	14,3	9,5	4,2	1,6	2,6
7 år	3 936	69,6	64,1	5,5	30,4	26,5	15,3	11,2	3,8	1,4	2,4
8 år	3 954	67,2	62,8	4,4	32,8	28,8	16,3	12,5	4,0	1,5	2,5
9 år	4 082	65,1	61,4	3,7	34,9	30,3	16,5	13,8	4,6	1,9	2,8
10 år	4 101	62,2	59,1	3,1	37,8	33,2	18,1	15,1	4,6	2,0	2,6
11 år	3 990	60,0	57,6	2,4	40,0	35,6	18,5	17,0	4,4	1,9	2,5
12 år	4 073	59,4	57,2	2,2	40,6	36,2	18,6	17,6	4,4	2,0	2,5
13 år	4 366	57,4	55,5	1,9	42,6	36,7	20,1	16,6	6,0	2,7	3,3
14 år	4 482	54,9	53,2	1,7	45,1	39,7	20,7	19,0	5,4	2,3	3,1
15 år	4 655	54,2	53,0	1,2	45,8	39,1	20,0	19,1	6,7	3,2	3,5
16 år	4 848	53,3	52,1	1,2	46,7	39,9	21,7	18,2	6,8	3,7	3,1
17 år	4 721	50,6	49,4	1,2	49,4	41,2	22,5	18,7	8,2	4,1	4,1
Norskfødte med innvandrerforeldre	95 599	80,7	72,4	8,3	19,3	17,7	15,1	2,5	1,7	1,3	0,4
0 år	10 544	82,5	67,0	15,5	17,5	17,2	14,2	3,0	0,2	0,2	0,1
1 år	9 500	85,7	72,1	13,6	14,3	14,0	12,1	1,9	0,3	0,3	0,0
2 år	8 564	84,2	72,5	11,7	15,8	15,2	13,4	1,8	0,6	0,5	0,1
3 år	7 764	82,8	72,2	10,6	17,2	15,8	13,9	1,9	1,4	1,1	0,3
4 år	6 966	81,5	72,3	9,1	18,5	17,0	14,8	2,1	1,6	1,2	0,3
5 år	6 078	82,8	74,8	8,0	17,2	15,4	13,9	1,5	1,8	1,5	0,3
6 år	5 356	80,6	72,9	7,7	19,4	17,6	15,7	1,9	1,8	1,3	0,5
7 år	4 932	80,5	74,5	6,0	19,5	17,7	15,7	2,0	1,8	1,3	0,4
8 år	4 591	79,7	74,4	5,2	20,3	18,8	16,0	2,7	1,5	1,1	0,4
9 år	4 366	78,3	73,9	4,4	21,7	19,5	16,7	2,8	2,2	1,7	0,5
10 år	4 225	78,2	74,6	3,6	21,8	19,2	16,5	2,7	2,6	1,9	0,7
11 år	3 901	78,4	74,5	3,9	21,6	19,2	15,8	3,4	2,4	1,8	0,7
12 år	3 536	77,1	73,2	3,9	22,9	19,8	16,5	3,3	3,1	2,6	0,5
13 år	3 606	76,6	73,3	3,3	23,4	20,6	17,2	3,4	2,7	2,0	0,7
14 år	3 258	74,3	71,2	3,1	25,7	22,3	18,7	3,6	3,4	2,5	1,0
15 år	2 912	76,2	73,1	3,1	23,8	20,8	16,9	3,8	3,0	2,1	1,0
16 år	2 757	75,6	72,9	2,7	24,4	21,1	17,7	3,4	3,3	2,6	0,8
17 år	2 743	73,8	70,9	2,9	26,2	22,9	19,3	3,6	3,4	2,4	0,9

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.27 Barn 0-17 år etter antall foreldre i familien, foreldrenes samlivsform, innvandringskategori og landbakgrunn. Prosent. Per 1. januar 2014

Landbakgrunn	Bor med begge foreldrene				Bor med en av foreldrene						
	I alt	I alt	Gifte	Sam-boende	I alt	Mor		Far			
						I alt	Bare mor	Mor og steforelder	I alt	Bare far	Far og steforelder
Alle barn 0-17 år	1 111 493	75,3	55,4	19,9	24,7	20,3	13,8	6,6	4,4	3,0	1,4
Innvandrerbarn fra:											
Polen	9 083	75,7	71,0	4,6	24,3	19,2	8,2	11,0	5,1	2,0	3,1
Somalia	5 027	56,5	55,0	1,5	43,5	37,6	30,9	6,8	5,9	2,7	3,1
Litauen	4 484	66,9	60,7	6,1	33,1	28,9	13,1	15,7	4,3	1,2	3,1
Irak	2 716	73,8	72,2	1,6	26,2	23,1	19,3	3,9	3,1	1,7	1,4
Tyskland	2 494	70,8	63,8	7,0	29,2	22,8	10,1	12,6	6,4	3,2	3,2
Eritrea	2 305	44,5	41,6	2,8	55,5	51,9	44,5	7,4	3,6	1,4	2,1
Russland	2 218	55,0	54,0	1,0	45,0	41,6	24,3	17,3	3,3	1,8	1,5
Thailand	2 215	7,4	7,2	0,2	92,6	91,3	14,8	76,5	1,2	0,6	0,6
Afghanistan	2 105	73,0	72,3	0,7	27,0	24,9	21,2	3,7	2,1	1,1	1,0
Island	1 439	67,4	52,3	15,1	32,6	27,4	10,1	17,2	5,2	2,2	3,1
Filippinene	1 352	44,0	43,1	0,9	56,0	53,0	11,2	41,9	3,0	1,1	1,8
Sverige	1 272	55,9	43,9	12,0	44,1	34,1	19,7	14,4	10,0	5,7	4,2
Latvia	1 214	61,1	52,8	8,3	38,9	31,9	14,1	17,8	7,0	3,0	4,0
Iran	1 195	58,1	56,1	2,0	41,9	38,3	32,6	5,8	3,6	1,7	1,9
Palestina	1 038	83,8	83,7	0,1	16,2	12,3	10,6	1,7	3,9	1,6	2,2
Nederland	1 034	83,2	74,6	8,6	16,8	12,2	7,9	4,3	4,6	2,1	2,5
Romania	1 017	78,0	75,2	2,8	22,0	17,6	8,2	9,4	4,4	1,8	2,7
Norskfødte med innvandrerforeldre											
Somalia	8 968	58,1	47,7	10,4	41,9	40,2	36,2	4,0	1,6	1,3	0,3
Pakistan	7 849	88,8	88,4	0,4	11,2	9,6	8,3	1,2	1,6	1,1	0,5
Irak	7 841	82,5	79,0	3,5	17,5	15,7	14,4	1,3	1,8	1,5	0,4
Polen	6 579	90,5	76,1	14,4	9,5	8,8	6,6	2,2	0,7	0,6	0,1
Vietnam	5 061	76,6	68,7	7,9	23,4	21,1	17,2	3,9	2,3	1,9	0,4
Sri Lanka	4 461	92,3	90,7	1,6	7,7	6,6	5,9	0,8	1,1	0,9	0,2
Tyrkia	4 142	85,7	84,2	1,5	14,3	13,1	11,5	1,6	1,2	0,7	0,5
Kosovo	3 885	88,1	81,4	6,6	11,9	10,9	9,8	1,1	1,1	0,7	0,3
Bosnia-Hercegovina	2 983	87,6	79,4	8,2	12,4	10,9	9,4	1,5	1,6	1,2	0,4
Iran	2 780	76,4	73,0	3,4	23,6	20,6	18,1	2,6	2,9	2,4	0,5
Litauen	2 615	87,1	64,9	22,2	12,9	12,6	8,9	3,7	0,3	0,3	0,0
Afghanistan	2 485	89,3	86,8	2,5	10,7	10,1	9,1	1,0	0,7	0,5	0,2
Marokko	2 465	82,2	80,3	1,9	17,8	16,3	14,3	2,0	1,5	1,2	0,3
Russland	2 297	73,4	65,6	7,8	26,6	24,6	21,3	3,3	2,1	1,6	0,5
Tyskland	2 005	90,5	64,4	26,1	9,5	8,1	6,0	2,1	1,3	0,9	0,4
India	1 965	91,5	89,8	1,6	8,5	7,3	5,7	1,6	1,2	0,8	0,5
Eritrea	1 745	62,3	46,2	16,0	37,7	36,7	32,0	4,6	1,0	0,9	0,1
Sverige	1 576	79,9	45,4	34,5	20,1	18,0	12,4	5,6	2,1	1,8	0,3
Etiopia	1 450	69,6	56,9	12,7	30,4	28,3	25,4	3,0	2,1	1,6	0,5
Filippinene	1 278	77,5	70,7	6,7	22,5	21,0	16,4	4,5	1,6	1,3	0,3
Kina	1 200	83,5	78,5	5,0	16,5	14,8	12,3	2,5	1,8	1,2	0,6

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3. Utdanning

Maja Kalcic og Anne Marie Rustad Holseter

Dette kapitlet inneholder statistikk som belyser skolegangen til barn og unge med innvandrerforeldre, og til sammenlikning også informasjon om alle barn og unge sin befatning med utdanningssystemet. Hovedtrekkene er:

- I 2014 gikk mer enn 41 200 barn med minoritetsspråklig bakgrunn i barnehage i Norge. Dette er barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Andelen minoritetsspråklige barn i barnehagen har økt fra nær 5 prosent i 1998 til over 14 prosent i 2014.
- Det er blitt færre minoritetsspråklige elever med tilpasset språkopplæring over tid. Av 619 000 elever som gikk i grunnskolen høsten 2014, fikk 7 prosent særskilt norskopplæring, og drøyt 3 prosent fikk morsmålsopplæring og/eller tospråklig opplæring. Morsmålsopplæring i grunnskolen ble oftest gitt i polsk og somalisk.
- Innvandrerelever oppnådde i snitt svakere resultater på nasjonale prøver i femte og åttende trinn enn norskfødte elever med innvandrerforeldre. Best gjorde elever uten innvandrerforeldre. Karakterstatistikken for grunnskolen følger samme mønster, men det er stor variasjon blant elever med ulik landbakgrunn. I samtlige grupper presterte jenter bedre enn gutter.
- Elever som innvandret i førskolealder oppnår bedre resultater i grunnskolen.
- 92 prosent av alle 16-18-åringene i Norge var i videregående opplæring høsten 2014. Deltakelsen var høyest blant norskfødte jenter med foreldre fra Asia, og lavest blant innvandrer gutter fra Afrika.
- Høsten 2014 var nesten 30 000 elever med innvandrerforeldre i gang med videregående opplæring. De fleste av 21 000 elever som selv har innvandret kommer fra Afghanistan, Somalia og Polen.
- Fullføringsgraden i videregående opplæring er høyere blant jenter enn gutter uansett innvandringsbakgrunn. Den er også høyere for elever som velger studieforberedende utdanningsprogrammer.
- Hver tredje innvandrer mellom 21 og 24 år var hverken i utdanning eller arbeid ved utgangen av 2014.
- Langt større andel med innvandringsbakgrunn starter i høyere utdanning direkte etter fullført videregående opplæring enn hva tilfellet er for den øvrige befolkningen.
- Hele 76 prosent av de norskfødte jentene med innvandrerforeldre som begynte å studere høsten 2014 hadde fullført videregående opplæring samme år.
- Nesten halvparten av norskfødte kvinner med innvandrerforeldre studerer
- Høy andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på masterstudiet i farmasi og odontologi. Svært få med denne bakgrunnen velger en pedagogisk utdanning.
- Polen og Storbritannia mest populære studieland blant dem med innvandringsbakgrunn som velger å studere i utlandet.
- Det er i gruppen innvandrere vi finner størst andel som har oppnådd en lang høyere utdanning, men her finner vi også en høy andel med grunnskole som høyeste utdanningsnivå.
- Ser man innvandrere i aldersgruppen 19 -29 år under ett, har en større andel menn enn kvinner høyeste fullførte utdanning på grunnskole- eller videregående skolenivå. For utdanninger på universitet- og høyskolenivå er det motsatt.

1 av 7 barnehagebarn hadde minoritetsspråklig bakgrunn

Barnehagestatistikken er ikke individbasert, og kan derfor ikke skille mellom innvandrerbarn og norskfødte barn med innvandrerforeldre. Det finnes imidlertid

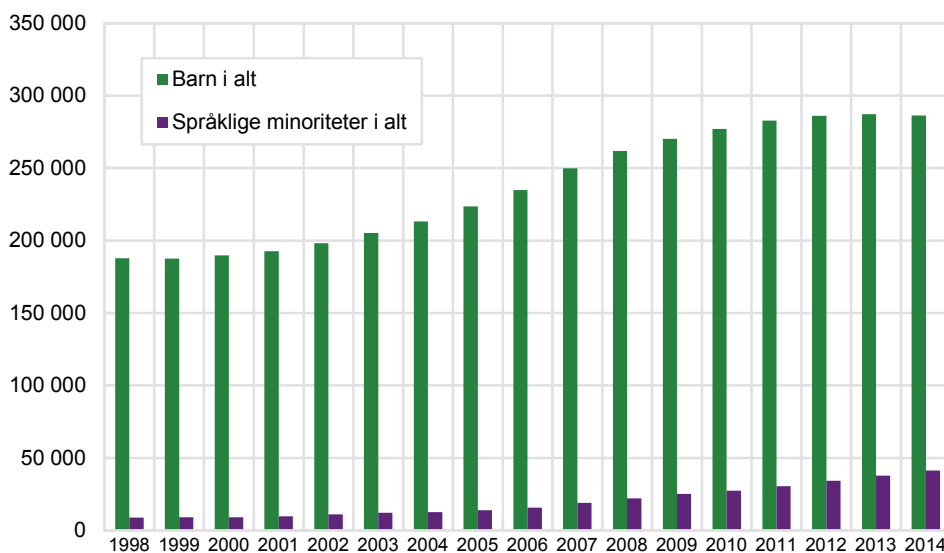
informasjon om antall barnehagebarn som hadde *minoritetsspråklig bakgrunn*, se tekstboks.

Ved utgangen av 2014 gikk nærmere 286 400 barn i barnehage i Norge. Vel 41 200 av disse hadde minoritetsspråklig bakgrunn. Andelen barn i barnehage med minoritetsbakgrunn har dermed blitt tredoblet siden 2000, fra knapt 5 prosent til i overkant av 14 prosent (tabell 3.1). Sammenligner vi antallet minoritetsspråklige barn i barnehage med antallet innvandrerbarn og norskfødte barn med innvandrerforeldre i alderen 0-5 år i befolkningen, finner vi en barnehagedeltagelse på 62 prosent. For alle barn i alderen 0-5 år var andel deltagere i barnehagen klart høyere på 77 prosent. Fram til 2011 var det en økning både i antall minoritetsspråklige barn i barnehage og antall barn i barnehage samlet sett. Siden 2011 har det totale antall barn i barnehagen holdt seg stabilt, mens antall minoritetsspråklige barn i barnehage har fortsatt å øke (figur 3.1).

Minoritetsspråklige barn i barnehage er barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk – hvor også begge foreldrene til barnet har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

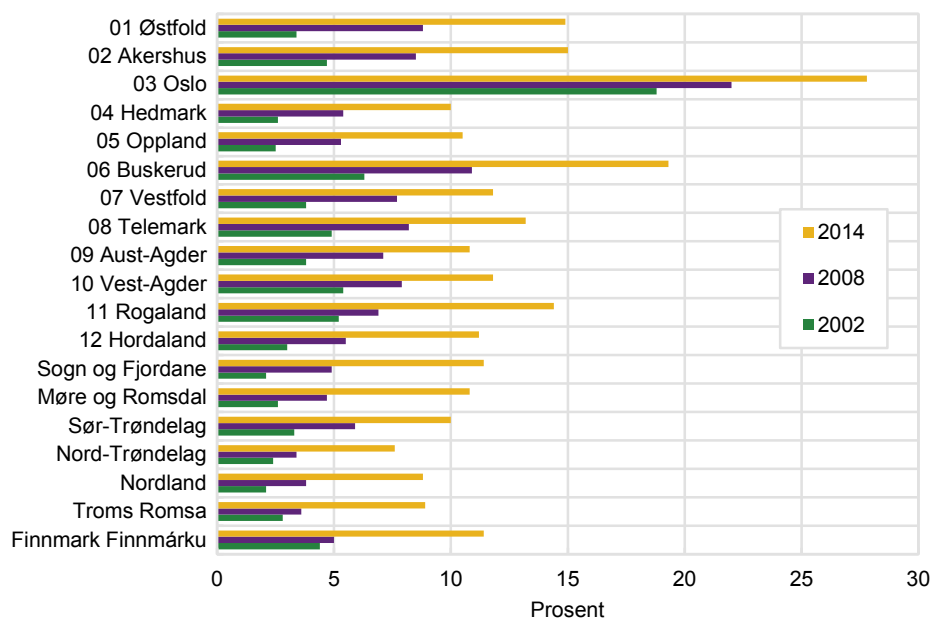
Opplysningene om minoritetsspråklige barn i barnehagen innhentes på skjemaet «Årsmelding for barnehager per 15. desember». Tallene er basert på opplysninger fra foreldre som hver enkelt barnehage fyller ut. Det er en viss usikkerhet knyttet til tallene fordi man kan ha ulike begrunnelser for å over- eller underkommunisere ulik type språktilhørighet. De samme opplysningene danner i tillegg grunnlag for kommunenes tildeling av tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.

Figur 3.1 Minoritetsspråklige barn i barnehage

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Andel minoritetsspråklige barnehagebarn har økt i alle landets fylker (figur 3.2). I Buskerud og Rogaland har denne andelen blitt nærmest doblet siden 2008, men i 2014 var det fortsatt Oslo som hadde, både absolutt og relativt, flest barnehagebarn med minoritetsspråklig bakgrunn. Hele 28 prosent av barn i Oslos barnehager hadde andre språk enn norsk, samisk, dansk, svensk eller engelsk som morsmål (tabell 3.2). Laveste andel finner vi i Nord-Trøndelag, Nordland og Troms.

Figur 3.2 Andel minoritetsspråklige av alle barnehagebarn, etter fylke. 15. desember 2002, 2008 og 2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Barnehagen anses som en viktig integrerings- og språkopplæringsarena, og den er derfor et viktig satsingsområde i regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrere (Mål for integrering, Prop. 1 S (2015-2016), 2015). Gratis kjernetid i barnehagen er et integreringstiltak som startet i 2006/2007 i Oslos bydeler med høy andel innvandrere, og hvor målet var «å få flere minoritetsspråklige barn inn i barnehagene og bidra til integrering og sosial utjevning ved å forberede førskolebarn språklig og sosialt på skolestart». Evalueringen viser at tilbudet har medført en økning i barnehagebruken blant fire- og femåringer med innvandrerbakgrunn på om lag 15 prosent. Barn med innvandrerbakgrunn som bor i bydeler med tilbud om gratis kjernetid gjør det i tillegg bedre på kartleggingsprøver i lesing og regning på første og andre trinn enn barn som bor i andre bydeler (Bråten, Drange, Haakestad, & Telle, 2014).

Færre elever får tilpasset språkopplæring

Grunnskolestatistikken er i likhet med barnehagestatistikken ikke individbasert, og det vil derfor ikke være mulig å si nøyaktig hvor mange innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre som er registrert i grunnskolen. I henhold til opplæringsloven har alle barn og unge både rett og plikt til grunnskoleopplæring, så vi forutsetter at de aller fleste barn i alderen 6-15 år går på skole.

Ved utgangen av 2014 var det 44 900 innvandrerbarn og 44 000 norskfødte barn med innvandrerforeldre i aldersgruppen 6-15 år. Dette tilsvarer 14 prosent av aldersgruppen totalt, og en økning på 4 prosentpoeng siden 2008. Størst andel var det i Oslo, Buskerud og Østfold, med henholdsvis 35, 18 og 17 prosent.

Høsten 2014 var det 43 300 elever, tilsvarende 7 prosent av alle elever registrert i grunnskolen, som fikk særskilt norskopplæring (tabell 3.3). Det er nesten 1 500 færre enn året før. Andelen elever som får slik opplæring har vært stabil de siste årene, men den har sunket betydelig i forhold til gruppen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i skolepliktig alder. I 2000 fikk 83 prosent av minoritetsspråklige barn i skolepliktig alder særskilt norskopplæring. I 2014 var andelen 49 prosent.

Elever både i grunnskolen og videregående opplæring med annet morsmål enn norsk og samisk har etter Opplæringslovens § 2-8 (grunnskolen) og §3-12 (videregående opplæring) rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelig kompetanse til å følge opplæring etter den ordinære læreplanen i norsk. Om nødvendig har slike elever også rett til morsmålsopplæring, tospråklig opplæring eller begge deler.

Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet til elever fra språklige minoriteter.

Tospråklig opplæring er opplæring der morsmålet til eleven blir brukt i opplæring.

Særskilt norskopplæring er tilleggsopplæring i norsk eller opplæring i faget norsk for elever fra språklige minoriteter. Hensikten er å sikre minoritetselever språkopplæring slik at de får tilstrekkelige ferdigheter til å kunne følge skolens ordinære undervisningsopplegg.

Det er store forskjeller mellom fylkene i antall og andel elever som får særskilt norskopplæring, morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. Dette henger sammen med bosettingsmønsteret til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Av Oslos elever i grunnskolen fikk 22 prosent særskilt norskopplæring (tabell 3.4). Andelen er 2 prosentpoeng mindre enn i 2008, men disse elevene utgjør fremdeles en tredjedel av samtlige elever i landet som fikk denne type opplæring. I Akershus, som er fylket med flest grunnskoleelever, var det bare 5 prosent av elevene som fikk særskilt norskopplæring. Lavest andel, 3 prosent, finner vi i Nord-Trøndelag.

Flest med somalisk og polsk som morsmål

En relativt liten del av elevene i grunnskolen deltar i undervisning i morsmål og/eller tospråklig fagopplæring. I 2014 hadde knapt 3 prosent av elevene i grunnskolen slik opplæring. Det er 7 000 færre elever enn i 2008, eller en nedgang på 2 prosentpoeng. Også her finnes forskjeller mellom fylkene. Nesten halvparten av elevene som fikk morsmål og/eller tospråklig opplæring bor i Oslo, Hordaland og Rogaland. Hordaland, Telemark og Østfold hadde størst andel elever som deltar i denne opplæringen, rundt 4 prosent, mens Buskerud og Finnmark hadde færrest, mindre enn 1 prosent av elevene. Disse tallene viser imidlertid ikke hvor mange får dekket sine behov. I 2013 fikk knapt 90 prosent av elevene med særskilt norskopplæring i Trondheim og Bergen tilbud om en eller annen form for morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller tilrettelagt opplæring. I Oslo og Drammen fikk bare 20 prosent av elevene med særskilt norskopplæring tilbud om det samme. (Klassekampen, 2013)

Nær halvparten av elevene med morsmålsopplæring og/eller tospråklig opplæring hadde somalisk, polsk, arabisk eller urdu som morsmål. Polsk og somalisk var størst, med flere enn 2 000 registrerte elever med i opplæringen (tabell 3.5). De samme språkene har vært mest brukt i opplæringstilbudet til minoritetsspråklige elever siden 2008.

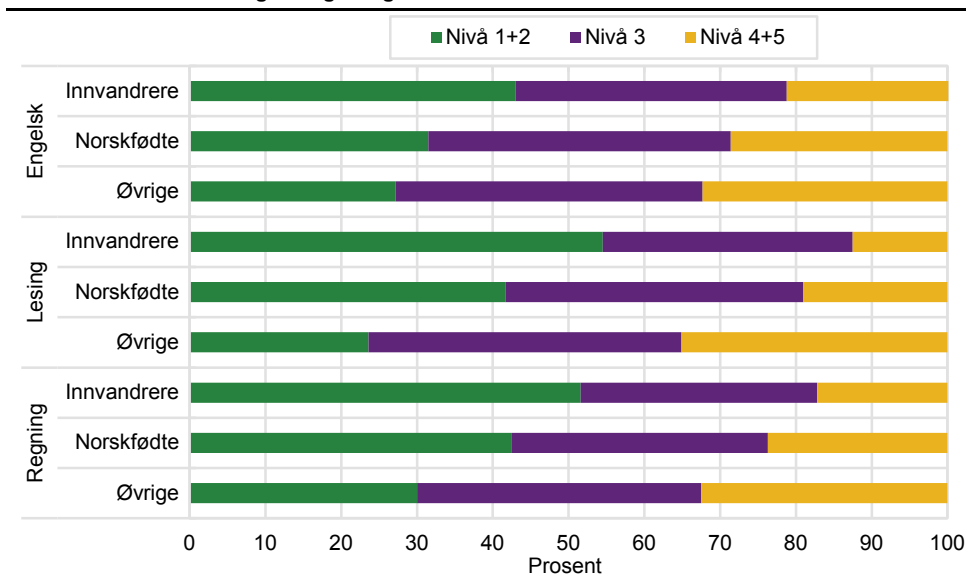
Innvandrerelver har svakere resultater på nasjonale prøver

Nasjonale prøver på femte og åttende trinn har blitt gjennomført årlig siden 2007. Prøvene avholdes på begynnelsen av skoleåret, men tar utgangspunkt i kompetansemål i læreplaner for fjerde og syvende trinn. Det gjennomføres tre prøver på hvert av disse trinnene – i lesing på norsk, regning og lesing på engelsk.

Resultatene fra de nasjonale prøvene i 2014 viste at begge grupper elever med innvandrerforeldre skåret svakere enn øvrige elever på de fleste prøvene, mens norskfødte elever med innvandrerforeldre presterte bedre i alle fag sammenliknet med innvandrerelvene, både på femte og åttende trinn.

Prestasjonen i engelsk på femte trinn var ganske lik for alle elevene. Norskfødte med innvandrerforeldre oppnådde i snitt best resultat. Andelen på laveste mestringsnivå var nær 3 prosentpoeng høyere blant innvandrererelever enn blant norskfødte med innvandrerforeldre og øvrige elever (tabell 3.6). Forskjellene øker imidlertid på åttende trinn. Da var det om lag 43 prosent av innvandrererelevne på de to laveste nivåene sammenliknet med 32 prosent av elevene med innvandrerforeldre og 27 prosent av de øvrige elevene (figur 3.3).

Figur 3.3 Elever fordelt på mestringsnivå på nasjonale prøver 8.trinn, etter innvandringskategori og emne. 2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I lesing og regning var forskjellene mellom elevgruppene større, og de økte fra femte til åttende trinn. Elever uten innvandrerforeldre presterte klart best i lesing. På femte trinn var det 21 prosent fra denne gruppa på det laveste mestringsnivået, mens andelen av norskfødte og innvandrererelever var henholdsvis 36 og 41 prosent. Hele 55 prosent av innvandrererelevne befant seg på de to laveste mestringsnivåene på åttende trinn, mot 42 prosent blant norskfødte elever med innvandrerforeldre og 24 prosent av de øvrige elevene. De tilsvarende tallene for regning var relativt like, med noe mindre forskjeller mellom gruppene. På femte trinn var andelen elever med innvandrerforeldre som presterte på laveste mestringsnivå rundt 35 prosent for begge grupper, mens på åttende trinn økte andelen på de laveste mestringsnivåene også for elevene uten innvandrerforeldre.

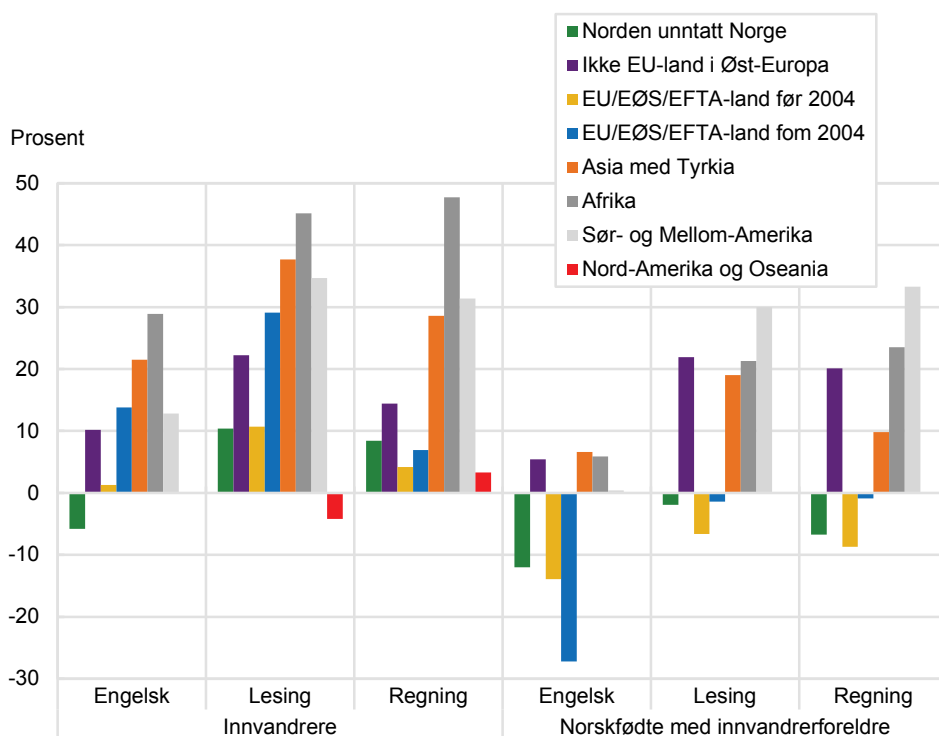
Resultater på nasjonale prøver varierer etter landbakgrunn

Det er merkbare forskjeller innenfor gruppene når man tar hensyn til landbakgrunn, kjønn og foreldrenes utdanningsnivå. Innenfor gruppene innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, varierte prestasjonene for elever med ulik landbakgrunn. Det var først og fremst elever fra Afrika, Asia og ikke EU-land i Øst-Europa som i snitt oppnådde lavere resultater enn elever uten innvandrerforeldre (tabeller 3.7 og 3.8). Bildet endrer seg når vi ser på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra andre nordiske land og eldre EU/EØS-land.

Nesten samtlige grupper av innvandrererelever hadde høyere andel med svake resultater på femte trinn enn elever uten innvandrerforeldre. For eksempel var andelen som presterte på laveste nivå i regning hele 30 prosentpoeng høyere for innvandrererelevne fra Afrika og knapt 5 prosentpoeng høyere for innvandrererelevne fra eldre EU/EØS-land enn for elever uten innvandrerforeldre. I engelsk var det imidlertid innvandrererelevne fra andre nordiske land og eldre EU/EØS-land som presterte best..

På åttende trinn økte andelen på laveste mestringsnivå i lesing for samtlige grupper av innvandrerlevene sammenlignet med øvrige elever. I regning var forskjellene mellom innvandrerlevere fra ulike landgrupper mer markert enn i lesing og engelsk (figur 3.4). Resultater for norskfødte elever med innvandrerforeldre viser større variasjon etter landbakgrunn. Norskfødte med innvandrerforeldre fra nordiske land og samtlige EU/EØS-land gjør det på åttende trinn bedre enn øvrige elever i alle fag. Mer enn 40 prosent av disse elevene presterte på de øverste 2 mestringsnivåer, sammenliknet med 32 prosent av de øvrige elevene. Grupper med størst andel på laveste mestringsnivåer blant norskfødte med innvandrerforeldre var elever fra Afrika, Mellom- og Sør-Amerika, samt ikke EU-land i Øst-Europa

Figur 3.4 Andel elever med innvandrerforeldre på de to laveste mestringsnivåene i forhold til elever fra øvrig befolkning. Nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning på 8. trinn. 2014. Prosentpoeng

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Jentene oppnår best resultater innenfor alle innvandringskategorier

Jentene oppnådde i snitt bedre resultater enn guttene på de nasjonale prøvene i lesing. Dette gjelder alle tre elevgruppene i analysen. Blant innvandrerlevene var andelen på de to laveste mestringsnivå i lesing på åttende trinn 50 prosent for jentene og 60 prosent for guttene, mot 15 prosent for jentene og 10 prosent for guttene på de to høyeste mestringsnivåene (tabell 3.6). I regning finner vi derimot et motsatt mønster. På femte trinn skåret 34 prosent av innvandrerlevene og 39 prosent av innvandrerjentene på det laveste mestringsnivået i regning. Andelen på det høyeste mestringsnivået for denne gruppen var 20 prosent for guttene og 12 prosent for jentene. Samme kjønnsmonster i forhold til prestasjonene i lesing og regning finner vi også blant norskfødte med innvandrerforeldre og blant de øvrige elevene. I begge gruppene presterte guttene bedre i regning og jentene bedre i lesing, både på femte og åttende trinn.

Sammenhengen mellom elevenes prestasjoner på nasjonale prøver og foreldrenes utdanningsnivå er også tydelig. Nesten halvparten av innvandrerlevene på femte trinn i grunnskolen, som ikke har foreldre med høyere utdanning, havnet på det laveste mestringsnivået i lesing og regning (tabell 3.9). Blant innvandrerlevene med høyt utdannede foreldre var tilsvarende andel langt lavere på de to prøvene, nær 30 prosent. På åttende trinn finner vi tilsvarende resultater. Andelen på de to høyeste

mestringsnivåene var i snitt 20 prosentpoeng høyere i alle fag for elevene med høyt utdannede foreldre. Dette gjelder for alle de tre elevgruppene i analysen.

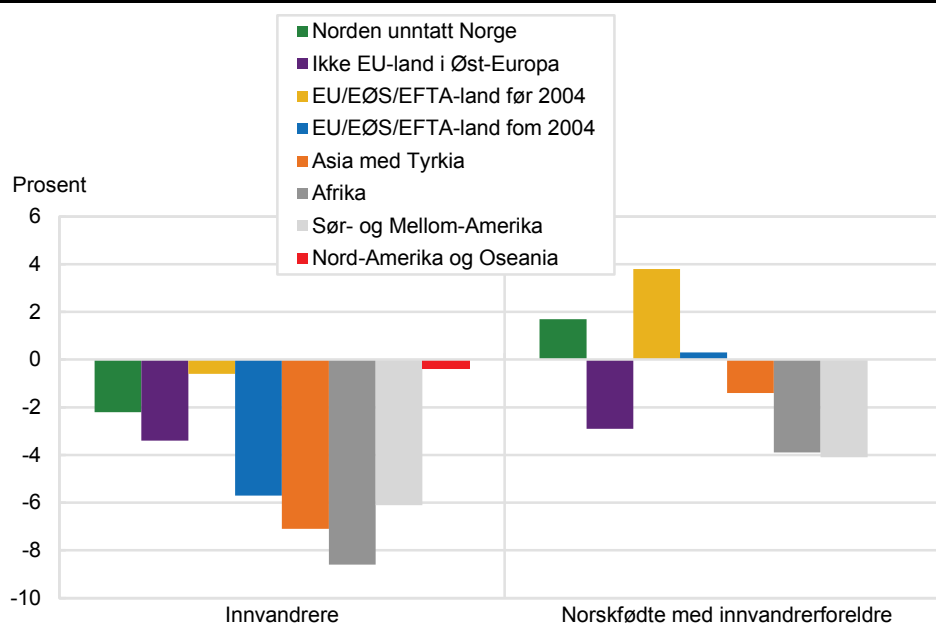
Innvandrere får lavere resultater også ved avsluttet grunnskole

Karakterstatistikken for grunnskolen har likhetstrekk med resultatene fra nasjonale prøvene på åttende trinn og det virker rimelig at gruppen av elever som selv har innvandret, noen av dem i skolepliktig alder, i snitt oppnår færre grunnskolepoeng enn gruppen av elever som har vokst opp i Norge. I 2014 hadde elever uten innvandrerforeldre i gjennomsnitt knapt 2 grunnskolepoeng mer enn norskfødte med innvandrerforeldre, og vel 6 grunnskolepoeng mer enn innvandrerelver (tabell 3.10).

Mangel på grunnskolepoeng

Elever som mangler karakter i mer enn halvparten av fagene, får ikke utregnet sine grunnskolepoeng og blir heller ikke inkludert i statistikken over karakterer ved avsluttet grunnskole. Dette er en sammensatt elevgruppe Statistisk sentralbyrå har sett nærmere på i artikkelen *Stadig flere mangler grunnskolepoeng*.

Figur 3.5 Grunnskolepoeng, etter innvandringskategori og landbakgrunn. Sett i forhold til den øvrige befolkningen

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Forskjeller i gjennomsnittlig antall grunnskolepoeng mellom elever med ulik landbakgrunn innenfor gruppene innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, viser samme mønster som de nasjonale prøvene. Samtlige grupper av innvandrerelvene oppnådde et lavere antall grunnskolepoeng enn elever i den øvrige befolkningen (figur 3.5). Forskjellen er størst for innvandrere fra Afrika og Asia, henholdsvis 8,6 og 7,1 poeng, og minst for elever som innvandret fra eldre EU/EØS-land, 0,6 poeng.

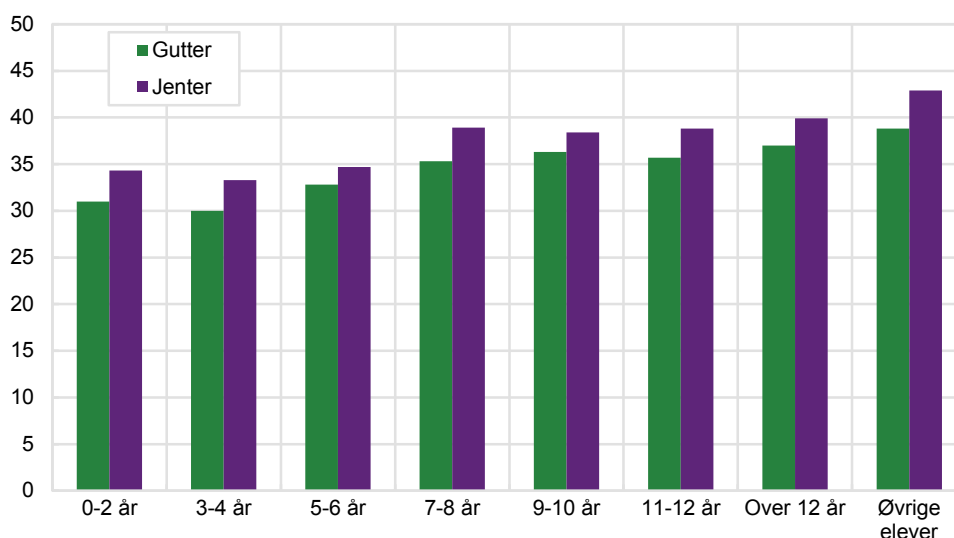
For norskfødte elever med innvandrerforeldre er bildet mer variert: Norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia og øst-europeiske land utenfor EU hadde i snitt mellom 3 og 4 poeng mindre enn de øvrige elevene, mens norskfødte med innvandrerforeldre fra andre nordiske land og EU/EØS-land presterte bedre enn elever uten innvandrerforeldre. Norskfødte elever med bakgrunn fra eldre EU/EØS-land hadde de høyeste gjennomsnittlige grunnskolepoengene av alle med 44,7 poeng – til sammenligning var snittet for elever uten innvandrerforeldre 40,9 grunnskolepoeng.

Det er betydelige forskjeller i resultater mellom gutter og jenter både for de to innvandringskategoriene og de øvrige elevene. Jentene hadde i gjennomsnitt flere grunnskolepoeng enn guttene, uansett innvandringskategori og landgruppe. Norskfødte jenter med innvandrerforeldre fra eldre EU/EØS-land oppnådde i gjennomsnitt flest grunnskolepoeng med 47,8 poeng i snitt.

Også her har foreldrenes utdanning mye å si. Elever som har høyt utdannede foreldre oppnår gjennomgående bedre skolerresultater enn elever som har foreldre med kortere utdanning, uansett innvandringskategori (tabell 3.11). Prestasjoner for alle elever øker med tilnærmet 4 poeng, når foreldre har utdanning på «et hakk» høyere nivå. I de tilfeller der foreldre kun har grunnskoleutdanning kommer faktisk elevene fra «den øvrige befolkningen» ut på lik linje med innvandrere og klart dårligere enn norskfødte med innvandrerforeldre. Med høyere utdanning enn grunnskole ligger imidlertid innvandrerne lavere enn den øvrige befolkningen. Av elever som har foreldre med videregående utdanning som høyeste utdanning, presterer derimot norskfødte med innvandrerforeldre gjennomgående bedre enn de fra den øvrige befolkningen. Denne forskjellen er mest markert blant jentene, men gjør seg også gjeldene for guttene. Om foreldrene har høyere utdanning, er det elever fra den øvrige befolkningen som har best karakterer, både blant guttene og jentene.

Figur 3.6 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng for innvandrerelver, etter botid og kjønn. 2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det tar tid å opparbeide språkferdigheter, og slike ferdigheter er en viktig forutsetning for gode skoleprestasjoner. Elever som innvandret til Norge før de begynte på grunnskolen presterer betydelig bedre enn dem med kort botid (figur 3.6). Innvandrere som har bodd i landet mindre enn 5 år, oppnår i snitt 5 poeng mindre enn elever som innvandret før skolepliktig alder og 8 poeng mindre enn resten av elevene (tabell 3.12). Kjønnforskjeller går i jentenes favør – jentene gjør det gjennomgående bedre enn gutter som har innvandret på samme tid. Innvandrerjentene som har bodd i landet mer enn sju år presterte i snitt like bra som gutter født i Norge.

Norskfødte med innvandrerforeldre tar oftere videregående opplæring

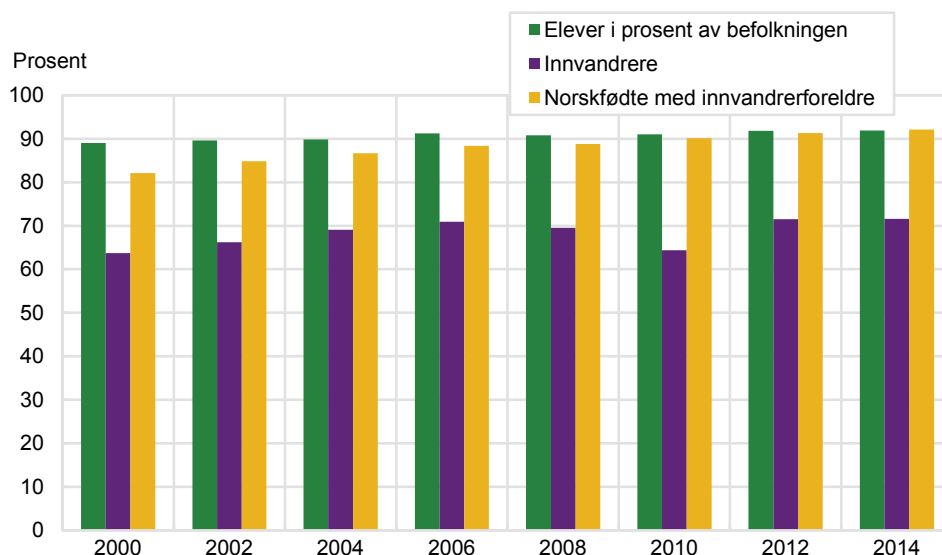
Av de elevene som avsluttet grunnskolen våren 2014 var 97 prosent i gang med videregående opplæring samme høst. Blant norskfødte med innvandrerforeldre var tilsvarende overgangsrate 98 prosent og for innvandrere om lag 83 prosent (tabell 3.13). Innvandrere har gjennomgående lavere andel som fortsetter i utdanning rett etter avsluttet grunnskole, uavhengig av landbakgrunn. Dette gjelder først og

fremst personer med kort oppholdstid i Norge, ofte uten eller med få grunnskolepoeng, og som gjerne er eldre enn de andre elevene (Bjørkeng & Dzamarija, 2011). Innvandrere fra Afrika hadde høyeste andel som ikke fortsatte i videregående opplæring umiddelbart – 24 prosent.

Dette gjelder først og fremst personer med kort oppholdstid i Norge, ofte uten eller med få grunnskolepoeng, og som gjerne er eldre enn de andre elevene. 1 av 4 fortsetter med videregående utdanning og er registrert i i videregående opplæring, høyere utdanning eller arbeidsmarkedskurs 5 år etter avsluttet grunnskole (Bjørkeng & Dzamarija, 2011).

Av alle landets 16-18 åringer var 92 prosent i videregående opplæring høsten 2014, og det var kun små forskjeller mellom gutter og jenter (tabell 3.14). Mens andelen i hele befolkningen har vært stabil siden 2000, har andelen 16-18-årige innvandrere som tar videregående opplæring variert i takt med innvandringsmønsteret. I 2014 var over 71 prosent av innvandrerne i aldersgruppen 16-18 år i gang med videregående opplæring. Norskfødte med innvandrerforeldre i denne aldersgruppa hadde høyeste andel, 92 prosent, mot 82 prosent i 2000 (figur 3.7).

Figur 3.7 Innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og hele befolkningen i videregående opplæring i prosent av registrert årskull 16-18 år

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Andelen av 16-18-åringer i videregående opplæring var betydelig høyere blant de norskfødte med innvandrerforeldre enn blant innvandrerne uansett landbakgrunn (tabell 3.15). Det var, for eksempel, kun 74 prosent av 16-18-årige innvandrere fra Asia som var i videregående opplæring høsten 2014, mot 93 prosent av norskfødte med samme bakgrunn. Og mens andelen i videregående opplæring var gjennomgående høy for de norskfødte, er situasjonen blant innvandrere mer variert.

Deltakelsen i videregående opplæring blant 16-18-årige innvandrere fra Kosovo, Bosnia og Sri-Lanka var omtrent lik snittet i befolkningen. I andre grupper var den betydelig lavere, som blant innvandrere fra Somalia, Eritrea og Afghanistan. Bildet av innvandrere i videregående opplæring er imidlertid langt fra entydig. Botid betyr mye for hvorvidt personen er i utdanning. Dette ser vi blant annet for gruppen innvandrere med bakgrunn fra Eritrea. Her er det mange med kort tid i Norge, og derfor er deltakelsen i videregående opplæring betydelig lavere enn for andre grupper.

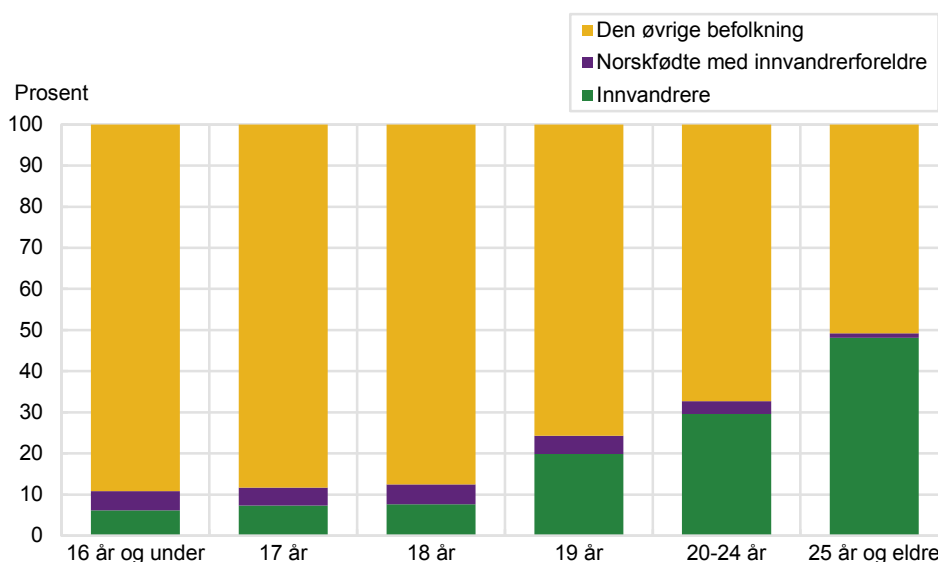
For de fleste innvandrergroppene var andelen jenter i videregående opplæring større enn andelen gutter. For eksempel var 79 prosent av innvandrerjenter mellom 16 og 18 år fra Afghanistan i videregående opplæring, mot 57 prosent av guttene. Jentene hadde for øvrig også høyere deltakelse i videregående opplæring blant de norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen.

Høyere alder blant innvandrelever i videregående opplæring

Høsten 2014 var det i alt 29 500 elever med innvandrerforeldre i videregående opplæring. Omtrent to tredjedeler har innvandret selv, mens en tredjedel var norskfødte med innvandrerforeldre. Til sammen utgjorde disse elevene i underkant av 15 prosent av alle elevene i videregående opplæring (tabell 3.16). De største gruppene blant innvandrelever hadde bakgrunn fra Afghanistan, Somalia, Polen og Irak. Blant de norskfødte med innvandrerforeldre var det flest som hadde foreldre fra Pakistan, Vietnam og Sri-Lanka.

Det er stor aldersvariasjon mellom elevgruppene i videregående opplæring. Blant 16-årige elever var det kun 10 prosent som hadde innvandrerbakgrunn, samtidig som de utgjorde halvparten av «voksne» elever som var 25 år eller eldre (figur 3.8).

Figur 3.8 Elever i videregående opplæring, etter alder og innvandningskategori. 1. oktober 2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Som tidligere nevnt er dette en konsekvens av at mange innvandrere har kort botid i Norge. De kan ha innvandret før eller i løpet av grunnskoleutdanningen, og vil dermed ha ulike forutsetninger med hensyn til språk- og utdanningsbakgrunn. Noen har så kort botid i Norge at de ikke er klar for skoleverket ennå, og mange tar videregående utdanning først når de er eldre. Nær 35 prosent av innvandrere som var i videregående opplæring per 1. oktober 2014 var 20 år eller eldre, mens tilsvarende andel for norskfødte med innvandrerforeldre og de øvrige elevene var på henholdsvis 5 og 7 prosent.

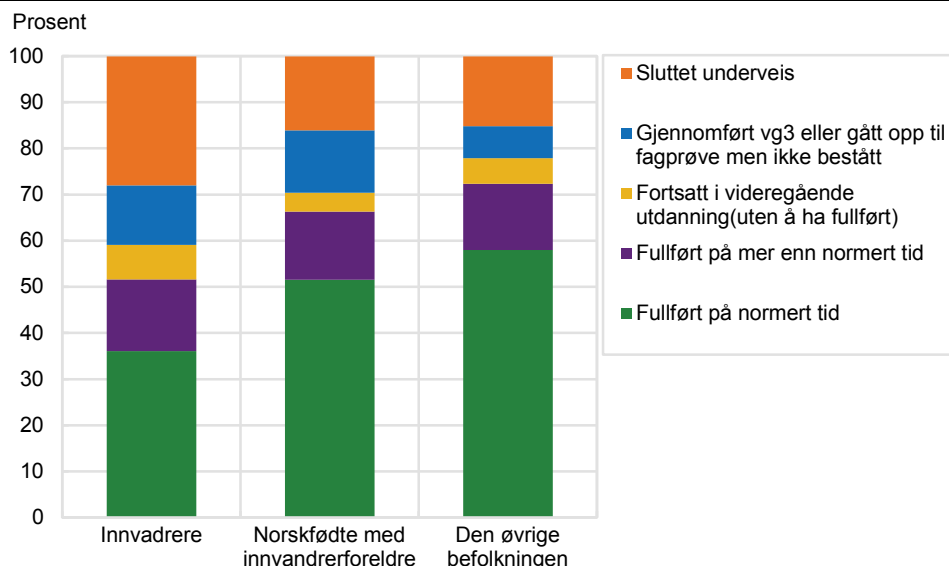
Kun halvparten av innvandrelever fullfører videregående på fem år

Det har lenge vært et uttalt politisk mål at så mange som mulig skal oppnå yrkes- eller studiekompetanse fra videregående opplæring. Videregående opplæring er en del av grunnopplæringen, og ved å fullføre oppnår man en fordel for videre arbeids- og utdanningskarriere. Tidligere forskning har vist at personer som ikke fullfører videregående opplæring generelt klarer seg mye dårligere på arbeidsmarkedet når de er i tjueåra enn de som har fullført. Mangel på formell kompetanse utelukker ikke adgangen til arbeidsmarkedet fullstendig, men begrenser valgmulighetene og skaper sosial ulikhet. Samtidig er sannsynligheten for å være

arbeidsledig, uføretrygdet, fengslet eller motta sosialhjelp større for de som ikke har fullført (Falch & Nyhus, 2009).

Analyser av gjennomstrømming i videregående opplæring viser at flere faller fra underveis blant innvandrererelever enn blant andre elever, og at jentene i større grad fullfører videregående opplæring enn guttene. Selv om utviklingen har bedret seg, fullfører fortsatt elever med innvandrerforeldre videregående opplæring i mindre grad enn de øvrige elevene (figur 3.9).

Figur 3.9 Andel elever som startet i videregående trinn 1 for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

36 prosent av innvandrererelevne som startet i videregående trinn 1 i 2009, oppnådde studie- eller yrkeskompetanse på normert tid, og ytterligere 16 prosent innen fem år (tabell 3.17). 7 prosent av kullet var i 2014 fortsatt i videregående opplæring, 13 prosent hadde gjennomført videregående trinn 3 (vg3) eller gått opp til fagprøve men ikke bestått, mens 28 prosent hadde sluttet underveis. Til sammenlikning fullførte 58 prosent av elever i den øvrige befolkningen på normert tid, ytterligere 14 prosent innen fem år og 15 prosent hadde avbrutt utdanningen i løpet av fem år.

Blant norskfødte elever med innvandrerforeldre var fullføringsgraden betydelig høyere enn blant innvandrere. 52 prosent av de norskfødte elevene med innvandrerforeldre som startet i videregående trinn 1 i 2009 fullførte videregående opplæring med en studie- eller yrkeskompetanse etter normert tid og 66 prosent målt fem år etter. 16 prosent sluttet underveis. Det er noe lavere andeler enn for elever uten innvandrerforeldre.

Fullføringsandelen for innvandrererelever og norskfødte med innvandrerforeldre varierer imidlertid mellom ulike landgrupper. Over 80 prosent av norskfødte elever med innvandrerforeldre fra andre nordiske land og eldre EU-EØS-land fullførte videregående opplæring innen fem år (tabell 3.18). Tilsvarende andel for elever som har foreldre fra Afrika og Sør-Amerika var 59 og 49 prosent. Også blant innvandrererelever er forskjellene størst mellom de samme landgruppene.

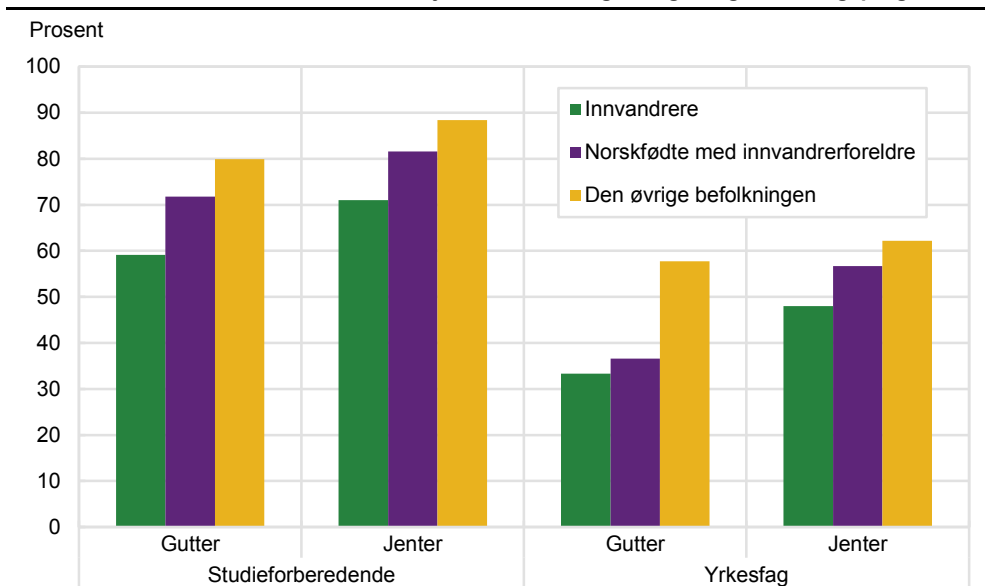
I samtlige elevgrupper var fullføringsandelen mye høyere blant jenter. Andel jenter som fullførte på normert tid var 43 prosent for innvandrerjentene og over 60 prosent for jentene som er født i Norge. Det var omtrent 15 prosentpoeng høyere enn andel gutter i de samme elevgruppene. Forskjell i fullføringsgraden mellom

kjønnene er noe mindre når vi inkluderer elever som har fullført på mer enn normert tid.

Jenter på studieforbereidende utdanningsprogrammer fullfører i størst grad

Generelt er fullføringsgraden mye høyere blant elevene som går på studieforbereidende sammenliknet med dem som går på yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Hele 87 prosent av jentene og 78 prosent av guttene som begynte på studieforbereidende utdanningsprogrammer fullførte innen fem år (tabell 3.19). Fullføringsgraden var 61 prosent for jentene og 56 prosent for guttene som valgte yrkesfag. Elever fra den øvrige befolkningen fullfører oftere enn elever med innvandringsbakgrunn, og jentene fullfører hyppigere enn gutter uansett utdanningsprogram (figur 3.10).

Figur 3.10 Andel elever som startet i videregående trinn 1 for første gang høsten 2009 og fullførte innen fem år, etter kjønn, innvandringskategori og utdanningsprogram

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Norskfødte elever med innvandrerforeldre velger oftere studieforbereidende utdanningsprogrammer enn innvandrere og øvrige elever. Dette kan ha sammenheng med at svært mange av dem bor i Oslo der det generelt er færre elever som velger yrkesfag. Norskfødte med innvandrerforeldre fra EU/EØS-land hadde høyeste fullføringsandel av alle elever som startet på studieforbereidende utdanningsprogrammer, nesten 90 prosent. På yrkesfag var høyeste fullføringsandel blant norskfødte elever med foreldre fra andre nordiske land, 79 prosent.

Også for innvandrerelevne var fullføringsandelen mye høyere blant dem som valgte studieforbereidende. 71 prosent av innvandrerjentene og 59 prosent av innvandrer guttene som begynte på studieforbereidende utdanningsprogrammer fullførte innen fem år, mot 48 prosent av jentene og 33 prosent av guttene på yrkesfag. Denne forskjellen mellom jenter og gutter er langt større på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene enn de studieforbereidende, og da særlig blant elever med innvandrerforeldre.

Flere faktorer bidrar til å forklare lavere fullføringsgrad blant innvandrerelevne. Blant annet har mange av innvandrerelevne lavere antall grunnskolepoeng, de er eldre når de begynner og går i større grad på yrkesfaglige utdanningsprogrammer hvor det er høyt frafall. Tidligere analyser har vist at flyktningebakgrunn, innvandring i ungdomsskolealder, høyere alder ved skolestart, samt foreldre med lavt utdanningsnivå eller uten tilknytning til arbeidsmarkedet, minker sannsynligheten for fullføring (Bjørkeng & Dzamarija, 2011).

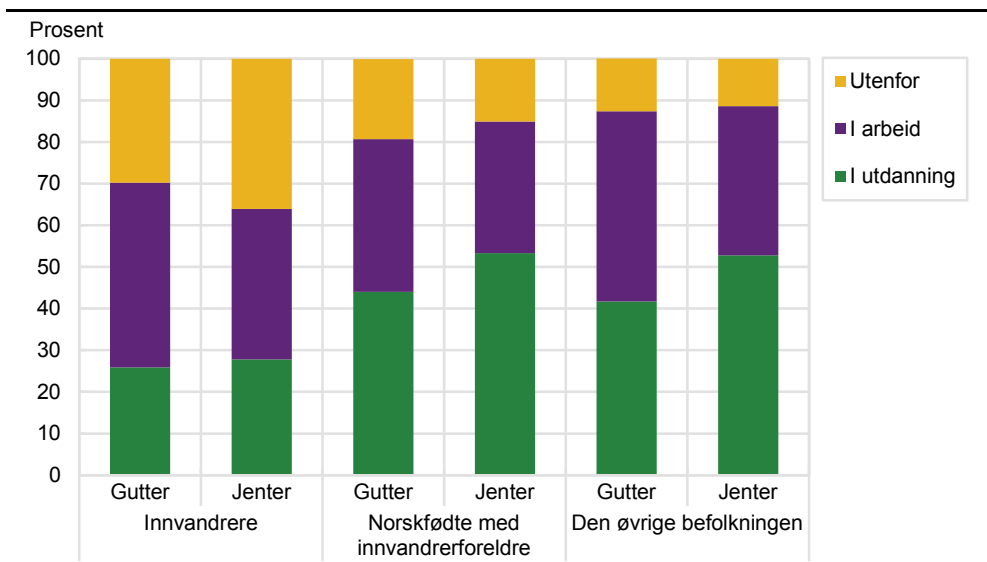
Én av tre unge innvandrere i alderen 21-24 år er hverken i skole eller arbeid

Det er økende interesse rundt ungdom som hverken er i utdanning, arbeid eller opplæring. Denne gruppen av unge mennesker (såkalt NEET – youth not in education, employment or training) kan være alt fra ungdom som ikke gjør noe eller reiser jorda rundt, er hjemmeværende med egne barn, jobber svart eller sliter med fysiske eller psykiske utfordringer.

De har offentlige ytelser, som for eksempel sosialhjelp, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, eller egen familie som hovedinntektskilde. Antall unge i denne gruppen, uavhengig av innvandrerbakgrunn, har vært økende siden 2008 (Grødem, Nielsen, & Strand, 2014).

I oktober 2014 var omtrent 44 prosent av ungdom mellom 21 og 24 år registrert med påbegynt videregående eller høyere utdanning, 41 prosent var i arbeid og 15 prosent utenfor arbeid og utdanning (tabell 3.20).

Figur 3.11 Andel ungdom 21-24 år i utdanning og arbeid, etter kjønn og innvandringskategori. 2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Nesten halvparten av norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen i denne aldersgruppen var i utdanning, men den øvrige befolkningen hadde høyere andelen i arbeid, og tilsvarende lavere andel «utenfor» utdanning og arbeid (figur 3.11). I begge gruppene var jentene oftere i utdanning og guttene i arbeid. Blant innvandrere er fordelingen ganske annerledes – mindre enn 30 prosent var i utdanning og over 40 prosent i arbeid. Andel som hverken var i utdanning eller arbeid var hele 36 prosent for innvandrerjentene, mot 30 prosent for innvandrer-guttene.

Situasjonen for ungdom med innvandrerbakgrunn varierte noe mellom ulike landgrupper. 40 prosent av innvandrere fra Asia og østeuropeiske land utenfor EU var i utdanning, mens over 60 prosent av innvandrere fra andre nordiske land og nyere EU/EØS-land var i arbeid. Unge innvandrere fra Afrika hadde svakest tilknytning til arbeidsmarkedet, under 20 prosent, og over halvparten var utenfor både utdanning og arbeid.

Mange med innvandringsbakgrunn starter i høyere utdanning rett etter fullført Videregående

Høsten 2014 var det en høy andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppen 19 – 24 år som *startet direkte i høyere utdanning etter*

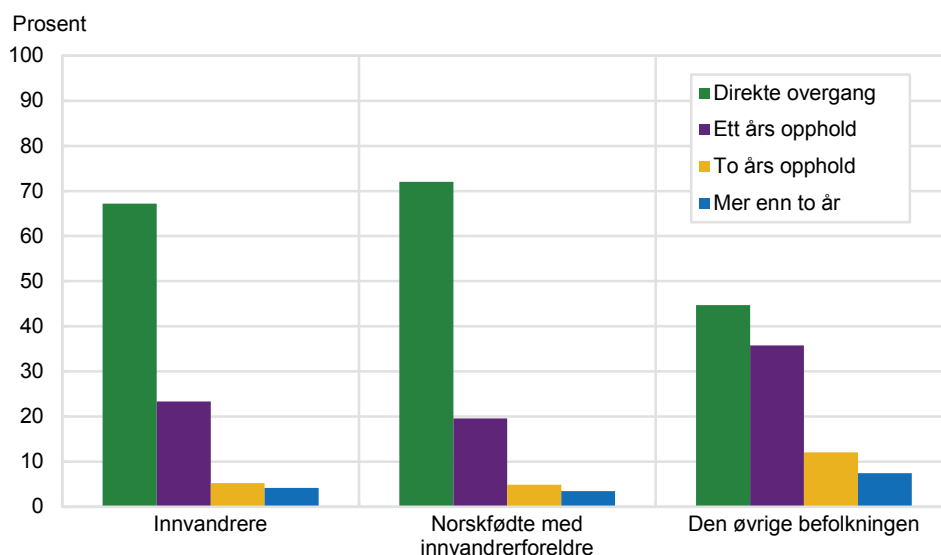
gjennomført videregående opplæring, henholdsvis 60 og 64 prosent. Tilsvarende andel for befolkningen for øvrig var betydelig mindre, her gikk 42 prosent direkte fra videregående og over i høyere utdanning.

For alle nye studenter i alderen 19-24 år med fullført videregående opplæring i Norge, ser vi et likt mønster for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Dette gjelder også for de som ikke har direkte overgang fra videregående opplæring til høyere utdanning (se figur 3.12.). De fleste startet i høyere utdanning direkte etter fullført videregående, dette gjaldt for 67 prosent av innvandrerstudentene og hele 72 prosent av de norskfødte studentene med innvandrerforeldre. Henholdsvis 23 og 20 prosent ventet ett år før oppstart, mens 10 prosent av innvandrerne og 8 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre ventet to år eller mer før de begynte i høyere utdanning. For den øvrige studentmassen er andelen som ventet ett eller to år før oppstart adskillig høyere. Under halvparten, 45 prosent, hadde en direkte overgang. Hele 36 prosent hadde et opphold på ett år før oppstart i høyere utdanning, og 19 prosent ventet to år eller mer før oppstart i høyere utdanning.

For både innvandrererelever, norskfødte elever med innvandrerforeldre og øvrige elever, var det en større andel kvinner enn menn i aldersgruppen 19-24 år med direkte overgang.

Dette gjaldt for hele 76 prosent av norskfødte kvinner med innvandrerforeldre, mens tilsvarende tall for menn var 68 prosent. Blant innvandrerne hadde 70 prosent av jentene direkte overgang, mens det samme gjaldt 64 prosent av de mannlige elevene. I den øvrige befolkningen gikk 48 prosent av de kvinnelige elevene og 39 prosent av mennene direkte over i høyere utdanning etter fullført videregående opplæring.

Figur 3.12 Nye studenter i aldersgruppen 19-24 år, høsten 2014, antall år etter fullført videregående opplæring

¹ Her ses det kun på nye studenter som har fullført videregående opplæring i Norge

² Med nye studenter menes studenter som ikke tidligere har vært registrert i høyere utdanning. Dette omfatter førstegangsregistrerte studenter i perioden 1. oktober-30. september, mens SSBs studentstatistikk ellers omfatter registrerte studenter per 1.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Det er langt fra alle studenter som tar fatt på høyere utdanning rett etter fullført videregående skole, og de nordiske landene skiller seg ut fra andre europeiske land med høye andeler som har hatt et lengre opphold før de begynte i høyere utdanning for første gang (Steffensen, Ekren og Nygård, 2015). I den øvrige befolkningen kan det f.eks. se ut som det er mer vanlig å ta et friår for å jobbe, reise, gå på folke-

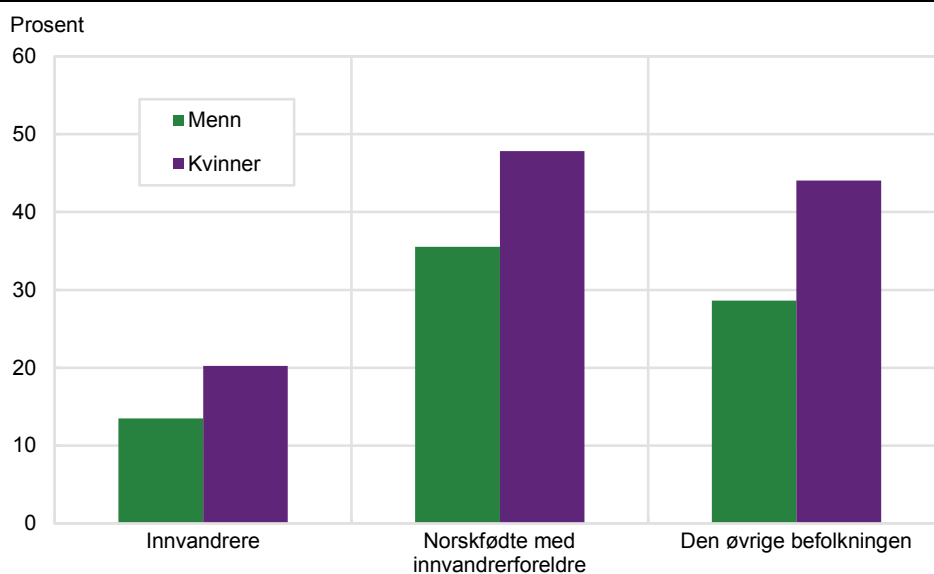

høgskole osv. enn hva som er tilfelle i innvanderbefolkningen. Det er mulig at verneplikten, som fram til 1.januar 2015 var frivillig for kvinner, bidrar til det kjønnsmonstret vi ser for opphold mellom videregående og høyere utdanning.

Høy andel unge norskfødte kvinner med innvanderforeldre velger å studere.

34 prosent av landets 19-24 åringer var i høyere utdanning høsten 2014. Blant norskfødte med innvanderforeldre var det 42 prosent som studerte, det samme gjelder nesten halvparten av alle norskfødte kvinner med innvanderforeldre i denne aldersgruppen. Blant innvandrere var bare 17 prosent i gang med studier høsten 2014, mens tilsvarende tall for den øvrige befolkningen var 36 prosent.

Figur 3.13 Studenter 19-24 år i høyere utdanning i prosent av befolkningen, etter innvandringskategori og kjønn. 1.10.2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Andelen personer i høyere utdanning i aldersgruppen 19-24 år er klart større blant norskfødte med begge foreldre født i utlandet enn i den øvrige befolkningen (se figur 3.13). Dette kan settes i sammenheng med at mange i den øvrige befolkningen har et lengre opphold mellom videregående og høyere utdanning enn det som er tilfelle for norskfødte med innvanderforeldre. Andelen som studerer har økt i begge disse gruppene de siste årene. Trenden er ikke den samme for innvandrere i denne aldersgruppen. Her er det små variasjoner i andel studerende.

Tall for hele befolkningen viser at 37 prosent av kvinnene og 25 prosent av mennene i alderen 19-24 år var i høyere utdanning høsten 2014. Kjønnforskjellen er minst blant innvandrere, hvor 14 prosent av innvandrermennene og 20 prosent av innvanderkvinnene var registrerte studenter. Norskfødte kvinner med innvanderforeldre var i 2014 best representert i høyere utdanning, med 48 prosent. Blant mennene i samme gruppe var 36 prosent i høyere utdanning. Tilsvarende andeler for den øvrige befolkningen var 44 og 29 prosent. Det er i denne gruppen vi finner de største forskjellene mellom kvinner og menn når det gjelder deltagelse i høyere utdanning.

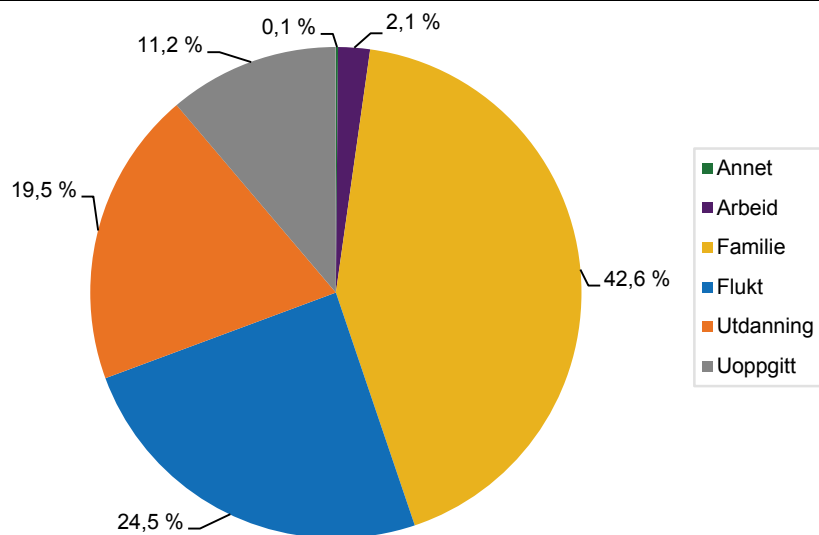
Flest innvanderstudenter med familiejenforening som innvandringsgrunn

Flest innvanderstudenter i aldersgruppen 19-24 år hadde familiejenforening som innvandringsgrunn i 2014. Dette gjaldt for hele 43 prosent. 25 prosent hadde flukt som innvandringsgrunn, mens 20 prosent var kommet til landet nettopp for å studere. Naturlig nok var en svært liten andel av de som har kommet for å arbeide studenter, - bare 2 prosent. 11 prosent av studentene hadde ikke oppgitt inn-

vandringsgrunn. En årsak til dette kan være at det tar noe tid før studenter fra utlandet får tildelt gyldig fødselsnummer ved ankomst til Norge, - og dermed også kan få registrert innvandringsgrunn i SSBs registerdata. Det er derfor grunn til å anta at en stor del av studentene med uoppgitt innvandringsgrunn har kommet til landet nettopp for å studere.

Figur 3.14 Innvandrere 19-24 år i høyere utdanning, etter innvandringsgrunn. 2014

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Høy andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på masterstudier i farmasi og odontologi

Det var særlig to studier som skilte seg ut med høye andeler studenter med innvandringsbakgrunn i 2014. På masterstudiet i farmasi var det i underkant av 25 prosent innvandrere og litt over 26 prosent norskfødte med innvandrerforeldre, til sammen 50 prosent av studentene i denne aldersgruppen. På masterstudiet i odontologi var tilsvarende tall 11 og 15, til sammen 26 prosent.

Vi finner under 1 prosent med innvandringsbakgrunn blant masterstudentene på grunnskolelærerutdanningen. Noe høyere er andelene på masterstudiet for lektorer. Her er rundt 3 prosent innvandrere og også 3 prosent norskfødte med innvandrerforeldre.

Av de 6-årige profesjonsstudiene er medisin det mest populære studiet blant norskfødte med innvandrerforeldre. De utgjør en andel på 8 prosent av alle studentene på dette studiet, mens norskfødte med innvandrerforeldre utgjør 4 prosent av alle studentene i denne aldersgruppen totalt. Tilsvarende tall for innvandrere er 5 prosent på medisinstudiet, og rundt 6 prosent av det totale antallet studenter i aldersgruppen 19 - 24. Både blant innvandrere og norskfødte med utenlandsfødte foreldre er det flest studenter som har valgt et treårig studium innenfor fagfeltet økonomiske og administrative fag. Dette gjelder også for den øvrige befolkningen.

Hvor drar man for å ta en høyere utdanning i utlandet?

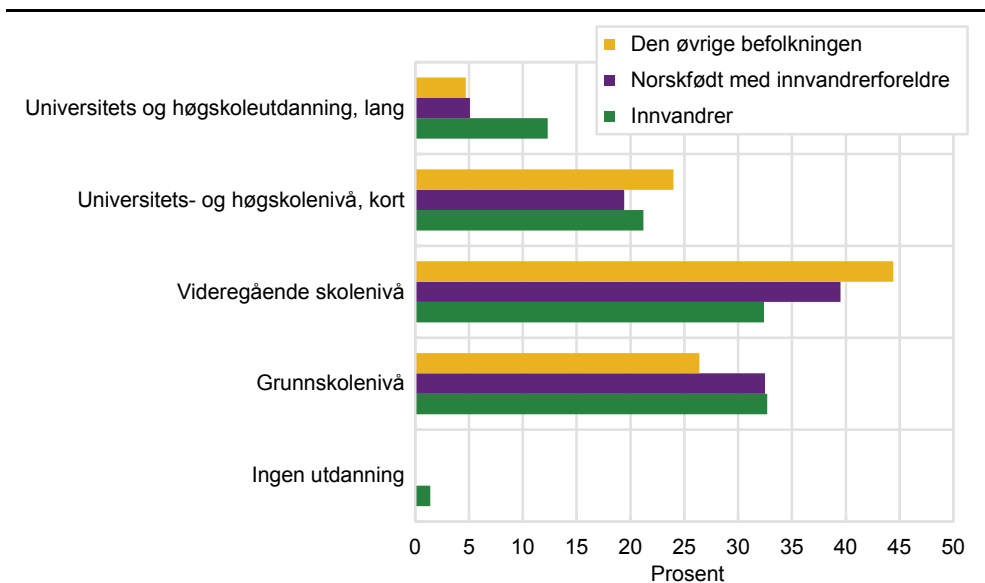
Rundt 13 prosent norskfødte studenter i aldersgruppen 19-24 år med innvandrerforeldre velger å ta et studium i utlandet, noe som utgjør en høyere andel enn for de andre to grupperingene. Tilsvarende er andelen blant studenter i befolkningen for øvrig og blant innvandrere som velger å ta et studium i utlandet på rundt 8 prosent. De som tar deler av et studium i utlandet, såkalte delstudenter, inngår ikke i disse tallene.

For studenter i alderen 19-24 år med innvandringsbakgrunn som velger å ta et helt studium i utlandet, er Polen og Storbritannia de mest populære landene å studere i. Andelene var respektive 28 og 24 prosent for norskfødte med innvandrerforeldre, mens tilsvarende andeler for innvandrere var 19 og 29 høsten 2014. Blant studenter i utlandet i befolkningen for øvrig er Storbritannia det klart mest populære studie landet. Hele 37 prosent av utenlandsstudentene har valgt å studere der, mens bare 7 prosent studerer i Polen. 21 prosent av studentene i befolkningen for øvrig studerer i et nordisk land, mens dette gjelder 9 prosent av innvandrene og 8 prosent av de norskfødte med innvandrerforeldre.

Størst andel innvandrere med lang høyere utdanning

Siden mange i aldersgruppen 19 – 24 år ikke har fullført sin utdanning ennå, velger vi å utvide aldersgruppen til 19-29 år når vi skal se på høyeste oppnådde utdanningsnivå. 12 prosent av innvandrene i denne gruppen har en lang høyere utdanning. Det er en adskillig høyere andel enn for norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen. I begge disse gruppene har rundt 5 prosent en utdanning av denne typen. Det er også høyest andel innvandrere som sammen med norskfødte med innvandrerforeldre har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, 33 prosent. Tilsvarende tall for den øvrige befolkningen er 26 prosent (se figur 3.15).

Figur 3.15 Personer, 19-29 år, etter utdanningsnivå og innvandringskategori. Prosent 1.10.2014

¹ Ikke medregnet personer med uoppgitt utdanning.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere er en sammensatt gruppe, og utdanningsnivået varierer etter landbakgrunn. Hele 68 prosent i denne aldersgruppen med bakgrunn fra Nord Amerika og Oseania har en utdanning på universitets- og høyskolenivå. Tilsvarende tall for de med landbakgrunn fra Afrika er 13 prosent. Hele 60 prosent med landbakgrunn fra Afrika har grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Det samme gjelder 41 prosent fra Asia med Tyrkia. Størst andel med utdanning på videregående skolenivå finner vi blant innvandrere fra Norden og nye EØS-land (medlemmer i EU 2004 og senere, deriblant Polen), med henholdsvis 46 og 41 prosent på dette utdanningsnivået.

Blant innvandrene i denne aldersgruppen har en større andel kvinner enn menn høyere utdanning uansett hvilken verdensdel de kommer fra. Hele 72 prosent av kvinnene fra Nord Amerika og Oseania har en høyere utdanning, mens det samme er tilfelle for 64 prosent av mennene. De største kjønnsmessige forskjellene finner vi blant kvinner og menn med landbakgrunn fra nye EU-land og land i Øst-Europa som ikke er EU-medlemmer. Her har henholdsvis 47 og 46 prosent av kvinnene en høyere utdanning, mens tilsvarende tall for mennene er 30 og 28 prosent.

Referanser

- Bjorkeng, B., & Dzamarija, M. T. (2011). Fullføring av videregående opplæring. Gjennomstrømning blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Rapporter 2011/45, Statistisk sentralbyrå.
- Bråten, B., Drange, N., Haakestad, H., & Telle, K. (2014). Gratis kjernetid i barnehage. Sluttrapport. Fafo-rapport 2014:44.
- Drange, N. (2015, 6 23). Gratis barnehagetid – et vellykket forsøk? Hentet fra <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/gratis-barnehagetid-et-vellykket-forsok>
- Dzamarija, M. T. (2010). Barn og unge med innvandrerbakgrunn. Rapporter 2010/12, Statistisk sentralbyrå.
- Falch, T., & Nyhus, O. H. (2009). Frafall fra videregående opplæring og arbeidsmarkedstilknytning for unge voksne. . Trondheim: SØF-rapport 07/09. Senter for økonomisk forskning.
- Grødem, A. S., Nielsen, R. A., & Strand, A. (2014). Unge mottakere av helse relaterte ytelser. Fordelingen mellom offentlig og familiebasert forsørgelse av unge NEET. Fafo-rapport 2014:37.
- Klassekampen. (2013, juli 13). Hentet fra <http://www.klassekampen.no/61706/article/item/null/trondheim-pa-skoletoppen>
- Mål for integrering, Prop. 1 S (2015-2016). (2015). Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement.
- Statistisk sentralbyrå. (u.d.). KOSTRA-databasen - Nøkkeltall og grunnlagstall. Hentet 11 2015 fra <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/kostra-databasen>
- Statistisk sentralbyrå. (u.d.). Videregående opplæring og annen videregående utdanning, 2014. Hentet 2015 fra <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/vgu>
- Statistisk sentralbyrå (2016, 04.mai) Stadig flere mangler grunnskolepoeng. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/stadig-flere-mangler-grunnskolepoeng>
- Steinkellner, A. (2013). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i grunnskolen .En analyse av karakterdata og resultater fra nasjonale prøver i 2012. Rapporter 2013/65, Statistisk sentralbyrå.
- Steffensen, Ekren og Nygård: Studenters økonomi og studiesituasjon
- Norske resultater fra Eurostudent V i et europeisk perspektiv. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/studenters-okonomi-og-studiesituasjon>

Tabeller

Tabell 3.1 Barn i barnehager fra språklige og kulturelle minoriteter¹. 1998-2014. Absolutte tall og prosent

	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Barn i alt	187 869	189 837	198 262	213 097	234 948	261 886	277 139	286 153	286 414
Språklige minoriteter i alt	8 877	8 992	10 953	12 572	15 721	22 167	27 453	34 338	41 240
I prosent	4,7	4,7	5,5	5,9	6,7	8,5	9,9	12,0	14,4
Andel ²			39,4	41,1	46,1	54,3	56,1	58,9	62,2

¹ Barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk og dansk.

² Andel barn fra språklige minoriteter i prosent av innvandrerbarn og norskfødte barn med innvandrerforeldre 0-5 år.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.2 Barn i barnehager, etter fylke. 15. desember 2014. Absolutte tall og prosent

	Barn i barnehager	Barn med barnehageplass fra språklige og kulturelle minoriteter	Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter i barnehage i prosent av alle innvandrerbarn og norskfødte barn med innvandrerforeldre 0-5 år	Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter med barnehageplass i prosent av alle barn med barnehageplass
Hele landet	286 414	41 240	62,2	14,4
Østfold	14 475	2 155	57,9	14,9
Akershus	35 193	5 289	64,6	15,0
Oslo	36 571	10 160	62,2	27,8
Hedmark	9 190	923	64,1	10,0
Oppland	8 732	918	60,9	10,5
Buskerud	14 529	2 797	68,1	19,3
Vestfold	12 269	1 449	57,5	11,8
Telemark	8 484	1 116	64,6	13,2
Aust-Agder	6 470	700	63,5	10,8
Vest-Agder	10 556	1 249	58,7	11,8
Rogaland	29 378	4 245	58,6	14,4
Hordaland	29 957	3 362	58,6	11,2
Sogn og Fjordane	5 883	672	69,1	11,4
Møre og Romsdal	14 439	1 555	64,0	10,8
Sør-Trøndelag	17 780	1 781	65,4	10,0
Nord-Trøndelag	7 522	568	65,0	7,6
Nordland	12 295	1 086	65,1	8,8
Troms Romsa	8 755	780	63,6	8,9
Finnmark Finnmarku	3 818	435	65,7	11,4

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.3 Elever i grunnskoler med morsmålsopplæring og særskilt norskopplæring. Skoleårene 1992/93-2014/15¹

Skoleår	Elever i alt	Elever med morsmålsopplæring og/eller tospråklig opplæring	Elever med særskilt norskopplæring
1992/93	463 309	10 045	.
1993/94	466 605	9 933	.
1994/95	470 779	10 204	.
1995/96	477 236	11 276	.
1996/97	487 398	12 770	.
1997/98	558 247	15 810	24 599
1998/99	569 044	17 008	25 311
1999/00	580 261	17 306	28 242
2000/01	590 471	18 176	31 113
2001/02	599 468	18 611	32 855
2002/03	610 297	18 734	33 833
2003/04	617 577	19 695	35 374
2004/05	618 250	19 713	35 632
2005/06	619 640	20 717	37 342
2006/07	619 038	22 166	39 963
2007/08	616 388	22 084	39 856
2008/09²	616 139	22 176	41 024
2009/10	615 927	22 351	41 674
2010/11	615 973	21 795	44 080
2011/12	614 413	20 719	43 991
2012/13	614 894	18 566	44 265
2013/14	615 327	15 098	44 829
2014/15	618 996	15 263	43 380

¹ I tallene for elever fra språklige minoriteter er det medregnet elever som er registrert sentralt på kommunen.

² Brudd i dataene. Fra og med skoleåret 2008/2009 er tallene for spesialskoler og ordinære skoler slått sammen.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.4 Elever i grunnskoler med morsmålsopplæring og særskilt norskopplæring, etter fylket. Skoleåret 2014/15¹

	Elever i alt	Elever med morsmålsopplæring og/eller tospråklig opplæring	Elevar med særskilt norskopplæring
Alle fylker	618 763	15 263	43 370
Østfold	34 506	1 343	2 275
Akershus	78 802	1 063	4 044
Oslo	62 301	1 699	13 775
Hedmark	22 038	444	1 003
Oppland	21 593	446	1 017
Buskerud	33 277	290	2 627
Vestfold	29 070	885	1 470
Telemark	19 992	869	1 311
Aust-Agder	14 443	172	631
Vest-Agder	23 264	471	1 234
Rogaland	60 692	2 025	3 783
Hordaland	62 367	2 805	3 931
Sogn og Fjordane	14 010	269	576
Møre og Romsdal	32 798	379	1 497
Sør-Trøndelag	35 981	1 036	1 444
Nord-Trøndelag	17 131	253	547
Nordland	28 307	513	1 130
Troms Romsa	19 121	220	711
Finnmark Finnmarku	9 070	81	364

¹ I tallene for elever fra språklige minoriteter er det medregnet elever som er registrert sentralt på kommunen.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.5 Elever i grunnskoler som får morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring, etter morsmål. 1. oktober 2008, 2010, 2012 og 2014

Morsmål	2008	2010	2012	2014
I alt	22 156	21 804	18 569	15 264
Somalisk	2 570	2 587	2 379	2 066
Polsk	1 702	2 149	2 184	2 056
Arabisk	1 913	2 426	2 120	1 779
Urdu	2 440	2 215	1 715	1 102
Kurdisk (Kurmanji/Sorani/Kermansahi)	1 423	1 338	1 059	750
Litauisk	262	474	805	744
Tigrinia	135	316	489	592
Thai	639	687	587	448
Vietnamesisk	1 272	983	567	395
Russisk	506	496	498	388
Albansk	1 095	932	644	384
Tyrkisk	1 031	824	577	377
Spansk	439	381	322	343
Dari	395	617	400	300
Tamil	806	621	448	268
Annet	9 294	8 133	6 166	4 944

Kilde: GSI

Tabell 3.6 Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 5. og 8. trinn, etter kjønn og innvandringsbakgrunn. 2014

	Mestringsnivå engelsk			Mestringsnivå lesing			Mestringsnivå regning								
	1	2	3	1	2	3	1	2	3						
5.trinn															
Begge kjønn	24,8	50,2	25	23,2	50,6	26,2	24,6	49,5	25,9						
Innvandrere	27,4	47,2	25,4	40,7	45,9	13,4	36,5	47,2	16,2						
Norskfødte med innvandrerforeldre	24,7	49,7	25,7	35,5	49,6	14,8	34,6	48,1	17,3						
Den øvrige befolkningen	24,7	50,4	24,9	21,2	51	27,8	23,1	49,8	27,1						
Gutter	25,1	48,3	26,6	25,9	49,2	25	23,4	47,3	29,4						
Innvandrere	27,2	47	25,9	42,7	44,1	13,3	34	46,2	19,8						
Norskfødte med innvandrerforeldre	25,3	48,9	25,8	39,5	47	13,5	31,8	48,1	20						
Den øvrige befolkningen	24,9	48,3	26,7	23,8	49,6	26,5	22	47,3	30,7						
Jenter	24,5	52,1	23,4	20,5	52,1	27,4	25,9	51,8	22,3						
Innvandrere	27,6	47,5	24,9	38,6	47,8	13,5	39,3	48,4	12,3						
Norskfødte med innvandrerforeldre	24	50,5	25,5	31,7	52,2	16,1	37,3	48,1	14,6						
Den øvrige befolkningen	24,4	52,5	23,1	18,5	52,4	29,1	24,2	52,3	23,5						
	Mestringsnivå engelsk				Mestringsnivå lesing					Mestringsnivå regning					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8.trinn															
Begge kjønn	9,2	19,2	40,2	19,9	11,5	8,7	17,8	40,7	21,7	11,1	10,3	21,8	36,9	20,9	10,2
Innvandrere	19,7	23,3	35,8	13,5	7,8	26,3	28,2	33	9,4	3,1	22	29,6	31,2	12,7	4,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	10,4	21,1	39,9	18,8	9,8	15	26,7	39,3	13,7	5,3	15,8	26,7	33,8	16,6	7,1
Den øvrige befolkningen	8,4	18,8	40,5	20,5	11,8	7,1	16,5	41,3	23,1	12	9,1	20,9	37,5	21,7	10,8
Gutter	10,3	18,4	39,5	20,6	11,2	11,1	19,8	39,7	19,7	9,8	9,5	20,3	35,8	22,2	12,2
Innvandrere	20,8	22,9	36,1	13,3	6,9	30	29,5	30,4	7,6	2,6	19,7	28,3	32,9	13,6	5,6
Norskfødte med innvandrerforeldre	10,7	21,5	40,9	18,2	8,7	18,3	27,5	38,2	10,9	5	13,6	26,4	33,4	17,9	8,7
Den øvrige befolkningen	9,6	17,9	39,6	21,2	11,6	9,3	18,7	40,4	21,1	10,6	8,5	19,4	36,1	23,1	12,9
Jenter	8,1	20	40,9	19,3	11,8	6,4	15,7	41,7	23,8	12,5	11,1	23,2	38	19,6	8,1
Innvandrere	18,6	23,7	35,5	13,6	8,6	22,6	27	35,6	11,2	3,6	24,4	30,9	29,6	11,7	3,4
Norskfødte med innvandrerforeldre	10,2	20,7	38,7	19,5	10,9	11,5	25,7	40,5	16,6	5,7	18,2	27,1	34,2	15,1	5,4
Den øvrige befolkningen	7,2	19,7	41,4	19,7	12,1	4,9	14,3	42,1	25,1	13,5	9,7	22,4	38,9	20,4	8,6

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.7 Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 5. trinn, etter innvandringskategori og landbakgrunn. 2014

	Mestringsnivå engelsk			Mestringsnivå lesing			Mestringsnivå regning		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Alle	24,8	50,2	25,0	23,2	50,6	26,2	24,6	49,5	25,9
Innvandrere i alt	27,4	47,2	25,4	40,7	45,9	13,4	36,5	47,2	16,2
Norden unntatt Norge	15,1	45,7	39,2	24,2	50,0	25,8	24,1	49,7	26,2
Ikke EU-land i Øst-Europa	32,2	44,6	23,2	44,2	41,5	14,3	37,0	42,5	20,5
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	13,4	52,2	34,4	27,1	46,7	26,1	27,3	47,3	25,4
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	25,1	49,9	25,0	38,5	47,8	13,7	29,3	52,6	18,1
Asia med Tyrkia	30,4	45,1	24,4	45,7	46,4	7,9	40,5	46,7	12,8
Afrika	39,5	44,9	15,6	51,1	41,7	7,2	55,2	39,3	5,5
Sør- og Mellom-Amerika	25,9	44,4	29,6	34,7	44,9	20,4	44,6	41,1	14,3
Nord-Amerika og Oseania	.	26,3	73,7	43,8	43,8	12,5	15,0	50,0	35,0
Norskfødte med innvandrerforeldre i alt	24,7	49,7	25,7	35,5	49,6	14,8	34,6	48,1	17,3
Norden unntatt Norge	21,1	49,5	29,5	18,9	55,8	25,3	17,9	58,9	23,2
Ikke EU-land i Øst-Europa	28,2	50,4	21,4	41,9	48,5	9,6	38,7	45,6	15,7
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	11,9	41,3	46,9	12,9	52,9	34,3	13,4	49,3	37,3
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	16,2	49,5	34,3	26,5	51,0	22,5	32,1	46,2	21,7
Asia med Tyrkia	24,8	48,8	26,4	36,6	48,6	14,8	33,2	48,9	18,0
Afrika	25,5	53,6	20,9	35,2	52,1	12,7	41,5	47,0	11,5
Sør- og Mellom-Amerika	27,4	54,8	17,7	45,2	43,5	11,3	48,4	39,1	12,5
Nord-Amerika og Oseania	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Den øvrige befolkningen	24,7	50,4	24,9	21,2	51,0	27,9	23,1	49,7	27,2

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.8 Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 8. trinn, etter innvandringskategori og landbakgrunn. 2014

	Mestringsnivå engelsk					Mestringsnivå lesing					Mestringsnivå regning				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Alle	9,2	19,2	40,2	19,9	11,5	8,7	17,8	40,7	21,7	11,1	10,3	21,8	36,9	20,9	10,2
Innvandrere i alt	19,7	23,3	35,8	13,5	7,8	26,3	28,2	33	9,4	3,1	22	29,6	31,2	12,7	4,5
Norden unntatt Norge	6,8	14,6	39,1	24	15,6	12,9	21,1	40,2	18	7,7	13	25,4	33,7	18,7	9,3
Ikke EU-land i Øst-Europa	11,8	25,6	35,7	18,9	8,1	19,9	25,9	35,2	14,6	4,3	12,7	31,7	33	16,7	6
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	13,5	15	37,8	17,9	15,8	13,9	20,4	40,2	18	7,4	10,2	24	36,2	20,4	9,3
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	17,9	23,1	39,6	13	6,4	23,1	29,6	36	8,6	2,7	11	25,9	41,6	16,1	5,4
Asia med Tyrkia	23,3	25,4	33,4	12,5	5,4	31,1	30,2	30,8	6,4	1,6	25,9	32,7	28,3	10,1	3
Afrika	29	27,1	32,4	6,5	5	38,4	30,3	24,4	5,4	1,6	45,3	32,4	16,5	4,6	1,2
Sør- og Mellom-Amerika	15	25	35	15	10	21,4	36,9	32,1	8,3	1,2	25,3	36,1	30,1	8,4	-
Nord-Amerika og Oseania	-	-	31,3	34,4	34,4	6,5	12,9	51,6	19,4	9,7	3	30,3	45,5	15,2	6,1
Norskfødte med innvandrerforeldre i alt	10,4	21,1	39,9	18,8	9,8	15	26,7	39,3	13,7	5,3	15,8	26,7	33,8	16,6	7,1
Norden unntatt Norge	3,8	11,4	37,1	23,8	23,8	4,7	17	39,6	19,8	18,9	8,7	14,6	31,1	27,2	18,4
Ikke EU-land i Øst-Europa	9,7	22,9	45,3	14,2	8	17,2	28,3	42,5	8,4	3,7	21,2	28,9	33,9	11,8	4,2
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	3,3	10	31,1	30	25,6	5,3	11,7	36,2	33	13,8	3,2	18,1	30,9	30,9	17
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	-	10	42,5	33,8	13,8	3,7	18,5	45,7	25,9	6,2	7,6	21,5	32,9	25,3	12,7
Asia med Tyrkia	11,6	22,2	38,8	18,7	8,7	15,4	27,2	39	13,7	4,8	14,3	25,5	35,1	17,3	7,7
Afrika	12,1	21	40,2	18,1	8,7	16,8	28,1	37,7	12,8	4,6	20,1	33,4	30,5	12,7	3,3
Sør- og Mellom-Amerika	3,8	23,8	46,3	17,5	8,8	19,5	34,1	36,6	7,3	2,4	30,4	32,9	27,8	7,6	1,3
Nord-Amerika og Oseania	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Den øvrige befolkningen	8,4	18,8	40,5	20,5	11,8	7,1	16,5	41,3	23,1	12	9,1	20,9	37,5	21,7	10,8

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.9 Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 5. og 8. trinn, etter innvandringskategori og foreldrenes utdanningsnivå

5.trinn Innvandrings- kategori		Foreldrenes utdanningsnivå	Engelsk			Lesing			Regning		
			Mestringsnivå			Mestringsnivå			Mestringsnivå		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3
Innvandrere	Alle	27,4	47,2	25,4	40,7	45,9	13,4	36,5	47,2	16,2	
	Ikke universitets- og høgskolenivå	33,2	49,1	17,7	47	44,6	8,4	43,6	46	10,4	
	Universitets- og høgskoleutdanning	18,7	44,7	36,6	31	48,5	20,5	26,7	48,7	24,6	
	Uoppgitt	31	48	21,1	45,8	43,3	10,9	38,7	47,5	13,8	
Norskfødte med innvandrerforeldre	Alle	24,7	49,7	25,7	35,5	49,6	14,8	34,6	48,1	17,3	
	Ikke universitets- og høgskolenivå	28,9	52	19,1	40,9	48,6	10,4	39,9	47	13	
	Universitets- og høgskoleutdanning	16,2	46,6	37,2	25,7	51,7	22,6	24,6	50,4	25	
	Uoppgitt	44,9	38,2	16,9	49,4	42,5	8	49,5	39,8	10,8	
Den øvrige befolkning	Alle	24,7	50,4	25	21,2	51	27,8	23,1	49,8	27,1	
	Ikke universitets- og høgskolenivå	32,9	50,1	17	31,4	51,8	16,8	33,9	50,3	15,8	
	Universitets- og høgskoleutdanning	19,7	50,6	29,7	14,9	50,5	34,6	16,4	49,4	34,2	
	Uoppgitt	22,1	38	39,9	37,2	46,9	15,9	31,2	50,2	18,6	

8.trinn Innvandrings- kategori		Foreldrenes utdanningsnivå	Engelsk					Lesing					Regning				
			Mestringsnivå					Mestringsnivå					Mestringsnivå				
			1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Innvandrere	Alle	19,7	23,3	35,8	13,5	7,8	26,3	28,2	33	9,4	3,1	22	29,6	31,2	12,7	4,5	
	Ikke universitets- og høgskolenivå	22,5	26	36,2	10,5	4,8	30,3	30,6	30,8	6,4	1,8	27,6	31,6	28,6	9,8	2,4	
	Universitets- og høgskoleutdanning	12,1	17,9	37,2	19,5	13,3	16,7	23,2	39,3	15,2	5,6	12	26	35,3	18,3	8,4	
	Uoppgitt	25,7	25,1	31,8	11,1	6,3	32,8	31,1	26,9	7,3	1,9	23,9	30,4	31,6	10,8	3,4	
Norskfødte med innvandrerforeldre	Alle	10,4	21,1	39,9	18,8	9,8	15	26,7	39,3	13,7	5,3	15,8	26,7	33,8	16,6	7,1	
	Ikke universitets- og høgskolenivå	13	24,3	41,9	16	4,8	18,7	30,2	38,7	9,8	2,7	19,5	29,2	33,7	13,2	4,4	
	Universitets- og høgskoleutdanning	5,2	15,1	35,8	24,7	19,2	7,8	20	40,3	21,4	10,4	8,7	22	33,8	23,1	12,4	
	Uoppgitt	17,3	24	42,7	9,3	6,7	20,8	28,6	40,3	7,8	2,6	20,3	28,4	35,1	13,5	2,7	
Den øvrige befolkning	Alle	8,4	18,8	40,5	20,5	11,8	7,1	16,5	41,3	23,1	12	9,1	20,9	37,5	21,7	10,8	
	Ikke universitets- og høgskolenivå	13,3	24,1	40,6	15,6	6,4	11,5	23,2	43,7	16,4	5,2	14,8	28,1	37,7	14,8	4,5	
	Universitets- og høgskoleutdanning	4,8	14,9	40,4	24,1	15,8	3,9	11,5	39,5	28,1	17	4,9	15,5	37,4	26,8	15,3	
	Uoppgitt	14,1	19,8	35,4	14,1	16,7	30,3	24,8	28,3	9,7	6,9	18	33,5	28	13	7,5	

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.10 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng¹, etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn.2014

	Antall elever	Grunnskolepoeng			
		Alle	Innvandrere	Norskfødte med innvandrereforeldre	Den øvrige befolkningen
Begge kjønn					
Alle	60 387	40,3	34,7	39,1	40,9
Norden unntatt Norge	246	39,7	38,7	42,6	
Ikke EU-land i Øst-Europa	729	37,7	37,5	38,0	
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	359	41,0	40,3	44,7	
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	939	35,5	35,2	41,2	
Asia med Tyrkia	3 555	36,7	33,8	39,5	
Afrika	1 511	33,6	32,3	37,0	
Sør- og Mellom-Amerika	208	35,5	34,8	36,8	
Nord-Amerika og Oseania	22	39,6	40,5	:	
Gutter					
Alle	30 894	38,3	33,3	37,6	38,8
Norden unntatt Norge	123	38,5	37,6	40,7	
Ikke EU-land i Øst-Europa	386	36,1	35,5	36,9	
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	212	39,8	39,2	43,0	
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	483	34,0	33,7	39,0	
Asia med Tyrkia	1 886	35,0	32,2	38,0	
Afrika	793	32,2	31,3	35,0	
Sør- og Mellom-Amerika	97	34,1	33,8	34,4	
Nord-Amerika og Oseania	13	:	:	:	
Jenter					
Alle	29 493	42,4	36,4	40,7	43
Norden unntatt Norge	123	40,9	39,7	45,4	
Ikke EU-land i Øst-Europa	343	39,4	39,5	39,3	
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	147	42,7	42,0	47,8	
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	456	37,0	36,7	44,8	
Asia med Tyrkia	1 669	38,6	35,8	41,0	
Afrika	718	35,2	33,6	38,9	
Sør- og Mellom-Amerika	111	36,8	35,6	39,6	
Nord-Amerika og Oseania	9	:	:	:	

¹ Vi rapporterer ikke resultater for celler med færre enn ti observasjoner

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.11 Gjennomsnittlige grunnskolepoeng¹, etter innvandringskategori, foreldres høyeste utdanning og kjønn. 2014

Kjønn og foreldres høyeste utdanning	Antall	Alle	Innvandrere	Norskfødte	Den øvrige befolkningen
				med innvandrerforeldre	
Begge kjønn					
Alle	60 387	40,3	34,7	39,1	40,9
Grunnskole	4 709	33,9	33,3	35,7	33,6
Videregående utdanning	23 884	38,2	35,5	38,8	38,3
Kort høyere utdanning	21 726	42,4	37,7	41,3	42,7
Lang høyere utdanning	8 439	45,8	40,7	45,0	46,2
Ukjent/ingen utdanning	1 629	33,1	31,4	35,6	43,3
Gutter					
Alle	30 894	38,3	33,3	37,6	38,8
Grunnskole	2 355	32,0	31,8	34,3	31,6
Videregående utdanning	12 133	36,0	33,7	37,0	36,0
Kort høyere utdanning	11 110	40,5	36,4	39,7	40,7
Lang høyere utdanning	4 403	44,1	39,5	43,7	44,4
Ukjent/ingen utdanning	893	31,3	30,1	33,3	42,4
Jenter					
Alle	29 493	42,4	36,4	40,7	43,0
Grunnskole	2 354	35,7	34,8	37,0	35,7
Videregående utdanning	11 751	40,4	37,3	40,7	40,6
Kort høyere utdanning	10 616	44,5	39,2	43,1	44,7
Lang høyere utdanning	4 036	47,7	42,2	46,6	48,0
Ukjent/ingen utdanning	736	35,3	33,2	37,6	43,8

¹ Vi rapporterer ikke resultater for celler med færre enn ti observasjoner

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.12 Gjennomsnittlige grunnskolepoeng for innvandrere, etter kjønn og botid. 2014

	Botid	Antall elever			Grunnskolepoeng		
		Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Innvandrere	Alle	4 866	2 594	2 272	34,7	33,3	36,4
	0-2 år	732	416	316	32,4	31	34,3
	3-4 år	1 088	610	478	31,5	30	33,3
	5-6 år	874	466	408	33,7	32,8	34,7
	7-8 år	585	292	293	37,1	35,3	38,9
	9-10 år	520	254	266	37,4	36,3	38,4
	11-12 år	495	260	235	37,2	35,7	38,8
	Over 12 år	572	296	276	38,4	37	39,9
Øvrige elever¹	Alle	55 521	28 300	27 221	40,8	38,8	42,9

¹ "Øvrige elever" inkluderer i denne tabellen både norskfødte elever med innvandrerforeldre og de øvrige elevene

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.13 Andel som er i videregående opplæring høsten etter at de avsluttet grunnskole¹, 2014

	Hele befolkningen			
	Antall som avsluttet grunnskole		Andel i videregående opplæring	
I alt	63 251		96,9	
Jenter	30 728		97,1	
Gutter	32 523		96,7	
	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre	
	Antall som avsluttet grunnskole	Andel i videregående opplæring	Antall som avsluttet grunnskole	Andel i videregående opplæring
Alle	5 528	83,2	2 850	98,0
Norden unntatt Norge	208	83,2	63	93,7
Ikke EU-land i Øst-Europa	470	93,6	309	99,0
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	341	91,5	57	96,5
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	1 018	87,2	45	100,0
Asia med Tyrkia	2 027	81,8	1 848	98,2
Afrika	1 285	76,0	445	97,8
Sør- og Mellom-Amerika	155	87,1	79	96,2
Nord-Amerika og Oseania	24	83,3	:	:
Gutter				
I alt	2 971	82,7	1 479	97,8
Norden unntatt Norge	97	82,5	37	94,6
Ikke EU-land i Øst-Europa	242	93,8	169	98,8
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	193	93,8	36	94,4
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	525	85,9	29	100,0
Asia med Tyrkia	1 138	80,7	939	98,1
Afrika	693	76,5	223	97,3
Sør- og Mellom-Amerika	69	87,0	42	95,2
Nord-Amerika og Oseania	14	78,6	:	:
Jenter				
I alt	2 557	83,8	1 371	98,2
Norden unntatt Norge	111	83,8	26	92,3
Ikke EU-land i Øst-Europa	228	93,4	140	99,3
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	148	88,5	21	100,0
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	493	88,6	16	100,0
Asia med Tyrkia	889	83,2	909	98,2
Afrika	592	75,3	222	98,2
Sør- og Mellom-Amerika	86	87,2	37	97,3
Nord-Amerika og Oseania	10	90,0	:	:

¹ Omfatter elever under opplæringsloven.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.14 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i videregående opplæring¹ i prosent av registrert årskull 16-18 år, etter kjønn.2000-2014

	Elever i prosent av befolkningen			Innvandrere			Norskfødte med innvandrerforeldre		
	I alt	Gutter	Jenter	I alt	Gutter	Jenter	I alt	Gutter	Jenter
2000	89,0	88,3	89,8	63,7	61,6	66,1	82,1	81,9	82,3
2001	89,1	88,4	89,9	68,0	66,4	69,7	82,2	83,2	81,1
2002	89,6	88,9	90,2	66,2	64,3	68,2	84,8	85,2	84,3
2003	89,9	89,2	90,6	68,4	66,8	70,2	86,5	85,7	87,3
2004	89,8	89,2	90,5	69,1	67,9	70,5	86,7	85,8	87,6
2005	90,2	89,7	90,7	70,6	69,6	71,8	87,9	87,7	88,1
2006	91,2	90,8	91,6	70,9	70,4	71,4	88,4	88,0	88,7
2007	89,8	89,4	90,2	67,7	67,5	67,9	89,0	89,2	88,7
2008	90,8	90,6	91,1	69,5	68,0	71,1	88,8	88,4	89,3
2009	91,0	90,6	91,5	67,0	64,6	69,8	89,5	89,1	90,0
2010	91,0	90,4	91,6	64,4	60,4	69,3	90,1	89,3	90,9
2011	91,5	91,0	91,9	67,6	64,3	71,7	90,7	90,6	90,8
2012	91,8	91,6	92,0	71,5	70,2	73,1	91,3	90,9	91,7
2013	91,8	91,6	92,1	72,3	70,8	74,1	91,6	91,2	92,0
2014	91,9	91,6	92,3	71,6	69,9	73,5	92,1	91,1	93,1

¹ Elever og lærlinger under opplæringsloven.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.15 Andel i videregående opplæring¹ i prosent av registrert årskull 16-18 år

	Andel elever av befolkningsgruppen						Antall 16-18 år					
	Innvandrere			Norskfødte med innvandrerforeldre			Innvandrere			Norskfødte med innvandrerforeldre		
	I alt	Gutter	Jenter	I alt	Gutter	Jenter	I alt	Gutter	Jenter	I alt	Gutter	Jenter
Innvandrere/norskfødte med innvandrerelver i alt	71,6	69,9	73,5	92,1	91,1	93,1	12 221	6 340	5 881	7 964	4 043	3 921
Norden unntatt Norge	77,9	77,5	78,3	91,0	89,0	93,3	537	255	282	203	105	98
Ikke EU-land i Øst-Europa EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	87,2	86,8	87,7	93,7	93,2	94,1	1 279	664	615	916	468	448
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	70,9	75,1	66,5	87,0	85,8	88,6	913	497	416	161	91	70
Asia med Tyrkia	75,9	74,9	77,0	85,3	83,1	87,7	2 350	1 190	1 160	128	64	64
Afrika	73,8	71,3	76,8	93,4	92,4	94,3	4 474	2 345	2 129	5 141	2 589	2 552
Sør- og Mellom-Amerika	59,0	56,0	62,7	87,5	86,7	88,4	2 297	1 215	1 082	1 191	606	585
Nord-Amerika og Oseania	69,1	69,0	69,1	91,4	90,2	92,7	324	147	177	212	111	101
	40,5	44,3	36,4	:	:	:	47	27	20	12	:	:
Enkeltland												
Polen	78,9	78,1	79,7	86,2	79,6	93,3	1 310	652	658	81	39	42
Somalia	57,7	57,1	58,3	80,5	79,9	81,1	1 023	541	482	413	215	198
Irak	84	83,6	84,5	87,8	85,1	90,4	1 006	514	492	309	149	160
Afghanistan	64,2	57,3	78,9	100,0	100,0	100,0	796	482	314	45	20	25
Thailand	69,3	69,9	68,8	87,8	82,6	94,4	620	276	344	36	19	17
Litauen	74,2	74,7	73,7	:	:	:	559	284	275	:	:	:
Russland	85,8	86,7	84,8	77,8	73,3	83,3	550	288	262	21	11	10
Tyskland	75,1	80,8	68,5	96,0	97,1	93,8	498	287	211	48	33	15
Kosovo	90,8	88,5	93,3	94,4	94,7	94,2	357	177	180	322	161	161
Iran	77,6	80,7	73,9	92,8	92,6	93,1	347	197	150	298	163	135
Eritrea	38,9	31,5	52,9	97,6	96,5	98,5	312	166	146	121	55	66
Filippinene	76,3	74,5	78,0	92,2	90,9	93,9	312	152	160	106	60	46
Pakistan	79,5	75,7	83,6	93,1	91,5	94,6	221	109	112	1 349	660	689
Vietnam	78,4	84,4	73,1	95,7	94,1	97,3	76	38	38	862	428	434
Sri Lanka	87,9	84,4	91,3	96,3	96,3	96,3	80	38	42	804	411	393
Tyrkia	77,6	82,1	72,5	91,2	92,0	90,5	114	64	50	625	312	313
Bosnia-Hercegovina	88,3	86,8	90,4	94,7	94,4	95,1	106	59	47	433	221	212
India	76,8	70,0	86,2	97,6	98,3	96,8	53	28	25	325	173	152
Marokko	81,7	75,8	88,9	92,9	90,6	95,0	49	25	24	316	144	172
Chile	73	65,6	78,6	89,8	89,4	90,2	54	21	33	158	84	74
Kina	76,5	74,7	78,2	91,4	91,5	91,3	117	56	61	128	65	63

¹ Elever og lærlinger under opplæringsloven.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.16 Elever i videregående opplæring, etter alder, innvandringskategori og landbakgrunn. 1. oktober 2014. Prosent

	I alt	16 år og under	17 år	18 år	19 år	20 - 24 år	25 år og over
Hele landet	197 680	30,5	30,4	25	4,3	5,7	4,1
Født i Norge med to norskfødte foreldre	150 427	32	31,7	25,6	3,8	4,4	2,5
Innvandrere	20 797	17,9	21,2	18,2	8,2	15,9	18,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	8 619	32,5	30,5	27,5	4,4	4,1	1
Innvandrere i alt	20 797	17,9	21,2	18,2	8,2	15,9	18,7
Norden unntatt Norge	716	25,0	22,6	24,9	5,6	7,8	14,1
Island	249	31,3	19,3	28,5	6,0	8,8	6,0
Sverige	233	22,7	20,6	19,7	5,6	9,0	22,3
Danmark	159	20,8	28,3	26,4	6,3	5,0	13,2
Ikke EU-land i Øst-Europa	1 717	23,6	26,2	22,9	7,0	9,6	10,7
Russland	751	21,4	26,0	24,5	7,3	8,8	12,0
Kosovo	432	29,6	28,5	23,1	6,3	7,9	4,6
Bosnia-Hercegovina	154	18,2	29,2	18,8	6,5	14,3	13,0
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden	1 070	28,1	30,4	24,0	6,2	4,3	7,0
Tyskland	576	27,6	30,9	25,3	6,6	5,0	4,5
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	2 971	26,6	28,6	20,9	9,4	7,5	7,0
Polen	1 568	30,2	29,7	19,8	9,1	6,9	4,3
Litauen	723	22,4	29,9	23,1	9,4	8,6	6,6
Asia med Tyrkia	8 392	14,6	19,8	17,6	8,5	21,3	18,2
Afghanistan	2 009	10,2	14,9	13,8	9,7	39,1	12,2
Irak	1 599	16,1	23,8	21,8	8,4	16,0	13,9
Thailand	942	18,8	25,8	17,9	8,9	14,9	13,7
Iran	760	12,4	16,8	15,8	5,5	16,8	32,6
Filippinene	510	19,8	21,8	17,8	5,9	10,2	24,5
Pakistan	358	19,0	20,4	20,9	8,7	10,3	20,7
Syria	129	14,7	19,4	20,2	8,5	18,6	18,6
Afrika	5 213	13,0	15,9	14,4	8,3	18,3	30,0
Somalia	2 078	14,5	18,5	15,7	9,8	21,0	20,5
Eritrea	1 155	7,7	10,6	8,3	6,7	18,4	48,4
Etiopia	471	11,9	13,2	13,2	7,9	17,6	36,3
Sør- og Mellom-Amerika	657	17,5	16,6	13,9	8,5	11,0	32,6
Nord-Amerika og Oseania	61	31,1	24,6	21,3	3,3	6,6	13,1

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.17 Elever som startet i grunnkurs for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, innvandringskategori og kjønn. Prosent

Innvandringskategori / kjønn	I alt	Fullført med studie- eller yrkeskompetanse ¹		Ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse		
		Fullført på normert tid	Fullført på mer enn normert tid	Fortsatt i videregående utdanning (uten å ha fullført)	Gjennomført vg3 eller gått opp til fagprøve men ikke bestått	Sluttet underveis
Hele befolkningen	62 787	56,4	14,4	5,7	7,6	16
Gutter	32 077	49,3	16,7	6,9	8,5	18,7
Jenter	30 710	63,8	12,1	4,4	6,6	13,1
Innvandrere	3 976	36,1	15,5	7,5	12,9	27,9
Gutter	2 055	30	14,4	8,1	14,5	33
Jenter	1 921	42,6	16,8	7	11,2	22
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 303	51,5	14,8	4,1	13,5	16
Gutter	1 171	43,2	15,2	5	16,8	20
Jenter	1 132	60,1	14,4	3,3	10,2	12,1
Den øvrige befolkningen	56 508	58	14,3	5,6	6,9	15,1
Gutter	28 851	50,9	16,9	6,9	7,7	17,7
Jenter	27 657	65,4	11,6	4,3	6,1	12,5

¹ Fullført opplæring betyr at eleven/lærlingen har bestått alle årstrinn i videregående opplæring som fører til vitnemål eller fag-/svennebrevev.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.18 Elever som startet i grunnskurs for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, innvandringskategori og landbakgrunn. Prosent

Innvandringskategori / landbakgrunn	I alt	Fullført på normert tid	Fullført på mer enn normert tid	Fortsatt i videregående utdanning (uten å ha fullført)	Gjennomført vg3 eller gått opp til fagprøve men ikke bestått	Sluttet underveis
Hele befolkningen	62 787	56,4	14,4	5,7	7,6	16
Innvandrere	3 976	36,1	15,5	7,5	12,9	27,9
Norden unntatt Norge	205	52,7	10,7	3,4	9,8	23,4
Ikke EU-land i Øst-Europa	589	39,9	16,3	6,5	10,7	26,7
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden, Nord-Amerika og Oseania	279	52,3	13,3	5,7	5,4	23,3
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	404	43,1	9,9	6,2	13,1	27,7
Asia med Tyrkia	1642	33,4	17,1	7,7	14,1	27,7
Afrika	742	26	17,4	9,2	16,3	31,1
Sør- og Mellom-Amerika	115	26,1	12,2	16,5	8,7	36,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 303	51,5	14,8	4,1	13,5	16
Norden unntatt Norge	53	73,6	7,5	-	9,4	9,4
Ikke EU-land i Øst-Europa	213	50,7	16,4	2,8	11,3	18,8
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden, Nord-Amerika og Oseania	49	69,4	14,3	-	6,1	10,2
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	59	66,1	10,2	-	11,9	11,9
Asia med Tyrkia	1 544	51,6	15,7	4,2	13,1	15,3
Afrika	281	48,4	11	6	18,1	16,4
Sør- og Mellom-Amerika	104	31,7	15,4	6,7	18,3	27,9

¹ Fullført opplæring betyr at eleven/læreren har bestått alle årstrinn i videregående opplæring som fører til vitnemål eller fag-/svennebrev.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.19 Elever som startet i grunnkurs for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå¹ i videregående opplæring etter fem år, utdanningsprogram, innvandringskategori, kjønn og landbakgrunn. Prosent

	Studieforberedende utdanningsprogrammer			Yrkesfaglige utdanningsprogrammer		
	I alt	Fullført med studiekompetanse	Ikke oppnådd studiekompetanse	I alt	Fullført med yrkeskompetanse	Ikke oppnådd yrkeskompetanse
Hele befolkningen	32 130	83,1	16,9	30 657	57,9	42,1
Gutter	14 640	78,3	21,7	17 437	55,5	44,5
Jenter	17 490	87,1	12,9	13 220	61	39
Innvandrere						
Alle	1 827	65,3	34,7	2 149	40	60
Norden unntatt Norge	120	74,2	25,8	85	48,2	51,8
Ikke EU-land i Øst-Europa	272	68,4	31,6	317	45,7	54,3
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden, Nord-Amerika og Oseania	155	74,2	25,8	124	54,8	45,2
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	185	67	33	219	41,1	58,9
Asia med Tyrkia	758	64,5	35,5	884	38,3	61,7
Afrika	300	57	43	442	34,2	65,8
Sør- og Mellom-Amerika	37	51,4	48,6	78	32,1	67,9
Gutter	876	59,1	40,9	1 179	33,3	66,7
Jenter	951	71	29	970	48	52
Norskfødte med innvandrerforeldre						
Alle	1 535	76,9	23,1	768	45,1	54,9
Norden unntatt Norge	34	82,4	17,6	19	78,9	21,1
Ikke EU-land i Øst-Europa	113	83,2	16,8	100	49	51
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden, Nord-Amerika og Oseania	38	89,5	10,5	11	63,6	36,4
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	38	89,5	10,5	21	52,4	47,6
Asia med Tyrkia	1 061	77,6	22,4	483	44,7	55,3
Afrika	203	67	33	78	39,7	60,3
Sør- og Mellom-Amerika	48	66,7	33,3	56	30,4	69,6
Gutter	726	71,8	28,2	445	36,6	63,4
Jenter	809	81,6	18,4	323	56,7	43,3
Den øvrige befolkningen						
Alle	28 768	84,5	15,5	27 740	59,7	40,3
Gutter	13 038	79,9	20,1	15 813	57,7	42,3
Jenter	15 730	88,4	11,6	11 927	62,2	37,8

¹ Fullført opplæring betyr at eleven/lærlingen har bestått alle årstrinn i videregående opplæring som fører til vitnemål eller fag-/svennebrev.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.20 Ungdom 21-24 år i utdanning, arbeid eller utenfor arbeid og utdanning, etter innvandringskategori, kjønn, alder og landbakgrunn. 3. kvartal 2014.¹ Prosent

	Ungdom 21-24 år			
	I alt	I videregående eller høyere utdanning	I arbeid	Ikke i videregående/høyere utdanning eller arbeid
Hele befolkningen	276 652	44,4	40,6	15
Gutter	142 090	39,7	45,2	15,1
Jenter	134 562	49,4	35,7	15
Innvandrere				
Alle	37 333	26,9	40,2	32,9
Norden unntatt Norge	4 386	17,7	63,7	18,6
Ikke EU-land i Øst-Europa	3 814	41,2	36,9	21,9
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden, Nord-Amerika og Oseania	3 213	25,1	28,5	46,3
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	8 288	10,5	59,6	29,9
Asia med Tyrkia	11 186	37,3	32,1	30,6
Afrika	5 643	28,2	19,7	52
Sør- og Mellom-Amerika	803	29,1	32,8	38,1
Gutter	18 778	25,9	44,3	29,8
Jenter	18 555	27,8	36,1	36,1
Norskfødte med innvandrerforeldre				
Alle	8 661	48,5	34,2	17,2
Norden unntatt Norge	227	48,9	35,2	15,9
Ikke EU-land i Øst-Europa	572	38,6	40,4	21
EU/EØS/EFTA-land før 2004, utenom Norden, Nord-Amerika og Oseania	218	52,8	26,1	21,1
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	236	56,4	30,5	13,1
Asia med Tyrkia	5 879	51	33,7	15,3
Afrika	1 097	43,3	32,1	24,6
Sør- og Mellom-Amerika	432	35,2	44,2	20,6
Gutter	4 445	44	36,7	19,2
Jenter	4 216	53,3	31,6	15,1
Den øvrige befolkningen				
Alle	230 658	47	40,9	12,1
Gutter	118 867	41,7	45,7	12,7
Jenter	111 791	52,8	35,8	11,4

¹ Omfatter bosatte personer per 30.september, påkoblet igangværende utdanning og sysselsettingsstatus i november.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.21 Direkte overgang fra videregående til høyere utdanning høsten 2014, aldersgruppa 19-24 år

	Avslutta med studiekompetanse 2013/2014	I gang høyere utdanning høsten 2014	Prosent overgang
Totalt	38 425	17 004	44,3
Den øvrige befolkningen	34 627	14 649	42,3
Innvandrere	2 028	1 221	60,2
Norskfødte med innvandrerforeldre	1 770	1 134	64,1
Menn			
Totalt	16 029	6 164	38,5
Den øvrige befolkningen	14 355	5 191	36,2
Innvandrere	857	484	56,5
Norskfødte med innvandrerforeldre	817	489	59,9
Kvinner			
Totalt	22 396	10 840	48,4
Den øvrige befolkningen	20 272	9 458	46,7
Innvandrere	1 171	737	62,9
Norskfødte med innvandrerforeldre	953	645	67,7

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.22 Nye studenter i aldersgruppen 19-24 år, høsten 2014, antall år etter fullført videregående opplæring fordelt på kjønn og innvandringskategori

	Den øvrige befolkningen			Norskfødte med innvandrerforeldre		Norskfødte med innvandrerforeldre		
	I alt	Den øvrige befolkningen	Innvandrere	I alt	Den øvrige befolkningen	Innvandrere	I alt	Den øvrige befolkningen
Overgang vg_uh	35 022	31 742	1 764	1516	100,0	100,0	100,0	100,0
Direkte overgang	16 467	14 190	1 185	1092	47,0	44,7	67,2	72,0
Ett års opphold	12 065	11 356	412	297	34,4	35,8	23,4	19,6
To års opphold	4 005	3 838	93	74	11,4	12,1	5,3	4,9
Mer enn to år	2 485	2 358	74	53	7,1	7,4	4,2	3,5
Menn								
Overgang vg_uh	14 132	12 709	735	688	100,0	100,0	100,0	100,0
Direkte overgang	5 902	4 969	467	466	41,8	39,1	63,5	67,7
Ett års opphold	4 907	4 568	181	158	34,7	35,9	24,6	23,0
To års opphold	2 000	1 912	50	38	14,2	15,0	6,8	5,5
Mer enn to år	1 323	1 260	37	26	9,4	9,9	5,0	3,8
Kvinner								
Overgang vg_uh	20 890	19 033	1 029	828	100,0	100,0	100,0	100,0
Direkte overgang	10 565	9 221	718	626	50,6	48,4	69,8	75,6
Ett års opphold	7 158	6 788	231	139	34,3	35,7	22,4	16,8
To års opphold	2 005	1 926	43	36	9,6	10,1	4,2	4,3
Mer enn to år	1 162	1 098	37	27	5,6	5,8	3,6	3,3

Med nye studenter menes studenter som ikke tidligere har vært registrert i høyere utdanning. Dette omfatter førstegangsregistrerte studenter i perioden 1. oktober-30. september, mens SSBs studentstatistikk ellers omfatter registrerte studenter per 1. oktober.

Her ses det kun på nye studenter som har fullført videregående opplæring i Norge.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.23 Studenter 19-24 år i høyere utdanning etter innvandringskategori, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent av befolkningen. 1.10.2014

Alder	I alt		Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre		Den øvrige befolkningen	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Absolutte tall								
I alt	56 940	81 949	3 428	4 940	2 591	3 255	50 921	73 754
19 år	4 375	8 559	270	455	360	521	3 745	7 583
20 år	9 230	15 039	472	715	541	679	8 217	13 645
21 år	10 978	16 725	603	865	500	659	9 875	15 201
22 år	11 507	15 778	653	929	451	574	10 403	14 275
23 år	11 157	14 133	704	998	429	480	10 024	12 655
24 år	9 693	11 715	726	978	310	342	8 657	10 395
Prosent¹								
I alt	27,1	41,3	13,5	20,3	35,5	47,8	28,6	44,0
19 år	12,8	26,8	8,2	16,4	24,5	38,4	12,7	27,2
20 år	27,1	46,9	14,2	23,4	39,3	55,2	27,9	49,1
21 år	31,9	51,5	14,9	24,4	40,4	55,7	33,9	54,8
22 år	32,5	47,9	14,8	22,0	38,5	53,2	34,9	51,7
23 år	31,1	41,5	14,5	20,5	41,1	47,0	33,4	44,9
24 år	26,6	33,4	13,3	16,5	31,3	36,7	28,9	36,8

¹ Menn/kvinner 19 år er regnet i prosent av menn/kvinner 19 år i alt i befolkningen osv.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.24 Studenter 19-24 år i høyere utdanning etter kjønn, utdanningens lengde, utvalgte utdanninger 1.10.2014

	Absolutte tall				Prosent		
	I alt	Inn- vandrer	Norskfødte med innvandrer- foreldre	Den øvrige befolkningen	Inn- vandrer	Norskfødte med innvandrer- foreldre	Den øvrige befolkningen
Begge kjønn							
3-årige studium, bachelor							
Bachelor, førskolelærerutdanning	4 035	155	107	3 773	3,8	2,7	93,5
Bachelor, fag- og yrkesfaglærer	647	13	15	619	2,0	2,3	95,7
Bachelor, ingeniørfag	8 108	509	296	7 303	6,3	3,7	90,1
Bachelor, sykepleie	9 308	519	201	8 588	5,6	2,2	92,3
4-årige studium							
Allmennlærer-/grunnskolelærerutdanning	6 260	105	103	6 052	1,7	1,6	96,7
5-årig studium, master							
Master, rettsvitenskap	3 144	88	117	2 939	2,8	3,7	93,5
Master, farmasi	363	89	93	181	24,5	25,6	49,9
Master, odontologi	460	51	71	338	11,1	15,4	73,5
Master i økonomi og ledelse - siviløkonom	2 268	145	128	1 995	6,4	5,6	88,0
Master i teknologi/siviløkonom	7 833	371	243	7 219	4,7	3,1	92,2
Master, grunnskolelærerutdanning	478	2	1	475	0,4	0,2	99,4
Master, lektorutdanning	2 417	81	78	2 258	3,4	3,2	93,4
6-årige profesjonsstudier							
Cand.med.-utdanning	1 947	95	161	1 691	4,9	8,3	86,9
Cand.theol.-utdanning	41	1	0	40	2,4	0,0	97,6
Cand.psychol.-utdanning	758	17	25	716	2,2	3,3	94,5
Cand.med.vet.-utdanning	233	18	1	214	7,7	0,4	91,8

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.25 Gradsstudenter fra Norge 19-24 år i gang med høyere utdanning i utlandet, etter innvandringskategori og studieland. 1.10.2014

Studieland	Absolutte tall				Prosent			
	I alt	Inn- vandrer	Norskfødte med innvandrer- foreldre	Den øvrige befolkningen	I alt	Inn- vandrer	Norskfødte med innvandrer- foreldre	Den øvrige befolkningen
I alt	124 83	679	762	11 042	100	100	100	100
Norden unntatt Norge	2 473	64	59	2 350	19,8	9,4	7,7	21,3
Ikke EU-land i Øst-Europa	23	7	8	8	0,2	1,0	1,0	0,1
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	5 339	263	237	4 839	42,8	38,7	31,1	43,8
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	2 395	263	371	1 761	19,2	38,7	48,7	15,9
Asia med Tyrkia	108	8	8	92	0,9	1,2	1,0	0,8
Afrika	23	0	0	23	0,2	0,0	0,0	0,2
Sør- og Mellom-Amerika	6	0	0	6	0,0	0,0	0,0	0,1
Nord-Amerika og Oseania	2 116	74	79	1 963	17,0	10,9	10,4	17,8

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.26 Innvandrere 19-29 år, etter utdanningsnivå, kjønn og landbakgrunn. 1.10.2014

Kjønn og landbakgrunn	Absolutte tall I alt	Prosent				
		Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående skole	Universitets- og høgskolenivå, kort	Universitets- og høgskolenivå, lang
Begge kjønn	133 115	1,4	32,7	32,4	21,2	12,3
Norden unntatt Norge	13 648	0,3	17,3	46,3	27,2	8,9
Ikke EU-land i Øst-Europa	11 565	0,1	29,8	32,4	23,2	14,5
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	9 306	0,4	19,3	26	26	28,3
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	36 860	0,3	20,8	41,2	24,1	13,5
Asia med Tyrkia	37 763	1,1	41,4	26,5	19,7	11,3
Afrika	19 183	6	59,7	21,1	9,9	3,4
Sør- og Mellom-Amerika	3 173	1,1	33,9	31,3	18,4	15,3
Nord-Amerika og Oseania	1 617	0,2	10,1	21,8	42,5	25,3
Menn	66 517	1,1	36,8	33,3	17,8	11
Norden unntatt Norge	6 589	0,4	16,3	48,2	25,3	9,8
Ikke EU-land i Øst-Europa	5 314	0,2	37,8	33,8	17,7	10,5
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	4 985	0,2	19,5	27,8	23,7	28,8
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	20 030	0,4	24	46,1	19,2	10,3
Asia med Tyrkia	17 313	1,1	49,9	22,6	15,6	10,7
Afrika	10 078	3,7	63	20,8	9,1	3,4
Sør- og Mellom-Amerika	1 399	0,6	36	27,3	19,6	16,4
Nord-Amerika og Oseania	809	0,1	13	23,2	39,1	24,6
Kvinner	66 598	1,7	28,7	31,4	24,7	13,5
Norden unntatt Norge	7 059	0,3	18,2	44,6	28,9	8
Ikke EU-land i Øst-Europa	6 251	0,1	23	31,3	27,8	17,9
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	4 321	0,5	19,2	23,9	28,7	27,7
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	16 830	0,3	17,1	35,4	29,8	17,4
Asia med Tyrkia	20 450	1,2	34,1	29,7	23,2	11,9
Afrika	9 105	8,6	56	21,4	10,8	3,3
Sør- og Mellom-Amerika	1 774	1,4	32,2	34,4	17,5	14,5
Nord-Amerika og Oseania	808	0,2	7,3	20,4	46	26

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4. Inntekt og formue

Elisabeth Løyland Omholt

- Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har generelt sett en lavere husholdningsinntekt enn den øvrige befolkningen, og dette gjelder spesielt for husholdninger med barn mellom 0 og 17 år og unge mellom 18 og 24 år
- Inntektsnivået til husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn varierer med landbakgrunn og etter type husholdning. For eksempel har barn med bakgrunn fra Norden, Vest-Europa og Nord-Amerika en husholdningsinntekt på nivå med barn uten innvandrerbakgrunn. Barn som bor med enslige foreldre har lavere inntektsnivå enn de som bor i andre typer husholdninger. Dette gjelder for barn både med og uten innvandrerbakgrunn, men i noe svakere grad for de med innvandrerbakgrunn.
- Mange husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn befinner seg nederst i inntektsfordelingen, og har lite i formue og gjeld.
- Samtidig er det noen som befinner seg øverst i inntektsfordelingen og har en stor formue. Særlig skiller barn og unge fra Pakistan seg ut ved å tilhøre husholdninger med relativt mye i formue og gjeld sammenlignet med andre innvandrergrupper.
- Barn og unge med innvandrerbakgrunn med høy husholdningsinntekt tilhører ofte husholdninger der hovedinntektstaker har bodd lenge i Norge. Dette gjelder spesielt for husholdninger med barn og unge med høy inntekt og bakgrunn fra Asia, Afrika, Sør-Amerika og Europa utenom EU.
- Det er en mye større andel barn og unge med innvandrerbakgrunn som tilhører en familie med vedvarende lavinntekt enn blant andre barn og unge.
- Andelene med vedvarende lavinntekt er størst for dem som bor i husholdninger der hovedinntektstaker har kort botid, barn som bor med enslige forsørgere og unge aleneboende.
- En stor del av husholdningsinntekten til barn og unge med innvandrerbakgrunn som har vedvarende lavinntekt kommer fra ulike overføringer, særlig familiestønader og sosiale stønader.
- Mange husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt består av mange personer, men relativt få yrkestilknyttede.
- Husholdninger med barn og unge med vedvarende lavinntekt har ofte lite i formue og gjeld, og dette gjelder spesielt for dem med innvandrerbakgrunn.
- I underkant av 30 prosent av barn og unge med innvandrerbakgrunn bor i Oslo. Av disse bor rundt fire av ti personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt.

Lavere inntektsnivå blant personer med innvandrerbakgrunn

Dette kapitlet presenterer inntektsstatistikk for barn og unge med innvandrerbakgrunn i 2013, og omfatter alle bosatte barn (0-17 år) og unge (18-24 år) som er registrert som innvandrere eller norskfødt med innvandrerforeldre. Aleneboende mellom 16 og 17 år og personer mellom 0 og 24 år som lever i husholdninger der hovedinntektstaker er student, er ikke inkludert. Studenter er definert som personer som ikke er yrkestilknyttet eller trygdemottakere, men som mottar studielån. I inntektsstatistikken regnes ikke studielån som inntekt. Sannsynligvis er det noen studenter med innvandrerbakgrunn som ikke fanges opp av denne avgrensningen, for eksempel mange av dem som ikke mottar studielån fra Lånekassen. Statistikken er basert på Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, som fra og med 2004 dekker alle bosatte privathusholdninger i Norge ved utgangen av året. For mer informasjon om begrepsbruk, se kapittel 1.

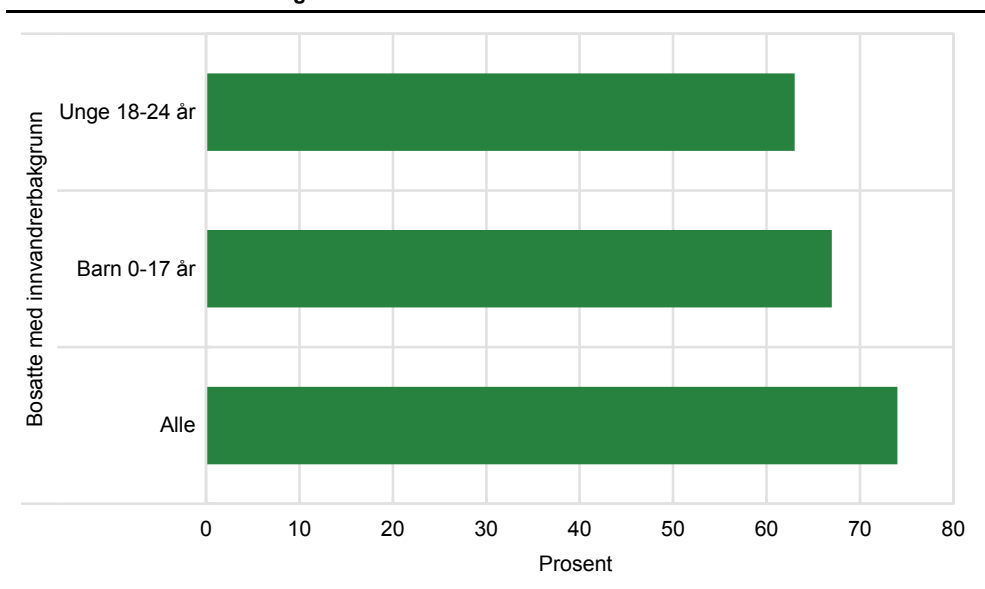
Inntektsnivået blant husholdninger med barn og unge er litt lavere enn det generelle inntektsnivået i Norge. Blant alle personer utenom studenter, var median inntekt

etter skatt per forbruksenhet på 337 600 kroner i 2013. Barn mellom 0 og 17 år hadde en median inntekt per forbruksenhet på 324 700 kroner, mens median inntekt per forbruksenhet blant unge mellom 18 og 24 år var på 312 300 kroner.

Det er også inntektsforskjeller mellom bosatte personer med og uten innvandrerbakgrunn, som vist i figur 4.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har samlet sett et lavere inntektsnivå enn resten av befolkningen. I 2013 tilsvarte medianinntekten per forbruksenhet til alle personer med innvandrerbakgrunn 74 prosent av medianinntekten blant den øvrige befolkningen.

Blant barn og unge er det enda tydeligere forskjell mellom inntektsnivået til dem med og uten innvandrerbakgrunn. Mens innvandrerbarn mellom 0 og 17 år hadde en median husholdningsinntekt etter skatt per forbruksenhet som tilsvarte 67 prosent av medianinntekten til barn uten innvandrerbakgrunn i 2013, tilsvarte medianinntekten blant unge innvandrere mellom 18 og 24 år kun 63 prosent av medianinntekten til andre i samme aldersgruppe.

Figur 4.1 Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Andelen av inntekten til alle bosatte personer uten innvandrerbakgrunn i aldersgruppen. Personer med innvandrerbakgrunn. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

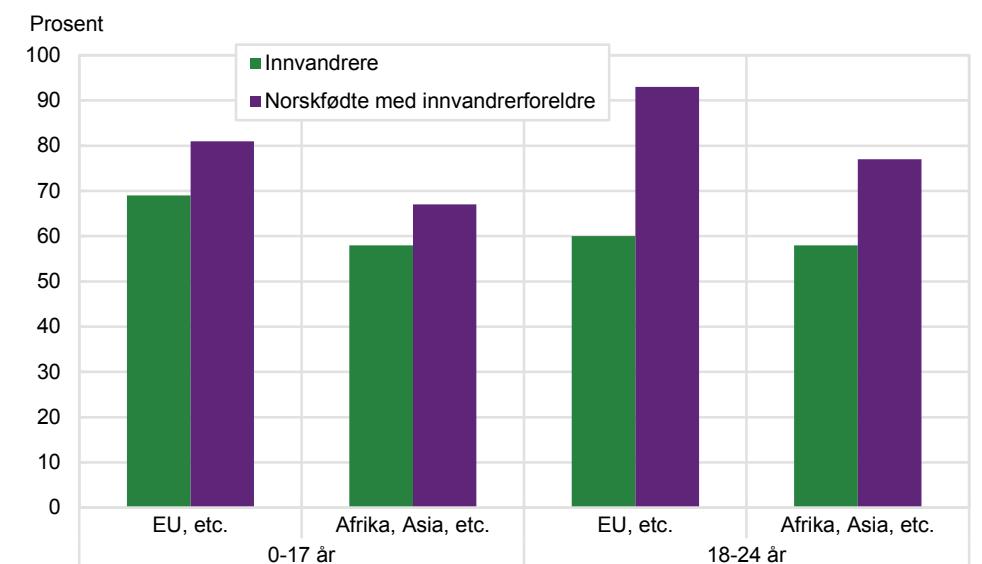
Det kan være mange årsaker til at barn og unge med innvandrerbakgrunn tilhører husholdninger med et lavere inntektsnivå enn resten av befolkningen og en del av dem blir belyst senere i dette kapittelet. Inntektsforskjeller kan blant annet variere med landbakgrunn og botid i Norge. Det er også forskjeller i inntektsnivået mellom dem som selv har innvandret til Norge og de som er født her i landet av innvandrerforeldre.

Mange unge med innvandrerbakgrunn har selv innvandret

Figur 4.2 illustrerer ulikhetene i inntektsnivået blant barn og unge med innvandrerbakgrunn etter hvorvidt de er født i Norge av innvandrerforeldre eller selv har innvandret til landet. Som figuren viser, er inntektsforskjellene størst blant unge mellom 18 og 24 år. Mens norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand (EU, etc.) har en median inntekt etter skatt som utgjør 93 prosent av inntekten til unge uten innvandrerbakgrunn, er inntektsnivået til innvandrere fra disse landene mye lavere: 60 prosent. Blant sistnevnte befinner det seg nok en del studenter og arbeidsinnvandrere med relativt kort botid.

Unge norskfødte med bakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand (Afrika, Asia, etc.) har et inntektsnivå på 77 prosent av inntekten til unge uten innvandrerbakgrunn. Tilsvarende tall for unge innvandrere fra disse landene er 58 prosent. Også blant barn mellom 0 og 17 år, har norskfødte med innvandrerforeldre et høyere inntektsnivå enn innvandrere. De aller fleste av barna med innvandrerbakgrunn bor i husholdninger der hovedinntektstaker også er innvandrer.

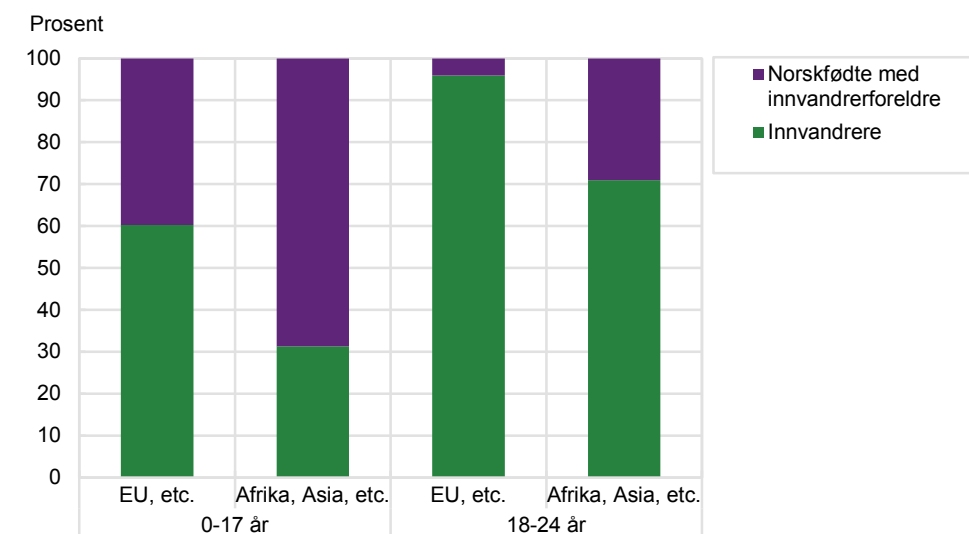
Figur 4.2 Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Andel av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter alder og landbakgrunn. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Mens mange av barna med innvandrerbakgrunn er født i Norge av innvandrerforeldre, gjelder dette i mindre grad for unge mellom 18 og 24 år, som vist i figur 4.3.

Figur 4.3 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Andel av alle personer med innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe. Barn 0-17 år og unge 18-24 år. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

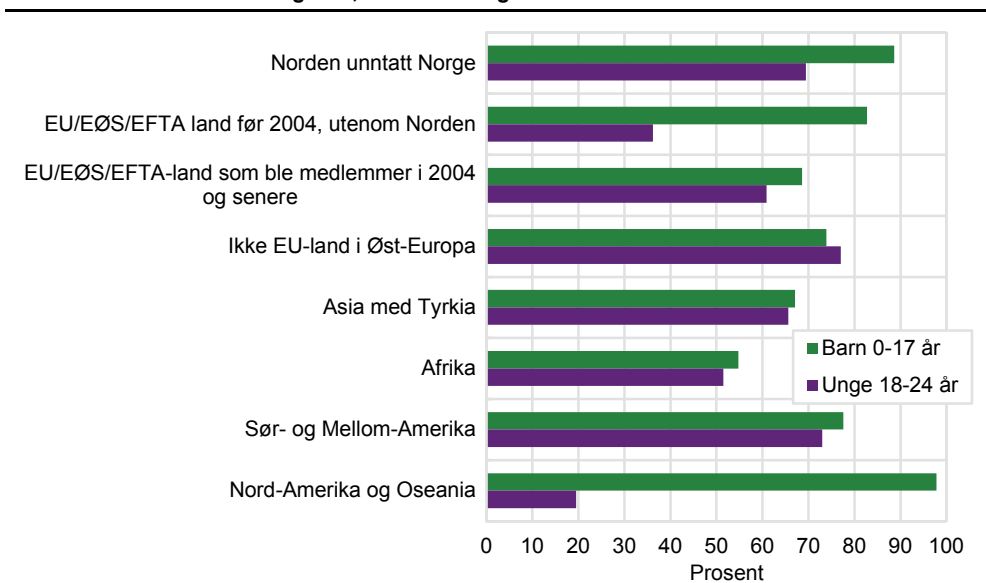
Særlig blant unge med bakgrunn fra EU, etc. er det svært få norskfødte med innvandrerforeldre. Av unge med bakgrunn fra Afrika, Asia, etc. er det rundt 30 prosent som er født i Norge. Det er spesielt blant unge med bakgrunn fra land i

Asia at det er mange norskfødte. For eksempel er tre fjerdedeler av unge med pakistansk bakgrunn norskfødte med innvandrereforeldre.

Høy inntekt blant barnefamilier med bakgrunn fra Norden og Nord-Amerika

Blant barn mellom 0 og 17 år, hadde de med bakgrunn fra de andre nordiske landene en median inntekt per forbruksenhet som utgjorde nesten 90 prosent av medianinntekten til barn uten innvandrerbakgrunn i 2013. Barn med bakgrunn fra andre land i Vest-Europa hadde også et relativt høyt inntektsnivå – på 83 prosent av medianinntekten til barn uten innvandrerbakgrunn, som vist i figur 4.4. Barn fra Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa utenom EU hadde inntektsnivåer på henholdsvis 78 og 74 prosent av nivået til barn uten innvandrerbakgrunn, mens medianinntekten til barn fra EU-land i Øst-Europa og fra land i Asia var på i underkant av 70 prosent. Barn fra Afrika hadde lavest median inntekt per forbruksenhet, på 55 prosent av inntekten til barn uten innvandrerbakgrunn. Barn fra Nord-Amerika og Oseania utgjorde den minste gruppen av barn med innvandrerbakgrunn, og disse hadde en medianinntekt som var omtrent på nivå med personer mellom 0 og 17 år i den øvrige befolkningen.

Figur 4.4 Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Andel av median inntekt til de uten innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe. Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Blant unge mellom 18 og 24 år med innvandrerbakgrunn, var det de med bakgrunn fra Europa utenom EU som hadde høyest inntektsnivå, på 77 prosent av medianinntekten til unge uten innvandrerbakgrunn. Også unge fra Norden og Sør- og Mellom-Amerika hadde et relativt høyt inntektsnivå: På rundt 70 prosent. At unge med bakgrunn fra de andre nordiske landene har et lavere inntektsnivå enn barn med samme landbakgrunn, skyldes nok at en del av de unge er aleneboende og at de aller fleste selv har innvandret til Norge. Trolig er mange arbeidsinnvandrere, og har relativt lav inntekt.

Median inntekt etter skatt per forbruksenhet varierer også mellom barn og unge med bakgrunn fra ulike enkeltland. Tabell 4.2 og 4.3 viser median inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2013 for barn 0-17 år og unge 18-24 år fra de fem landene hvor flest barn og unge med innvandrerbakgrunn i Norge har sin bakgrunn fra; nemlig Polen, Litauen, Somalia, Irak og Pakistan. Som tabellene viser, har barn med bakgrunn fra Polen og Litauen en median inntekt per forbruksenhet på nærmere 70 prosent av medianinntekten til barn uten innvandrerbakgrunn. Blant barn med bakgrunn fra Pakistan er inntektsnivået på 64 prosent, og blant barn fra

Irak på 56 prosent. Inntektsnivået til barn med bakgrunn fra Somalia er på 49 prosent.

Blant personer mellom 18 og 24 år, har de med bakgrunn fra Pakistan relativt høy median inntekt etter skatt per forbruksenhet, på litt over 70 prosent av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn. Som nevnt, er de fleste unge med pakistansk bakgrunn er norskfødte med innvandrerforeldre. Blant unge med innvandrerbakgrunn fra Somalia, er det derimot flest som selv har innvandret til Norge, og disse har lavere inntektsnivå enn norskfødte med samme landbakgrunn.

Inntektsnivået varierer med husholdningstype

Det er altså store forskjeller i inntektsnivået til husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn etter hvilken landbakgrunn de har. Noe av dette kan skyldes at det er ulik husholdningssammensetning blant de forskjellige gruppene. Hvilken type husholdning barn og unge bor i, kan påvirke inntektsnivået deres. For eksempel har barn som bor i en husholdning med to inntektstakere ofte høyere inntekt per forbruksenhet enn barn som bor med en enslig forsørger. I dette avsnittet vil vi derfor se nærmere på husholdningssammensetningen blant barn og unge med innvandrerbakgrunn i 2013.

Barn mellom 0 og 17 år som er beskrevet i dette kapittelet, er barn som bor hjemme hos foreldrene sine eller andre voksne omsorgspersoner, og som lever av disse personenes inntekt. Et barns inntekt per forbruksenhet er dermed beregnet ut i fra inntekten til foreldrene eller andre voksne i husholdningen der barnet bor.

Som vist i tabell 4.2, bor 80 prosent av barn uten innvandrerbakgrunn i husholdninger som består av par med barn, mens 15 prosent bor sammen med en enslig forsørger. En liten andel bor også i andre husholdningstyper, som typisk er flerfamiliehusholdninger. Denne fordelingen er ganske lik blant barn med innvandrerbakgrunn, men varierer innad i denne gruppen etter landbakgrunn. Mens svært mange av barna fra land i EU og Nord-Amerika bor i parhusholdninger, gjelder dette for en mindre andel av barna med bakgrunn fra Afrika. Blant sistnevnte er det nesten ett av tre barn som er registrert bosatt med en enslig forsørger.

Det er vanligere at barn som lever i parhusholdninger har høyere inntekt per forbruksenhet enn barn som lever sammen med enslige forsørgere. Dette gjelder både for barn med og uten innvandrerbakgrunn, men i noe svakere grad for de som tilhører en innvandrerhusholdning. Dette kan blant annet skyldes at innvandrerhusholdninger som består av enslige forsørgere med barn mottar mer i ulike overføringer enn enslige forsørgere med barn uten innvandrerbakgrunn.

Blant innvandrerbarn er det i tillegg et relativt høyt inntektsnivå blant mange av dem som lever i andre husholdningstyper, som regel flerfamiliehusholdninger. Det lave inntektsnivået blant barn med bakgrunn fra Afrika kan skyldes at en relativt stor andel av disse bor med en enslig forsørger. Samtidig viser tabell 4.2 at det er ganske liten forskjell i inntekten til afrikanske barn som bor i parhusholdninger og barn som bor sammen med enslige forsørgere, og at inntektsnivået blant begge disse husholdningstypene generelt sett er lavt. Par med barn med bakgrunn fra Afrika har betydelig lavere inntektsnivå enn andre innvandrerhusholdninger av samme type. Når det gjelder enslige forsørgere med barn, er ikke inntektsnivået blant husholdninger med afrikansk bakgrunn så forskjellig fra andre enslig forsørgerhusholdninger med innvandrerbakgrunn.

Studerer vi enkeltland, ser vi også store forskjeller. For eksempel bor nesten 90 prosent av polske barn i parhusholdninger, mens dette gjelder for 60 prosent av barn med bakgrunn fra Somalia. Ettersom barn med bakgrunn fra Polen og som bor

i parhusholdninger har et høyere inntektsnivå enn de som bor med enslige forsørgere, kan dette forklare hvorfor polske barn generelt har relativt høy inntekt per forbruksenhet. Samtidig er bildet annerledes når vi ser på barn fra Somalia. Her har de som bor med enslige forsørgere litt høyere inntekt per forbruksenhet enn de som bor i parhusholdninger. Inntektsnivået for begge gruppene er likevel relativt lavt. Blant barna med bakgrunn fra Pakistan er det en relativt stor andel som bor i flerfamiliehusholdninger, 16 prosent. Disse har et høyere inntektsnivå enn barn i andre husholdningstyper, og er med på å trekke det generelle inntektsnivået til pakistanske barn opp.

Siden inntekt per forbruksenhet beregnes ut i fra husholdningens samlede inntekt, kan inntektsnivået til unge mellom 18 og 24 år påvirkes av om de fortsatt bor hjemme hos foreldrene eller om de har flyttet hjemmefra og etablert egne husholdninger. Som vist i tabell 4.3, bor rundt seks av ti unge i denne aldersgruppen uten innvandrerbakgrunn hjemme hos foreldre eller andre omsorgspersoner. Som nevnt tidligere er personer i studenthusholdninger utelatt i dette kapittelet. Statistikken viser også at unge som bor hjemme hos foreldrene har høyere inntektsnivå enn de som har flyttet ut og etablert egne husholdninger, særlig sammenlignet med de som bor alene.

Blant unge med innvandrerbakgrunn er andelen som bor sammen med foreldrene mye mindre, i underkant av 40 prosent. Det er spesielt unge fra Norden, andre EU-land og Nord-Amerika som i stor grad bor i egne husholdninger og ikke med foreldrene. Blant unge fra de andre nordiske landene er det for eksempel bare 15 prosent som bor med foreldrene, mens over halvparten bor alene og rundt en tredjedel bor sammen en partner, egne barn eller andre personer. De aller fleste av disse har selv innvandret til Norge. Figur 4.2 viste at inntektsnivået blant unge med innvandrerbakgrunn generelt sett er lavere enn blant barn med samme landbakgrunn, spesielt blant unge fra land i Vest-Europa og Nord-Amerika. Dette skyldes nok at en del studenter er med i dette utvalget, og at mange, spesielt fra Norden, er arbeidsinnvandrere med nokså kort botid. Unge med bakgrunn fra disse verdensregionene og som bor hjemme hos foreldrene, har en betydelig høyere registrert inntekt per forbruksenhet enn de som bor i egne husholdninger.

Rundt halvparten av unge med innvandrerbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia og Sør- og Mellom-Amerika bor hjemme hos foreldrene. Mellom 20 og 25 prosent er registrert som alene-boende, mens resten bor sammen med andre personer. Som vist i figur 4.2 har disse et inntektsnivå som er omtrent på linje med inntektsnivået blant barn med samme landbakgrunn. Mye av grunnen til dette er nok at det er så mange som bor med foreldrene og at det er relativt få enslige personer i denne gruppen. Blant unge med bakgrunn fra Afrika, bor i underkant av fire av ti hjemme hos foreldrene, 35 prosent er enslige og resten bor i husholdninger som består av par med eller uten barn, er enslige forsørgere med barn eller bor med andre personer. Unge aleneboende med bakgrunn fra Afrika har et lavere inntektsnivå enn de som er bosatt hjemme hos foreldrene eller i egne husholdninger med andre personer. Siden det er relativt mange enslige i denne gruppen og de for det meste er personer som selv har innvandret til Norge, blir det generelle inntektsnivået dermed lavere.

Ser vi på enkeltland, er forskjellene spesielt tydelige. For eksempel bor kun 15 prosent av unge mellom 18 og 24 år med bakgrunn fra Litauen sammen foreldrene sine, mens dette gjelder for over 60 prosent av unge med bakgrunn fra Pakistan. Dette henger nok igjen sammen med at de aller fleste unge med bakgrunn fra Litauen er arbeidsinnvandrere, mens det er mange norskfødte med innvandrerforeldre blant unge med pakistansk bakgrunn. Rundt halvparten av unge med bakgrunn fra Irak har heller ikke etablert egne husholdninger, men bor hjemme.

Det samme gjelder for 35 prosent av unge med bakgrunn fra Somalia og 28 prosent av unge med bakgrunn fra Polen.

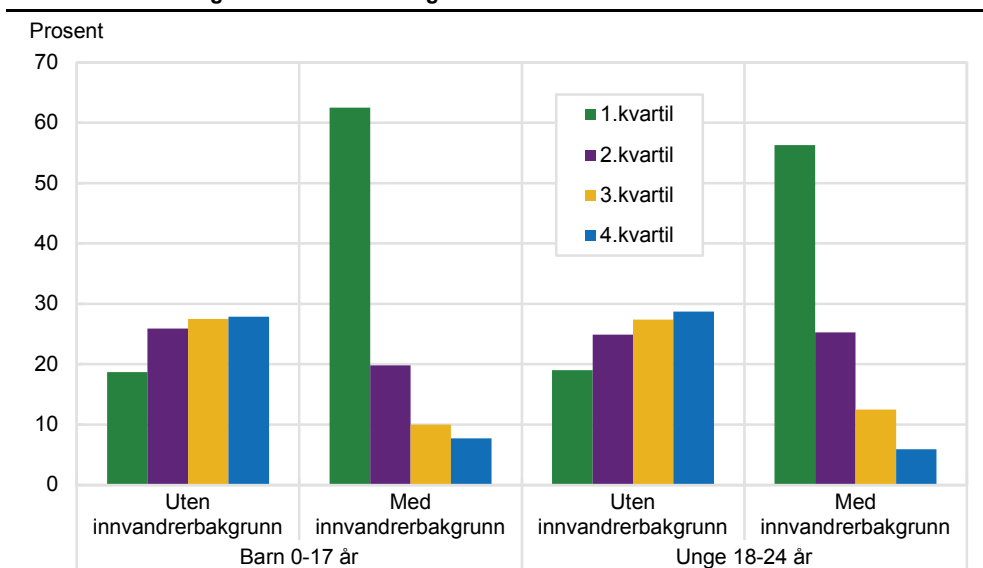
Som vist i tabell 4.2 og 4.3, har unge fra Pakistan og Irak høyere inntekt per forbruksenhet enn barn med samme landbakgrunn. Dette kan skyldes at det er relativt få unge aleneboende fra disse landene, spesielt fra Pakistan. En stor andel av unge med bakgrunn fra Polen og Litauen er registrert som enslige og har selv innvandret til landet, og disse har betydelig lavere inntekt enn de som bor i andre husholdningstyper.

Mange nederst i inntektsfordelingen

Barn og unge med innvandrerbakgrunn har samlet sett et lavere inntektsnivå enn andre norske barn og unge, målt med median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Dermed er de også overrepresentert nederst i inntektsfordelingen.

Hvis vi deler henholdsvis alle barn mellom 0 og 17 år og alle unge mellom 18 og 24 år inn i fire like store grupper, eller kvartiler, etter størrelsen på inntekt per forbruksenhet, vil 25 prosent av alle personene i hver aldersgruppe befinne seg i hvert inntektskvartil. De i 1.kvartil har da lavest inntekt og de i 4.kvartil har høyest inntekt. Deler vi deretter barna mellom 0 og 17 år og de unge mellom 18 og 24 år etter hvorvidt de har innvandrerbakgrunn eller ikke, ser vi at det er store forskjeller i inntektsfordelingen, som vist i figur 4.5.

Figur 4.5 Kvartilfordelt inntekt etter skatt per forbruksenhet. Barn 0-17 år og unge 18-24 år uten og med innvandrerbakgrunn. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Blant barn og unge uten innvandrerbakgrunn er inntektsfordelingen nokså lik som fordelingen for alle barn i denne aldersgruppen, men det er et gjennomgående trekk at denne gruppen er overrepresentert i toppen av inntektsfordelingen. Mens 19 prosent tilhører en husholdning med inntekt på nivå med den fjerdedelen med lavest inntekt, har 28 prosent en inntekt på nivå med fjerdedelen med høyest inntekt.

Inntektene er mye mer skjevt fordelt blant husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn. 63 prosent av innvandrerbarna mellom 0 og 17 år tilhører husholdninger med inntekt på nivå med den fjerdedelen som har lavest inntekt blant alle barn i denne aldersgruppen. Samtidig er det svært få som befinner seg i den øverste inntektsklassen, 4.kvartil. Blant unge innvandrere mellom 18 og 24 år er det også en stor andel som befinner seg i 1. kvartil - 56 prosent. Kun 6 prosent tilhører en husholdning med så høy inntekt at de befinner seg i den fjerdedelen som har høyest inntekt blant alle bosatte i denne aldersgruppen.

Hvor i inntektsfordelingen barn og unge med innvandrerbakgrunn befinner seg, varierer også med landbakgrunn, som vist i tabell 4.4. Barn fra Norden og andre vesteuropeiske land har en jevnere inntektsfordeling enn barn fra andre landregioner, spesielt dem fra Asia og Afrika. Blant barn fra de to sistnevnte landgruppene, samt barn med bakgrunn fra «nye» EU-land og andre land i Øst-Europa, har over halvparten inntekt per forbruksenhet på nivå med det laveste inntektskvartilet.

Blant unge mellom 18 og 24 år med bakgrunn fra Norden, andre land i Vest-Europa og Nord-Amerika, er det en større andel som befinner seg i laveste inntektskvartil enn det er blant barn med samme landbakgrunn. I denne gruppen befinner det seg sannsynligvis en del studenter og mange aleneboende som selv har innvandret til Norge. Som nevnt har disse typisk lave inntekt per forbruksenhet sammenlignet med personer i andre husholdningstyper. Samtidig er det færre unge med lave husholdningsinntekter fra «nye» EU-land, andre land i Øst-Europa, Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika enn det er blant barn. For eksempel er det 83 prosent av barna mellom 0 og 17 år fra Afrika som befinner seg i laveste inntektskvartil, mens dette gjelder for 74 prosent av unge mellom 18 og 24 år med samme landbakgrunn. En grunn til dette kan være at det er færre unge som bor alene fra disse landregionene, sammenlignet med ungdom fra Norden, «gamle» EU-land og Nord-Amerika. I denne gruppen er det også en større andel norskfødte med innvandrerforeldre.

Ser vi på barn og unge med bakgrunn fra Polen, Litauen, Somalia, Irak og Pakistan, er tendensen også den at det relativt sett er færre mellom 18 og 24 år som har lav inntekt per forbruksenhet, sammenlignet med barn mellom 0 og 17 år. Likevel er andelen i nederste inntektsklasse generelt sett stor, som vist i tabell 4.4. Blant personer fra Irak og Pakistan er det størst forskjell i andelene barn og unge i laveste inntektsklasse. Mens 71 prosent av barn med bakgrunn fra Pakistan tilhører en husholdning med inntekt på nivå med det laveste inntektskvartilet, er andelen blant unge på 46 prosent. Som nevnt tidligere er det mange unge pakistanere som bor hjemme hos foreldrene eller sammen med annen familie, og disse har gjerne høyere husholdningsinntekt enn unge som bor alene.

Mindre formue blant husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn enn blant den øvrige befolkningen...

En persons økonomiske situasjon avhenger ikke bare av inntektsnivået, men også av blant annet størrelsen på formuen og gjelden til den husholdningen personen lever i. Har man en stor formue, kan man tære på denne i perioder med lav inntekt. Samtidig kan husholdninger med relativt høy inntekt slite hvis de har mye gjeld. I dette avsnittet ser vi derfor nærmere på formuessituasjonen til husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn i 2013.

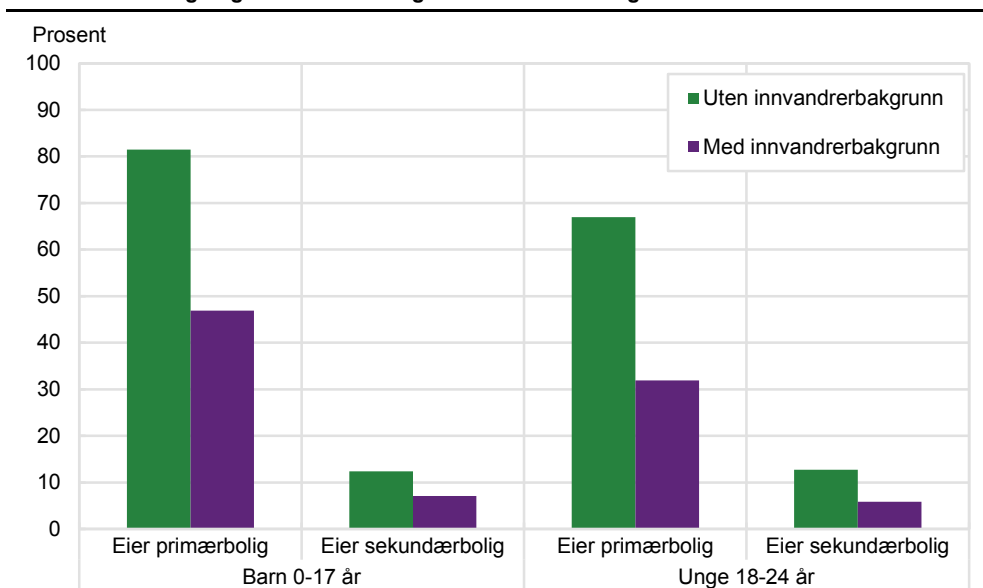
Størrelsen på finansformuen, som består av blant annet bankinnskudd og verdipapirer, kan ha betydning siden den er mer likvid enn formue som er bundet opp i bolig eller andre eiendeler, og kan enklere tæres på hvis inntektene ikke strekker til. Tabell 4.5 viser at det også her er ulikheter mellom barn og unge med og uten innvandrerbakgrunn. Mens ett av to barn med innvandrerbakgrunn lever i husholdninger med en samlet finanskapital på under 50 000 kroner, gjelder dette for knapt ett av fem barn uten innvandrerbakgrunn. Av unge mellom 18 og 24 år er andelen som lever i husholdninger med en finansformue på under 50 000 kroner på 23 prosent for dem uten innvandrerbakgrunn og 59 prosent for dem med innvandrerbakgrunn.

Blant barn mellom 0 og 17 år er andelen med liten finansformue størst blant dem med bakgrunn fra Afrika, der rundt tre fjerdedeler av barna lever i husholdninger med mindre enn 50 000 kroner i finanskapital. Andelene er betydelig mindre blant

barn med bakgrunn fra de andre nordiske landene, EU-land i Vest-Europa og Nord-Amerika. Også blant barn med bakgrunn fra Pakistan er det en relativt få som tilhører en husholdning som kun har en finansformue på under 50 000 kroner. Samtidig er det en relativt stor andel av pakistanske barn som bor i en husholdning med en finansformue på en halv million kroner eller mer.

Situasjonen er litt annerledes for unge mellom 18 og 24 år. Her er det de med bakgrunn fra Europa utenom EU og Asia som har minst andel som tilhører en husholdning med finansformue på under 50 000 kroner: I underkant av 50 prosent. At det er relativt sett færre personer med liten finansformue blant unge med bakgrunn fra Asia, kan skyldes at mange av disse bor hjemme hos foreldrene eller sammen med andre familiemedlemmer. For eksempel er kun en av tre unge med bakgrunn fra Pakistan registrert bosatt i en husholdning med finansformue på mindre enn 50 000 kroner. Samtidig bor nesten en av fem unge med pakistansk bakgrunn i en husholdning med en finansformue på over 500 000 kroner.

Figur 4.6 Andel i husholdninger som eier henholdsvis primær- og sekundærbolig. Barn 0-17 år og unge 18-24 år uten og med innvandrerbakgrunn. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Om en husholdning eier en primærbolig sier også noe om den økonomiske situasjonen, ettersom en familie må ha ett visst inntekts- og formuesnivå for å være i stand til å kjøpe bolig. I tillegg kan en bolig brukes som sikkerhet for å ta opp lån, som igjen kan øke husholdningens økonomiske velferd. Blant barn mellom 0 og 17 år uten innvandrerbakgrunn er det 81 prosent som lever i en husholdning som er registrert i selvangivelsen som eier av en primærbolig, mens knapt halvparten av innvandrerbarna bor i en slik husholdning. Siden primærboliger ikke inkluderer våningshus gårdsbruk, er det grunn til å tro at forskjellen i boligeierskap mellom barn og unge henholdsvis med og uten innvandrerbakgrunn er enda litt større enn det tallene våre viser. Mens kun 22 prosent og 33 prosent av barna med bakgrunn fra henholdsvis Afrika og Nord-Amerika bor i husholdninger som eier en primærbolig, gjelder dette for over 60 prosent av barn med bakgrunn fra Asia og Europa utenom EU/EØS. Blant barn med bakgrunn fra Pakistan er det tre av fire som bor i en husholdning som eier en primærbolig.

Som vist i figur 4.6 er det også mindre vanlig at innvandrerbarn tilhører et hushold som eier en sekundærbolig i Norge. Unntaket er barn med bakgrunn fra Pakistan, der nærmere ett av fem barn bor i en husholdning som eier en sekundærbolig.

Blant unge mellom 18 og 24 år er det også en større andel som bor i husholdninger som eier henholdsvis primær- og sekundærboliger blant de uten innvandrerbakgrunn enn blant unge innvandrere. Det er generelt sett færre unge som er bosatt i husholdninger som eier primærbolig enn det er blant barn, noe som skyldes at mange i alderen 18-24 år nylig har etablert egne husholdninger og ennå ikke kjøpt egen bolig, og at mange selv har innvandret til landet og har relativt kort botid.

Dette er nok mye av årsaken til at det er relativt få unge med bakgrunn fra Norden, «gamle» EU-land, og Nord-Amerika som bor i husholdninger som eier primærbolig. Også blant unge med bakgrunn fra Afrika, er andelen som bor i husholdninger som eier primærbolig liten. Blant unge med bakgrunn fra Sør-Amerika og Asia er det rundt 45 prosent som bor i en husholdning som eier primærbolig, mens det samme gjelder for over halvparten av unge med bakgrunn fra Europa utenom EU. Igjen skiller de med bakgrunn fra Pakistan seg ut – nesten 70 prosent av unge med denne landbakgrunnen bor i husholdninger som eier primærbolig.

... men også færre med høy gjeldsgrad

Det er en mindre andel barn og unge med innvandrerbakgrunn som lever i husholdninger med høy gjeldsgrad enn blant øvrige barn og unge. Mens 15 prosent av barn mellom 0 og 17 år og 10 prosent av unge mellom 18 og 24 år med innvandrerbakgrunn tilhører en husholdning med gjeld som er mer enn tre ganger større enn samlet inntekt, gjelder dette for henholdsvis 24 og 15 prosent av barn og unge uten innvandrerbakgrunn, som vist i tabell 4.7. Den lave andelen med høy gjeldsgrad blant innvandrerhusholdninger med barn og unge henger trolig sammen med det vi allerede har sett - at mange av dem med innvandrerbakgrunn ikke eier egen bolig. Dermed er også andelen med boliggjeld liten.

Blant innvandrerbarn er det spesielt få med bakgrunn fra Afrika som tilhører husholdninger med høy gjeldsgrad. Dette gjelder også for unge mellom 18 og 24 år, men her er det i tillegg svært få unge med bakgrunn fra EU-land som bor i husholdninger med gjeld på mer enn tre ganger samlet inntekt. Barn og unge fra Pakistan skiller seg også her ut. Gjeldssituasjonen til husholdningene der de bor likner mer på situasjonen til husholdninger med barn og unge uten innvandrerbakgrunn. Mens nesten en tredjedel av barn med bakgrunn fra Pakistan bor i husholdninger med gjeld større enn tre ganger samlet inntekt, gjelder dette for rundt en av fem unge med pakistansk bakgrunn. Dette henger nok igjen sammen med det at mange barn og unge med bakgrunn fra Pakistan bor i husholdninger som eier egen bolig.

Mange husholdninger med høy inntekt har også lang botid

Mange barn og unge med innvandrerbakgrunn tilhører hushold med et lavt inntekts- og formuesnivå, men som vist i de første delene av dette kapittelet er det også noen som har relativt høy inntekt og stor formue. Dette avsnittet vil derfor se litt nærmere på hva som kjennetegner husholdninger med barn og unge med innvandrerbakgrunn som generelt sett klarer seg bra økonomisk. Barn og unge som tilhører husholdninger som befinner seg i de to øverste inntektskvartilene, det vil si «rikest» halvdel av gruppen, blir her regnet som å ha høy inntekt.

Som allerede vist varierer inntekt per forbruksenhet med barn og unges landbakgrunn. For barn mellom 0 og 17 år, er det en relativt stor andel som har husholdningsinntekt på nivå med de to øverste inntektsklassene blant dem med bakgrunn fra de andre nordiske landene, Vest-Europa og Nord-Amerika (tabell 4.4). Rundt halvparten av barna med bakgrunn fra Sverige, Danmark, Frankrike og USA tilhører husholdninger som befinner seg i de to øverste inntektsklassene, det vil si at de har en like stor andel i øverste halvdel av inntektsfordelingen som befolkningen generelt. Barn med bakgrunn fra Tyskland, Storbritannia, Finland, India og Kina har også en relativt stor andel blant dem med høy inntekt per

forbruksenhet. Blant barna med bakgrunn fra flere av disse landene er inntektsfordelingen likevel nokså ujevn. For eksempel er det svært mange barn fra Storbritannia og USA i husholdninger som befinner seg enten på topp eller bunn, mens det er få som har inntekt på nivå med de midtre inntektsklassene.

Et kjennetegn ved mange av barna med innvandrerbakgrunn som bor i husholdninger med høy inntekt, er at hovedinntektstakeren i husholdningen har bodd lenge i Norge. Dette gjelder spesielt for barn med høy husholdningsinntekt med bakgrunn fra Asia, Afrika, Europa utenom EU og Sør-Amerika. Mellom 70 og 80 prosent av barna med bakgrunn fra disse regionene og som har inntekt per forbruksenhet på nivå med de to øverste inntektsklassene, har hovedinntektstakere som har bodd i Norge i ti år eller mer. Blant barn fra Nord-Amerika er det derimot flest med hovedinntektstakere med botid på to år eller mindre som har høy husholdningsinntekt.

Det er videre mange barn med inntekt på nivå med de to øverste innteksgruppene som bor i husholdninger med en relativt stor finansformue. Blant barn uten innvandrerbakgrunn som befinner seg i øverste halvdel av inntektsfordelingen, bor litt over halvparten i husholdninger med en brutto finansformue på 200 000 kroner eller mer, som vist i tabell 4.6. Andelene er noe større blant barn med høye inntekter fra Norden og Vest-Europa, Europa utenom EU og Asia, mens de er litt mindre blant barn fra «nye» EU-land, Afrika og Nord- og Sør-Amerika.

Det er relativt sett færre unge mellom 18 og 24 år med innvandrerbakgrunn som befinner seg i toppen av inntektsfordelingen, enn blant barn med innvandrerbakgrunn. Dette skyldes nok til en viss grad at det er en del studenter i denne gruppen som vi ikke har greid å skille ut. Blant unge med bakgrunn fra Norden, Europa utenom EU og Sør- og Mellom-Amerika er det likevel rundt 25-30 prosent som befinner seg i de to øverste inntektsklassene. Ser vi derimot nærmere på enkeltland, er andelen med høy husholdningsinntekt størst blant unge med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina og India. Andelene er også relativt sett store blant de med bakgrunn fra Storbritannia, Island, Serbia, Kroatia, Sri Lanka og Thailand.

Også blant unge mellom 18 og 24 år med innvandrerbakgrunn, er det en sammenheng mellom botid og husholdningsinntekt. Mange av dem som har høy inntekt per forbruksenhet bor i husholdninger der hovedinntektstaker har lang botid i Norge (ti år eller mer). Dette gjelder for alle unge med innvandrerbakgrunn, bortsett fra de med bakgrunn fra «nye» EU-land i Øst-Europa. Blant disse er det også mange med høye inntektsnivåer som tilhører husholdninger der hovedinntektstakeren har kort botid.

Det er små forskjeller i finansformue mellom unge med og uten innvandrerbakgrunn, blant dem som befinner seg i de to øverste inntektsklassene. Blant 18-24-åringer uten innvandrerbakgrunn og med høye inntektsnivåer (kvartil 3 og 4), bodde rundt halvparten i en husholdning med en brutto finansformue på 200 000 kroner eller mer. Blant unge med høye husholdningsinntekter fra land i Vest-Europa (utenom Norden) og Asia var denne andelen enda større. Samtidig er det også en del unge med høyt inntektsnivå som tilhører husholdninger med relativt liten finansformue, både blant de med og uten innvandrerbakgrunn.

Mange barn og unge som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt har innvandrerbakgrunn

Selv om mange barn og unge med innvandrerbakgrunn har lav inntekt per forbruksenhet og lever i husholdninger der de oppsparte midlene er små, er det ikke sikkert at alle disse er i en sårbar eller utsatt økonomisk situasjon eller føler seg som fattige. Det å ha et lavt inntektsnivå i ett år betyr ikke nødvendigvis at man

sliter med dårlig økonomi over lengre tid. Det er forskjell på om en husholdning har forbigående lave inntekter eller over en periode på flere år. Lave inntekter et år kan for eksempel skyldes arbeidsledighet, samlivsbrudd, underskudd i næringsvirksomhet eller tap ved salg av aksjer. Noen innvandrere kan også ha innvandret i løpet av inntektsåret og dermed ikke hatt sjansen til å tjene en full årsinntekt. Det å ha lavinntekt over flere år, såkalt «vedvarende lavinntekt» er derfor et bedre mål på økonomisk utsatthet.

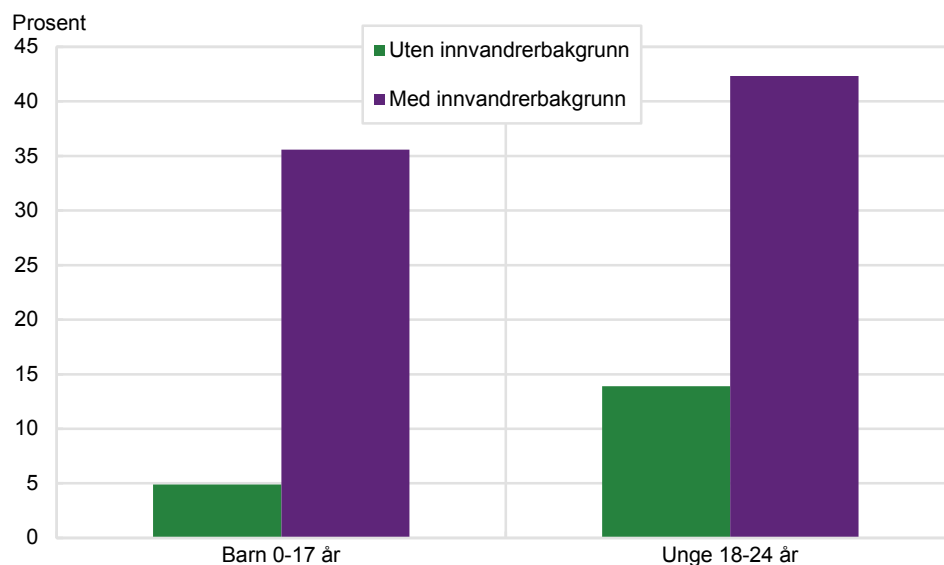
Sammenlignet med andre land i verden, er andelen fattige barn i Norge relativt liten (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2015) og «fattigdom» blant barn og unge i Norge er ikke nødvendigvis forbundet med materiell nød. Likevel kan det å vokse opp i familier med vedvarende lavinntekt påvirke barns levekår ved at de ikke har tilgang på samme forbruks-goder som andre barn og oppleve å bli utestengt fra sosiale arenaer (Dzamarija, 2010). For eksempel er det færre barn som bor i lavinntektsfamilier som deltar i sosiale aktiviteter, og forskning tyder på at det er en sammenheng mellom lavinntekt og dårlig helse (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2015). Det er også en større andel barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt som har dårlige boforhold enn blant andre barn (Turner og Stefansen, 2012). Disse faktorene kan påvirke fremtidig utdanning, helse og inntekt og være med på å forklare hvordan vedvarende lavinntekt kan gå i arv. Dette kan videre få betydelige samfunnsøkonomiske konsekvenser, samtidig som det kan få personlige konsekvenser for dem det gjelder (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2015).

Siden år 2000 har barnefamilier opplevd en mindre inntektsvekst enn resten av befolkningen. Mens barn tidligere hadde mindre sjanse for å vokse opp i økonomisk trange kår, har andelen barn med lavinntekt økt de siste årene. Dette skyldes spesielt at antallet barn med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt har steget. Samtidig har antallet barn uten innvandrerbakgrunn og med vedvarende lavinntekt holdt seg ganske stabilt (Epland og Kirkeberg, 2015).

Som nevnt innledningsvis, er det flere måter å beregne vedvarende lavinntekt på. I det følgende blir vedvarende lavinntekt beregnet ved å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på tre år, og deretter definere alle dem som hadde en gjennomsnittlig treårsinntekt lavere enn 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. Inntekten er beregnet per forbruksenhet i følge EU-skalaen.

I perioden 2011-2013 var det i overkant av 400 000 personer som hadde vedvarende lavinntekt i Norge, noe som utgjør nærmere 9 prosent av befolkningen i denne perioden. Andelen var den samme blant barn mellom 0 og 17 år, mens 17 prosent av alle unge mellom 18 og 24 år tilhørte en husholdning med vedvarende lavinntekt.

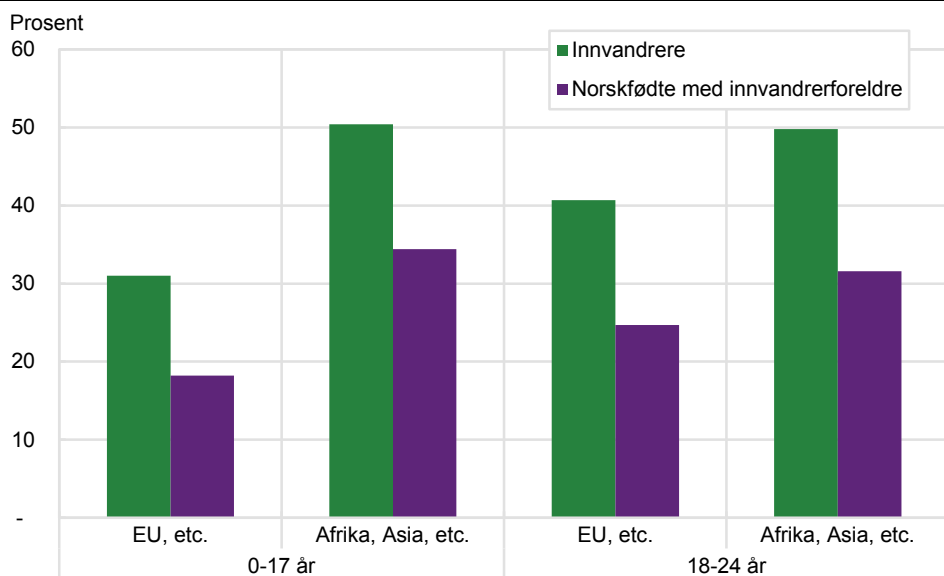
Blant barn og unge med innvandrerbakgrunn var andelene med vedvarende lavinntekt betydelig større, som figur 4.5 viser. Mens 36 prosent av alle innvandrerbarn tilhørte en husholdning med vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013, gjaldt dette kun i underkant av 5 prosent av barna uten innvandrerbakgrunn. I samme periode var det 42 prosent av unge med innvandrerbakgrunn mellom 18 og 24 år som hadde vedvarende lavinntekt, mens andelen blant unge uten innvandrerbakgrunn var 14 prosent. Blant personer med innvandrerbakgrunn som var over 25 år i 2013, var andelen med vedvarende lavinntekt på 22 prosent, som vist i tabell 4.8.

Figur 4.7 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år, uten og med innvandrerbakgrunn. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Større andel lavinntekt blant innvandrere enn blant norskfødte med innvandrerforeldre

Som vist i figur 4.8, er vedvarende lavinntekt et hyppigere fenomen blant husholdninger med barn og unge som selv har innvandret til Norge, enn blant norskfødte med innvandrerforeldre.

Figur 4.8 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Både blant innvandrere fra EU og Nord-Amerika og fra Afrika, Asia og Sør-Amerika er det en større andel barn og unge som befinner seg i en husholdning med lave inntekter over tid enn blant dem som er født her i landet. For eksempel er det halvparten av barn og unge med bakgrunn fra Afrika, Asia, etc. som selv har innvandret som tilhører en lavinntektshusholdning, mens det samme gjelder for rundt en tredjedel av barn og unge som er født i Norge av innvandrerforeldre. Blant barn med bakgrunn fra EU, etc., er andelen i husholdninger med vedvarende lavinntekt på rundt 30 prosent for de som selv har innvandret, mens færre enn ett av fem barn som er født i Norge tilhører en lavinntektshusholdning. Av unge

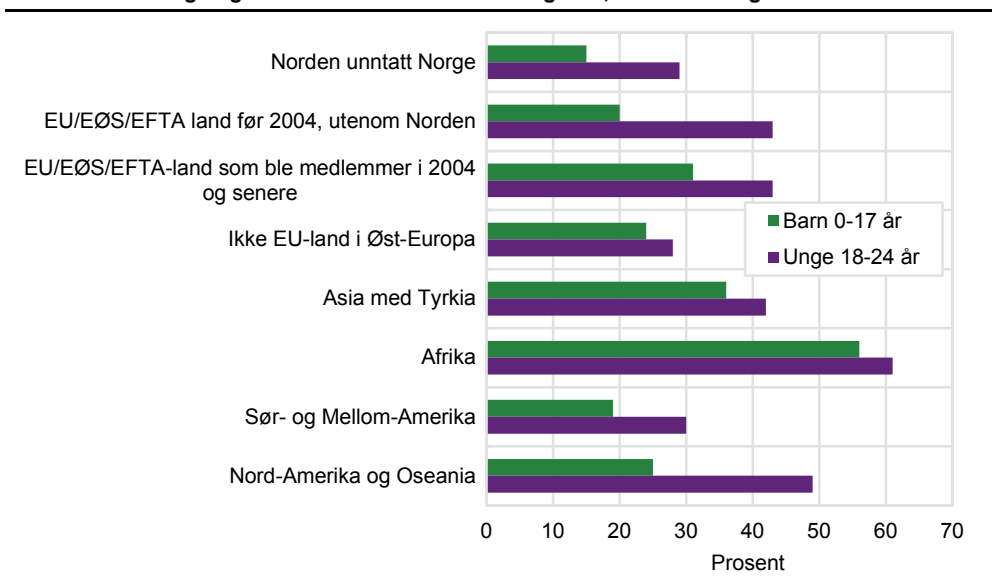

innvandrere med bakgrunn fra EU, etc. er andelen som tilhører en husholdning med vedvarende lavinntekt 41 prosent, mens andelen blant norskfødte med innvandrerforeldre er 25 prosent.

Ser vi nærmere på hvilke land barn og unge med innvandrerbakgrunn har sin bakgrunn fra, finner vi at det er store ulikheter i andelen som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt. Blant barn mellom 0 og 17 år med bakgrunn fra de andre nordiske landene er andelen som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt 15 prosent. Det samme gjelder for rundt ett av fem barn fra Vest-Europa og Sør-Amerika og rundt ett av fire barn med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU og Nord-Amerika. Andelene blant barn med bakgrunn fra «nye» EU-land og Asia er på henholdsvis 31 og 36 prosent. Barn med bakgrunn fra Afrika har den største andelen med vedvarende lavinntekt: På 56 prosent.

Det er generelt en større andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt blant unge mellom 18 og 24 år, enn blant barn under 18 år, som vist i figur 4.9 Særlig blant unge fra Norden, Vest-Europa og Nord-Amerika er det en mye større andel med vedvarende lavinntekt enn blant barn med bakgrunn fra disse verdensdelene. En forklaring på dette er at det er relativt mange aleneboende og sannsynligvis en del studenter blant unge med bakgrunn fra disse landene. Inntektsstatikken ekskluderer unge aleneboende med studielån. Likevel kan det nok være noen studenter med innvandrerbakgrunn som ikke fanges opp av denne avgrensningen, for eksempel de som studerer men ikke mottar studielån. Som nevnt tidligere i kapitlet, er de fleste unge med denne landbakgrunnen personer som selv har innvandret til landet, og de har et lavere inntektsnivå enn norskfødte med innvandrerforeldre og en større andel som tilhører lavinntektshusholdninger.

Figur 4.9 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn, 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Nærmere ett av fem barn som bor i en husholdning med vedvarende lavinntekt i Norge har bakgrunn fra enten Pakistan, Irak eller Somalia. Andelen med vedvarende lavinntekt må betegnes som stor for barn med bakgrunn fra disse landene. 41 prosent av pakistanske barn og nærmere 60 prosent av barna fra Irak tilhørte en husholdning med vedvarende lavinntekt mellom 2011 og 2013. Andelen blant somaliske barn var 74 prosent. Andelene var mindre blant barn fra Polen og Litauen, på henholdsvis 30 og 26 prosent, men en god del større blant unge mellom 18 og 24 år fra begge disse landene. De fleste unge med bakgrunn fra Polen og Litauen er innvandrere, mange bor alene og i tillegg er det en del studenter – og

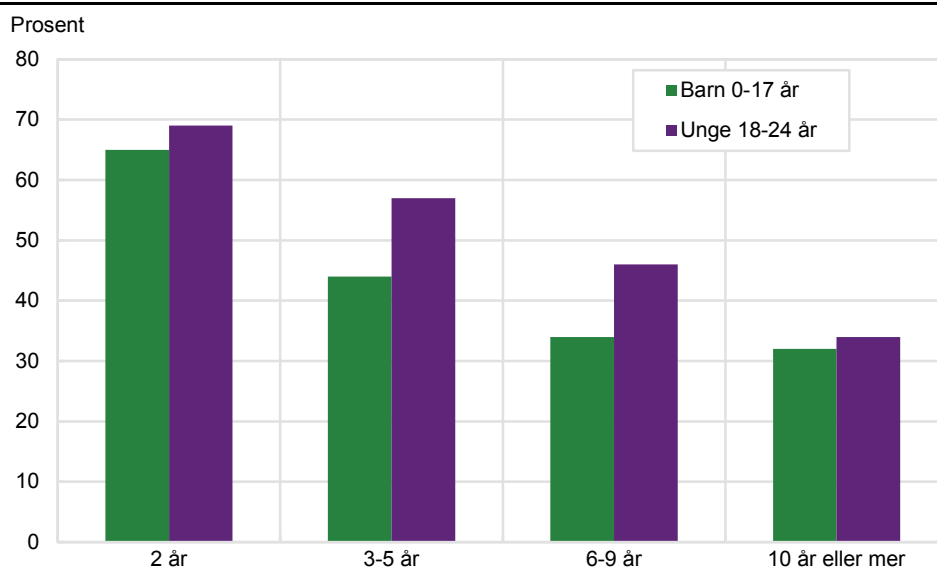
disse to gruppene har relativt lave inntekter. Også blant unge med innvandrerbakgrunn fra Somalia var det en betydelig andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt, og de fleste av disse hadde selv innvandret til Norge.

Blant innvandrere og norskfødte med bakgrunn fra Irak og Pakistan er det en mindre andel unge med vedvarende lavinntekt enn blant barn. Blant personer mellom 18 og 24 år fra Pakistan er det mange norskfødte som ennå bor hjemme hos foreldrene eller har etablert egen familie, og dermed har et relativt høyt inntektsnivå. Likevel er andelen som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt blant 18-24-åringene med bakgrunn fra Pakistan nokså stor: 37 prosent. Også blant unge med bakgrunn fra Irak er denne andelen betydelig; over halvparten bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt.

Flere med kort botid har vedvarende lavinntekt

Hvor lenge personer har bodd i Norge har betydning for inntektsnivået. Nyankomne innvandrere vil som regel ha lavere inntekter enn de som har bodd lengre i landet. Det kan være fordi de kun har hatt inntekt i noen få måneder av innvandringsåret og fordi mange nyankomne deltar i introduksjonsprogram hvor de mottar introduksjonsstønning. I tillegg har de med kort botid opptjent seg færre trygderettigheter enn de som har bodd lengre i landet. Det kan derfor være interessant å se på andelen barn og unge med innvandrerbakgrunn i husholdninger med vedvarende lavinntekt etter lengde på botid i Norge, som vist i figur 4.10.

Figur 4.10 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter lengde på hovedinntektstakers botid. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Siden norskfødte med innvandrerforeldre naturlig nok har bodd i Norge i hele sitt liv, og dermed har botid i Norge lik sin egen alder, og siden barn mellom 0 og 17 år er avhengige av foreldrenes inntekt, måles botid her for hovedinntektstakeren i den husholdningen barn og unge bor i. Botid beregnes ut - fra hovedinntektstakeren i det siste året i perioden med vedvarende lavinntekt, altså 2013. En svakhet ved denne framstillingen er at hovedinntektstakeren, som er den personen med høyest inntekt i husholdningen, ikke nødvendigvis var den samme i alle tre årene i perioden 2011-2013. Det kan også være slik at et barn med innvandrerbakgrunn har lengre botid i Norge enn hovedinntektstakeren i den husholdningen der barnet bodde i 2013. Husholdningene endrer seg over tid, og er ikke konstante enheter. For eksempel kan det være flere i gruppen som var mellom 18 og 24 år i 2013 som bodde hjemme hos foreldrene i 2011, men som flyttet ut og etablerte egne husholdninger i de påfølgende årene.

Andelen i husholdninger med vedvarende lavinntekt blant barn og unge innvandrere er mye større for de som bor i husholdninger der hovedinntektstakeren har kort botid enn for dem som har bodd i Norge i lengre tid. Som vist i figur 4.10, har nærmere to tredjedeler av husholdningene med barn der hovedinntektstaker har 2 års botid i Norge, vedvarende lavinntekt. Dette er husholdninger der hovedinntektstakeren flyttet til Norge i løpet av 2011. Som nevnt tidligere er det mange innvandrere med kort botid som har lave inntekter. Blant barna som bodde med en hovedinntektstaker med botid på ti år eller mer, var andelen med vedvarende lavinntekt derimot bare halvparten så stor, på rundt én tredjedel.

Andelen med vedvarende lavinntekt blant unge mellom 18 og 24 år følger omtrent det samme mønsteret; det var om lag halvparten så mange som bodde i husholdninger med vedvarende lavinntekt blant dem med en hovedinntektstaker med lang botid enn blant dem med som bodde med en hovedinntektstaker med kort botid i Norge. I antall var det flest unge med bakgrunn fra Asia som hadde vedvarende lavinntekt mellom 2011 og 2013, på rundt 8 400 personer. Det var videre over 4 000 unge med bakgrunn fra Afrika og 2 400 unge fra EU-land i Øst-Europa som befant seg i lavinnteksgruppen. Når det gjaldt de fra Asia og Afrika, var over halvparten av disse personer som selv hadde innvandret til Norge og som hadde bodd lenge i landet. Omtrent halvparten bodde i egne husholdninger i 2013, mens den andre halvparten bodde hjemme hos foreldrene. De fleste av disse innvandrerne hadde bodd i Norge omtrent like lenge som hovedinntektstakeren i husholdningen. Det var også en del unge med bakgrunn fra Asia og Afrika med vedvarende lavinntekt som er født i Norge. De bodde i hovedsak i husholdninger med lang botid i 2013 og de fleste bodde hjemme hos foreldrene sine. Blant unge fra EU-land i Øst-Europa var det mange med vedvarende lavinntekt som hadde kort botid. Mesteparten hadde selv innvandret til landet og bodde i egne husholdninger i 2013.

Andelen med vedvarende lavinntekt varierer som tidligere sett med landbakgrunn, og som vist i tabell 4.10 er andelen i husholdninger med vedvarende lavinntekt blant barn og unge fra alle verdensregionene mindre for dem med lang botid. Det er også store forskjeller i andelen som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt etter botid blant barn og unge fra Polen, Litauen, Somalia, Irak og Pakistan. Barn og unge med bakgrunn fra Polen og Litauen med en hovedinntektstaker med kort botid har relativt store andeler med vedvarende lavinntekt, mens de med lang botid har betydelig mindre. Andelen med vedvarende lavinntekt er også mindre for dem med lang botid fra Somalia og Irak, men spesielt blant barn og unge fra Somalia er denne andelen fortsatt svært stor: over 70 prosent.

Betyr dette at andelen med vedvarende lavinntekt faller med økt botid? Ikke nødvendigvis. Selv om innvandrere har samme landbakgrunn, kan det være flere andre faktorer som påvirker inntektssituasjonen enn hvor lenge de har bodd i Norge, for eksempel utdanningsnivå ved innvandringstidspunktet.

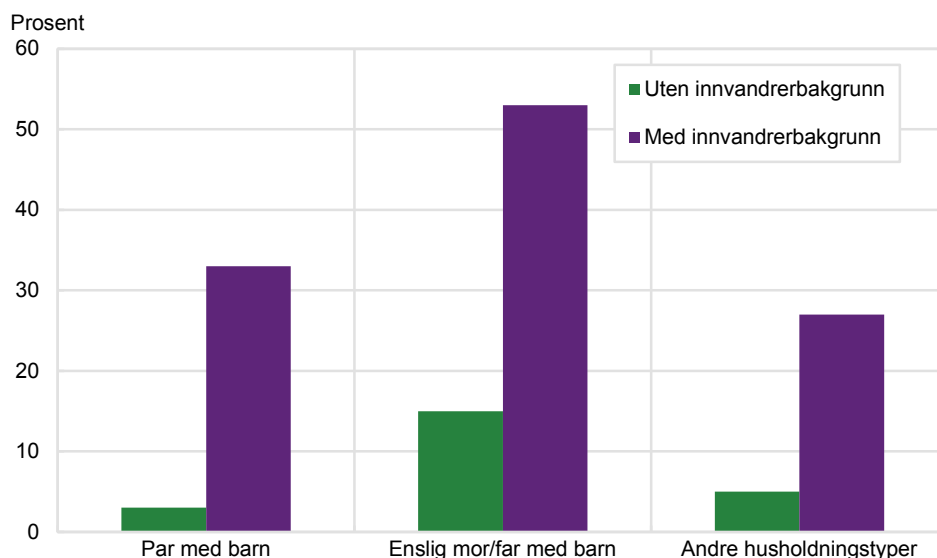
Barn som bor med enslige forsørgere og unge enslige har stor andel med vedvarende lavinntekt

Som det vil gå fram av figur 4.11, så har hvilken husholdningstype barn og unge tilhører, stor betydning når det gjelder sannsynligheten for å tilhøre et lavinntekts-hushold. Vi har her tatt utgangspunkt i den husholdningen der barn og unge bodde i slutten av treårsperioden, det vil si 2013. Det er også her viktig å være oppmerksom på at barn og unges husholdningssituasjon kan ha endret seg i løpet av denne perioden.

Blant barn uten innvandrerbakgrunn, er andelen i husholdninger med vedvarende lavinntekt størst for de som bor sammen med en enslig forsørger, 15 prosent. Det samme gjelder for barn med innvandrerbakgrunn, bare i mye sterkere grad. Over

halvparten av barn med innvandrerbakgrunn som bodde med en enslig forsørger i 2013, hadde vedvarende lavinntekt. Rundt en tredjedel av innvandrerbarna som bodde med to forsørgere hadde vedvarende lavinntekt, mens andelen blant de som bodde i andre husholdningstyper var på 27 prosent, som vist i figur 4.11.

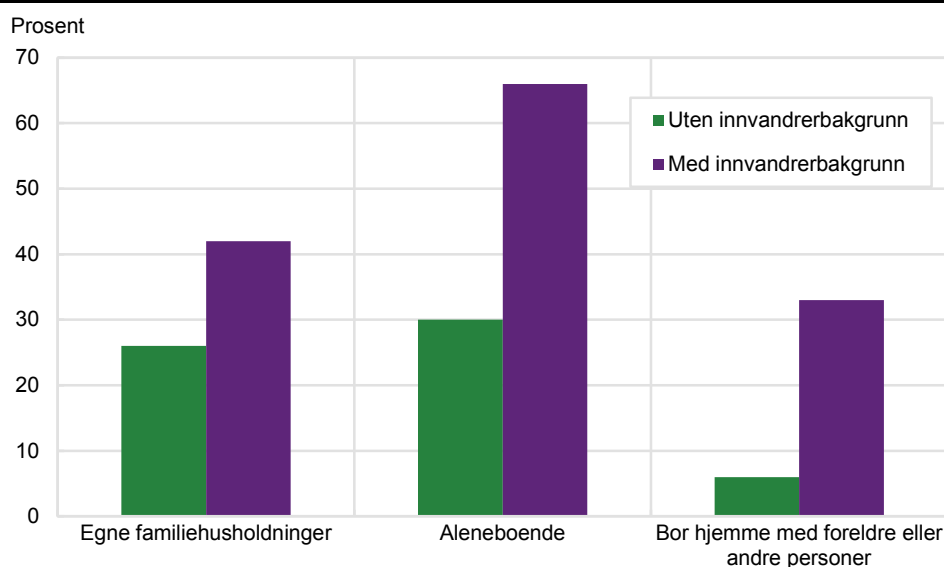
Figur 4.11 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år uten og med innvandrerbakgrunn, etter husholdningstype. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Også blant unge mellom 18 og 24 år er det ulike andeler med vedvarende lavinntekt etter hvilke husholdningstyper personene tilhører. Her har vi delt de unge inn i tre husholdningstyper. Den første kalles «egne familiehusholdninger» og omfatter dem som er enten enslige foreldre, par med eller uten barn eller bor i andre type husholdninger som består av flere personer. Det er stor variasjon blant dem som bor i andre husholdningstyper, som blant annet inkluderer unge som bor i kollektiv og i flerfamiliehusholdninger. «Aleneboende» er unge som har bor alene, mens den tredje gruppen omfatter de som ennå ikke har etablert egne husholdninger og bor hjemme sammen med foreldre eller andre personer.

Figur 4.12 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Unge 18-24 år uten og med innvandrerbakgrunn, etter husholdningstype. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Det er en større andel unge aleneboende med vedvarende lavinntekt enn blant dem som bor hjemme eller med egen familie, både for de med og uten innvandrerbakgrunn. Nesten to av tre unge med innvandrerbakgrunn som bodde alene i 2013¹, tilhørte en husholdning med vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013. Det en stor andel av unge enslige med innvandrerbakgrunn som selv har innvandret til Norge. Blant de som bodde hjemme hos foreldrene i 2013 var det kun én av tre unge som tilhørte en lavinntektshusholdning som vist i figur 4.12.

Overføringer utgjør mye av samlet inntekt

Så langt i dette kapittelet har vi sett på andelen barn og unge med innvandrerbakgrunn som tilhørte en husholdning med vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013, etter innvandringskategori, hovedinntektstakers botid og husholdningstype. Men det er også interessant å se hvilke type inntekter disse personene lever av. Siden barn mellom 0 og 17 år blir forsørget av andre, og dette også gjelder for mange unge mellom 18 og 24 år, ser vi her på inntektssammensetningen til husholdninger der det bor minst ett barn eller minst én ung person som har vedvarende lavinntekt².

Figur 4.13 viser at lavinntektshusholdningene med barn uten innvandrerbakgrunn har rundt halvparten av sin samlede inntekt fra yrkesinntekt, mens 44 prosent er overføringer og 5 prosent er kapitalinntekter. Tilsvarende husholdninger med innvandrerbakgrunn har en noe mindre andel av inntekten sin fra yrkesinntekt, samtidig som ulike overføringer utgjør over halvparten av deres samlede inntekt. Til sammenligning mottar husholdninger med barn som ikke har vedvarende lavinntekt rundt 80 prosent av inntekten fra yrkesinntekt.

Ser man på barna etter hvilken landbakgrunn de har, er det også store forskjeller i husholdningenes inntektssammensetning for de med vedvarende lavinntekt. Mens de med bakgrunn fra resten av Norden og Europa, samt fra Nord-Amerika, har en relativt stor andel yrkesinntekt, utgjør overføringer over halvparten av inntekten til de med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia og Afrika. Også lavinntekts-husholdninger med barn med bakgrunn fra Sør- og Mellom-Amerika mottar mye av inntekten sin som overføringer.

For husholdninger med barn med vedvarende lavinntekt med bakgrunn fra Polen og Litauen kommer svært stor del av inntekten fra yrkesinntekt, rundt 80 prosent. Blant de med bakgrunn fra Pakistan er denne andelen på 53 prosent, mens yrkesinntekt kun utgjør mindre enn en tredjedel av den samlede inntekten til husholdninger med barn med bakgrunn fra Somalia og Irak. Over 70 prosent av inntekten til disse husholdningene kommer fra forskjellige overføringer.

Hvilke typer overføringer disse husholdningene mottar varierer også etter landbakgrunn. Husholdninger med barn med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt får generelt mye overføringer gjennom ulike familiestønader og sosiale stønader, samt en god del i arbeidsavklaringspenger og andre ytelser, som vist i tabell 4.13.

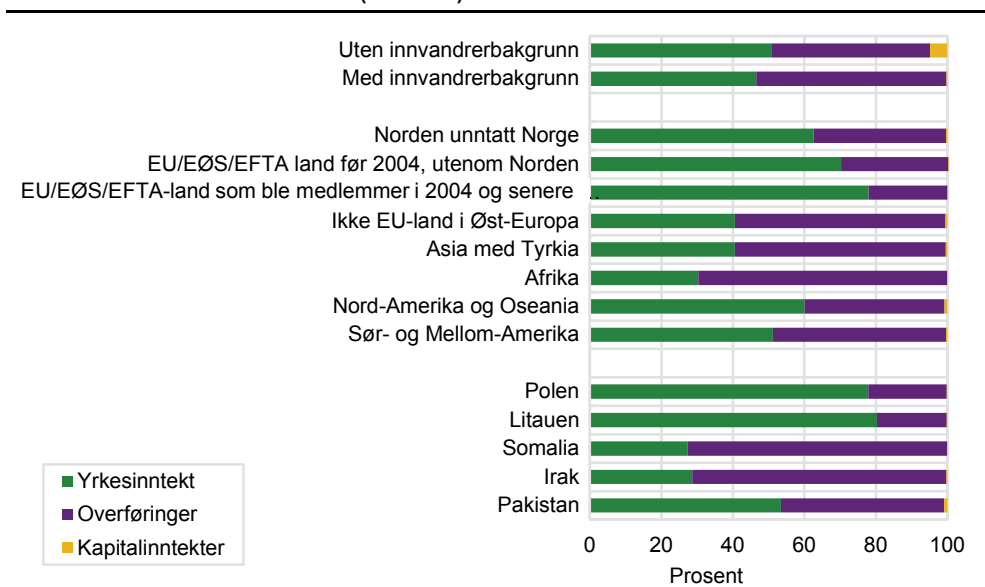
Husholdninger med barn med vedvarende lavinntekt og landbakgrunn fra Norden, EU, Nord- og Sør- Amerika mottar mest overføringer i form av familiestønader og andre ytelser. De med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia og Afrika mottar

¹ Disse personene kan ha tilhørt andre husholdningstyper i 2011 og 2012.

² Vi har sortert ut de husholdningene der det i 2013 bodde barn og unge som hadde vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013. Vi har rensket ut dubletter, slik at én husholdning kun teller en gang, selv om det kan bo flere barn og unge med vedvarende lavinntekt i samme husholdning. Det kan også være husholdninger hvor det bor både barn under 18 år og unge mellom 18 og 24 år med vedvarende lavinntekt. Da teller disse husholdningene én gang både i beregningen av inntektssammensetningen til husholdninger med barn og én gang i beregningen for husholdninger der det bor unge.

generelt en større andel av inntekten sin som overføringer, der sosiale stønader utgjør den største posten, fulgt av familiestønader, arbeidsavklaringspenger og andre ytelser.

Figur 4.13 Inntektssammensetningen til husholdninger med barn 0-17 år og vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013. Prosent av samlet inntekt

Kilde: Innteks- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder husholdninger med barn med vedvarende lavinntekt med bakgrunn fra Polen og Litauen, kommer det meste av deres overføringer fra familiestønader og andre ytelser. Barn med vedvarende lavinntekt fra Somalia lever i husholdninger som mottar spesielt mye i familiestønader og sosiale overføringer, samt en god del i andre ytelser, en del i arbeidsavklaringspenger og noe introduksjonsstønad. Et lignende mønster gjelder for barn med bakgrunn fra Irak, men disse husholdningene mottar en større andel av overføringene sine i form av arbeidsavklaringspenger og mindre gjennom familie- og sosiale stønader sammenlignet med barn fra Somalia. Videre mottar barn i husholdninger med bakgrunn fra Irak en relativt stor andel av inntekten sin fra uføreytelser, på 7 prosent. Også husholdninger med barn med bakgrunn fra Pakistan mottar en relativt stor andel av sin samlede inntekt som uføreytelser, samt en del i arbeidsavklaringspenger og andre ytelser.

Unge mellom 18 og 24 år med vedvarende lavinntekt bor generelt sett også i husholdninger som får en stor del av inntekten sin fra ulike overføringer. Figur 4.14 viser andelen som yrkesinntekt, overføringer og kapitalinntekter utgjør av samlet husholdningsinntekt i 2013, i de husholdningene med minst ett husholdningsmedlem mellom 18 og 24 år og som hadde vedvarende lavinntekt.

Figuren viser at husholdninger med unge med vedvarende lavinntekt og innvanderbakgrunn generelt har noe større del av inntekten som yrkesinntekt enn husholdninger med barn. Mens husholdninger med unge innvandrere og vedvarende lavinntekt mottar 56 prosent av samlet inntekt som yrkesinntekt, er andelen blant husholdninger med barn på 47 prosent. Blant husholdninger med unge uten vedvarende lavinntekt, er andelen yrkesinntekt på rundt 80 prosent av samlet inntekt.

Yrkesinntekt er summen av lønnsinntekter og netto næringsinntekter i løpet av kalenderåret.

Overføringer består av skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene, som pensjoner og barnetrygd.

Kapitalinntekter omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter i løpet av kalenderåret. Til fradrag kommer årets realisasjonstap.

Uføreytelser fra folketrygden består av uførepensjon fra folketrygden, foreløpig uførestønad fra folketrygden i påvente av pensjonsytelse, tidsbegrenset uførestønad og behovsprøvd barnetillegg til mottaker av tidsbegrenset uførestønad.

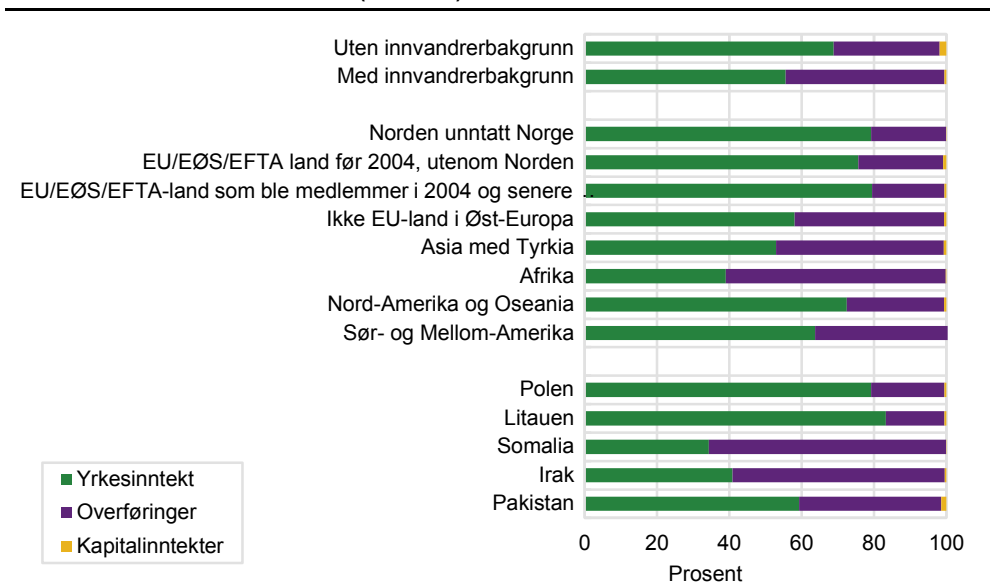
Familiestønader omfatter barnetrygd, kontantstøtte (ikke kommunal), overgangsstønad til enslig mor eller far fra folketrygden, stønad til barnetilsyn for enslig forsørger, utdanningsstønad til enslige forsørgere og engangsstønad ved fødsel.

Sosiale stønader består av sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad.

I *andre ytelser* inngår blant annet dagpenger ved arbeidsledighet, foreldrepenger fra NAV, grunn- og hjelpestønad, individstønad og supplerende stønad til personer med kort botid i Norge.

Det er lavinntektshusholdninger med bakgrunn fra Norden og andre EU-land som har størst andel yrkesinntekt, på over 75 prosent. Dette skyldes nok at det er mange unge arbeidsinnvandrere med denne landbakgrunnen. I andre enden finner vi unge med bakgrunn fra Afrika, som lever i husholdninger som mottar kun 39 prosent av inntekten som yrkesinntekt. Dette var likevel noe mer enn blant husholdninger med barn under 18 år med bakgrunn fra Afrika.

Figur 4.14 Inntektssammensetningen til husholdninger med unge 18-24 år og vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013. Prosent av samlet inntekt

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på enkeltland, mottar husholdninger med unge med vedvarende lavinntekt med bakgrunn fra Polen og Litauen rundt 80 prosent av inntekten sin som yrkesinntekt, mens yrkesinntekt utgjør nærmere 60 prosent av samlet husholdningsinntekt til unge med bakgrunn fra Pakistan. Andelen yrkesinntekt blant hushold-

ninger med unge fra Somalia og Irak er mindre, men de har likevel en større andel yrkesinntekt enn lavinntektshusholdninger med barn med samme bakgrunn.

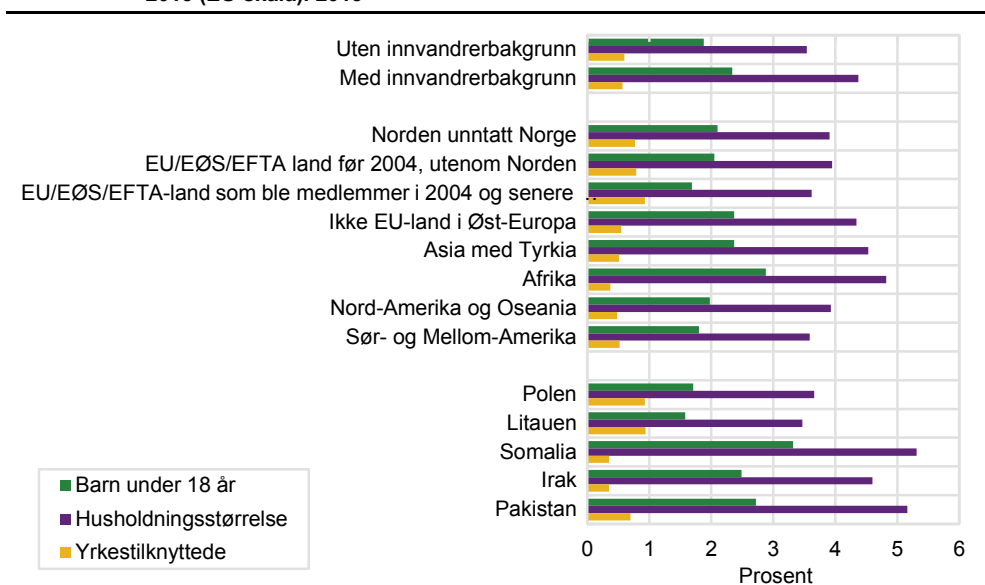
Husholdninger med unge med vedvarende lavinntekt og innvandrerbakgrunn mottar en stor andel sosiale stønader og andre ytelser, samt en del i arbeidsavklaringspenger. Sammenlignet med husholdninger med barn mellom 0 og 17 år er ikke overføringssammensetningen så forskjellig, men husholdninger med unge mellom 18 og 24 år mottar en mindre andel familiestønader og sosiale stønader, som vist i tabell 4.13.

Få yrkestilknyttede i lavinntektshusholdninger

Hvor mange personer som bor i en husholdning påvirker inntektssituasjonen. I store husholdninger med mange barn må de som er i arbeid eller mottar andre inntekter forsørge flere personer enn mindre husholdninger med færre barn. Figur 4.15 illustrerer gjennomsnittlig husholdningsstørrelse blant husholdninger der det i 2013 bodde barn mellom 0 og 17 år som hadde vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013. Den viser også gjennomsnittlig antall barn i disse husholdningene, samt gjennomsnittlig antall yrkestilknyttede³. Også her tas det utgangspunkt i husholdningen barna bodde i siste året av lavinnteksperioden, altså 2013.

Blant husholdninger med barn med vedvarende lavinntekt uten innvandrerbakgrunn, er gjennomsnittlig husholdningsstørrelse på 3,5 personer. Disse husholdningene har i gjennomsnitt i underkant av to barn og 0,6 personer som er yrkestilknyttede. Også i tilsvarende husholdninger med innvandrerbakgrunn er det i gjennomsnitt 0,6 yrkestilknyttede i husholdningen, mens totalt antall personer og barn under 18 år er høyere enn blant de uten innvandrerbakgrunn. Familier med barn med vedvarende lavinntekt og innvandrerbakgrunn består i gjennomsnitt av 4,4 personer, der 2,3 personer er barn under 18 år. Antall yrkestilknyttede er likevel svært lav for begge gruppene. I familier med barn som ikke har vedvarende lavinntekt er gjennomsnittlig antall yrkestilknyttede 1,7 blant de uten innvandrerbakgrunn og 1,5 blant de med innvandrerbakgrunn.

Figur 4.15 Gjennomsnittlig husholdningsstørrelse, antall barn under 18 år og antall yrkestilknyttede. Husholdninger med barn 0-17 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

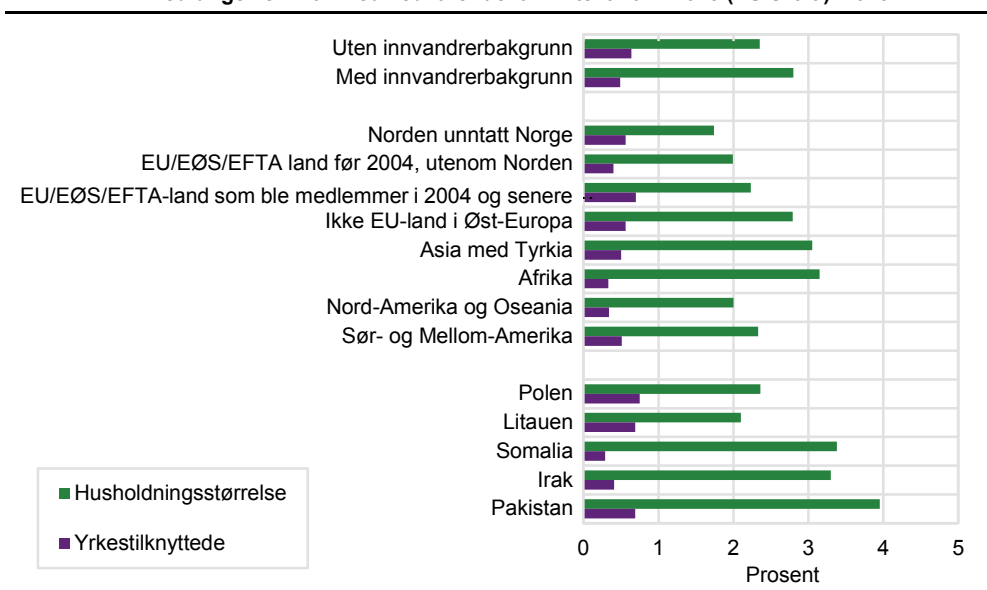
³ Kriteriet for å være yrkestilknyttet, er at en person mottar mer i lønn eller næringsinntekt enn i overføringer og at summen av lønn og næringsinntekt er større enn Folketrygdens minstepensjon (minstepensjon) til enslige.

Det er særlig barn med vedvarende lavinntekt med bakgrunn fra Europa utenom EU, Asia og Afrika som bor i store husholdninger. Disse har også gjennomsnittlig få yrkestilknyttede i husholdningen. Som vist tidligere mottar disse husholdningene en stor andel av inntekten sin som overføringer, spesielt i form av familiestønader og sosialhjelp. Ser vi på de største enkeltlandene, finner vi at husholdninger med vedvarende lavinntekt med bakgrunn fra Polen og Litauen har færre barn under 18 år og flere yrkestilknyttede i husholdningen, sammenlignet med husholdninger med bakgrunn fra Somalia, Irak og Pakistan.

Blant husholdninger med unge mellom 18 og 24 år som hadde vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013, var gjennomsnittlig husholdningsstørrelse i 2013 på 2,4 personer blant dem uten innvandrerbakgrunn og 2,8 personer blant de med innvandrerbakgrunn. Unge uten innvandrerbakgrunn bodde i husholdninger med gjennomsnittlig litt flere yrkestilknyttede personer, 0,6 personer, enn unge med innvandrerbakgrunn: 0,5 yrkestilknyttede per husholdning. Det betyr at det er flere personer per yrkestilknyttet i husholdninger med unge med innvandrerbakgrunn enn blant husholdninger med unge uten innvandrerbakgrunn. Likevel er antall yrkestilknyttede lavt sammenlignet med husholdninger med unge som ikke har vedvarende lavinntekt. I gjennomsnitt var det 1,7 yrkestilknyttede personer i husholdningene til unge uten innvandrerbakgrunn, og 1,5 yrkestilknyttede personer i husholdninger med unge med innvandrerbakgrunn. Samtidig er gjennomsnittlig antall personer i husholdningen høyere blant unge uten vedvarende lavinntekt, enn blant dem med.

Figur 4.16 Gjennomsnittlig husholdningsstørrelse og antall yrkestilknyttede. Husholdninger med unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Også unge med vedvarende lavinntekt med bakgrunn fra Europa utenom EU, Asia og Afrika er kjennetegnet av å tilhøre store husholdninger med få yrkestilknyttede. Særlig blant unge med bakgrunn fra Pakistan er det mange som bor i store husholdninger. Som nevnt tidligere, er det en relativt stor andel av unge med pakistansk bakgrunn som bor hjemme hos foreldrene eller har etablert egne familiehusholdninger. Sammenlignet med andre unge med vedvarende lavinntekt, bor de med bakgrunn fra Pakistan i husholdninger med relativt mange yrkestilknyttede, på 0,7 personer i snitt. Unge i lavinntektsgruppen med bakgrunn fra Irak og Somalia bor også i store husholdninger, der det er færre yrkestilknyttede.

Lite i formue og gjeld

Husholdninger med barn og unge innvandrere med vedvarende lavinntekt har stort sett lite oppsparte midler og liten gjeld. Nær seks av ti barn og unge med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt bor i en husholdning med brutto finansformue på mindre enn 25 000 kroner, sammenlignet med rundt tre av ti uten innvandrerbakgrunn (tabell 4.15). Det er også en mindre andel innvandrerbarn og unge innvandrere i lavinntektsgruppen som tilhører en husholdning som eier egen bolig, enn blant andre barn og unge i lavinntektsgruppen. Blant innvandrerbarna er det én av fire som bor i en husholdning som eier sin egen primærbolig, mens det samme gjelder for en av fem unge innvandrere. Andelen som eier primærbolig er en god del større blant barn og unge i lavinntektsgruppen uten innvandrerbakgrunn, som vist i tabell 4.16. Det tyder på at blant barn og unge med vedvarende lavinntekt, er det en større andel som er i en sårbar økonomisk situasjon blant de med innvandrerbakgrunn enn blant den øvrige befolkningen, siden de bor i husholdninger med mindre tilgjengelig formue de kan bruke i tider med lave inntekter.

Det er videre en svært liten andel barn og unge innvandrere i lavinntektsgruppen som bor i en husholdning med gjeld tre ganger større enn samlet inntekt. Dette henger trolig sammen med at det er få som eier egen bolig, samtidig gjør nok det at de har lave inntekter det vanskeligere for dem å ta opp lån. Det er likevel en relativt stor andel av husholdninger med barn og unge i lavinntektsgruppen uten innvandrerbakgrunn som har høy gjeldsbyrde, selv om disse husholdningene også har lav inntekt.

Når vi ser på formue og gjeld blant innvandrere med vedvarende lavinntekt, er det en gruppe som skiller seg ut. Barn og unge med bakgrunn fra Pakistan tilhører husholdninger som har en formuessituasjon som er mye likere situasjonen til husholdninger med barn og unge uten innvandrerbakgrunn, enn andre innvandrergrupper. De har mer i finansformue og gjeld, og over halvparten bor i husholdninger som eier egen primærbolig.

Mange barn og unge med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt er bosatt i Oslo

I Norge var det rundt 42 300 barn mellom 0 og 17 år og nærmere 18 600 unge mellom 18 og 24 år med innvandrerbakgrunn som tilhørte en husholdning med vedvarende lavinntekt i perioden 2011-2013. Disse personene var ikke bosatt jevnt fordelt utover landet. Nesten en tredjedel var registrert bosatt i Oslo fylke i 2013, mens ytterligere 9 prosent bodde i Akershus. Det bodde videre mer enn 5 prosent i hvert av fylkene Østfold, Hordaland, Buskerud og Rogaland. I Sogn og Fjordane og Finnmark var det derimot kun registrert noen få hundre barn og unge med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt i 2013, som vist i tabell 4.17.

Oslo er altså i en særstilling ettersom rundt 30 prosent av alle barn og unge med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt bor der. Vi skal derfor se litt nærmere på hvor i hovedstaden disse personene er bosatt, for å se om det er noen bydeler som skiller seg spesielt ut. Vi tar her utgangspunkt i den bydelen der barn og unge var registrert bosatt i 2013.

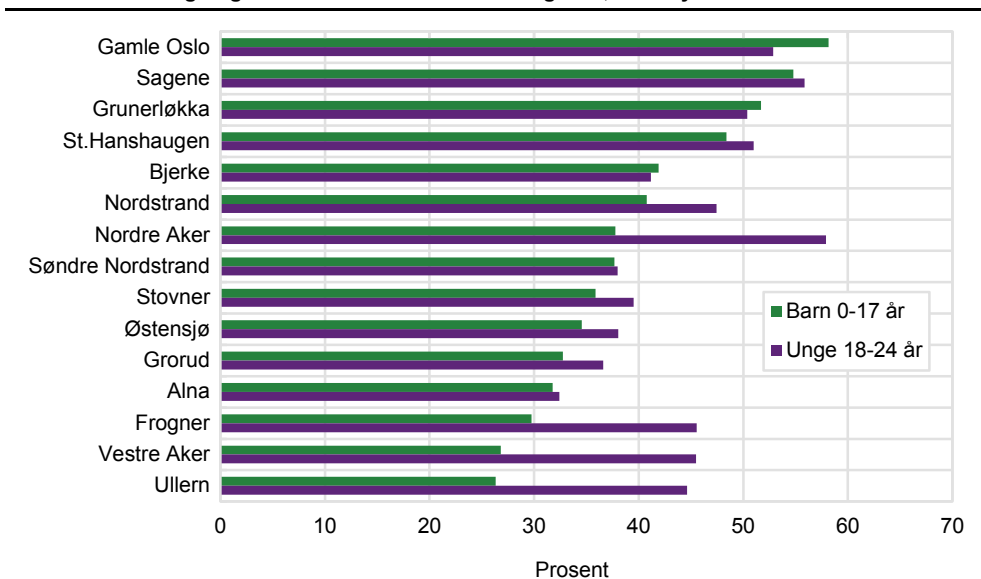
I Oslo bor det nærmere 13 000 barn mellom 0 og 17 år med innvandrerbakgrunn i husholdninger med vedvarende lavinntekt. I underkant av 1 800 av disse, eller 14 prosent, bor i bydel Alna. Videre bor rundt 13 prosent i Gamle Oslo og ytterligere 13 prosent i Søndre Nordstrand, mens 11 prosent bor i bydel Stovner. I bydelene i Oslo Vest bor det relativt få barn med innvandrerbakgrunn som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt.

Av de 5 600 unge mellom 18 og 24 år i Oslo med innvandrerbakgrunn som tilhører en husholdning med vedvarende lavinntekt, er nærmere 700 registrert bosatt i Gamle Oslo, rundt 650 i Søndre Nordstrand og i overkant av 600 i bydel Alna.

I tillegg bor det nærmere 600 i bydel Grünerløkka. Også blant unge med innvandrerbakgrunn, er det få i husholdninger med vedvarende lavinntekt som er bosatt på vestkanten, samt i bydel Nordstrand.

Figur 4.17 viser hvor stor andel av barn og unge med innvandrerbakgrunn som tilhører husholdninger med vedvarende lavinntekt i hver bydel i Oslo. Blant barn er andelen størst i bydel Gamle Oslo, der nærmere 60 prosent av alle innvandrerbarn tilhører en husholdning med vedvarende lavinntekt. Også i bydelene Sagene og Grünerløkka har over halvparten av barna med innvandrerbakgrunn vedvarende lavinntekt. Minst andel er det i bydel Ullern, der er det rundt ett av fire barn med innvandrerbakgrunn som tilhørte en lavinntektshusholdning i perioden 2011-2013.

Figur 4.17 Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter bydeler i Oslo. 2013

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Andelen unge mellom 18 og 24 år med innvandrerbakgrunn og vedvarende lavinntekt er størst i bydel Nordre Aker, med 58 prosent. At denne gruppen skiller seg ut kan ha flere årsaker. Det er viktig å være oppmerksom på at det er relativt få unge med innvandrerbakgrunn i Nordre Aker, rundt 350 personer. 200 av disse bodde i en husholdning med vedvarende lavinntekt mellom 2011 og 2013. Over halvparten hadde bakgrunn fra Asia eller Afrika, de fleste hadde selv innvandret til Norge og de aller fleste bodde i egne husholdninger og ikke hjemme hos foreldrene. Også på Sagene, Gamle Oslo, Grünerløkka og St. Hanshaugen er andelen unge innvandrere med vedvarende lavinntekt store. Den minste andelen er i bydel Alna - her tilhører én av tre unge innvandrere en husholdning med vedvarende lavinntekt. Til forskjell fra barn, er det også en relativt stor andel av unge med innvandrerbakgrunn i husholdninger som har lave inntekter over lengre tid i de vestlige bydelene Frogner, Vestre Aker og Ullern: På rundt 45 prosent.

Referanser

- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD): *Strategi. Barn som lever i fattigdom. Regjeringens strategi (2015-2017)*. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2015.
https://www.regjeringen.no/contentassets/ff601d1ab03d4f2dad1e86e706dc4fd3/barn-som-lever-i-fattigdom_q-1230-b.pdf
- Dzamarija, Minja Tea: *Barn og unge med innvandrerforeldre – demografi, utdanning, inntekt og arbeidsmarked*. Rapport 12/2010. Statistisk sentralbyrå, 2010.
http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_201012/rapp_201012.pdf
- Epland, Jon og Mads Ivar Kirkeberg: *Utvikling i vedvarende lavinntekt. Flere økonomisk utsatte barn*. Statistisk sentralbyrå, 2015.
<http://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-okonomisk-utsatte-barn>
- Turner, Lena Magnusson og Kari Stefansen: *Boforhold blant barnefamilier med lav inntekt*. Notat nr. 1/12. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA), 2012. <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Notat/2012/Boforhold-blant-barnefamilier-med-lav-inntekt>

Tabeller

Tabell 4.1 Inntekt etter skatt per forbruksenhet- Median. Barn 0-17 år og unge 18-24 år. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 2013

	Innvandrere			Norskfødte med innvandrerforeldre		
	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Andel av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Andel av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn
0-17 år						
Alle med innvandrerbakgrunn	64 128	209 300	62	95 564	236 200	70
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	29 484	231 600	69	19 446	274 900	81
Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand	34 644	194 500	58	76 118	227 600	67
18-24 år						
Alle med innvandrerbakgrunn	50 338	194 700	59	12 952	255 800	77
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	20 954	197 300	60	891	308 500	93
Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand	29 384	193 100	58	12 061	253 900	77

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.2 Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Barn 0-17 år. Barn uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og husholdningstype. 2013

	Barn 0-17 år tilhørende husholdningstypen:								
	Alle barn 0-17 år			Par med barn		Enslig mor/far med barn		Andre husholdningstyper	
	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Andel av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet
Uten innvandrerbakgrunn	958 063	337 600	100	762 074	352 000	139 569	254 000	56 420	331 400
Med innvandrerbakgrunn	159 692	225 600	67	123 734	235 700	25 350	188 100	10 608	245 600
Norden unntatt Norge									
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	7 073	299 200	89	5 754	316 200	1 054	219 700	265	267 200
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	10 582	279 200	83	9 130	292 300	1 142	203 900	310	249 800
Ikke EU-land i Øst-Europa	30 014	231 500	69	26 216	236 100	2 948	191 200	850	250 600
Asia med Tyrkia	15 552	249 400	74	12 175	258 400	2 066	195 500	1 311	271 000
Afrika	60 942	226 400	67	47 770	231 700	7 801	193 100	5 371	249 400
Sør- og Mellom-Amerika	31 231	184 900	55	19 585	187 200	9 535	179 200	2 111	201 800
Nord-Amerika og Oseania	3 037	261 900	78	2 086	285 900	654	205 900	297	270 500
Polen	1 261	330 300	98	1 018	371 700	150	167 700	93	259 200
Litauen	15 704	234 600	69	14 035	238 700	1 305	194 600	364	252 400
Somalia	7 111	220 000	65	6 084	225 600	824	177 200	203	234 500
Irak	13 900	166 000	49	8 349	164 000	4 590	167 300	961	183 900
Pakistan	10 435	189 400	56	8 269	189 400	1 566	180 100	600	232 700
	8 843	214 800	64	6 716	213 900	735	185 000	1 392	237 700

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.3 Inntekt ett er skatt per forbruksenhet. Median. Unge 18-24 år. Unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og husholdningstype. 2013

	Unge 18-24 år tilhørende husholdningstypen:								
	Alle unge 18-24 år			Enslig forelder, par med og uten barn og andre flerpersonshusholdninger		Aleneboende		Bor hjemme med foreldre/andre personer	
	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Andel av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet	Antall personer	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet
Uten innvandrerbakgrunn	329 727	330 700	100	82 614	284 900	45 240	204 800	201 873	371 700
Med innvandrerbakgrunn	63 290	208 000	63	17 628	230 200	21 621	116 800	24 041	251 000
Norden unntatt Norge	6 008	229 700	69	1 995	271 700	3 118	186 200	895	341 600
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	3 990	119 800	36	789	205 400	2 154	-	1 047	291 900
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	11 276	201 400	61	3 878	220 200	4 847	141 300	2 551	261 600
Ikke EU-land i Øst-Europa	5 914	254 600	77	1 607	253 500	1 182	152 800	3 125	281 900
Asia med Tyrkia	24 180	216 900	66	6 091	237 300	6 244	110 300	11 845	246 500
Afrika	9 623	170 300	51	2 625	187 600	3 339	103 800	3 659	198 300
Sør- og Mellom-Amerika	1 728	241 300	73	470	266 800	429	79 100	829	281 400
Nord-Amerika og Oseania	571	64 400	19	173	222 400	308	-	90	304 700
Polen	4 935	212 600	64	1 575	227 800	1 979	154 500	1 381	262 300
Litauen	3 043	192 900	58	1 190	217 100	1 406	142 100	447	245 000
Somalia	4 288	152 300	46	1 160	176 000	1 611	98 700	1 517	169 900
Irak	3 215	201 900	61	867	220 700	704	162 500	1 644	208 400
Pakistan	3 785	237 300	72	1 008	251 600	453	141 700	2 324	244 300

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.4 Kvantilfordelt inntekt etter skatt per forbruksenhet. Barn 0-17 år og unge 18-24 år, uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent

	Barn 0-17 år				Unge 18-24 år			
	1.kvartil	2.kvartil	3.kvartil	4.kvartil	1.kvartil	2.kvartil	3.kvartil	4.kvartil
I alt	25	25	25	25	25	25	25	25
Uten innvandrerbakgrunn	19	26	28	28	19	25	27	29
Med innvandrerbakgrunn	63	20	10	8	56	25	13	6
Norden unntatt Norge	37	21	18	24	48	27	15	9
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	43	21	15	22	67	16	9	8
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	61	24	10	5	59	26	12	4
Ikke EU-land i Øst-Europa	53	25	13	8	38	32	21	9
Asia med Tyrkia	63	20	10	7	53	27	13	6
Afrika	83	12	4	2	74	18	6	2
Sør- og Mellom-Amerika	48	23	15	14	45	28	18	9
Nord-Amerika og Oseania	38	11	12	39	71	11	9	10
Afghanistan	82	13	4	2	69	23	7	1
Bosnia-Hercegovina	34	33	22	11	29	34	26	11
Chile	50	28	15	8	36	32	23	9
Danmark	35	17	18	30	54	18	16	13
Eritrea	82	13	4	2	80	14	5	1
Filippinene	41	31	19	8	64	18	12	6
Finland	36	24	20	21	48	23	14	14
Frankrike	33	11	14	43	88	5	3	4
India	28	28	22	23	35	28	20	17
Irak	82	13	4	2	60	29	8	3
Iran	56	21	12	11	49	26	17	8
Island	44	27	16	14	41	26	19	15
Kina	44	20	14	22	69	18	7	7
Kosovo	60	27	10	3	34	36	23	6
Kroatia	33	37	20	11	33	32	25	10
Latvia	69	21	7	3	62	25	11	3
Litauen	67	22	8	3	63	25	10	3
Marokko	73	20	5	2	49	36	11	5
Nederland	44	23	15	18	49	26	15	11
Pakistan	71	19	7	4	46	33	15	7
Polen	60	25	10	4	55	28	13	5
Romania	59	24	10	8	63	22	11	3
Russland	64	17	10	10	47	29	14	10
Serbia	42	27	17	14	41	28	24	8
Somalia	94	5	1	0	85	12	3	0
Sri Lanka	39	33	20	8	32	34	23	10
Storbritannia	45	12	12	31	50	17	17	17
Sverige	33	19	20	28	48	30	15	7
Thailand	45	28	18	9	35	33	22	11
Tyrkia	68	20	8	4	46	33	15	6
Tyskland	34	28	18	20	59	21	11	10
USA	39	11	12	38	71	12	8	10
Vietnam	45	28	17	10	38	33	19	9

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.5 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år etter husholdningens samlede brutto finansformue. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent

	Barn 0-17 år						Unge 18-24 år					
	Under 50 000 kr	50 000-149 999 kr	150 000-299 999 kr	300 000-499 999 kr	500 000-749 999 kr	Over 750 000 kr	Under 50 000 kr	50 000-149 999 kr	150 000-299 999 kr	300 000-499 999 kr	500 000-749 999 kr	Over 750 000 kr
Uten innvandrerbakgrunn	19	22	18	13	9	20	23	22	17	12	8	19
Med innvandrerbakgrunn	51	21	11	7	4	6	59	20	10	5	3	5
Norden unntatt Norge	38	23	14	9	6	11	59	25	8	4	2	3
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	35	22	14	9	7	13	46	24	13	7	4	6
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	53	24	12	6	3	3	67	14	7	3	3	5
Ikke EU-land i Øst-Europa	43	23	14	8	4	7	69	18	7	3	1	2
Asia med Tyrkia	44	22	13	8	5	8	49	21	12	7	4	7
Afrika	74	14	6	3	1	2	77	13	5	3	1	2
Sør- og Mellom-Amerika	49	23	11	6	4	7	56	21	10	5	3	4
Nord-Amerika og Oseania	38	26	10	8	5	13	67	18	7	:	:	5
Polen	54	24	12	5	3	2	67	20	8	3	1	1
Litauen	53	25	12	5	2	3	70	19	7	2	1	1
Somalia	88	8	2	1	0	1	90	7	2	1	0	0
Irak	65	19	8	4	2	3	63	19	9	4	2	3
Pakistan	31	25	17	10	6	11	30	23	17	11	7	12

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.6 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i 3. og 4. inntektskvartil, etter husholdningens samlede brutto finansformue. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent

	Barn 0-17 år		Unge 18-24 år	
	Under 200 000 kroner	200 000 kroner og over	Under 200 000 kroner	200 000 kroner og over
Uten innvandrerbakgrunn	48	52	51	49
Med innvandrerbakgrunn	44	56	55	45
Norden unntatt Norge	44	56	65	35
Ikke EU-land i Øst-Europa	45	55	55	45
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	36	64	48	52
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	56	44	69	31
Asia med Tyrkia	39	61	46	54
Afrika	53	47	61	39
Nord-Amerika og Oseania	57	43	63	37
Sør- og Mellom-Amerika	52	48	63	37

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.7 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år som bor i husholdninger som eier primærbolig og sekundærbolig og har gjeld større enn tre ganger samlet inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent

	Barn 0-17 år			Unge 18-24 år		
	Eier primærbolig	Eier sekundærbolig	Gjeld mer enn tre ganger samlet inntekt	Eier primærbolig	Eier sekundærbolig	Gjeld mer enn tre ganger samlet inntekt
Bosatte uten innvandrerbakgrunn	81	12	24	67	13	15
Bosatte med innvandrerbakgrunn	47	7	15	32	6	10
Norden unntatt Norge						
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	49	5	11	21	3	6
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	36	4	10	16	2	5
Ikke EU-land i Øst-Europa	64	9	18	54	9	14
Asia med Tyrkia	60	11	22	45	10	15
Afrika	22	2	7	18	2	6
Sør- og Mellom-Amerika	55	7	18	43	4	12
Nord-Amerika og Oseania	33	5	11	18	3	9
Polen	39	3	11	19	2	5
Litauen	29	4	9	11	2	4
Somalia	6	1	2	6	1	3
Irak	41	6	17	32	6	12
Pakistan	75	18	28	68	21	21

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.8 Antall og andel personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala) etter landbakgrunn og alder. 2013

	Antall personer	Antall personer med vedvarende lavinntekt	Andel personer med vedvarende lavinntekt (prosent)
Uten innvandrerbakgrunn			
I alt	4 098 227	250 424	6,1
0-17 år	856 898	41 960	4,9
18-24 år	330 665	45 982	14,0
25 år og eldre	2 910 664	162 482	5,6
Med innvandrerbakgrunn			
I alt	585 418	151 946	26,0
0-17 år	119 012	42 349	35,6
18-24 år	43 819	18 554	42,3
25 år og eldre	422 587	91 043	21,5
Norden unntatt Norge			
I alt	59 884	5 971	10,0
0-17 år	4 614	690	15,0
18-24 år	2 706	774	28,6
25 år og eldre	52 564	4 507	8,6
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden			
I alt	55 666	7 712	13,9
0-17 år	7 208	1 406	19,5
18-24 år	2 006	872	43,5
25 år og eldre	46 452	5 434	11,7
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere			
I alt	113 019	29 716	26,3
0-17 år	18 657	5 843	31,3
18-24 år	5 577	2 378	42,6
25 år og eldre	88 785	21 495	24,2

Tabell 4.9 forts.

	Antall personer	Antall personer med vedvarende lavinntekt	Andel personer med vedvarende lavinntekt (prosent)
Ikke EU-land i Øst-Europa			
I alt	55 432	11 300	20,4
0-17 år	12 818	3 114	24,3
18-24 år	5 149	1 463	28,4
25 år og eldre	37 465	6 723	17,9
Asia med Tyrkia			
I alt	202 103	59 191	29,3
0-17 år	49 956	17 976	36,0
18-24 år	19 989	8 393	42,0
25 år og eldre	132 158	32 822	24,8
Afrika			
I alt	71 633	33 594	46,9
0-17 år	22 893	12 739	55,7
18-24 år	6 805	4 161	61,2
25 år og eldre	41 935	16 694	39,8
Sør- og Mellom-Amerika			
I alt	18 290	3 056	16,7
0-17 år	2 249	427	19,0
18-24 år	1 368	406	29,7
25 år og eldre	14 673	2 223	15,2
Nord-Amerika og Oseania			
I alt	9 391	1 406	15,0
0-17 år	617	154	25,0
18-24 år	219	107	48,9
25 år og eldre	8 555	1 145	13,4
Polen			
I alt	63 572	15 879	25,0
0-17 år	10 472	3 166	30,2
18-24 år	2 689	1 090	40,5
25 år og eldre	50 411	11 623	23,1
Litauen			
I alt	20 964	6 937	33,1
0-17 år	3 862	1 393	36,1
18-24 år	1 295	629	48,6
25 år og eldre	15 807	4 915	31,1
Somalia			
I alt	26 066	17 598	67,5
0-17 år	10 141	7 531	74,3
18-24 år	3 003	2 309	76,9
25 år og eldre	12 922	7 758	60,0
Irak			
I alt	26 615	13 302	50,0
0-17 år	8 948	5 105	57,1
18-24 år	3 020	1 639	54,3
25 år og eldre	14 647	6 558	44,8
Pakistan			
I alt	30 822	9 545	31,0
0-17 år	7 711	3 154	40,9
18-24 år	3 478	1 291	37,1
25 år og eldre	19 633	5 100	26,0

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.10 Antall personer i alt og andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. 2013

	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre	
	Antall personer i alt	Andel personer med vedvarende lavinntekt	Antall personer i alt	Andel personer med vedvarende lavinntekt
0-17 år				
Alle med innvandrerbakgrunn	44 076	42	74 936	32
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	19 023	31	12 073	18
Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand	25 053	50	62 863	34
18-24 år				
Alle med innvandrerbakgrunn	30 998	47	12 821	31
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	9 615	41	893	25
Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand	21 383	50	11 928	32

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.11 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter lengde på hovedinntektstakers botid. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent

Botid	Barn 0-17 år	Unge 18-24 år
Uten innvandrerbakgrunn		
I alt	4,9	14,0
Med innvandrerbakgrunn		
I alt	35,6	42,3
2 år	65,2	68,8
3-5 år	43,5	57,3
6-9 år	34,1	45,7
10 år eller mer	31,9	34,1
Norden unntatt Norge		
I alt	15,0	28,6
2 år	33,5	41,7
3-5 år	15,6	31,6
6-9 år	11,2	27,7
10 år eller mer	12,3	20,3
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden		
I alt	19,5	43,5
2 år	48,0	83,5
3-5 år	23,6	51,4
6-9 år	13,7	28,8
10 år eller mer	14,3	28,7
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere		
I alt	31,3	42,6
2 år	68,7	64,0
3-5 år	37,1	43,7
6-9 år	22,2	31,4
10 år eller mer	12,4	25,4
Ikke EU-land i Øst-Europa		
I alt	24,3	28,4
2 år	50,3	59,6
3-5 år	35,1	43,8
6-9 år	34,6	37,1
10 år eller mer	19,8	24,8
Asia med Tyrkia		
I alt	36,0	42,0
2 år	76,7	80,8
3-5 år	60,1	70,0
6-9 år	39,4	50,5
10 år eller mer	31,8	34,4

Tabell 4.12 forts.

Botid	Barn 0-17 år	Unge 18-24 år
Afrika		
I alt	55,6	61,1
2 år	86,9	91,9
3-5 år	66,1	74,1
6-9 år	55,7	63,7
10 år eller mer	51,5	52,8
Sør- og Mellom-Amerika		
I alt	19,0	29,7
2 år	27,6	76,1
3-5 år	19,6	50,5
6-9 år	22,0	44,0
10 år eller mer	18,1	24,6
Nord-Amerika og Oseania		
I alt	25,0	48,9
2 år	18,2	77,8
3-5 år	:	:
6-9 år	:	:
10 år eller mer	33,5	37,4
Polen		
I alt	30,2	40,5
2 år	71,9	63,9
3-5 år	37,9	41,8
6-9 år	22,8	32,5
10 år eller mer	10,0	25,2
Litauen		
I alt	36,1	48,6
2 år	69,9	63,6
3-5 år	36,9	45,8
6-9 år	20,6	29,9
10 år eller mer	10,7	23,7
Somalia		
I alt	74,3	76,9
2 år	93,3	96,4
3-5 år	77,4	81,2
6-9 år	73,6	76,4
10 år eller mer	73,4	73,2
Irak		
I alt	57,1	54,3
2 år	87,3	75,3
3-5 år	74,1	69,0
6-9 år	59,2	60,4
10 år eller mer	53,8	50,0
Pakistan		
I alt	40,9	37,1
2 år	61,3	63,4
3-5 år	46,5	51,4
6-9 år	36,3	49,5
10 år eller mer	41,0	36,1

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.13 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter husholdningstype. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent

	Barn 0-17 år				Unge 18-24 år			
	I alt	Par med barn	Enslig mor/far med barn	Andre husholdningstyper	I alt	Egne familie-husholdninger	Alene-boende	Bor hjemme med foreldre eller andre personer
Uten innvandrerbakgrunn	5	3	15	5	14	26	30	6
Med innvandrerbakgrunn	36	33	53	27	42	42	66	33

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.14 Inntektssammensetningen for husholdninger med barn 0-17 år og unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Andel av husholdningens samlede inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent

	Barn 0-17 år			Unge 18-24 år		
	Yrkes- inntekt	Over- føringer	Kapital- inntekter	Yrkes- inntekt	Over- føringer	Kapital- inntekter
Uten innvandrerbakgrunn	51	44	5	69	29	2
Med innvandrerbakgrunn	47	53	0	56	44	1
Norden unntatt Norge	63	37	0	79	21	0
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	70	30	0	76	23	1
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	78	22	0	79	20	1
Ikke EU-land i Øst-Europa	41	59	1	58	41	1
Asia med Tyrkia	41	59	1	53	46	1
Afrika	30	70	0	39	61	0
Nord-Amerika og Oseania	60	39	1	73	27	1
Sør- og Mellom-Amerika	51	48	0	64	37	0
Polen	78	22	0	79	20	1
Litauen	80	19	0	83	16	1
Somalia	27	73	0	34	66	0
Irak	29	71	0	41	59	0
Pakistan	53	46	1	59	39	1

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.15 Overføringssammensetningen for husholdninger med barn 0-17 år og unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Andel av husholdningens samlede inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent

	Uføre- ytelser	Familie- stønader	Sosiale stønader	Arbeids- avklarings- penger	Alders- pensjon fra folke- trygden	Syke- penger	Intro- duksjons- stønad	Andre ytelser
Barn 0-17 år								
Uten innvandrerbakgrunn	5	11	5	10	1	3	0	10
Med innvandrerbakgrunn	4	10	15	8	0	2	3	11
Norden unntatt Norge	1	10	6	5	0	3	1	10
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	1	8	5	3	0	3	0	9
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	0	7	2	1	0	2	0	8
Ikke EU-land i Øst-Europa	5	11	14	13	0	3	2	12
Asia med Tyrkia	6	10	16	11	0	3	3	11
Afrika	3	14	25	6	0	2	6	14
Nord-Amerika og Oseania	3	10	6	5	2	2	-	11
Sør- og Mellom-Amerika	5	12	10	7	1	3	0	11
Polen	0	7	2	2	-	3	-	8
Litauen	0	7	2	1	0	2	-	8
Somalia	2	15	30	6	0	2	4	14
Irak	7	10	23	14	0	3	2	11
Pakistan	7	8	6	10	1	3	0	9
Unge 18-24 år								
Uten innvandrerbakgrunn	4	3	3	6	2	2	0	9
Med innvandrerbakgrunn	5	5	11	7	1	2	3	11
Norden unntatt Norge	1	3	4	4	0	2	0	7
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	2	3	3	4	0	3	0	9
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	1	3	2	2	0	2	0	9
Ikke EU-land i Øst-Europa	5	5	9	10	0	2	1	10
Asia med Tyrkia	6	4	11	8	1	2	2	11
Afrika	3	8	21	6	1	1	7	14
Nord-Amerika og Oseania	3	2	5	4	0	4	-	8
Sør- og Mellom-Amerika	4	5	8	7	1	3	-	9
Polen	1	3	2	2	0	3	-	9
Litauen	0	3	1	2	0	2	0	8
Somalia	2	9	26	5	0	1	7	15
Irak	6	6	19	11	0	2	2	11
Pakistan	9	4	5	8	2	3	0	9

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.16 Gjennomsnittlig antall personer, barn under 18 år, yrkestilknyttede og antall husholdninger. Husholdninger med barn 0-17 år og unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn og unge uten og med innvandringsbakgrunn. 2013

	Barn 0-17 år				Unge 18-24 år		
	Gjennomsnittlig antall barn under 18 år i husholdningen	Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	Gjennomsnittlig antall yrkestilknyttede i husholdningen	Antall husholdninger	Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen	Gjennomsnittlig antall yrkestilknyttede i husholdningen	Antall husholdninger
Uten innvandringsbakgrunn	1,9	3,5	0,6	23 812	2,4	0,6	40 525
Med innvandringsbakgrunn	2,3	4,4	0,6	19 804	2,8	0,5	15 989
Norden unntatt Norge	2,1	3,9	0,8	361	1,7	0,6	726
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	2,1	4,0	0,8	716	2,0	0,4	802
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	1,7	3,6	0,9	3 832	2,2	0,7	2 186
Ikke EU-land i Øst-Europa	2,4	4,3	0,6	1 425	2,8	0,6	1 285
Asia med Tyrkia	2,4	4,5	0,5	8 190	3,1	0,5	7 056
Afrika	2,9	4,8	0,4	4 944	3,2	0,3	3 481
Nord-Amerika og Oseania	2,0	3,9	0,5	82	2,0	0,3	91
Sør- og Mellom-Amerika	1,8	3,6	0,5	254	2,3	0,5	362
Polen	1,7	3,7	0,9	2 033	2,4	0,8	988
Litauen	1,6	3,5	0,9	987	2,1	0,7	580
Somalia	3,3	5,3	0,4	2 563	3,4	0,3	1 892
Irak	2,5	4,6	0,4	2 239	3,3	0,4	1 351
Pakistan	2,7	5,2	0,7	1 228	4,0	0,7	1 027

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.17 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter størrelse på husholdningens skattepliktig bruttofinanskapital. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent

	Under 25 000 kr	25 000- 49 999 kr	50 000- 99 999 kr	100 000- 199 999 kr	200 000- 449 999 kr	450 000- 699 999 kr	700 000- 999 999 kr	1 million kr og over
Barn 0-17 år								
Uten innvandrerbakgrunn	35	14	14	12	11	4	2	7
Med innvandrerbakgrunn	57	16	11	8	5	2	1	1
Norden unntatt Norge								
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	41	19	12	12	9	4	2	2
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	52	17	13	10	6	1	0	0
Ikke EU-land i Øst-Europa	57	14	12	7	5	2	1	1
Asia med Tyrkia	49	17	13	9	7	2	1	2
Afrika	73	13	7	4	2	0	0	0
Nord-Amerika og Oseania	43	13	18	10	:	:	:	:
Sør- og Mellom-Amerika	53	22	10	7	6	:	:	:
Unge 18-24 år								
Uten innvandrerbakgrunn	30	11	14	15	16	5	2	5
Med innvandrerbakgrunn	57	14	11	9	6	2	1	1
Norden unntatt Norge								
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	51	14	12	12	7	2	1	2
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	60	10	10	7	6	2	1	2
Ikke EU-land i Øst-Europa	62	13	11	8	4	1	:	:
Asia med Tyrkia	48	15	13	10	9	2	1	2
Afrika	71	13	8	4	2	1	:	:
Nord-Amerika og Oseania	51	16	13	11	:	:	:	:
Sør- og Mellom-Amerika	59	16	10	8	5	:	:	:
Polen								
Polen	55	16	13	9	5	1	:	:
Litauen								
Litauen	47	18	14	11	7	2	:	:
Somalia								
Somalia	81	10	5	2	1	0	:	:
Irak								
Irak	62	18	10	5	4	1	:	:
Pakistan								
Pakistan	28	16	15	16	14	4	2	4

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.18 Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Eiere av primærbolig og andel med gjeld mer enn tre ganger samlet inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent

	0-17 år		18-24 år	
	Eier primærbolig	Gjeld mer enn tre ganger samlet inntekt	Eier primærbolig	Gjeld mer enn tre ganger samlet inntekt
Uten innvandrerbakgrunn	45	27	31	20
Med innvandrerbakgrunn	24	12	19	10
Norden unntatt Norge	20	15	9	9
EU/EØS/EFTA land før 2004, utenom Norden	27	14	14	9
EU/EØS/EFTA-land som ble medlemmer i 2004 og senere	15	8	10	5
Ikke EU-land i Øst-Europa	34	14	27	13
Asia med Tyrkia	36	17	26	14
Afrika	9	4	9	4
Nord-Amerika og Oseania	32	22	11	17
Sør- og Mellom-Amerika	32	18	17	13
Polen	16	8	10	6
Litauen	12	6	8	3
Somalia	3	2	4	3
Irak	23	14	17	12
Pakistan	64	26	50	20

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.19 Antall og andel barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn i alt og i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter fylke. 2013

	Barn 0-17 år			Unge 18-24 år		
	Antall i alt	Antall med vedvarende lavinntekt	Andel med vedvarende lavinntekt	Antall i alt	Antall med vedvarende lavinntekt	Andel med vedvarende lavinntekt
Alle	119 012	42 349	36	43 819	18 554	42
01 Østfold	7 917	3 596	45	2 836	1 320	47
02 Akershus	15 567	3 957	25	5 021	1 732	34
03 Oslo	32 575	12 773	39	12 981	5 598	43
04 Hedmark	2 710	1 255	46	949	487	51
05 Oppland	2 557	1 107	43	978	504	52
06 Buskerud	7 968	2 790	35	2 729	1 026	38
07 Vestfold	5 031	2 060	41	1 716	758	44
08 Telemark	3 404	1 557	46	1 275	654	51
09 Aust-Agder	2 277	899	39	758	363	48
10 Vest-Agder	3 989	1 428	36	1 477	607	41
11 Rogaland	10 796	2 637	24	3 485	1 201	34
12 Hordaland	8 850	2 981	34	3 210	1 423	44
14 Sogn og Fjordane	1 362	388	28	501	189	38
15 Møre og Romsdal	3 577	1 139	32	1 269	478	38
16 Sør-Trøndelag	4 226	1 455	34	1 894	895	47
17 Nord-Trøndelag	1 260	599	48	503	281	56
18 Nordland	2 375	912	38	988	467	47
19 Troms	1 622	541	33	776	379	49
20 Finnmark	949	275	29	473	192	41

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.20 Antall og andel barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn i alt og i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter bydeler i Oslo, 2013

	Barn 0-17 år			Unge 18-24 år		
	Antall i alt	Antall med vedvarende lavinntekt	Andel med vedvarende lavinntekt	Antall i alt	Antall med vedvarende lavinntekt	Andel med vedvarende lavinntekt
Gamle Oslo	2 916	1 696	58	1 288	681	53
Grunerløkka	1 986	1 027	52	1 161	585	50
Sagene	1 283	703	55	580	324	56
St. Hanshaugen	657	318	48	510	260	51
Frogner	901	268	30	652	297	46
Ullern	486	128	26	168	75	45
Vestre Aker	742	199	27	277	126	45
Nordre Aker	707	267	38	354	205	58
Bjerke	2 725	1 142	42	833	343	41
Grorud	2 912	954	33	934	342	37
Stovner	3 986	1 430	36	1 346	532	40
Alna	5 574	1 771	32	1 898	615	32
Østensjø	2 214	765	35	673	256	38
Nordstrand	942	384	41	411	195	47
Søndre Nordstrand	4 502	1 696	38	1 700	646	38

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

Figur 2.1	Befolkningspyramider. Hele befolkningen og personer med innvandrerbakgrunn samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2015.....	13
Figur 2.2	Innvandrere 0-24 år, etter landbakgrunn. 1. januar 2015. Prosent	14
Figur 2.3	Innvandrere 0-24 år, etter landbakgrunn og innvandringsalder. De største gruppene. 1. januar 2015.....	16
Figur 2.4	Innvandrere 0-24 år, etter botid og landbakgrunn. 1. januar 2015	17
Figur 2.5	Antall personer bosatt som enslige mindreårige flyktninger per 1. januar 2015, etter landbakgrunn og bosettingsår.....	20
Figur 2.6	Alder ved bosetting. Personer bosatt som enslige mindreårige flyktninger i perioden 1996-2014.....	20
Figur 2.7	Norskfødte med innvandrerforeldre, etter alder og landbakgrunn. 1. januar 2015.....	22
Figur 2.8	Personer etter innvandringskategori og alder. 1. januar 2015	24
Figur 2.9	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, 0-24 år i prosent av folkemengden 0-24 år. 1. januar 2015	25
Figur 2.10	Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år, etter største kommuner ekskl. Oslo og bydeler i Oslo. 1. januar 2015.....	26
Figur 2.11	Personer 0-24 år, etter innvandringskategori. Per 1. januar 2015. Oslo og utvalgte bydeler	27
Figur 2.12	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år som andel av befolkningen 0-24 år. Bydel. 1. januar 2009 og 2015.....	28
Figur 2.13	De ti største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn i aldersgruppen 0-24 år. Bergen. 1. januar 2015.....	29
Figur 2.14	De ti største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn i aldersgruppen 0-24 år. Trondheim. 1. januar 2015.....	30
Figur 2.15	De ti største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn i aldersgruppen 0-24 år. Stavanger. 1. januar 2015.....	30
Figur 2.16	Norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn, 2014. De ti største gruppene.....	32
Figur 2.17	Andel gifte blant personer 17-24 år, etter innvandringskategori, alder og kjønn. 1. januar 2015	34
Figur 3.1	Minoritetsspråklige barn i barnehage.....	57
Figur 3.2	Andel minoritetsspråklige av alle barnehagebarn, etter fylke. 15. desember 2002, 2008 og 2014	58
Figur 3.3	Elever fordelt på mestringsnivå på nasjonale prøver 8.trinn, etter innvandringskategori og emne. 2014	60
Figur 3.4	Andel elever med innvandrerforeldre på de to laveste mestringsnivåene i forhold til elever fra øvrig befolkning. Nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning på 8. trinn. 2014. Prosentpoeng.....	61
Figur 3.5	Grunnskolepoeng, etter innvandringskategori og landbakgrunn. Sett i forhold til den øvrige befolkningen	62
Figur 3.6	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng for innvandrer elever, etter botid og kjønn. 2014	63
Figur 3.7	Innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og hele befolkningen i videregående opplæring i prosent av registrert årskull 16-18 år	64
Figur 3.8	Elever i videregående opplæring, etter alder og innvandringskategori. 1. oktober 2014	65
Figur 3.9	Andel elever som startet i videregående trinn 1 for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år... 66	66
Figur 3.10	Andel elever som startet i videregående trinn 1 for første gang høsten 2009 og fullførte innen fem år, etter kjønn, innvandringskategori og utdanningsprogram	67
Figur 3.11	Andel ungdom 21-24 år i utdanning og arbeid, etter kjønn og innvandringskategori. 2014.....	68
Figur 3.12	Nye studenter i aldersgruppen 19-24 år, høsten 2014, antall år etter fullført videregående opplæring	69

Figur 3.13	Studenter 19-24 år i høyere utdanning i prosent av befolkningen, etter innvandringskategori og kjønn. 1.10.2014	70
Figur 3.14	Innvandrere 19-24 år i høyere utdanning, etter innvandringsgrunn. 2014	71
Figur 3.15	Personer, 19-29 år, etter utdanningsnivå og innvandringskategori. Prosent 1.10.2014	72
Figur 4.1	Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Andelen av inntekten til alle bosatte personer uten innvandrerbakgrunn i aldersgruppen. Personer med innvandrerbakgrunn. 2013	91
Figur 4.2	Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Andel av inntekten til de uten innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter alder og landbakgrunn. 2013	92
Figur 4.3	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Andel av alle personer med innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe. Barn 0-17 år og unge 18-24 år. 2013	92
Figur 4.4	Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Andel av median inntekt til de uten innvandrerbakgrunn i samme aldersgruppe. Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013	93
Figur 4.5	Kvartilfordelt inntekt etter skatt per forbruksenhet. Barn 0-17 år og unge 18-24 år uten og med innvandrerbakgrunn. 2013	96
Figur 4.6	Andel i husholdninger som eier henholdsvis primær- og sekundærbolig. Barn 0-17 år og unge 18-24 år uten og med innvandrerbakgrunn. 2013	98
Figur 4.7	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år, uten og med innvandrerbakgrunn. 2013	102
Figur 4.8	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 2013	102
Figur 4.9	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013	103
Figur 4.10	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter lengde på hovedinntektstakers botid. 2013	104
Figur 4.11	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år uten og med innvandrerbakgrunn, etter husholdningstype. 2013	106
Figur 4.12	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Unge 18-24 år uten og med innvandrerbakgrunn, etter husholdningstype. 2013	106
Figur 4.13	Inntektssammensetningen til husholdninger med barn 0-17 år og vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013. Prosent av samlet inntekt	108
Figur 4.14	Inntektssammensetningen til husholdninger med unge 18-24 år og vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013. Prosent av samlet inntekt	109
Figur 4.15	Gjennomsnittlig husholdningsstørrelse, antall barn under 18 år og antall yrkestilknyttede. Husholdninger med barn 0-17 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013	110
Figur 4.16	Gjennomsnittlig husholdningsstørrelse og antall yrkestilknyttede. Husholdninger med unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). 2013	111
Figur 4.17	Andel i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn, etter bydeler i Oslo. 2013	113

Tabellregister

Tabell 2.1	Ulike avgrensninger av personer 0- 24 år etter innvandringsbakgrunn. 1970-2015.....	36
Tabell 2.2	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og alder. 1. januar 2015.....	36
Tabell 2.3	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn, alder og landbakgrunn. 1. januar 2015	36
Tabell 2.4	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og ettårig alder. 1. januar 2015	37
Tabell 2.5	Innvandrere etter kjønn, alder og landbakgrunn. 1. januar 2015	38
Tabell 2.6	Innvandrere 0 -24 år, etter kjønn, landbakgrunn og innvandringsalder. 1. januar 2015.....	39
Tabell 2.7	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0 -24 år, etter landbakgrunn og statsborgerskap. 1. januar 2015.....	40
Tabell 2.8	Innvandrere 0 -24 år, etter tid bosatt i Norge/første innvandringsår og landbakgrunn. 1. januar 2015	41
Tabell 2.9	Innvandringer etter innvandringsgrunn og statsborgerskap.1990-2014	42
Tabell 2.10	Innvandringer etter innvandringsgrunn og statsborgerskap. 2014	43
Tabell 2.11	Personer med flyktningbakgrunn, etter landbakgrunn, alder og spesifisert flyktningstatus. 1. januar 2015	44
Tabell 2.12	Norskfødte med innvandrerforeldre, etter alder og landbakgrunn. 1.januar 2015.....	45
Tabell 2.13	Personer 0-24 år etter innvandringskategori. 1.januar 2015.....	46
Tabell 2.14	Norskfødte med norskfødte foreldre og fire utenlandsfødte foreldre, etter alder og landbakgrunn. 1. januar 2015	46
Tabell 2.15	Norskfødte med én utenlandsfødt forelder og fire utenlandsfødte besteforeldre, etter alder og landbakgrunn 1. januar 2015	46
Tabell 2.16	Norskfødte med én utenlandsfødt forelder og to utenlandsfødte besteforeldre, etter alder og landbakgrunn. 1. januar 2015	47
Tabell 2.17	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år, etter fem grupper av landbakgrunn og bostedsfylke. 1. januar 2015	48
Tabell 2.18	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år, etter landbakgrunn og bydel. Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. 1. januar 2015.....	49
Tabell 2.19	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 0-24 år, etter landbakgrunn. Bostedskommune. 1. januar 2015.....	50
Tabell 2.20	Levendefødte, etter innvandringskatefori og landbakgrunn. 2014	50
Tabell 2.21	Levendefødte, etter landbakgrunn og mors alder ved fødselen. 2014.....	50
Tabell 2.22	Samlet fruktbarhetstall, etter landbakgrunn. 1998-2014	51
Tabell 2.23	Innvandrerkvinner 16- 49 år etter alder, antall barn og landbakgrunn. Per 1. januar 2015	51
Tabell 2.24	Personer 17-24 år, etter sivilstand, alder og innvandrerbakgrunn. Per 1. januar 2015	52
Tabell 2.25	Sivilstand etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn. Personer 17-24 år. Per 1. januar 2015. Absolutte tall og prosent.....	53
Tabell 2.26	Barn 0-17 år etter antall foreldre i familien, foreldrenes samlivsform og barnets alder. Prosent. Per 1. januar 2014	54
Tabell 2.27	Barn 0-17 år etter antall foreldre i familien, foreldrenes samlivsform, innvandringskategori og landbakgrunn. Prosent. Per 1. januar 2014	55
Tabell 3.1	Barn i barnehager fra språklige og kulturelle minoriteter. 1998-2014. Absolutte tall og prosent	74
Tabell 3.2	Barn i barnehager, etter fylke. 15. desember 2014. Absolutte tall og prosent.....	74
Tabell 3.3	Elever i grunnskoler med morsmålsopplæring og særskilt norskopplæring. Skoleårene 1992/93-2014/15.....	75
Tabell 3.4	Elever i grunnskoler med morsmålsopplæring og særskilt norskopplæring, etter fylket. Skoleåret 2014/15	75
Tabell 3.5	Elever i grunnskoler som får morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring, etter morsmål. 1. oktober 2008, 2010, 2012 og 2014	76

Tabell 3.6	Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 5. og 8. trinn, etter kjønn og innvandringsbakgrunn. 2014.....	76
Tabell 3.7	Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 5. trinn, etter innvandringskategori og landbakgrunn. 2014	77
Tabell 3.8	Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 8. trinn, etter innvandringskategori og landbakgrunn. 2014	77
Tabell 3.9	Elever fordelt på mestringsnivå, nasjonale prøver 5. og 8. trinn, etter innvandringskategori og foreldrenes utdanningsnivå.....	78
Tabell 3.10	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng, etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn.2014	79
Tabell 3.11	Gjennomsnittlige grunnskolepoeng, etter innvandringskategori, foreldres høyeste utdanning og kjønn. 2014.....	80
Tabell 3.12	Gjennomsnittlige grunnskolepoeng for innvandrere, etter kjønn og botid. 2014.....	80
Tabell 3.13	Andel som er i videregående opplæring høsten etter at de avsluttet grunnskole. 2014	81
Tabell 3.14	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i videregående opplæring i prosent av registrert årskull 16-18 år, etter kjønn.2000-2014.....	81
Tabell 3.15	Andel i videregående opplæring i prosent av registrert årskull 16-18 år	82
Tabell 3.16	Elever i videregående opplæring, etter alder, innvandringskategori og landbakgrunn. 1. oktober 2014. Prosent.....	83
Tabell 3.17	Elever som startet i grunnkurs for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, innvandringskategori og kjønn. Prosent.....	83
Tabell 3.18	Elever som startet i grunnkurs for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, innvandringskategori og landbakgrunn. Prosent.....	84
Tabell 3.19	Elever som startet i grunnkurs for første gang høsten 2009, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, utdanningsprogram, innvandringskategori, kjønn og landbakgrunn. Prosent.....	85
Tabell 3.20	Ungdom 21-24 år i utdanning, arbeid eller utenfor arbeid og utdanning, etter innvandringskategori, kjønn, alder og landbakgrunn. 3. kvartal 2014. Prosent	86
Tabell 3.21	Direkte overgang fra videregående til høyere utdanning høsten 2014, aldersgruppa 19-24 år.....	86
Tabell 3.22	Nye studenter i aldersgruppen 19-24 år, høsten 2014, antall år etter fullført videregående opplæring fordelt på kjønn og innvandringskategori.....	87
Tabell 3.23	Studenter 19-24 år i høyere utdanning etter innvandringskategori, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent av befolkningen. 1.10.2014.....	87
Tabell 3.24	Studenter 19-24 år i høyere utdanning etter kjønn, utdanningens lengde, utvalgte utdanninger 1.10.2014	88
Tabell 3.25	Gradsstudenter fra Norge 19-24 år i gang med høyere utdanning i utlandet, etter innvandringskategori og studieland. 1.10.2014.....	88
Tabell 3.26	Innvandrere 19-29 år, etter utdanningsnivå, kjønn og landbakgrunn. 1.10.2014.....	89
Tabell 4.1	Inntekt etter skatt per forbruksenhet- Median. Barn 0-17 år og unge 18-24 år. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 2013.....	115
Tabell 4.2	Inntekt etter skatt per forbruksenhet. Median. Barn 0-17 år. Barn uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og husholdningstype. 2013..	115
Tabell 4.3	Inntekt ett er skatt per forbruksenhet. Median. Unge 18-24 år. Unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og husholdningstype. 2013.....	116
Tabell 4.4	Kvartilfordelt inntekt etter skatt per forbruksenhet. Barn 0-17 år og unge 18-24 år, uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent	117
Tabell 4.5	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år etter husholdningens samlede brutto finansformue. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent.....	118
Tabell 4.6	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i 3. og 4. inntektskvartil, etter husholdningens samlede brutto finansformue. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent.....	118

Tabell 4.7	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år som bor i husholdninger som eier primærbolig og sekundærbolig og har gjeld større enn tre ganger samlet inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent.....	119
Tabell 4.8	Antall og andel personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala) etter landbakgrunn og alder. 2013	119
Tabell 4.9	Antall personer i alt og andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. 2013	121
Tabell 4.10	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter lengde på hovedinntektstakers botid. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent.....	121
Tabell 4.11	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter husholdningstype. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent.....	122
Tabell 4.12	Inntektssammensetningen for husholdninger med barn 0-17 år og unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Andel av husholdningens samlede inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent.....	123
Tabell 4.13	Overføringssammensetningen for husholdninger med barn 0-17 år og unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Andel av husholdningens samlede inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn. 2013. Prosent.....	124
Tabell 4.14	Gjennomsnittlig antall personer, barn under 18 år, yrkestilknyttede og antall husholdninger. Husholdninger med barn 0-17 år og unge 18-24 år med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013	125
Tabell 4.15	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter størrelse på husholdningens skattepliktig bruttofinanskapital. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent.....	126
Tabell 4.16	Andel barn 0-17 år og unge 18-24 år i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala). Eiere av primærbolig og andel med gjeld mer enn tre ganger samlet inntekt. Barn og unge uten og med innvandrerbakgrunn. 2013. Prosent.....	127
Tabell 4.17	Antall og andel barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn i alt og i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter fylke. 2013	127
Tabell 4.18	Antall og andel barn 0-17 år og unge 18-24 år med innvandrerbakgrunn i alt og i husholdninger med vedvarende lavinntekt 2011-2013 (EU-skala), etter bydeler i Oslo. 2013.....	128

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9362-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9363-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-9362-7

9 788253 793627

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway